P
5

Digitized by Google

NAZIONALE
8
33 G
20
ROMA
VITT. EMANUELE

R. P.

LVDOVICI DE PONTE,

E SOCIETATE IESV

MEDITATIONVM, DE PRAECIPVIS FIDEI NOstræ Mysterijs, Vitæ ac Passionis D.N. IESV Christi; B. V. MARIAE & aliquorum Sanctorum, Euangeliorumque occurrentium.

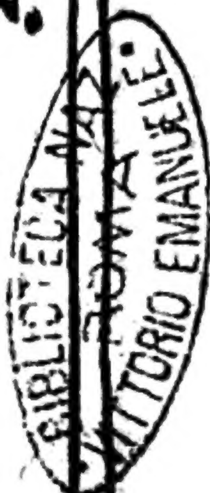

PARS QVINTA,

QVAE MYSTERIA RESVRRECTIOnis, Apparationis, & Ascensionis, vsq; ad Spiritus Sancti Aduentum & Euangelij promulgationem, complectitur.

INTERPRETE

R. P. MELCHIORE TREVINNIO eiusdem Societatis IESV Presbytero.

COLONIAE AGRIPPINAE,
Apud Ioannem Kinckium, sub Monocerote,
ANNO M. DC. XII.

Permissu Super. & priuil. Sacræ Cæs. Maiest.

INDEX MEDITATIONVM QVINTÆ PARTIS.

Med

Finis Indicis Quintæ Partis.

IN-

Et cum hæc dixisset: videntibus illis elevatus est: et nubes suscepit eum A. 1.
Mulier quid ploras io.
Surge propera amica mea, speciosa mea, et veni Cantic. 2 capite.
REPLETI sunt omnes spiritu sancto, et cœperunt loqui varijs linguis A. 2.
Venit Iesus et stetit in medio, et dicit eis: Pax vobis. Ioan. 20. ca.
Saule Saule quid me psequeris. A. 9.

INTRODVCTIO
DE VNITIONE CVM DEO, QVAE FINIS EST VIAE VNITIVAE.

EDITATIONES spectantes ad eos, qui viam ambulant, quam vocamus VNITIVAM, finem & scopum habent vnitionem cum Deo Domino nostro: de qua Apostolus; a *qui adhaeret Domino, vnus spiritus est* cum eo. Et quamuis adhæsio hæc & Vnitio, propriè sit virorum perfectorum; omnes tamen debent meritò ad eam aspirare; & in eadem non modicam partem habent, etiam ipsi Tyrones. Ad cuius faciliorem intelligentiam, præmittimus tres eius esse actus; *Primus* est Vnitionis ipsius intellectus, cuius munus est, Deum intra seipsum portare, & in sua memoria illum hospitio excipere, cogitando de eo, & eum vera, propria, plena, & perfecta cogitatione ita intelligendo, vt ipsemet intellectus imago sit quædam, & exemplar viuum ipsius Dei, in quem transformetur; iuxta illud Apostoli: b *nos omnes reuelata facie* (non velata sicut Moysis) *gloriam Domini speculantes* (sicut in

a 1. Cor. 6. 17.

I.

S. Thom. 1. 2 qu. 28. a. 1. & 2.

b 2. Cor. 3. 18.

in ſpeculo) *in eandem imaginem trāsformamur à claritate in claritatem, tanquam à Domini ſpiritu.* Quibus verbis docet nos Apoſtolus, Meditationem & contemplationem rerum Dei glorioſarum, nō eſſe aliud, quam formare intra nos ipſos talem cognitionem, quæ ſit viua earum imago, ita vt quidquid Deus glorioſum in ſe habet, habeam ego intra meipſum per cognitionem, conando, vt quotidiè ea ſit diſtinctior & clarior.

II. Ex hac cognitione procedit ſecundus actus Vnitionis, qua ipſa volūtas vnitur, quæ impetu magno, à ſeipſa egrediens, bonitatem illam amplectitur, quam cognouit; eam amando, in ea ſibi complacendo, & optimum, quem poterit, modum optando, ea fruendi. Hæc Vnitio explicatur ſupremo illo & primo mandato, c *diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, ex tota anima tua, &* d *ex omnibus viribus tuis, & ex omni mente tua.* Quibus verbis preſcribitur nobis quidā amor adeò perfectus & excellens, qui noſtras omnes affectiones & deſideria ſecum trahens, transferat in Deum, cum maxima, qua poterimus, intentione & continuatione. Affectus autem, qui ex hac Vnitione oriuntur, & in quibus exercere ſe oportet eos, qui eā his Meditationibus aſſequi conantur hij ſunt: Admiratio maieſtatis Dei, eius perfectionū, & operū admirabiliū; gaudium ex hoc, quod ipſe ſit is, qui eſt, & qui tot in ſe habeat excellentias, faciatq; res adeò glorioſas; laudes & gratiarū actiones, ob do-

c *Deut. 6.5.*
d *Luc. 10.27.*

na, quæ ab eo promanant; intima desideria eũ videndi, possidẽdi, & vnitum ipsi semper manendi; desideria etiam inflammatissima illum honorandi, illi obediendi, & in rebus omnibus placendi; & vt vniuersi homines eum cognoscant, ament, & illi seruiant; zelus feruens eius gloriæ, & salutis animarum, adiuncto etiam dolore de offensionibus contra ipsum; fiducia de eius bonitate & prouidentia, & eius Iustitiæ timor, non abiectus ille & seruilis, e *quem perfecta charitas foras mittit*, sed filialis & reuerentiæ, qui timet à Deo separari, & aliquid facere, quod ipsùm offendat, etiãsi minimum; & huic affectui adiungẽdus est dolor de peccatis, qui ab amore procedit: nã vt alibi diximus, superior sanctitatis gradus semper exercet actus inferioris gradus, quamuis perfectiori modo, quàm ipse gradus inferior. e 1. *Ioan*. 4. 18. *Introduct. totius operis*. §. 4.

III. Ex hac Vnitione, oritur tertia, quæ est similitudinis in vita & moribus, fundata in perfecta conformitate cum voluntate diuina; dum habetur idẽ velle & nolle cum ipso Deo, in omnibus rebus siue prosperis siue aduersis: ex quo oritur cõtinuata exercitatio virtutũ omnium, quæ pertinẽt ad perfectionẽ vitæ Christianæ, quibus supremus ille gradus obtinetur; ad quẽ exhortatus est nos Christus Dominus noster, cùm dixit: f *Estote vos perfecti, sicut & Pater vester cœlestis perfectus est*: Ac si distinctiùs dixisset, estote puri, misericordes, prudentes, iusti, temperantes, & sancti sicut Pater vester, qui est in cœlis. Et hac ratione f *Mat*. 5. 48.

g 2. Cor. 3. 18

perfectè impletur, quod Apoſtolus dixit, quod g *reuelata facie gloriam Domini ſpeculantes, in eandem imaginem transformamur*, accipientes intra noſtrum ſpiritũ, ipſius Dei virtutes, quibus efficimur ſimiles glorioſæ ipſius diuinitati, *tranſeuntes à claritate in claritatẽ*, hoc eſt à claritate cognitionis, ad claritatem affectus; & ab hac claritate ad claritatem

h Pſal. 83. 8.

virtutum, h *euntes de virtute in virtutem, donec videatur* clarè *Deus Deorum in Sion.*

S. Thom 2. 2. q. 186. a. 1 S. Dionyſ. de diuin. nomin. c. 2. S. Bonauen. de 7 Itiner. æternit. i. tin 6 Gerſon 3 part. tractat. de Myſtica Theolog. S. Bernard. Serm. 23 & 24 in Can: S. Thom: 2 2, q 45. ar. 3 &c.

Ex dictis efficitur: vitam contemplatiuam, cùm eſt perfecta, complecti hos tres modos Vnitionis, qui germanitatis quodam vinculo ita connectuntur, vt alter alterum plurimùm iuuet. Cognitio enim Dei, amorem eius adiuuat; & hic, imitationem eius virtutum: amor autem & imitatio plurimum perficiunt ipſam cognitionem. Duo enim (dicunt communiter Magiſtri ſpiritûs) ſunt modi Deum cognoſcendi, *Alter eſt ſpeculatiuus*, qui oritur ex naturali lumine noſtri intellectus, lumine fidei illuſtrati; qui poſtea ratiocinatione & Meditatione, aſcendit ad contemplandã Dei gloriam & excellentias, ex ijs, quæ videt in creaturis, aut quæ ſcripturis diuinis ſunt reuelata, quæ ſunt tanquã duo ſpecula, ſiue ſpeculæ, ad cognoſcendum in hac vita Deũ. *Alter* modus cognoſcendi Deum eſt *practicus & experientiæ*, procedens à ſummo dono Spiritus S. qui dicitur ſapientia, ſiue ſapida Dei ſciẽtia, qui (vt §. 1. Introduct. part. 4. inſinuare cœpimus) fundatur in admirandis experientiis,

quas in animabus nostris sentimus, ex illustrationibus cœlestibus, & affectibus, ac suauitate charitatis & amoris Dei: de qua cognitione dixit Dauid, i *gustate & videte, quàm suauis est Dominus*: quasi diceret: experientia delibate Dei suauitatem, & eius admirandos effectus; hac enim ratione, ad eius visionẽ peruenietis, sicut hic videri potest. Et Apost. suadet esse k *radicatos & fundatos in charitate*, & iucundissimis eius exercitijs, *vt possimus comprehendere*, hoc est palpare, & ipsa experientia sentire *cum omnibus sanctis*, magnalia Dei; & *quæ sit latitudo* charitatis eius, *& longitudo* æternitatis, *& sublimitas* diuini ipsius esse, *& profundum* sapientiæ eius; *scire etiam supereminentem charitatem Christi*, quę exsuperat omnem cognitionem, quæ humana scientia potest obtineri. Cuius altissimæ cognitionis virtute, replebimur plenitudine Dei, transformati in ipsum per Vnitionẽ perfectam: nam vt sapiens cum Deo colloquens, dixit, l *nosse te consummata iustitia est; & scire iustitiam & virtutem tuam, radix est immortalitatis*. vita enim immortalis & ęterna procedit, vt dictum est, ex æterni Dei cognitione, amore, & imitatione virtutum: adeò vt, m *qui Deum non diligit* (teste S. Ioan.) *nec noscat eum, quoniam Deus charitas est*: charitas autem increata non cognoscitur perfectè, nisi experiẽtia actuuum & affectuum charitatis creatæ: sicut nunquam mellis viniq́ue dulcedo, & efficacitas benè cognoscitur nisi prius delibe-

i *Psal*. 33. 9.

k *Ephes*. 3 17.

l *Sap*. 15. 3.

m 1. *Joa*. 4. 8

Cassian. collat. 12. c. 13.

S. Thom. 2. 2. q. 9. a. ad 2.
n Rom. 12, 2

tur & guſtetur. Et ob hanc cauſam dixit S. Thomas: licitum eſſe deſiderare, Deum hac ratione cognoſcere, & experiri eius bonitatē, & n *voluntatem bonam, beneplacentem, & perfectam*, ne vel in puncto ab ea deflectamus.

Ex dictis ſatis cognoſcitur finis principalis Meditationum 5. huius & 6. partis, quæ ad primam Dei cognitionem diriguntur, vt ſecundā aſſequamur, & fruamur Vnitione infinitę eius bonitatis & voluntatis, ſicut eſt iam declaratum. Et quamuis ita res habeat, quòd contemplatio & vnitio prędicta pro ſcopo principali habeāt ipſam diuinitatem, & perfectiones Dei, cum quo fit vnus ſpiritus; reſpicit nihilominus etiam ipſius Dei incarnati humanitatem, & clariſſima eius opera ac virtutes, in quibus elucent ipſius diuinitatis excellentiæ: nam (vt S. Ioan. dicit) o *vita æterna* non eſt *ſolum Deum verum* & viuum *cognoſcere*, ſed etiā *quem ille miſit Ieſum Chriſtum*, mundi Saluatorem. Et qui ſacratiſſimę humanitatis myſteria, ab ipſa contemplatione voluerit ſemper excludere; excludetur & ipſe, à percipiendis fructibus & delicijs æternę vitæ: ita enim ipſe Christus Dominus dixit; p *ego ſum oſtium, per me ſi quis introierit, ſaluabitur: & ingredietur & egredietur, & paſcua inueniet*; quod eſt dicere, ego quà homo, ſum oſtium, per quod quis ingreditur ad Deum: qui itaque per me ingredietur, viua fide credens in me, & in Patrem meum ſalutem, & vitam æternā conſequetur: ingredietur, & egredietur, progrediens à cō-

S. Thom. 2. 2. q. 180. a. 4
o Ioan. 17. 3.
p Ioan. 10. 9

ſideratione myſteriorum humanitatis meæ, vſque ad altiſſima diuinitatis meæ ſecreta; & ab his reuertetur ad illa; & in omnibus, inueniet ſpiritualia deuotionis paſcua, pro anima ſua. Et quoniam vita Chriſti Domini noſtri, duas partes complectitur; alteram mortalem & patibilem, de qua hactenus egimus; alterā immortalem & impatibilem, poſtquam reſurrexit, quam nunc viuit, & in qua excellenter reſplendent glorioſiſſimæ eius diuinitatis excellentiæ: q *nam* (vt ait Apoſtol.) *etſi crucifixus eſt ex infirmitate hominis, ſed viuit ex virtute Dei* Hinc eſt quod Meditationes glorificatæ huius vitæ Chriſti Domini noſtri (de quibus in quinta hac parte agitur) pertineant præcipuè ad perfectos, qui iam reliquas pertranſierunt, quorum nomine dixit idē Apoſt. r *etſi cognouimus ſecundum carnē Chriſtum: ſed nunc iam non ſic nouimus*: ac ſi diceret (vt explicat S. Thomas) etſi hactenus cognouimus Chriſtum in carne mortali, & ſubiectum carnis noſtræ miſerijs, illumque amabamus amore quodam, cui aliqua affectio carnis admiſcebatur; ſed nunc iam non ſic nouimus, nec hoc modo amamus, ſed contemplamur illum in carne immortali & glorificata, & amamus amore puro, & ab omni carnis & ſanguinis ſapore purgato. Quod apparebit in praxi ſequentium Meditationum.

q 2. Cor. 13. 4.

r 2. Cor. 5. 16 Lectione 4.

(·:·)

MEDITATIO. I.

DE GLORIOSO CHRISTI Domini nostri ad Lymbum descensu, vt iustos inde educeret; & de gloria quam illis communicauit.

PVNCTVM I.

PRo fundamento huius Meditationis considerandum est, quis ille sit locus Lymbi, quæ personæ in illo detinerentur, & quæ earum esset occupatio vsque ad Christi ipsius mortem.

I. LYMBVS est locus quidam subterraneus, qui propterea infernus dicitur, cum dicimus Christum Dominum nostrum ad inferos descendisse; qui etiam appellatur *lacus sine aqua & vinctorum Carcer* obscurus, æreis portis, ferreisque seris adeò fortibus clausus, vt nulla aut humana aut Angelica potestas, ad eas confringendas, nec ad educendum inde aliquem, qui eò esset semel ingressus, esset sufficiens. In hoc Lymbo, quasi in deposito & carcere tenebantur animæ omnium iustorũ, etiãsi fuissent sanctissimi, eò quod nullus posset ingredi cœlum, propter peccatũ Adami, donec Christus Dominus pro omnibus moreretur. Erat itaq; ibi ipsemet Adamus & Eua, Abel filius eius Noë, & Abrahã, cum SS. Patriarchis.

Zach. 9. 11.

Moyſes & Dauid, cum Prophetis, & magnus Baptiſta, ac Sanctus Ioſeph, cum cæteris iuſtis, qui ante Chriſti Paſsionem obierant.

II. CONTINVA eorum omnium occupatio erat, ſuſpirare aduentum Meſsiæ, vt illos inde liberaret; claramq; Dei viſionem ipſis communicaret: quiſque autem affectuoſam illam orationem ſæpius ibi repetiuerit, quam viuẽs dicere conſueuiſſet. Dauid dixerit: a *Oſtende nobis, Domine, miſericordiam tuam; & ſalutare tuum da nobis.* b *Excita potentiam tuam, & veni vt ſaluos facias nos.* c *Quemadmodum deſiderat ceruus ad fontes aquarum, ita deſiderat anima mea ad te Deus: ſitiuit anima mea ad Deum fontem viuum, quando veniam & apparebo ante faciem Dei?* Iſaias dixerit: d *vtinam dirumperes cœlos, & deſcenderes: à facie tua montes,* qui ſuprà nos ſunt, *defluerent*: e *Rorate cœli deſuper, & nubes pluant iuſtum; aperiatur terra, & germinet Saluatorem.* Similiter cæteri Sancti, feruentibus deſiderijs & ſuſpirijs, inceſſanter orationes ſuas repetiuerint, fœlicem illum diem ſuæ redemptionis expectantes, quamuis non ſine illo dolore, de quo ſapiens ait: f *Spes quæ differtur, affligit animam*: quæ tamẽ, cùm prope eſt, vt deſiderium impleatur, exultat. Et ita deſcendens ad illos S. Ioãnes Baptiſta, & exercens etiam ibi Præcurſoris munus, quod habuerat in mũdo, plurimùm illos exhilarauit, dicens; gaudete & g *leuate capita veſtra: quoniam appropinquat redemptio veſtra.*

a Pſal. 84.
b Pſal. 79.
c. Pſal. 41.
d. Iſai. 64.
e Iſaia 45.
f. Prou. 13.
g Luc. 21.

Ex hac consideratione, similes deducam affectus, cogitans animam meam, vinctam & captiuam in hoc corpore detineri, tanquam in Lymbo & carcere tenebroso, gemens ac desiderans venire CHRISTVM Dominum
g Phil. 1.23. nostrum ad illam liberandam & secum deducendam, g *desiderium habens* cum Apostolo *dissolui & esse cum Christo*, & gemens cum eodẽ, *infœlix ego homo quis me liberabit de corpore*
h Psal. 141.8 *mortis huius*? & cũ Dauide? h *Educ de custodia hac animam meam ad confitendum nomini tuo.*

Hi & similes alij affectus, familiares & veluti proprij sunt hominum perfectorum, qui cœperunt gustare Diuinæ vnitionis suauitatem; cuius absentiam grauiter sentien-
i Psal. 41.4 tes, dicunt cum Dauide: i *fuerunt mihi lachrymæ meæ panes die ac nocte: dum dicitur mihi quotidie; vbi est Deus tuus?*

PVNCTVM II.

S. Thom. 3. p. q. 52. in Symb. Descendit ad Inferos.

STATIM atque Christus Dominus noster in cruce exspirauit, remanente in ea eius corpore, Diuinitati coniuncto; sanctissima eius anima, eidem etiam diuinitati cõiuncta. ad Lymbum descẽdit, vt iustorum animas ibi detentas, inde eriperet. Hoc facto patefecit diuinum verbum incarnatum easdem virtutes, quas in suo aduentu in mundum manifestauerat: vt nos intelligeremus, etiam post mortem suam, non esse illarum oblitũ. Quas meritò expendere debemus, vt eiusdem Domini amore accẽdamur: Præcipuè verò duas.

PRI-

PRIMA virtus fuit immensa ipsius BONITAS ET CHARITAS quæ ipsum permouit, vt per seipsum veniret ad saluandum mundũ, quamuis id potuisset etiam alijs præstare medijs: sic etiam, quamuis potuisset has iustorũ animas, è Lymbo liberare, non descendens eò per se ipsum, siquidem vel verbo illas potuisset inde educere, sicut Lazarum eduxit ex sepulchro, solo illo verbo, *Lazare veni foras*; vel Angelos mittere, qui illas ad suum conspectũ deducerent: nihil tamen horum voluit, sed vt ipsamet anima sua realiter & verè ad Lymbũ descendens, illis ostenderet amorem, quem erga illas habebat, & quanti illas faceret, & quàm sibi placuissent illorum obsequia; & ipsamet per se ipsum, passionis ac mortis suæ fructum illis applicaret, iuxta id, quod prædictum erat: a *Tu quoq; in sanguine testamenti tui emisisti vinctos tuos de lacu, in quo non est aqua.* O æterne animarum amator, quàm es ebrius amore earum, qui nec ad punctum potes esse sine illis! nam statim atq; desiisti viuere inter homines, voluisti animam tuã viuere cum animabus; & esse, vbi illæ sunt, ea illis bona præstans, quæ ante mortem tuam hominibus præstabas. Veni Domine, & visita animam meam, coniungere illi, eamque amore isto tuo ita inebria, vt à te nũquam separetur, neque aliud vnquam velit, quàm semper tibi coniunctam esse. Amen. I.

a Zach. 9. 11.

SECVNDA virtus fuit profundissima HVMILITAS, quam exercuit, non solùm II.

ad mi-

ad miseram hanc terram descendens, sed etiam ad infimam eius partem, quæ carcer erat, pœnaque peccatorum, per aliquot horas ibi subsistens, non vt vinctus: sed vt vinctorum liberator: vt hac ad infimum vsque terræ humiliatione, consequeretur exaltationem, vsque ad supremum cœli, iuxta illud Apostoli,
b Ephe. 4. 9. b *quod autem ascendit; quid est, nisi quia & descendit primum in inferiores partes terræ.* O humillime Domine, qui post victoriam obtentam, eâ vis gaudere, tot indicijs humilitatis, côcede mihi, vt me humiliem, & ad vltimum
c Luc 14. 11. locum descendam, in quo diutius immorer, sciens c *quia* eadem, mensura, qua *quis* in terra *se humiliat, exaltabitur* in cœlo.

PVNCTVM III.

I. QVAMVIS ingressus Christi Domini nostri in Lymbum, fuit in momento, & absque vlla resistentia; licet tamen eius modum, & insignem pompam perpendere, qua ingressus est; cogitando, sanctissimam illam animam, multis Angelis tanquam famulis & ministris suis stipatam descendisse, qui verba illa præmiserint: (quamuis ad litterã, præcipuè de eiusdem Christi Domini in cœlum ingressu intelligantur, vt postea videbimus)
a Psal. 23. 7. 10 a *Attollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales: & introibit* Rex *gloriæ*, quibus principibus interrogantibus: *quis est iste Rex gloriæ?* Responderunt: *Dominus fortis*

& po-

& potens: Dominus potens in prælio. O Rex gloriosissime, gaudeo, quòd gloria & fortitudo tua ab Angelis promulgetur, & quidem ipsis Dæmonibus; vt te agnoscant, & tuis pedibus prostratos, tibi se dedant. O Rex fortissime, & potentissime, quàm est recens tua fortitudo, & quam fortis tua potentia; siquidem in pugna occumbens, victor tamen ex ea euadis ipsam mortem mactando, & eius vincendo auctorem!

FINXERVNT principes tenebrarum, se surdos ad hoc primum mandatum; quod cùm Angeli secundò repeterent; eandem illi quæstionem proposuerunt; quibus responderunt Angeli: *Dominus virtutum, ipse est Rex gloriæ.* O Rex gloriæ, quàm aptè conuenit tibi nomen *Domini virtutum*; quia verè es Dominus charitatis, humilitatis, obedientię, patientię, & cæterarum virtutum cœlestium, quas in Passionis tuæ pugna nobis comparasti; quas instar prædæ & spoliorum, tuis electis distribuis. Es quoque Dominus virtutum, quia omnia opera sancta, fortia, & gloriosa à te procedunt, quibus tui regni gloriam patefacis, tuosq; subditos gloriosos facis: tu Dominus es virtutũ cœlestium; & tuo dominio subijciuntur Potestates, & Dominationes, & omnis militia curiæ cœlestis; in cuius pręsentia, omnes illæ tremunt, & se ipsas prosternunt, adorantes te tanquam Deum suum, Regem suum, & supremũ Dominum. O Domine virtutum, fac me earum participem; si quidem pro me II.

illas

illas comparaſti. O Domine charitatis, infunde illam cordi meo, vt amore tuo totum liqueſcat. O Domine humilitatis, fac illam altas in anima mea radices iacere, vt in conſpectu tuo gratiam inueniam.

III. DENIQVE perpendam glorioſi huius Regis omnipotentiam, qui virtute ſui ſanguinis, confregit & contriuit ſeras & portas infernales, penetrans nullo reſiſtẽte, ad profundum chaos & inferiorem partem terræ vt extraheret inde vinctos, diſſolutis eorum catenis. Quapropter gaudere debeo, & cum Dauide cantare, b *Confiteantur Domino, miſericordiæ eius, & mirabilia eius filijs hominum: quia contriuit portas æreas, & vectes ferreos confregit*: Portæ æreæ ſunt peccata mea, quæ ingreſſum Deo in animam meam prohibent; vectes ferrei, obices ſunt, à Dæmone & carne appoſiti, ne DEVS illos diſſoluat; catenæ fortiſsimæ ſunt Paſsiones, quibus vinctus teneor, ne bonum faciam, quod vellem. Confiteantur ergo tibi, Saluator mi, tuæ miſericordię, & vniuerſus mundus te glorificet, propter mirabilia, quæ facis erga filios hominum: quia tuâ omnipotentiâ confringis hæc omnia impedimẽta, portas, vectes & catenas ferreas, vt pateat tibi aditus in animas noſtras, eaſque vindices in libertatem: contere Domine, meas, & ingredere animam meam, vt te glorificet, & miſericordias tuas cantet in æternum. Amen.

b *Pſal.* 106. 5.

PVN-

PVNCTVM. IV.

INGRESSA itaq; sanctissima Christi Domini nostri anima in Lymbum, illustrauit cælesti quodam lumine oẽs illas tenebras, t sapientia diuina incarnata, impleret quod romisit, cùm dixit: a *Penetrabo omnes infe- iores partes terræ. & inspiciam omnes dormien- es, & illuminabo omnes sperantes in Domino.* tatim aũt omnib. illis animabus, quæ ipsum xspectabant, impertiuit lumen quoddã glo- iæ, quo diuinam essentiam & maiestatem sui iberatoris aspiciẽtes, omnes fuerunt glori- icatæ; Lymbo illo in cœlum, & carcere vin- torum, in beatorum Paradysum cõmutatis. a Eccl. 24: 45.

CIRCA hoc cõsideranda inprimis est ingens illarũ animarũ lætitia, ex repẽtina & admirãda sui status mutatione, & subita Dei visione, quæ suprema est beatitas, qua nunc fruuntur. O quàm saturę fuerint, quàm plenè sibi satisfactum, præmiumque præteritorum omnium laborum sibi redditum iudicauerint quàm gratas ei se exhibuerint, qui tantum bonum, tantis proprijs expensis illis comparauerit! omnes illum adorauerint, omnes laudauerint, & de tanta victoria fuerint congratulati. Licebit imaginari per choros illos accessisse, vt illa præstarent, eumque recognoscerent, vt euenire solet, quando Rex nouus in suum regnum primùm ingreditur. I.

PRIMVS Chor⁹ fuerit Patriarchar. cũ omni b⁹ filijs, q illorũ fidei & sãctitatis hæredes fuerunt;

runt qui omnes illum adorantes, ſupremum ſuum Patriarcham, & Patrem futuri ſæculi agnouerunt, ſe eius filios confitentes & laudantes, ob cœleſtem hæreditatem, quam ipſis acquiſiuerat. Mox ſequebatur ſecundus Chorus Prophetarum, qui vt ſupremum Prophetam illum agnouerunt, gratias agentes quòd omnia à ſe prædicta, plenè ipſe impleuiſſet: ſicut etiam quæ per ipſos ille promiſerat. Hunc ſecutus eſt tertius Chorus ſummorum Sacerdotum & Leuitarum, qui ipſum tãquam ſummum & ſupremum Sacerdotem, adorantes, gratias egerint, ob ſacrificium ab ipſo in cruce oblatum, pro omnium peccatis. Secutus eſt quartus Chorus Sanctorum ducum, Iudicum, & Regum, cum reliqua electa multitudine populi Dei, qui illum vt ſupremũ Regem cœli & terræ adorantes, cogratulati fuerint de obtenta victoria contra Principes tenebrarum, & confracta ſuperbia illius, qui vocatur Rex filiorum Superbiæ. Acceſsit deinde quintus Chorus illuſtriſsimorum Martyrum, ab Abel vſque ad innocentes infantes, qui ab Herode fuerunt occiſi, qui omnes ipſum adorantes, glorioſum Martyrum Regem fuerint confeſsi, gratias agentes, ob illuſtre Martyrium, quod in cruce ſuſtinuit.

OMNES hi quinq; Chori, ducem & ſigniferum ſuum habebant, glorioſiſsimum Prophetam, Martyrem, & Præcurſorem Chriſti, Sanctum Ioannem Baptiſtam: qui omnes vna voce, & Diuino quodam concentu, cecinerint

diui-

diuinum illud canticum Apocalypsis: b *Dignus est Agnus qui occisus est, accipere virtutem, & diuinitatem, & sapientiam & fortitudinem, & honorem, & gloriam, & benedictionem.* Et illud alterum: c *dignus es Domine, aperire* has portas æternales, *quoniam occisus es pro nobis & redemisti nos Deo, in sanguine tuo, ex omni tribu & lingua, & populo, & natione, & fecisti nos Deo nostro regnum, & Sacerdotes, & regnabimus tecum super terram.* Et mox coronas gloriæ, quas habebant accipientes, & cõfitentes, eas non suas, sed diuini huius Agni esse, proiecerint ad eius pedes dicentes: d *Dignus es, Domine* DEVS *noster, accipere gloriam, & honorem, & virtutem, quia tu creasti omnia, & propter voluntatem tuam erant, & creata sunt.* Tu nos redemisti, & has nobis coronas comparasti, ideoq; tuæ sunt, tibiq; omnis debetur gloria, in sæcula Amen. Cùm singulis hisce Choris, decet, easdem me laudes Christo Domino decantare, eumq; vt Patriarcham, Prophetã, Sacerdotem, Regẽ, & Martyrem eminentissimum & omnium præstantissimum laudare.

b *Apoc.* 12.
c *Apoc.* 5. 9.
d *Apoc.* 4. 11

II. HINC pergam, cõsiderare immensum gaudium, quo fuerit affecta ipsius Christi Domini anima, cùm tantam animarum multitudinem vidit sanguine suo redemptam! O quantùm fuerit gauisa, quòd venerit in mundũ ad illas redimendas! O quàm bene collocatos iudicauerit oẽs suę Passionis labores, dum vidit primos hosce fructus adeò copiosos. Hic vidit impletũ, quod æternus Pater promiserat, di-

e Esa. 53. 11. cens: e *pro eo quod laborauit anima eius, videbit & saturabitur: ideo dispertiam ei plurimos* filios & subditos, *& fortiũ diuidet spolia, pro eo quod tradidit in mortem animam suam, & cum sceleratis reputatus est.* O dulcissime Redemptor, congratulor tibi de isto gaudio, quo afficeris in præmium tristitiæ ac doloris, quem sustinuisti: aptè quidem conueniunt quinque hi Sanctorum chori, quinq; vulneribus, quibus illos à Dæmonis seruitute redemisti: decet omnino gaudere de tanta filiorum multitudine, quam tibi Pater æternus dedit; agoque tibi gratias, ob diuisa cum eis spolia; tanto cuiuis præmio collato, quantus eius fuit labor: Largire & mihi aliquid horum spoliorum, vt seruiam tibi, sicut isti sancti fecerunt; & eò perueniam, vt præmio illo fruar, quod illi sunt consecuti, Amen.

Ex his omnibus denique, longam in Deo fiduciam concipiam; vt non defatiger sperando; nec sim anxius propter ipsius dilationes & moras: siquidem nullus est terminus, qui tandem non perueniat; & in vno momento ac repentè tantum ipse infundat gaudium, vt pro multorum annorum laboribus, abunde rependat.

PVNCTVM V.

f. Thom. 3. p. q. 52. a. 4

MANSIT Christus Dominus noster in Lymbo, toto tẽpore, quo fuit corpus eius in sepulchro, triginta sex videlicet aut quadraginta horis, exercens in eo car-

tere humilitatem & charitatem, & iustis prę-
mium tribuens in eo loco, qui fuerat illis in-
strumentum laboris. Verùm non distitit, ad-
miranda ibi opera facere, quibus, illorum iu-
storum gaudium augeret.

I. IN PRIMIS, paucis horis, postquam ipse
eò descenderat, peruenit anima fœlicis illius
latronis, cui impleuit ipse Redemptor verbū,
quod in cruce dixerat: a *hodie mecum eris in*
paradiso: nam, cum primùm peruenit, illam *a Luc. 23. 43.*
collocauit in cœlesti paradiso, in clara sci-
licet Dei visione, ex qua omnes deliciæ pro-
fluunt, quæ sunt in Paradiso. Et quoniam
CHRISTVS Dominus consueuit eos valde
honorare, qui ipsum honorarunt: ibi in o-
mnium illorum conspectu, animam illam
honorauit, referens toti illi cœtui, qua ra-
tione, inter tot, qui ipsum in cruce penden-
tem, irridebant, & blasphemabant, bonus
ipse latro, ipsum verum Regem & Deum con-
fessus fuisset. & tunc omnes illi iusti gratias
bono latroni egerunt, ob talem confessio-
nem, adeò opportunè factam in honorem Dei
& Domini sui; & gauisi cum eo fuerunt: ipse
vero laudauerit proculdubio eum vehemen-
ter, qui tantum præmium redderet, pro obse-
quio tam exili. Gaude anima mea, & exulta
in Deo salutari tuo, amplectere lubens cru-
cem; ex qua latro vnus descendit ad paradi-
sum, & glorificatur cum Christo, quem fuit
in ipsa confessus.

II. DEINDE credendum est, in eodem horarū

descensu, quibus fuit ibi Christus, etiam spo liasse Purgatorium, & eduxisse inde animas, quæ purgabantur, accelerando solutionem debiti earum, applicata illis aliqua indulgen tia, ex virtute pretiosi sanguinis sui, in passio ne recens effusi. Expediuerit ergo fortè ali- quos Angelos ad Purgatorium, qui nunc has, nunc illas animas ad se adducerent, magno earum gaudio; tum quòd se à tantis pænis ex- peditas; tum quòd sui liberatoris gloriam, & iucundissimam aliarum animarum, quæ ibi e- rant, societatem viderent: quæ vicissim recẽs venientibus cõgaudebant; illarum gaudium, suum proprium reputantes, iuxta leges chari- tatis. O liberalissime Redemptor; recordare in hoc die nostri, qui in mortali hac vita de- gimus, peccata nostra afflictionibus & tribu- lationibus, quas in ea patimur, purgantes: cõ- muta planctum nostrum in gaudium; purifi- ca nos à culpis, & remitte pœnas omnes, quas nostris culpis promeriti sumus.

III. VLTIMÒ, licet perpendere rabiem dam- natorum, qui persentientes Christi descẽsum in Lymbum; viderunt se relinqui, nec vllam sui rationem haberi: quia digni non erant, quos Christus visitaret, & sua præsentia cõso- laretur; quin potius ipsos confudit, & pudo- re affecit, eò quòd noluerint in tempore, re- medijs illis vti, quæ ipse statuerat, ad veniã pec- catorum impetrandam. Nominatim autẽ li- cet æstimare pænam & rabiem infælicis Iu dæ, & mali latronis, qui Diabolico furore in

se ipsos

e ipsos proculdubio fremuerint, quòd non
essent vsi opportuna occasione, quam habuit
alter in ipsa schola Christi, alter in cruce. Ex
quo cautior reddar, vt attendam diligentiùs,
quomodo viuā; quia sanguis Christi, vt nemi-
nē ex Inferno educit, qui semel sit eò ingres-
sus: ita nec prohibet obstinatū eò descende-
re, qui deprauato suo libero arbitrio sangui-
nem ipsum contemnit.

PERPENDAM quoq; confusionem & pudorem Luciferi, & reliquorum principum tenebrarum, cùm se viderunt à Christo superatos, & ab eius omnipotentia ligatos; vinctos vero, quos spatio quinq; millium annorum & amplius collegerant, liberatos iam & solutos. O quanta fuerit ipsorum rabies, cum se viderunt ad pedes Christi prostratos, quanta quoque fuerit ipsius Christi gloria, cùm eos vidit pedibus suis subiectos. Tunc enim, vt ait Apostolus, b *expolians Principatus potentia sua, Potestates* magna sua auctoritate *traduxit confidenter*, prædam magna fortitudine ab illis extrahens, *palam triumphans illos in semetipso* propria sua virtute, & iustitiæ suæ manifestatione, coram multitudine Angelorum, qui iudicio huic adstiterunt. Gaudeo, Saluator mi, de hoc tuo triumpho, contra potestates illas infernales, & quòd tanta tua magnanimitate, c *omnia illis spolia detraxeris, & vniuersa arma eorum abstuleris, in quibus confidebant*. Triumpha etiam, Domine, de eisdem in me, virtutem & gratiam tuā mihi tribuens, ad

b *Colos.* 2.15

c *Luc.* 11.22.

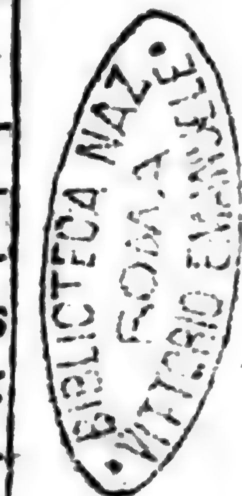

illos vincendos; mea ſiquidem victoria, erit tua: omnes enim, qui illos vincimus, per te vincimus, cui ſit honor & gloria in ſæcula, Amen.

MEDITATIO II.
DE CHRISTI DOmini noſtri Reſurrectione.

PVNCTVM I.

S.Thom.3. p.q.53.& 54.

CCEDENTE die tertio poſt eius Paſsionem, qui erat dies Dominicus mane, exiuit anima Chriſti Domini ex Lymbo, cum illis choris animarum iuſtarum, quas ſecum habebat, & rectà tendit ad ſepulchrum, in quo eius corpus iacebat.

I. PERPENDENDA hîc primùm eſt cauſa, cur Chriſtus Dominus Reſurrectionem ſuam accelerauerit: cùm enim dixiſſet: a *ſicut fuit Ionas in ventre Ceti tribus diebus, & tribus noctibus; ſic erit Filius hominis in corde terræ, tribus diebus & tribus noctibus.* Hoc tempus, quantum verbi ſui veritas patiebatur, abbreuiauit, accipiens ex ipſis tribus diebus partem aliquam, eamque valde breuem, partem videlicet feriæ ſextæ, quæ fuit veſper; & diei Dominicæ quæ fuit mane. Ad quod faciendum, impulit eum immen-

a Matt. 12. 40. Iona. 2.1.

immensa eius charitas; vt discipulis, in tenebris infidelitatis hærentibus, & consolationi afflictissimæ matris, omniumq; sibi charorũ, quàm posset citissimè subueniret; & vt ipsum mundum gloria sui corporis illustrans eum exhilararet, sicut Lymbum, animæ suæ gloria illustrauit & exhilarauit. Gratias tibi, dulcissime Saluator, ob solicitudinem, quam de tuis geris, & celeritatem, qua eorum consolationi & remedio occurris. b *Perfecisti cursum tuum, sicut sol: exultans vt gigas, ad currendam viam* tuam, prolixiorem multò diem tuum faciens, quàm noctem; siquidem dies vitæ, durauit triginta tres annos, illuminans semper mundum, qui aliàs manebat in tenebris; nox verò tuæ mortis, triginta sex horis durauit: & iterum ortus es cum noua luce, vt eos consolareris, qui ob tuam absentiam tristes remanserant. Accelera, quæso, Domine, lumen Diuinæ tuæ visionis, vt anima mea respiret præsentiâ gratiæ tuæ. b *Psal.* 18.6.

II. VOLVIT etiam CHRISTVS Dominus noster, mortem suam esse vesperi, ad solis occasum: Resurrectionem verò mane, ad solis ortum: vt nobis significaret; c *mori se propter delicta nostra*, quibus nos cœlesti luce priuauimus, & splendore Diuinæ gratiæ; *Resurgere verò* (vt ait Apostolus) *propter iustificationem nostram*; & vt suam gratiam nobis restitueret, simulque gaudium, reiectis præteritis lacrymis & tristitiâ, iuxta illud Dauidis, d *ad vesperum demorabitur* c *Rom.* 4.25 d *Psal.* 29.6

bitur fletus, & ad matutinum lætitia.

III. DENIQVE perpendam ingens illud gaudium, quo sanctissima anima Christi Domini nostri, è Lymbo exiuerit, insigni adeò & splendido stipata comitatu, de inferno triũphans, quem tantâ prędâ spoliauerat: quæ verba illa Iacob vsurpare sibi poterat, e *in baculo* Gen. 32.10 *meo transiui Iordanem istum, & nunc cũ duabus turmis regredior*; ac dicere, in baculo crucis meæ, transiui hunc mundum, vt non esset vir mecũ, qui me adiuuaret; nunc redeo cum duabus turmis iustorum vtriusq; legis, naturalis & scriptæ. O quàm hilares ascendebant illustres illæ duæ turmæ, quæ alternantibus choris, ducis sui triumphum sine dubio cecinerunt, dicentes: f *Cantemus Domino: gloriosè* Exod. 15. 1. *enim magnificatus est, equum & ascensorem deiecit in mare, fortitudo mea & laus mea* Dominus, *& factus est mihi in salutem; iste DEVS meus & glorificabo eum, DEVS Patris mei, & exaltabo eum; Dominus quasi vir pugnator, omnipotens nomen eius, currus Pharaonis, & exercitum eius proiecit in mare.* Ingredere & tu, anima mea, in splendidas illas animarum sanctarum turmas; & lauda cum illis supremum hunc ducem tuum, confidens, te quoque fore illarum gloriæ participem.

PVNCTVM II.

I. PERVENIENS CHRISTVS Dominus ad sepulchrum; Primùm omniũ ostendit

toti illi comitatui horrendam corporis sui figuram; vt viderent, quanti ipsi steterit illorũ remedium: & quando omnes illæ animæ benedictę, corpus in sepulchro iacens viderunt, liuidum totum ac luxatum, proprioq; sanguine tinctum, ac tot partibus quinque præcipuè vulneribus, pedum, manuum, & lateris perforatum; laudauerint proculdubio iterũ suum liberatorem, gratiasque immensas egerint, pro impertita sibi libertate, tantis ipsius impensis.

Mox Christus Dominus noster, sua omnipotentia (& fortè etiam Angelorum ministerio) collegit totum sanguinem, quem in sua passione effuderat, suoque loco restituit. Iuerint itaque aliqui Angeli ad hortum Gethsemani, alij ad prætorium Pilati, alij ad ipsum Caluariæ montem, & collegerint sui Domini sanguinem, qui in illis locis fuerat sparsus, idque summa reuerentia, eô quòd esset ipsi diuinitati coniunctus; quo collecto, repletæ sunt venæ sacratissimi corporis. Tulerunt quoque pilos & capillos, ex capite & barba ipsius Domini viuentis extractos: vt hic quoque impleretur, quod suis ipse Christus promiserat, g *capillus de capite vestro non peribit*. O sanguis pretiosissime, gaudeo te proprio loco esse restitutum! talis enim sanguis non debuit esse nisi in tali corpore; & sanguis Dei, non alias venas implere debuit, quàm Dei in quibus iam æternum manebis; vt sis pretium nostræ redemptionis, lauacrum nostrarum II.

g *Luc. 21.18*

culparum, noſtrum nutrimentum, & potus, in ſanctiſſimo Sacramento, & altaris ſacrificio.

III. Mox ingreſſa illa ſanctiſſima anima in corpus, illud tranſmutauit & multò excellentiùs transfigurauit, quàm in monte Thabor: exuit illud ferali illò amictu, quo erat inuolutum; abſterſit myrrham, qua fuerat inunctum; & omnes fœditates & maculas abſtulit: tribuit verò illi in æternum quatuor gloriæ dotes, *Claritatem, Immortalitatem, & Impatibilitatẽ; Agilitatem, & Subtilitatem*, quibus corpus illud pulchrius, & millies ſplendidius euaſit, quàm ipſe ſol; imò quælibet eius pars, inſtar erat Solis, immenſæ claritatis & pulchritudinis; præcipuè verò quinq; illa vulnera (quæ voluit in ipſo corpore remanere, propter cauſas poſtea adferendas) radios emittebant ſtupendi ſplendoris, qui pedes ipſos, manus, & latus, admirandum in modum exornabant, vulnera quoq; à coronę ſpinis facta, glorioſiſſimum quoddam diadema conficiebant, quod ſacrum ipſum caput mirificè decorabat. Eodẽ verò momento, propter dotem ſubtilitatis, egreſſus eſt è ſepulchro, penetrans grandem illum lapidem, quo claudebatur, nullo ab eius duritie obice obiecto. O quantum gaudium ſenſerit ſacratiſſima illa anima, videns corpus ſuum iam glorificatum! quam libenter illud amplexa eſt, tanquã perpetuam ſuam manſionem! Quàm item corpus ipſum ſanctiſſimum fuit lætum, cùm

ſe vi-

ſe vidit dotibus illis gloriæ exornatum, pro doloribus & ignominijs, quas viuens perpeſſum fuerat. O Rex gloriæ, qui tanquam nouus homo iterum venis in mundum, innouato habitu, ad nouam vitam plenam maieſtate ducendam, ſit tibi fælix recens iſta natiuitas, de qua, Apoſtolo teſte, pater tuus dixit, h *ego hodie genui te*, quæ non fuit minus ſtupenda, quã illa prima, qua ex ventre tuæ matris prodijſti, porta integra & occluſa remanente, vt virginitas eius ſeruaretur: in hac autem prodis ex ventre terræ, ſepulchro etiam occluſo, vt tuam ſubtilitatem & maieſtatem manifeſtes: in illa prodijſti, nouus quidem homo, & ab omni culpa liber, ſed pœnis tamen obnoxius; in hac omninò prodis renouatus, liber etiam ab omni pœna, & ingenti corona coronatus: ideoque ore nunc pleno, licebit dicere, i *vidimus gloriam tuam, gloriam quaſi vnigeniti à Patre, plenum gratia & veritatis*.

h *Act*. 13. 33.

i *Ioan*. 1. 14.

IV.

DENIQVE credendum eſt, Chriſtum Dominum noſtrum, pro more ſuo, oculis & manibus eleuatis in cœlum, gratias æterno Patri egiſſe, ob ſuam Reſurrectionem, & ſui corporis gloriam, dicens illud Pſalmi: k *conuertiſti planctum meum in gaudium mihi: conſcidiſti ſaccum meum, & circumdediſti me lætitia, vt cantet tibi gloria mea, & non compungar* amplius vlla triſtitia. Ad imitationem glorificati huius DOMINI, dicam & ego æterno Patri: infinitas tibi gratias, cœle-

k *Pſal*. 29. 12.

cœlestis Pater, quòd planctum Filij tui, in summum gaudium conuerteris, conscindens quidem saccum eius mortalitatis & tristitiæ; sed eundem nunc circumdans immortalitate & lætitia; laudet te, Domine, illa ipsa gloria, quam illi tribuisti; laudet sacratissima eius anima, quæ & ipsius & tua est gloria; laudet quoque te anima mea, nec à te laudando desistat in æternum. Amen.

PVNCTVM III.

CVM primum Christus Dominus noster resurrexit, descenderunt ex decreto æterni eius Patris Hierarchiæ, & chori Angelorum, vt illi congratularentur, festumque celebrarent gloriosi huius triumphi: nam si ad natalem eiusdem celebrandum, cùm venit in mundum, vitam mortalem ducturus, descendit militia cœlestis exercitus; quantò magis credendum est, venisse ad sanctissimam eius resurrectionem celebrandam, cùm eiusdem vita immortalis incipiebat; nec veniret ad pugnam, sed ad triumphum agendum pro victoria? Et ita insinuat Apostolus
a *Hebr. 1. 6.* dicens: a *cum iterum introduxit* Pater æternus *primogenitum in orbem terræ, dicit; & adorent eum omnes Angeli eius.* Nam hic dies est, cum secundò introduxit eum Pater in mundum, & Angeli eum, tanquam Deum suum, & supremum Dominum adorarunt, repetentes primum illud Canticum natalitium:
b *Luc. 2. 14.* b *gloria in excelsis Deo, & in terra pax homini-*

bus

bus bonæ voluntatis, idque meritò; quia totum hoc Deo fuit opus insignis gloriæ; & hominibus opus insignis pacis; siquidem per illud, sunt homines Deo pacificati, & eorum hostes prostrati: quare dicere nobis licet illud Psalmi; c *hæc dies quam fecit Dominus, exultemus & lætemur in ea.* Gratias tibi æterne Pater, pro cura, quã habes filij tui, implens quod illi promisisti, cùm d *veniens vox de cælo, dixit illi; & clarificaui, & iterum clarificabo.* c *Psal.* 117. 24. d *Ioan.* 12. 28.

GAVDEO, Saluator mi, quod te Angeli tui adorent; & ego cum illis adoro te & glorifico in hac die, quæ tota est tua, & nihil meum: quia quidquid in ea fecisti, ad tuam pertinet celsitatem & diuinitatem, non verò ad meæ humanitatis vilitatem. O si totus mundus te agnosceret, & exultaret de ista tua victoria, vt eius etiam gauderet spolijs.

PVNCTVM IV.

CVM Christus resurrexisset, noluit tantam gloriam soli sibi retinere, sed deriuari quoque ad alios, qui etiam cum ipso resurgerent: & ita constituit, aliquas ex illis sanctis animabus, quarum corpora iacebant in sepulchris Ierusalem, quæ in die passionis ipsius a *aperta fuerant* suis ipsis corporibus cõiungi, quæ ita glorificata ac splendẽtia euaderent, sicut erat ipsius. Quanta lætitia exultauerunt iusti illi, cùm se viderent in corporibus glorificatis, & solis instar splendentibus! Accesserint proculdubio, ad ipsius Iesu a *Matt.* 27 53. *Ex S. Amb. & alijs quos citat Suarez 3 p. q. 43. a. 3. & Caiet. ibid.*

Christi corpus, incomparabiliter splendidius, quàm essent corpora ipsorum; & osculati fuerint pedes, & manus adorantes, & laudantes illum, ob singularem illum fauorem, quo illos erat prosecutus.

PERPENDENDAE autem sunt causæ, ob quas Christus Dominus noster hoc fecerit.

I. *Prima* causa fuit, vt suam omnipotentiam, charitatem, & liberalitatem ostenderet: quia eius bonitas, non se poterat continere, quin alijs etiam communicaret bonum illud, quo ipse gaudebat.

II. *Secunda* causa fuit, vt hi pauci, essent testes eius resurrectionis: & hinc spem conciperimus, omnes nos suo tempore resurrecturos, sicut ipse; resumentes nostra corpora glorificata, sicut ipsius.

III. *Tertia* causa fuit, vt nobis aperiret voluntatẽ suã esse, vt omnes statim in spiritu resurgeremus, nouam inchoantes vitam illi similem, quam ipse habet glorificatam, iuxta illud
Rom. 6. 4. Apostoli, vt b *quomodo Christus resurrexit à mortuis, per gloriam Patris, ita & nos in nouitate vitæ ambulemus*: ita vt sicut Christus ipse vt resurgeret, feralem amictum reliquit, & viuus ac gloriosus in suo corpore integro, immortali, impatibili, splendenti, agili, subtili, & pulcherrimo, è sepulchro exiuit; ita ego vestes exuam veteris Adami, & feralem amictum, quo eram inuolutus, hoc est perturbationes animi, & distortos mores; & inchoem vitam quamdam gratia perfectam,

quæ

quę has habeat proprietates, vt sit plena, in omnibus virtutibus; immortalis cum firmitate, ne amplius ad lethalia peccata redeat, sicut Christus semel resurrexit, non amplius moriturus; impatibilis, nullis animi perturbationibus aditũ præbẽs, quæ morbum aliquẽ animæ adferant; splendens ob lumen internæ cognitionis rerum cœlestium; agilis ad exsequendum absq; vlla repugnantia, quidquid erit voluntatis Dei; & subtilis vel spiritualis, ita omnibus terrenis renunciãs, vt nihil ex eis nisi quod sit necessariũ accipiat, vt cõuersationẽ meã cum Angelis in cœlis habere possim, quamuis corpore, verser cũ hominib. in terra.

HAEC signa sunt, quod cum Christo resurrexerim, quæ meritò obtinere cõtendã; quia (vt S.Greg. ait) iust⁹ quotidiè imitari debet ipsius Resurrectionẽ; & contẽdere tales virtutes, ad animæ suæ renouationẽ acquirere, quales illæ sunt dotes, quas habebit eius corpus in gloria. *In prologo in Cant.*

CIRCA hoc tamen duo magni momẽti sunt animaduertẽda. 1. sicut nõ oẽs mortui qui erãt in Ierusalẽ resurrexerunt cũ Christo, sed illi soli, quorum sepulchra, in eius passione fuerunt aperta; sic neque omnes peccatores, cum Christo resurgunt ad vitam gratiæ; sed illi soli, qui virtute passionis eius, sepulchra sua aperiunt, conscientias videlicet suas confessario manifestant, & corda sua contritione scindunt. Eadẽ quoq; ratione, non omnes iusti eousque perueniunt, vt lætitiæ Resurrectionis Christi participes fiant; sed illi soli, qui sua

corda

corda sciderunt affectu compassionis, dolorum, & pœnarum Christi, iuxta illud Apostoli, c *si tamen*, inquit, *compatimur, vt & conglorificemur*.

c *Rom.* 8.17

Secundum est obseruandum discrimen inter perfectam, spiritualem Resurrectionem & imperfectam: imperfecti enim resurgunt inuoluti ferali suo amictu, sicut Lazarus, qui d *prodijt ex monumento ligatus pedes & manus institis, & facies illius sudario ligata*. Prodeunt enim cum reliquijs vitæ superioris, habitibus scilicet, & moribus prauis, & distortis animi perturbationibus; ac propterea imminet illis recidiuæ & alterius mortis periculum, nisi ab his omnibus se expediant, & mortificatione exuant vestes suæ mortalitatis & vetustatis spiritualis. At valdè perfecti, imitantes ducem suum IESVM qui & sindonem & sudariũ in sepulchro reliquit, resurgunt nouo feruore, abijcientes omnia hæc mortuorum indumenta, & induentes alia noua, quæ sunt vitæ æternæ, e *expoliantes* (vt ait Apostolus) *veterem hominem cum actibus suis, & induentes nouum* perfecta sanctitate renouatum. O Triũphator gloriosissime, fac me tuæ passionis participem; vt etiam fiam Resurrectionis: resurgam etiam tecum, non vt Lazarus & alii, qui resurrexerunt iterum morituri, sed, vt tu f *resurgens ex mortuis, iam non moriturus*, resurgam ad vitam nouam, non amplius morte culpæ moriturus. Patiatur multa corpus meum, vt anima mea impatibilis reddatur

d *Ioan.* 11, 44.

e *Coloss.* 3.9.

f *Rom.* 6.11.

cooperiar exteriori ignominia, vt spiritus meus luce interiori resplendeat; fiatque agilis & promptus ad obediendum; vt post hanc vitam, ad te fruendum perueniat. Amen.

MEDITATIO III.

QVOD CHRISTVS DOminus sanctissimæ suæ Matri apparuerit, & Angeli eius Resurrectionem mulieribus manifestauerint.

PVNCTVM I.

OSTQVAM Christus Dominus noster resurrexit, voluit mundo suam Resurrectionem manifestare, vt eius fructibus multi fruerentur. S. Thom. 3. p. q. 55.

TRIBVS autem vijs, & modis fuit facta hæc manifestatio: *primus* fuit per sanctos, qui cum illo resurrexerunt, de quibus ait Sanctus Matthæus, quod a *exeuntes de monumentis post Resurrectionem eius venerunt in sanctam ciuitatem, & apparuerunt multis*, significantes illis, eum qui fuerat crucifixus, verè esse Messiam Regem Israël, I.

a Matt. 27. 53.

& Saluatorem mundi, & iam resurrexisse: & fas est credere, inter alios apparuisse. Iosepho ab Aromathæa & Nicodemo, eos consolantes, & confirmantes in fide sui Magistri.

II. *Secundus* modus fuit per suos Angelos, qui Resurrectionem eius manifestarunt pijs mulieribus, quæ vt illum vngerent, venerant ad sepulchrum: quibus Resurrectionem referentes, vacuum ipsum sepulchrum ostenderunt.

III. SED his duobus modis non fuit contentus ipse Christus Dominus, sed *tertium* adiecit, quo seipsum amicis suis videndum præbuit, vt suæ charitatis magnitudinem magis ostenderet. Quamobrem etsi statim post Resurrectionem, debuisset ad Empyreum cœlum ascendere, tanquam ad locum glorificatis corporibus designatum; voluit tamen per dies aliquot adhuc in mundo hærere; & boni pastoris instar, dispersum suum gregem colligere, nemini alteri hoc munus concredens, sed per seipsum discipulos suos consolans, b *apparens*
Act. 1. 3. *eis & loquens de regno Dei, præbens seipsum viuum*, & glorificatum, *in multis argumentis*; vt tanquam oculati testes possent eius Resurrectionem promulgare. O Rex gloriæ, laudent te omnes Angeli & homines, ob excellentem hunc erga nos amorem. Nō erat mundus dignus, in quo vel momentum post tuam Resurrectionem hæreres; sed charitas, quæ te quadraginta ferè horas tenuit in Lymbo, te

net quadraginta dies in terra, vt illam purificares, & præsentia tua exornares, & nobis ostenderes, te, etsi vitæ rationem mutaueris, non tamen pristinos mores commutasse; nec in prosperitate tua, oblitum esse eorum, qui te in aduersitate comitati.

QVAE hactenus diximus, historiam recensentes, licet ad latentem in eis spiritum transferre; & aduertere, eundem Christum Dominum nostrum, triplicem habere viam & rationem, sua nobis mysteria patefaciendi ad nos consolandos & instruendos.

Prima ratio est, per sanctos viros, qui cum ipso resurrexerunt, & ipsa experientia noue runt suauitatem & excellentiam ipsius Dei, sanctoque zelo alijs manifestant, quod ipsi didicerunt; quò ipse Deus agnoscatur, & glorificetur.

Secunda ratio est, per sanctos Angelos, qui priuatis & secretis illustrationibus, illustrant nos, docent, consolantur, & iuuant amouerè difficultates, quæ nos impediunt frui Christo glorificato.

Tertia via est, per seipsum, cùm ad cor nostrum loquitur, interna nobis suæ præsentiæ præbens testimonia: quo modo vtitur erga sibi magis dilectos discipulos, præstans illis in hac vita, quod ipse in sermone post cœnam promiserat, qui c *diligit me, diligetur à Patre meo, & ego diligam eum, & manifestabo ei meipsum.* c Ioa. 14. 21

O dilecte mi, diligam te ego toto corde;

siquidem tanta est felicitas te diligere, vt te diligentem, tu diligas, & teipsum illi manifestes, quò magis illum tui amore inflammes.

PVNCTVM II.

I. PRIMAM visitationem & apparitionem voluit Christus Dominus facere Sanctissimæ Matri suæ, vehementer afflictæ propter ipsius passionem; quamuis firmissimè credenti, & speranti eiusdem Resurrectioné: quæ cùm iam tertium diem ab eius morte inchoari aduerteret, in altissima contemplatione posita, ingentibus desiderijs & suspirijs petijt sine dubio à suo filio, suam vt Resurrectionem, & ad se aduentum acceleraret, volens instar a *leænæ* rugitibus suis *leonem Iu-*
a Gen. 49. 9. *da*, requiescentem in sepulchro suscitare: dixerit forte & illa verba Psalmi: b *exsurge glo-*
b Psal. 56. 9. *ria mea, exsurge psalterium, & cithara*, exi glorificatus de sepulchro, vt nos omnes glorifices: exsurge psalterium & cythara mea, & exi ex isto loculo in quo manes inclusus; tuaque musica lætifica eos, qui tua causa manemus in tristitia. Tu enim dixisti, *exsurgam diluculo*; quod cùm iam adsit; te expectamus. Veni ô sol iustitiæ, antequam sol iste materialis, terræ huius oriatur, & luce tua expelle omnes ab ea tenebras.

II. EXISTENTE B. Virgine in altissima hac cõtemplatione, ingressus est Christus Dominus

nolter, triplici exercitu ſtipatus, vno Angelorum, altero animarum ſanctarum, tertio corporum glorificatorum, ſeſeq; illi præbuit videndum, cum omni gloria & claritate, quam habebat, confortans eius aſpectum, tam corporis quàm animæ, vt & videre eum poſſet, & eo frui. O quam contenta, ſatiata, & glorificata fuit Virgo ſanctiſſima tam glorioſa viſitatione; in qua ex parte fuit expletum, quod Propheta dixit: c *ſatiabor, cùm apparuerit gloria tua.* O quàm dulcibus mutuis amplexibus ſeſe complexi fuerunt Mater & filius! quàm iucunda miſcuerunt colloquia! oſculata fuerit Virgo ſanctiſſima, ſplendidiſſima illa & pretioſiſſima filij vulnera, hauriens ex illis fontibus vberrimos torrentes conſolationis, ſicut antea hauſerat deſolationes, d *ſecundum multitudinem* enim *dolorum meorum, in corde meo,* ait Propheta, *conſolationes tuæ lætificauerunt animam meã.* Secutus ſtatim eſt illuſtriſſimus ille comitatus, eidem ſanctiſſimæ Virgini applaudens & congratulans; Matrem Dei ſui & liberatoris ſui illam agnoſcens, ingenteſque ei gratias agens, pro labore & cooperatione eius, in hoc opere Redemptionis ipſorum.

c *Pſal.* 16.15

d *Pſal.* 93.19

Hic verò inſignem nouam lætitiam Virgo ſanctiſſima perceperit tantum fructum vidés ex paſſione filij ſui, & tot animas eadem paſſione redemptas; & hoc nomine, Filio fuerit congratulata ob huiuſmodi emolumentum & lucrum; Angeli denique ipſi viſitationem

illam & communem lætitiam, cœlesti aliqua musica celebrantes exornauerint, pro gloria Filij & Matris.

III. DEMVM, postquam bono temporis spatio, Christus Dominus mansisset apud Matrem, reuelans illi magna secreta cœlestia; & significans se aliquot dies adhuc in mundo permansurum, ipsamque sæpiùs visitaturum, valedixit, remanente ipsa Virgine consolatione plenissima ex tali visitatione; quam tamen magno silentio apud se retinuit, sicut olim fecerat in mysterio Incarnationis: quando nec suo sponso Iosepho, illud voluit aperire, donec Angelus illi reuelauit: ita nunc tacuit visitationem Christi resuscitati, vt nec Apostolis, nec pijs mulieribus, quæ apud ipsam erant, quidquam dixerit, donec Angeli, aut ipsemet Christus se illis manifestaret. O Virgo suprema, sit tibi fælix & faustum, quod resuscitatum iam Filium videris!

Regina cœli lætare alleluia;
Quia quem meruisti portare alleluia;
Resurrexit, sicut dixit alleluia;
Ora pro nobis Deum alleluia.

c Tob. 12. 22 Et fac nos participes æterni illius c *Alleluia, quod per vicos & plateas æternæ gloriæ decantabitur.*
Amen.

PVNCTVM III.

EODEM ipso tempore, voluit Christus Dominus per suos Angelos, manifestare suam resurrectionem ijs mulieribus, a Luc. 23.55 a *quæ secutæ eum fuerant*, quarum pietatem & b Mat. 28.1. deuotionem descripserunt Euangelistæ, di- c Mar. 16.1. centes: b *Maria Magdalena, & Maria* c *Iacobi*, d Ioan. 20.1 *&* c *Saloma*, & piæ aliæ mulieres. a *Quæ Sabbatho quidem siluerunt secundum mandatum*, ob reuerentiam scilicet diei festi. Et c *valdè mane vna sabbathorum*, hoc est Dominica, *veniunt ad monumentum*, d *cùm adhuc tenebræ essent*, c *portantes aromata, vt venientes vngerent* IESVM: c *& peruenerunt ad monumentum, orto iam sole, & dicebant ad inuicem: quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumenti.*

I. IN his mulieribus proponitur nobis deuotio, qua sit nobis quærendus Christus coniuncta virtutibus, quas illæ exercuerunt. *Prima* fuit obedientiæ legis: nam, etsi maximo tenerentur desiderio vngendi corpus Christi Domini, id tamen in festo facere abstinuerunt, ne transgrederentur mandatum, vt discamus hinc, titulo & nomine pietatis, non debere nos deesse officijs obedientiæ.

II. SECVNDA fuit magna diligentia, qua nec diem expectarunt, sed cùm tenebræ adhuc essent, itineri se dederunt; cũ aliàs sint mulieres natura timidæ; hæ tamen nõ timuerunt exire

ex ciuitate, & in tenebris noctis iter illud conficere, vt suo desiderio satisfacerent, quo tenebantur hoc obsequium Magistro suo deferre. Hac diligentia quæri vult diuina sapiẽ-
e Prou. 8.17 tia incarnata, quæ dixit e *qui mane vigilant ad me, inuenient me*: Et si cupio inuenire *manna*
f Sap. 16, 28. cœlestium consolationum, f *oportere me præuenire solem* vt illud cum *tua benedictione* colligam: Non enim pigri, sed diligentes inueniunt illud eoque fruuntur.

III. TERTIA virtus fuit perseuerantia in bene cœptis, simul cum insigni fiducia in Deũ: non enim deterritæ sunt hæ mulieres propter difficultates occurrentes; sed quamuis non ignorarent, sibi non suppetere vires, vt ingentem illum lapidem, ab ostio monumenti remouerent; prosecutæ sunt tamen iter suum, confidentes in Deum, quod prouisurus esset modum & medium ad lapidem remouendum; factumque est ita: nam *cùm peruenerunt ad monumentum, inuenerunt reuolutum lapidem*, etiamsi esset *magnus valdè*: idque in præmium illius fiduciæ, quam posuerant in diuina prouidentia, quæ hoc modo Deum quærentes, & in rebus obsequij sui non deserit.

PVNCTVN IV.

Mat. 28.2 MODVM, quo hæc sunt gesta, declarant Euãgelistæ, dicẽtes, a *Ecce terra motus factus est magnus: Angelus .n. Domini*

descen-

descendit de cœlo: & accedens reuoluit lapidem; & sedebat super eum: erat autem aspectus eius sicut fulgur; & vestimentum eius sicut nix. præ timore autem eius exterriti sunt custodes, & facti sunt velut mortui: b *& accedentes mulieres, viderunt reuolutum lapidem, & introeuntes in monumentum, obstupuerunt: respondens autem Angelus dixit illis: Nolite timere vos: scio enim, quod* IESVM, *qui crucifixus est, quæritis; non est hic: surrexit enim sicut dixit; venite, videte locum, vbi positus erat Dominus.* b *Marc.16. 4.*

I. PERPENDENDA hîc est apparentis huius Angeli maiestas, pulchritudo, & potẽtia; tum in magno illo terræ motu, quem effecit; tum in facilitate, qua magnum adeò lapidem reuoluit, cum ingenti timore, tam piorũ quàm impiorum; quamuis cum discrimine: nam milites, vtpote improbos, prostrauit in terram, vt quasi mortui, & à sensibus alienati essent, ne præsenti illo bono & fælicitate gauderẽt; pias verò mulieres consolatus est dicens: *Nolite timere vos*: atque si clariùs diceret: milites isti timeant, qui nequam sunt, vos autem nolite timere; grata enim vobis adfero noua de Resurrectione eius, quem quæritis.

II. DEINDE perpendam nouum illud cognomen, quod Angelus Christo Domino tribuit, dum ait IESVM NAZARENVM CRVCIFIXVM quæritis; vt qui optimè nosset, boni nostri IESV conditionẽ, qua de suis opprobrijs gloriatur, & honori sibi ducit, quòd sit pro nobis crucifixus. O dulcis IESV Nazare-

ne, & crucifixe, nec vnquam tam Nazarenus, atq; cùm es crucifixus: in cruce enim produxisti flores tuarum virtutum, fructusq; nostræ sanctificationis, quibus in gloriosa tua Resurrectione gaudes. O si tanto feruore te quærerē, vt nihil aliud scire me gloriarer quam cū Apostolo c IESVM Christū, & hunc crucifixum. O Angele sanctissime, veni in auxilium mihi, & hisce floribus corrobora, & fructibus cōforta: d *quia amore langueo*, desiderās videre Iesū Nazarenū, qui fuit pro me crucifixus.

c 1. Cor. 2. 2

d Cant: 2. 5.

III.

PERPENDENDVM præterea has mulieres, ob suam paruam fidem non fuisse dignas, quibus ipse Christus se illis ostenderet; ideoque Angelus ad id eas disponebat, fidem illarum excitans, & inuitans, e *venite & videte locum, vbi positus erat Dominus*, vt ex hoc credatis eum resurrexisse. Sed & charitatem promouebat dicens, *citò euntes dicite discipulis eius*, f *& Petro* (quem nominatim expressit) vt id ille audiens, animum resumeret, & non existimaret, se propter trinam negationem esse desertum; quia cùm amarè suum peccatum fleuisset, dignus factus fuerat, qui hanc consolationem acciperet. Ex quo intelligam, dilationem videndi Christum Dominum nostrū, dulciq; eius præsentia fruendi, prouenire sæpe ex defectu nostræ fidei, & paruæ ad id dispositionis. Quamobrem pār est, me contendere, vt augeantur in me virtutes, quæ, ad Deum videndum, me disponant, non abijciendo animum, propterea quòd sciam me fuisse pec-

e Mat. 28. 6

f Marc. 16. 7

cato-

catorem; cùm videam hîc Petro factam esse spem eum videndi.

VLTIMÒ considerandum est cum hæ piæ mulieres ingressæ essent ad interiorem monumenti partẽ; g *Et consternatæ, quòd non inuenissent corpus Domini* IESV, *ecce duo viri steterunt secus illas in veste fulgenti. cùm timerent autem & declinarent vultum in terram, dixerunt ad illas: quid quæritis viuentem cum mortuis? non est hic, sed surrexit: recordamini qualiter locutus est vobis, cùm adhuc in Galilæa esset dicens: quia oportet Filium hominis tradi in manus hominum peccatorum, & crucifigi, & die tertia resurgere: & recordatæ sunt verborum eius, & regressæ à monumento* h *cum timore & gaudio magno currentes nunciauerunt hæc omnia illis vndecim, & cæteris omnibus.* IV.

g *Luc. 24. 4*

h *Mat. 28. 8*

HIC apparet, quòd perseuerentia in deuotione ad Christum, digna sit nouis consolationibus. Primùm hæ mulieres viderunt vnum Angelum; sed perseuerantes in suo pio proposito, viderunt alios duos, qui dixerunt illis idẽ quod alter dixerat, confirmantes eas in fide, cum quadam beneuola reprehensione: atq; si dicerent; cur ita estis pertinaces, in quærendo inter mortuos illũ, qui iam ab eis resurrexit, & viuit? Deinde etiam perpendendũ, quàm sit Angelis familiare, reuocare nobis in memoriã verba CHRISTI Domini, quibus nos instruant & consolentur, confirment in fide, excitent spem, & promoueant charitatẽ; vt sic dispositi, reddamur digni, qui glorificatum

ipsum Christum videamus. O Angeli beati, quibus DEVS animarum curam commisit; si aduertetis, meam quærere viuenté inter mortuos, Christum, videlicet in rebus huius mundi mortuis, corripite illam, & instruite, ac dirigite; vt sciat illum quærere vbi est, hoc est in terra viuentium, vbi cum suis regnat in sæcula, Amen.

MEDITATIO IV.

QVOD CHRISTVS APparuerit Mariæ Magdalenæ.

PVNCTVM I.

CVM piæ mulieres, è monumento redeuntes, retulissent Apostolis, quæ ab Angelis audierant, etiamsi illi non crederent; illæ tamen secundò, ad monumentum redierunt; & tunc, ait Sanctus Marcus, a *Surgens* IESVS *mane prima Sabbati, apparuit primò Mariæ Magdalenæ, de qua eiecerat septem Dæmonia.*

Marc. 16

I. PERPENDENDA hîc est infinita Charitas nostri Redemptoris, qua peccatores conuersos tanti facit, & honorat: sicut hic elegit in primum testem oculatum suæ Resurrectionis eam mulierem, quæ fuerat habitatio se-

ptem

ptem Dæmoniorum, septem videlicet lethalium criminum, quæ ab illis procedũt: vt primùm intelligeretur, nemini nocere multitudinem & grauitatẽ præteritorum criminum, cùm eò maiori feruore pręsenti cõpensantur.

DEINDE, eum, qui in diuino seruitio alijs præiret, fore etiam primum in accipiendis fauoribus à Christo, & si ego singularis fuero in obsequijs illi præstandis, futurum & ipsum singularẽ in beneficijs mihi conferendis, sicut euenit Magdalenæ, quæ singularem se prębuit in amore & seruitio Christi, faciens eius amore multa, quæ alij non fecerunt; quale fuit, b *Lachrymis suis rigare pedes eius, capillis capitis sui eos tergere, osculari, & vnguento vngere,* c *sedere secus pedes eius, & audire verbum illius,* magna animi sui voluptate, comitari ipsũ in montem Caluarium, ac denique d *summè mane* surgere &, *cum adhuc tenebræ essent, venire ad monumentum,* vt illum *vngeret*, idque maiori feruore, quàm reliquæ ipsius sociæ: & ideò digna fuit, quæ omnium *prima* Christum videret, vt dicitur in hymno: *prima meretur gaudia, quæ plus ardebat cæteris*, quia verè tunc cæteras amore præcedebat, vt in punctis sequentibus apparebit.

II.

b Luc. 7. 38
c & 6. 10. 39
d Ioan. 20. 1.

PVNCTVM II.

MARIA a *stabat ad monumentum plorans: dum ergo fleret, inclinauit se, & prospexit in monumentum: & vidit duos Angelos in albis, sedentes, vnum ad caput,*

a Ioan. 20. 11

& vnum

& vnum ad pedes, vbi positum erat corpus IESV: *dicunt illi, mulier quid ploras? dicit eis? quia tulerunt Dominum meum, & nescio, vbi posuerunt eum.*

I. CONSIDERANDVS hic primo est Sanctæ Magdalenæ feruor, qui deprehēditur primùm in magna illa anxietate, quam præferebat, videndi corpus Magistri sui: quæ anxietas, licèt in aliquo defectu fidei Resurrectionis Christi fundaretur; quia tamen ex feruenti eius amore, & pia intentione procedebat, grata erat ipsi dilecto. Ex illa anxietate oriebatur inquietudo, & solicitudo in eo quærendo, propterea enim non sedebat apud monumentū, sed stabat, quasi in procinctu, vt illum huc illuc quæreret, inclinans se ipsam semel & iterū, ad aspiciendum ipsum sepulchrum; vt videret, num secundò aspiciens, inueniret fortè, quē primò non inuenerat. Qui.n. vehementer Deū amat, non desistit ab eisdē orationibus repetendis, & eisdē medijs & diligentijs frequentandis, vt possit inuenire. Hinc prouenit, vt sociabus eius redeuntibus ex sepulchro, (quòd auditis, quæ Angeli dixerant, cogitationē deponerent de Christo ampliùs quærendo) Sanctisq; Petro & Ioanne, ad suam habitationem redeuntibus, (quòd visis linteamine & sudario in sepulchro, ampliùs nō essent soliciti) ipsa tamen Magdalena, nullo horum contenta, remanserit adhuc ad monumētum magnâ constantiâ, atq; si ipsa diceret; hîc amisi quem tantoperè diligo; hîc ergo il-

lum

lum inueniam; aut moriar, nisi inueniam. Ac deniq; feruorē illum manifestauit, tantā vim lacrymarum fundens ob eam causam; quas lacrymas nec aspectus Angelorum, qui adeo pulchri & splendentes, earum causam ab ea quærebant, sistere potuerit; quia nullam in conspectu creaturarum consolationem inueniebat, quæ totum suum desideriū reposuerat, in suo Magistro videndo, qui creator erat.

IN his quatuor, contendere debeo, feruentem hanc mulierem imitari, quęrendo Dominum nostrum desiderio vehementi, solicito, constanti, ac deuoto; statuens, non admittere superfluam vllam consolationem in re vlla creata, donec Creatorem ipsum meum inueniam, vsurpans illud, quod Dauid alio fine dixit: b *si introiero in tabernaculum domus meæ; si ascendero in lectum strati mei; si dedero somnum oculis meis & palpebris dormitationem, & requiem temporibus, donec inueniam locum Domino, tabernaculum Deo Iacob*; vt ingrediar in illud, & maneam in eius contubernio. In quo etiam imitabor feruorem sponsæ dicentis: c *surgam & circumibo ciuitatem: per vicos & plateas quæram quem diligit anima mea*: non hærens, aut quietem vllam etiam apud *vigiles, qui custodiunt ciuitatem*, accipiens; donec eos *pertransiens inueni quem diligit anima mea: tenui eum, nec dimittam*. Et qui hoc modo quærit CHRISTVM, inueniet illum; sic enim intelligitur, quod ipse dixit, d *qui quærit inueniet*.

b *Psal.* 131. 3

c *Cant.* 3. 2.

d *Matt.* 7. 8

DEIN-

II. DEINDE, conſideranda eſt cauſa feruentium harum lachrymarum: quam ipſamet Magdalena reddidit Angelis, eam exquirentibus; *quia tulerunt*, inquit, *Dominum meum, & neſcio vbi poſuerunt eum*: atque ſi diceret; nunquid non videtur vobis ſufficiens cauſa mearum lacrymarum, quòd tulerint Dominum meum, & omne bonum meum; & quòd ego neſciam, quis illum abſtulerit, aut vbi poſuerit? antè quidem eius mortem flebam; ſed qualiſcunq; tamen conſolatio erat, quòd eius corpus haberem; nunc autem hanc quoque conſolationem mihi ſublatam ploro, nec vllum meis lachrymis remedium inuenio.

Cauſæ lacrymarũ. HIC verò perpendam lacrymas, cenſeri bene collocatas, ob duas præcipuè cauſas.

1. *Prima*, cùm noſtra peccata Deum ex anima noſtra repulerunt, & eius nos gratiâ & amicitiâ priuarunt; & tales fuerunt lacrymæ, quas hæc eadem Sancta, ad Chriſti pedes fudit, quando ipſe ſeptem ab ea Dæmonia expulit, & omnia ei peccata dimiſit. *3. part. Meditat. 35.*

2. *Secunda* cauſa eſt, cum nobis inſcijs; Deus ſe ſubtrahit, & nos in tenebris & ſpiritus ariditate relinquit, vt in ea obſcuritate relicti, vix ſciamus, vbi aut quomodo eum quæramus. Et tales ſunt lacrymæ, quas eadem ſancta hoc tempore fundit, quærens ſuum Magiſtrum & Redemptorem; & vtræq; lacrymæ magnum pignus ſunt nobis, quòd ſimus ipſum inuenturi; ſi illum quæramus, deſiderantes, & dicentes cum Propheta Regio, e *fuerũt mihi lacrymæ meæ panes*

e. *Pſal. 41. 4*

die

die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie, vbi est Deus tuus? O DEVS meus, qui in anima mea, tanquam in tuo sepulchro requiescere, & præsentiâ tuâ illã exhilarare consueuisti vbi nunc es? quis te mihi abstulit, & extraxit ex corde? cur me solum aridum, tristem, ac desolatum reliquisti? si peccata mea, & magnæ culpæ, te ex loco vbi eras, abstulerunt: aufer tu illa ex me, ob infinitam tuam misericordiam, vt ad eundem tuum locum redire possis; quem ego mundum in posterum conseruare studebo, adiutus gratiâ tuâ, ne iterum vnquam præsentiam tuam mihi subtrahas.

PVNCTVM III.

COMPATIENS Christus Dominus noster, profusis Beatæ Magdalenæ lacrymis, voluit eam consolari; vt impleret, quod aliquando promisit, cùm dixit: a *Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur*: sed progressus in hoc est Christus sensim, ad maius ipsius Magdalenæ bonum. a *Matt.* 5. 5.

I. PRIMVM enim non se constituit ante oculos eius, sed post tergũ aliquo strepitu excitato, vt illa sese conuerteret, quæ b *conuersa retrorsum, vidit* IESVM *stantem*. In quo docemur, rationem quam Deus seruat, cùm animas quærit, quæ dorsum illi vertentes eum deserunt, & non nouerunt, neque vt par est reuerentur, quia non nouerunt eum, quibus b *Ioan.* 20. 14.

per Isaiam dixit, & c *aures tuæ audient verbum*
c Isaia 30.21 *post tergum monentis: hæc est via, ambulate in ea, & non declinetis, neque ad dextram, neque ad sinistram.* Hæ voces, sunt aliquæ inspirationes & pulsus interni, quibus DEVS tales animas inuitat, vt faciem conuertant ad eum, quem post tergum habent, quò & ipse
d Can. 6.12. possit eas cernere, & earum commiseratione tangi, dicens illis illud Canticorum, d *reuertere, reuertere Sulamitis: reuertere, reuertere, vt intueamur te.* Quater hortatur, vt fa-
e Marc. 12. 30. Mat. 22.37. Luc. 10.27. ciem suam ad DEVM conuertat; ad notandum, desiderare se conuersionem feruentem & perfectam, e *ex toto* videlicet *corde, anima, spiritu, & viribus omnibus* vt impleat mandatum dilectionis, adhibitis quatuor in ea conditionibus requisitis. O anima mea, Sulamitis, & à tuis affectionibus captiuata, attende, quòd tres diuinæ personæ, te hortentur, vt faciem tuam ad eas conuertas, optantes sua facie te respicere. Et quandoquidem tantum tibi est bonum, in eo repositum, vt te DEVS aspiciat, ne moreris conuerti ad Deum, qui te inuitat, vt ipsum respicias, quia ipse te cupit aspicere, ac tui miseratione permoueri.

II. DEINDE, quamuis ipsa Magdalena IESVM, quem quærebat, respiceret; non tamen eum agnouit; quia dissimulato habitu ei se ostendit, quasi hortulani; ipsaque ob paruam suam fidem non digna erat, quæ eum in proprio habitu & apertè videret. In quo

nonemur, morticinam ac tepidam nostram fidem in causa esse, cur Deum, qui vbique præsens est, & CHRISTVM Dominum, qui in sanctissimo est Sacramento, non agnoscamus, non reuereamur, nec tractemus tanquam præsentem, ideoque apparet nobis in specie hortulani, vt nobis ostendat necessitatem, qua laborant Imperfecti, vt opus sit, CHRISTVM adhibere sarritionem & culturam horti talium animarum, & à noxijs herbis culparum & imperfectionum expurgare, & virtutes in eis promouere.

O dulcissime IESV, qui nosti, quòd f *neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat, sed tu, qui incrementum das, DEVS*: auge fidem meam & virtutes; separando ab eis admixtas imperfectiones, vt habear dignus, qui te ita agnoscam, vt amem, & perfectè seruiam. f 1. Cor. 3. 7.

III. TERTIÒ, conuertente Sancta Magdalena faciem versus ipsum Christum, immutata voce, à more vsitato, illam interrogauit, g *mulier quid ploras? quem quaris?* Vbi perpendendum est, quando DEVS in huiusmodi occasionibus, tale quid interrogat; dissimulans se scire, signum esse, quòd velit insinuare, aliquid in eo esse, quem interrogat, quod ipse non probet, nec sciat scientiâ, quæ dicitur approbationis. Ideoque cùm eadem Magdalena, h *stans retro secus pedes eius fleret, & lacrymis rigaret pedes eius*, non interrogauit g Joan. 20. 15. h Luc. 7. 38.

eam,cur ploras, aut quem quæris? quia illæ lacrymæ originem trahebant, à profunda suorum peccatorum cognitione, viuaque fide,& amore ipsius Domini, quem præsentem habebat, qui bene illas nouerat, & approbabat: nunc verò quoniam lacrymæ procedebant ex ignorantia, ac defectu fidei; flebat enim vt mortuum eum,qui viuebat; & viuentem quærebat inter mortuos, ideoque dicit illi, *quid ploras; quem quæris?* atque si diceret, scisne cur plores,& quem quæras? procul dubio non bene nosti; si enim scires, non ita fleres me mortuum; aut quæreres tanquam absentem,quem habes præsentem. Quo nos docet CHRISTVS Dominus noster,suæ voluntatis esse, vt causas lacrymarum ac suspiriorum nostrorum diligenter examinemus, & quid sit quod quærimus ac desideramus,in rebus ad ipsius obsequium pertinentibus: ne quid forte illis admisceatur,quod Deo aduersetur; aut ab eo degeneret,quod ipsius excellentiam, nostramque perfectionem decet. Et quoniam sæpè existimabo me flere ob mea peccata;cùm tamen potiùs ob temporale aliquod nocumentum fleam, quod ex peccato mihi accidit;& cogitabo me flere,quo possim ad videndum Deum peruenire, cùm reuerà potiùs fleam, ob laborem & miseriam, quâ premor; itemque contingit me existimare, quòd quæram Deum & eius gloriam;cùm reuerà quæram me ipsum & honorem meum, aut vtilitatem: Et, si fortè quæro DEVM

id fa-

id facio multis admixtis imperfectionibus: Ideoque meritò dicet mihi DEVS; *quid ploras? & quid quæris?* O DEVS animæ meæ, concede mihi, vt ob mea peccata, & tuam absentiam ita plorem, vt tu approbes lacrymas meas; & ita quæram quod cupio, vt studium conatumque meum tu approbes.

PVNCTVM. IV.

MAGDALENA *existimans, quia hortulanus esset, dicit ei: Domine si tu sustulisti eum, dicito mihi, vbi posuisti eum: & ego eum tollam.* Joan. 20. 15.

HIS verbis patefacit Magdalena excessum sui feruentis amoris, qui magnâ violentiâ, illam à se ipsa veluti alienatam tenebat, extorsitque ex eius debilitate vires & robur, vt se ad plura offerret, quàm præstare posset. Quare ad viuum omninò expressæ hic videntur proprietates inflammatæ charitatis, quæ appellatur *vnitiua & violenta.*

I. Proprietas charitatis Vnitiuæ.

PRIMA proprietas est, quòd cor & linguam amantis ita rapiat extra se, vt semper cogitet de suo dilecto; & persuadeat sibi, reliquos omnes de eodem cogitare; vt propterea de eodem semper ipse loquatur, existimans se ab omnibus intelligi; ideoque Magdalena, non dixit Christo, si tu abstulisti corpus Magistri mei, sed tantum dixit, *si tu sustulisti* EVM, Existimans se ab illo hortu-

 lano

lano intelligi; & ipſum ſcire, de quo ipſa loqueretur: ita abſorpta illa, & occupata erat cogitationibus ſolius ſui dilecti. Ex hoc ſigno intelligam, num magno tenear amore erga Deum: nam, vt ipſe dixit, b *vbi eſt theſaurus tuus, ibi eſt & cor tuum*: ac porrò & lingua tua, & oculi tui, & pedes & manus tuæ erunt ibi, occupato toto ſpiritu tuo, in aſpectu & amore theſauri tui, in ſolicita eius cuſtodia, & attenta eius augendi diligentia. O DEVS infinite, eſto mihi theſaurus meus, & rapias cor meum, & quidquid eſt in me, vt vbi es tu, ſim & ego, videns te ac fruens ſine fine. Amen.

b *Mat.* 6. 21 *Luc.* 12. 34.

II. SECVNDA proprietas flagrantis huius charitatis eſt, adferre amanti, ſui & rerum ſuarum obliuionem; & efficere, vt ſubijciat ſe omni humanæ creaturæ, quò poſsit voti ſui compos fieri; & interdum dicit ac facit quædam, quæ humano iudicio videntur deliria, ſed reuerà ſunt exceſſus amoris, ad eum modum, quo Dauid oblitus Regiæ excellentiæ, c *ſubſiliebat atque ſaltabat coram Domino*, cùm eius arcam in ſuam domum introduceret; cui cum Michol eius vxor, filia Saulis, obieciſſet rei indignitatem, nihil ipſe eam curans, ampliùs ſe humiliabat in oculis ſuis, & ſubſiliebat coram Domino dicens: *ſic ſe glorioſiorem appariturum.* Et eadem ipſa Magdalena, ſimili amore vulnerata, venit ad locum, quò CHRISTVS fuerat inuitatus; & ſtans ad pedes eius, lacrymis

c 2. *Reg.* 6. 1. 16. 22.

eos

eos rigabat, & capillis tergebat, nihil curans, quid conuiuæ illi de ea iudicarent: ita omnium oblita, atque si esset sola: & in hac ipsa occasione, de qua nunc agimus, ex simili alienatione à se ipsa, magna humilitate ac reuerentia, quem hortulanum putabat, Dominum vocat; vt sic illi blandiens, persuaderet, ostendi sibi locum, in quo sui Magistri corpus esset. Addiditque: *Si tu sustulisti eum*, non attendens, nullam adesse rationem, cur hortulanus, defuncti corpus exhumasset, & ex sepulchro extraxisset, in quo ipsius Dominus illud posuisset. Et ex hoc secundo signo, licebit mihi deprehendere magnitudinem, aut paruitatem meæ charitatis. Si enim fortunarum amor in auaris; & honoris in ambitiosis; & voluptatis in ijs, qui sensuum voluptatibus sunt dediti, tantā vim habet, vt eos à seipsis alienet, & sui ipsorum ac rerum suarum ita faciat obliuisci, vt sese alijs subijciant ac dedant, taliaq; faciant, quę videantur esse deliria ei, qui nō ita, sicut ipsi, amant: quāto magis hoc totū & maiori vi, efficiet incensus Dei amor in ijs, quos ipse d *introduxit in cellam* suam *vinariam*? nisi enim ipse DEVS *ordinaret* in eis *charitatem*, tales excessus facerent, vt amentes planè viderentur: sed ipso ordinante in eis charitatē, illi sese cōtinent; quòd si aliquid faciāt, quod, nō amanti, stulticia videatur; ei tamē, qui nouit, quid sit amare non stultitia, sed magna prudētia esse videbitur. O Rex æterne, introduc me in cellā tuo-

d *Cant.* 2. 4

rum viuorum, & inebria me forti amoris tui vino; extrahe me à me ipso, & transfer in te. affer animæ meæ rerum mearum obliuionẽ, vt solis tuis attendã; ita me ipsum humilians, vt stultus à mundo iudicer, quò sim sapiens in oculis tuis.

III. TERTIA charitatis feruentis proprietas est, ex debilitate robur ita deducere, vt qui vehementer amat, ad plura præstanda se offerat, suo dilecto magis placendi causa, quàm reipsa præstare possit; non innixus viribus, quas ex se habet, sed quas addet illi DEVS. Et ita ipsa Magdalena, vehementi hoc amore accensa, offert se viriliter, tollere corpus sui Magistri, vbicunque tandem illud esset, nullo excepto loco, aut ratione habita solennitatis diei, & quòd ortus esset iam sol, ipsa verò debilis mulier, ad tollendum corpus mortui, qui fuerat crucifixus, quem Iudæi oderant, & Pilatus sua sententia ad mortem damnauerat, sine cuius licentia, non est ausus Iosephus illud sepelire; ipsa tamen Magdalena, murum hunc difficultatum perrumpens, *ego*, inquit, *eum tollam*. O mulier, magna est fiducia tua, magnus animus, magna fortitudo, quia amor tuus magnus est! O amor inuicte, qui vincis quidquid difficile & asperũ est in hac vita, & à nullo superaris! tu eũ portas qui te in se portat: tu leue reddis onus, quod suscipis ferendum; tu Christum nostris humeris imponis, & efficis, vt ipse nos CHRISTVS tollat, adiuuans nos per te, totum o-

nus portare! O amator fortissime, verè es e *fortis*, nō minus quàm *ipsa mors*, vt qui audeas pugnam cum ipsis mortuis inire, & ipsius mortis labores perrumpere, vt tuo placeas dilecto. O Deus æterne, & amator infinite, inebria me dulcedine amoris tui, vt f *mutata fortitudine, curram* in tuo obsequio, semper *ambulans nec deficiens*: tollens super me, quodcūque mihi onus imposueris; & confidens, daturum te mihi vires ad illud portandum. e *Cant.* 8.6 f *Isa.* 40.31.

HOC spiritu me offeram, ad tollendum super me ipsum Christum mortuum, mortificationem videlicet eius in corpore meo, sicut ipse suum mortificauit, iuxta illud Apostoli, g *semper mortificationem Iesu in corpore nostro circumferentes; vt & vita Iesu manifestetur in corporibus nostris, & tradamur in mortem propter Iesum, vt vita Iesu manifestetur in carne nostra mortali*, h *empti enim estis* (ait idem Apostol.) *pretio magno, glorificate & portate Deum in corpore vestro.* g 2. *Cor.* 4. 10. h 1. *cor.* 6. 20

PVNCTVM V.

VIDENS Christus Dominus noster feruorem, & lacrymas, & promptitudinē Magdalenæ, quæ se offerebat ad ipsius corpus tollendum, illi se tandem aperuit, proprio illam nomine compellans, & consueto vocis tono, dicens illi: *Maria*, quæ eodem momento ipsum agnoscens, respondit, *Rabboni*, hoc est *Magister*.

IN quo est perpendenda Christi Domini

omnipotentia, dulcedine & suauitate plenissima, qui verbo vnico ita commutat huius ancillæ suæ cor, vt, omni tristitia expulsa, incomparabili repleat lætitia, intellectum eius noua luce illustrans, omnes infidelitatis tenebras expellens, & nouo amoris igne eius voluntatem inflammans, vt tanquam Deum viuum diligeret, quem se diligere ostendebat, tanquam hominem mortuum. O Deus immense, quàm immensus est amor tuus erga eos, quos a *nouisti ex nomine?* his ostendis faciem tuam, & præsentia tua lætificas, quia *inuenerunt gratiam coram te.* O felix Magdalena, quam Christus Dominus nouit ex proprio nomine, quò illam compellauit; & dum compellat, ei se aperit, vt agnosceret eum, qui illam agnoscebat; & videret, quem desiderabat; ac inueniret, quem tanto amore quærebat. Inueniam, Domine, gratiam in oculis tuis: & hoc modo tu me agnosce, vt eousque perueniam, vt b *cognoscam sicut & cognitus sum, & amem te*, sicut amatus sum à te.

a Exo. 33.12

b 1. Cor. 13. 12.

II. PERPENDENDVM quoque est ipsius Magdalenæ responsum, cùm dixit, *Rabboni*: nam tota amore rapta, eo nunc nomine dilectum suum appellat, quo consueuerat appellare. Cùm respondit Angelis, vsa nomine reuerentiæ, Dominum eum appellauit: nunc autem cum ipso loquens, nomine vtitur reuerentiæ & amoris, dicens: *Magister* mi.

Nam

Nam audito illo verbo, *Maria*, experta est in anima sua affectus diuini eius Magisterij, ob lucis plenitudinem, quam sibi sensit infundi; ideoque ad eius pedes se proiecit, vbi consueuerat eius doctrinam audire. O Magister supreme, qui tanta breuitate, tot heroicas virtutes, hanc tuam feruentem discipulam docuisti, illustra & intelligentiam meam, vt & ego illas cognoscam; &, eis cognitis, te diligam, sicut illa dilexit.

III. DENIQVE videns Christus Dominus noster Mariam, prostratam ad suos pedes, velle illos osculari, c *noli*, inquit, *me tangere: nondum enim ascendi ad Patrem meum; vade autem ad fratres meos, & dic eis, ascendo ad Patrem meum, & Patrem vestrum, Deum meum & vestrum.* Vbi perpendendæ sunt causæ, cur non permiserit IESVS, Magdalenam ipsum tangere, sicut aliàs consueuerat.

c Joan. 20. 17.

PRIMA enim fuit, quod illa nimio feruore sese proiecisset, vt nimis familiariter illum tangeret; voluit autem ipse Dominus illam instruere, vt maiori in posterum reuerentia cum ipso ageret, vtpote qui iam ageret vitam glorificatam, & prope esset, vt ad suum æternum Patrem ascenderet. Et vniuersim gaudet diuina eius maiestas, vt amori erga ipsum, reuerentiam coniungamus.

SECVNDA causa fuit, quod imperfectam adhuc haberet fidem: nam vt hoc nomine, non se illi statim totum ostendit; sed sensim, primùm in habitu & voce hortulani,

postea

postea in propria figura & voce; sic noluit, simul omnem fauorem & gratias ostendere; sed primùm sese illi aperuit, vt ipsum agnosceret, & aspectu ipso gauderet; postmodum autem, cùm eius fides fuit facta perfectior, passus est se ab illa tangi, & propter hanc caussam illi dixit, *noli me tangere:* quia videlicet in corde tuo, adhuc non ascendi ad Patrem meum: siquidem necdum satis credis, me in vita glorificata, ad Patrem meum cœlestem ascendere. O supreme Magister, ascende intra cor meum, quò altius sit possibile, tribuens mihi altissimam fidem & æstimationem, quàm de tua maiestate habere possim, quò dignus efficiar te videre; & intima charitate complecti.

IV. DENIQVE perpendenda est illa teneritas, adeò amicæ & beneuolæ salutationis, quam per Magdalenam Christus misit suis discipulis, non dedignatus illos appellare d *fratres meos*: quò intelligerent, Resurrectionis gloriam, non immutasse familiarem suam conditionem, maiora potius nunc amoris indicia ipsis ostendere, cùm eos *fratrum* nomine vult salutari. Quod autem significari voluit, illud erat, *ascendo ad Patrem meum & Patrem vestrum, Deum meum & Deum vestrum:* ad Patrem meum, propter generationem æternam, Patrem vestrum propter gratuitam adoptionem; ad Deum meum, propter naturę vnitatem; Deum vestrum, propter charitatis vnitionem, O amantissime Iesu, gratias

d *Heb. 2, 11.*

tibi

tibi, quas possum maximas, ob tantum fauorem, quo nos prosequeris, dans nobis Patrem tuum, in Patrem nostrum; Deumque tuum in Deum nostrum. O anima mea, si talem habes Patrem, quid vis amplius? & si talem Deum, quid amplius quæris? O Pater mi, ostende te mihi Patrem faciens me dignum qui tuus sim Filius. O Deus meus, ostende te esse Deum meum, faciens me vnum spiritum tecum, per vnitionem perfectæ charitatis, Amen.

MEDITATIO V.

DE APPARITIONE alijs mulieribus, & ipsi MAGDALENAE facta.

PVNCTVM I.

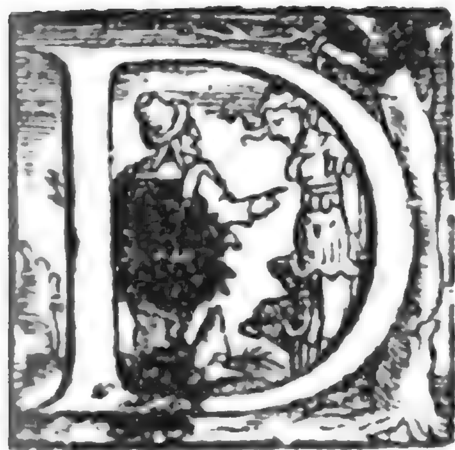

DISCEDENS Sancta Magdalena, magno animi gaudio, ex loco monumenti; assecuta est reliquas socias in itinere; ac referens illis, quod sibi euenisset, omnes sunt inflãmatę magno desiderio Magistrum suum videndi, qui aduertens illarum desiderium & feruorem, quo adeò diluculo venerant ad

monu-

monumentum, obuiam illis factus & salutans dixit: a *Auete*.

a *Mat*, 28.9 PERPENDENDVM hic est, quantam curã Christus Dominus adhibeat, in reddendo suis laborum, & vigiliarum præmio, quamuis differat interdum visitationem, donec aptiores illi ac digniores se reddant, ad copiosiorem fructum ex ea referendum. Ex quo discam, nũquam desistere à piis exercitiis, etiamsi huiusmodi visitatio diutius differatur. Estque magnæ consolationis motiuum, si attendamus Christi Domini nostri bonitatem, qui, modò rectam ac feruentem intentionem ipsi placẽdi, in nobis videat, facilè dissimulat imperfectiones aliquas piis nostris desideriis admixtas; vt euenit piis hisce mulieribus, quæ, etsi cũ aliqua fidei imperfectione venerunt, vt illum vngerent; quia tamen intimè desiderabant illi placere, intuitu pij huius desiderij & intentionis, voluit illas consolari. O quam hilares illæ permanserũt ex aspectu sui Magistri! & quã benè collocatos existimarunt præteritos suos omnes labores: solo enim illo verbo *Auete*, quasi diceret: gaudete & este hilares, ingenti fuerunt salute & gaudio repletæ: quia verbum Christi est efficax, & operatur quidquid significat. Nec absque mysterio, verbo hoc vsus est Saluator, quo Angelus Gabriel, cùm eius Incarnationem B. Virgini annunciauit, fuit vsus; vt sic confirmans quod Angelus dixerat, ipse his mulieribus annunciaret, per sanctissimam suam Resurrectionem, abolendam

male-

maledictionem culparum, quam per mulierem vnam omnes incurrimus. O Saluator mi, veni in animam meam, & in omnes eius facultates; ac dic illis, *Auete:* tuo enim verbo replebuntur omnes benedictione & gaudio, quod gloriosa tua Resurrectione nobis comparasti.

PVNCTVM II.

STATIM atq; hæ piæ mulieres, Magistrum suum Christum Dominum nostrum viderunt; a *accedentes tenuerunt pedes eius, & adorauerunt eum.* Non se præcipitanter ad hoc proiecerunt, sicut Magdalena primùm apud monumentum fecerat; sed maxima, qua potuerunt reuerentia, ad illum accesserunt, & adorarunt, & facta ab ipso potestate, tenentes eius sacratissimos pedes, amantissimè sunt osculatæ. Et hic assecuta est Magdalena, quod tantopere desiderabat, vt tangere liceret, & osculari pedes Christi Magistri sui. O quantam iucunditatem senserit in huiusmodi tactu; & osculo sacratissimorum illorum vulnerum, quæ tanto desiderio vngere concupiuerat; illæ venerant ad monumentum, vt Christum vngerent; sed Christus illas vnxit vnctione, qua ipsa vnctus erat b *oleo* videlicet *lætitiæ*, ac diuini spiritus deuotione, quem super illas effuderat.

a *Mat.* 28. 9

b *Psal.* 44. 8

AD imitationem harum sanctarum mulierum, (quas S. Marcus tres tanquam præcipuas fuisse refert) curandum mihi est, vt tres

Marc. 16. 1

animæ meæ facultates, in ipſo Chriſto Domino vngendo occupentur. Memoria pijs cogitationibus; Intellectus ſanctis meditationibus; voluntas feruentibus affectibus: ementes huiuſmodi vnctiones ab eo, qui dixit: c *omnes ſitientes venite ad aquas; & qui non habetis argentum properate, emite abſq; argento, & abſque vlla commutatione*, quia ipſemet gratis nobis dat pretium, quo hanc vnctionem emamus: eius autem auxilio & fauore multa exercitia offeram mortificationis, tãquam pretium ipſi gratum; petamque, vt mihi aromaticas huiuſmodi ſpecies largiatur, quibus illum vngam: ſiquidem de manu eius, omne bonum mihi obueniet. O Chriſte IESV, quem Pater æternus, d *vnxit oleo lætitiæ, præ conſortibus tuis*, non indiges adeò vilibus vnctionibus, quales ſunt meæ; ſed charitas tamen tua tanta eſt, vt pro oleo & vnctione lætitiæ tuæ accipias, quod me videas tui amore inflammatum. En offero tibi aromaticas ſpecies, quas comparaui, affectus videlicet laudum, & animi grati, amoris ac fiduciæ, viuaque deſideria, omnes virtutes conſequendi, vt illis te vngam. Sed tu Domine, qui te quærentes præuenis, e *cito anticipẽt me miſericordiæ tuæ*, fac mihi poteſtatem ſacratiſſima tua vulnera ſpiritu contingendi, eorumque pretioſiſſimo liquore vnge cor meum, vt diuini tui ſpiritus gratia adiutum, in tuo ſemper amore & ſeruitio occupetur, Amen.

c *Iſai.* 55. 1.

d *Pſal.* 44. 8

e *Pſal.* 78. 8.

PVNCTVM III.

Tunc ait illis Iesus; nolite timere. Ite, nunciate fratribus meis, vt eant in Galilaam: ibi me videbunt. a Matt. 28. 10.

IN lætissimo hoc nuncio, quod iussit Christus suis fratribus referri, apparet, quam sit proprium & familiare ipsi spiritui Dei, conformem se ostendere spiritui Angelorum, & ministrorum suorum, cum idem ipse dicit, quod illi, illudq; confirmat maioribus amoris, indiciis & signis. Angeli dixerant mulieribus, dicite *discipulis* eius, quia surrexit; & ecce præcedit vos in Galilæam; ibi eum videbitis: ipse autem Christus Dominus dixit, dicite *fratribus meis*: & qui Angelos non vocauit fratres, Homines fratres vocat, in signum tenerioris ac iucundioris amoris, ob consanguinitatem & similitudinem assumptæ humanæ naturæ. O Iesu amantissime, quam dulce est auribus meis hoc verbum, quod procedit ex ore tuo: *dicite fratribus meis*; nunquam defatigabor illud audiendo, quamuis sæpissimè repetas. Loquere illud Domine cordi meo, & fac me sentire spiritum, quem in eo repositum habes, vt impetrem vitæ similitudinem, quam à tali fraternitate procedere par est.

PERPENDENDA quoque est causa, cur præceperit Christus Dominus Apostolis, (sicut prius etiam Angeli dixerant) vt se conferrent in Galilæam, vbi essent illum visuri; siquidem eodẽ ipso die cogitabat, & statuerat,

illos in Iudæa, imo in Ierusalem, vbi tunc erant, visitare. Causa huius fuit, quod locus ille Iudeæ, esset valde inquietus & turbatus, ipsiq; turbatione & timore pleni: quare, vt maiori quiete ac voluptate, ipsius præsentia fruerentur, iussit illos ire in Galilæam, locum, à strepitu magis remotum, ac quietum: nobis significãs, quod licet obiter visitet suos, in strepitu & turbationibus huius mundi existentes, placet tamen illi, vt quietiorem locum quæramus, in quo diutius illum videre, & cum eo conuersari possimus, in oratione & contemplatione. Ipsumque nomen Galilęæ aliquid tale significat, transmigrationem videlicet: nam qui videre & frui Christo resuscitato volunt, transmigrare debent, & mutari à vitiis ad virtutem; à laxiori vita, ad strictiorem; à strepitu, ad quietem, à torpore, ad feruorem; & ab imperfectione, ad perfectionem. O Dulcissime Iesu, cui tantopere placet Galilæa, transfer me hac trãsmigratione adeo tibi grata, vt efficiar dignus te videre, contemplatione quidem in hac vita, vt postea ad alteram translatus, te facie ad faciem videam in æternum. Amnn.

S.Gregor. homil.21. in Euang.

MEDITATIO VI.

DE APPARITIONE CHRIsti Sancto Petro facta, & de illis, quæ eam præcesserunt.

PVNCTVM I.

REGRESSAE *à monumento* piæ illæ mulieres, *nunciauerunt omnia*, quæ audierant ab Angelis *illis vndecim, & cæteris omnibus*, b *qui cum eo fuerant lugentibus & flentibus: & illi audientes, quia Iesus viueret, non crediderunt illis*: b *Et visa sunt ante illos sicut deliramentum verba ista*; imò etiam b *Magdalenæ affirmanti se vidisse Iesum, non crediderunt.* a *Luc.24.9.* b *Marci 16. 10.*

IN hoc facto describitur nobis; quam difficilis & heroicus sit actus fidei, quæ nos attollit ad credendum aliquid, contra id quod sensibus percipimus; & quàm malè, parceque homines respondeant Deo, tam multa & præclara pro nobis facienti, dum sunt increduli, & pro deliramento habent id, quod audiunt à Deo factum; cum reipsa sit maius deliramentum non credere, sicut Deus reuelauit: nam, cùm suis discipulis Christus prædixisset, se cruci affigendum & occidendum, sed die tertia resurrecturum; & nunc piæ istæ mulieres, gratum nuncium ab Angelis afferrent, signaq; certa darent, vt irent in Galilæam, vbi ipsum essent visuri, sicut ipse in nocte cœnæ prædixerat; illi nihilominus non crediderunt, sed tanquam deliramentum putauerunt, quod mortuus homo in cruce, essanguis totus, ac tot partibus vulneratus, viuus; resurrexisset; obliti non solum ipsius Christi reuelationis,

ſed Reſurrectionis etiam Lazari, & aliorum miraculorum, quæ à ſuo Magiſtro facta viderant. O Supreme Magiſter, magna animi mei voluptate, captiuo meum intellectum in obſequium fidei; negoque ac reijcio omnes meos ſenſus, vt credam quod tu reuelas; *ſcio enim* c Iob. 19.25. *me de terra reſurrecturum; & rurſum circumdabor pelle mea, & in carne mea,* poſtquam in puluerem & cinerem fuerit conuerſa, *videbo te Deum meum*, & Saluatorem meum, *quæ ſpes repoſita eſt in ſinu meo*, quia nec de tua omnipotentia dubito, nec de tua voluntate; ſiquidem ita futurum reuelaſti ac promiſiſti.

Ex his diſcam, duo mihi extrema eſſe vitanda; *alterum* eorum qui leuiſſimè adhibent fidem quibuiſuis muliercularum reuelationibus & viſionibus, non ſine periculo credendi multa, quæ ſunt planè deliria, ſomnia, aut imaginationis meræ apprehenſiones; *Alterum* eſt duriorum, & valde ad credendum difficilium, qui omnia æſtimant deliramenta, qui maximus eſt etiam error: nam licet ſint fæminæ, & homines planè ignari, ſolent interdum ob ſuam deuotionem & feruorem fieri digni, quibus veræ fiant apparitiones Angelorum, & ipſorum Domini, ſicut in præſenti caſu cernere licet: ac propterea meritò eſt illis fides adhibenda; præcipuè cum eædem viſiones, cedunt in confirmationem veritatum ſanctæ noſtræ fidei. Nec minor eſt error, delirium imaginationis, reuelationem Dei appellare; quàm contrà, reuelationem Dei, appella-

pellare delirium imaginationis.

PVNCTVM II.

Ex discipulis duo feruentiores, qui in amore erga Christum Dominum nostrum se præ aliis excellere ostenderunt, fuerunt Petrus & Ioãnes: *exijt ergo Petrus, & ille alius Discipulus, quẽ amabat Iesus & venerunt ad monumentum: currebant aũt duo simul, & ille alius discipulus præcucurrit citius Petro, & venit prius ad monumentũ, non tamen introiuit, venit ergo Simon Petrus, sequens eũ, & introiuit in monumentũ, & vidit linteamina posita, & sudarium quod fuerat super caput eius, non cũ linteaminibus positum, sed separatim inuolutum in vnũ locum.* (quod signum erat corpus non fuisse furto sublatum, sed Resurrexisse) *& videntes, crediderunt*, id quod mulieres retulerant. a Joan. 20.

I. PERPENDENDVM hic est, hos duos discipulos, non fuisse in illo extremo reliquorum, qui deliramentum putabant reuelationem, quam illæ mulieres referebant: sed experiri tamen voluerunt, num fundamentum & signa reuelationis satis sibi constarent: proprium est enim prudenter feruentium, diligentiam adhibere, vt sufficienter certi reddãtur in huiusmodi rebus Dei: & quoniam amor, difficilia quæque vincit, etiamsi scirent isti discipuli, quantam persecutionem Iudæi contra Christi discipulos excitaturi essent; & quod sepulchro custodiam adhibuissent, statuerunt nihilominus ad monumentum ire, ac videre,

quod à mulieribus factum esse dicebatur.

II. SED non est tamen absque mysterio, quod his discipulis, non apparuerint Angeli, sicut mulieribus: cuius fortè fuit causa, quòd ea apparitione, opus non esset: siquidem ex relatione mulierum, & signis deprehensis, in linteaminibus, & sudario, quæ in sepulchro collecta remanserant, crediderunt Christum verè resurrexisse, reuocantes sibi hac occasione in memoriam verba, quæ ipsorũ Magister in cœna illis dixerat. Ex quo deducere licet, quod etsi visiones Angelorum alicui ostendãtur, nõ esse tamen certum indiciũ maioris eius sanctitatis, eò quod interdum concedantur ijs, qui teneriorem ac debiliorem virtutem habent.

III. DEMVM perpendam, in his duobus Apostolis Petro & Ioanne, indicari nobis præcipuas virtutes, quibus Christus Dominus sit quærendus, fidem videlicet & charitatem. fides enim patefacit veritates, & cum sancto Petro, prima ingreditur sepulchrum; quam sequitur Charitas, sicut Sanctus Ioannes secutus est Petrum; cuius ingressu augetur fides, & magis corroboratur eius cognitio, ac perficitur. In eisdem quoque Apostolis adumbrantur duæ vitæ, Actiua scilicet & Contẽplatiua; quæ nos ducunt ad ipsum Christum: Actiua præcedit disponendo & præparando; Contemplatiua accedit possidendo & fruendo. O amantissime Iesu, clarifica fidem meam, & inflamma charitatem; vt, omni humano timore reiecto, te quæram; & quocunque ingrediar, vbi te pos-

possim inuenire; perfice me exercitiis vitæ Actiuæ, in omni virtutum genere, vt ad Contemplatiuę exercitia ascendam, per quæ *ingrediar in absconditum faciei tuæ, vt protegar in tabernaculo tuo*, videamque & fruar pulchritudine, quam habes in tua gloria. *Psal. 30. 21.*

Mysteriū in eo latens, quod Christus Dominus linteamina, & feralē amictū in sepulchro reliquerit, expositum est ad finem Meditationis secundæ.

PVNCTVM III.

REDEVNTIBVS Sanctis Petro & Ioanne in ciuitatem, secessit Sanctus Petrus ad partem vnam, a *secum mirans, quod factum fuerat*, apud se ipsum videlicet & seorsim cogitans ea, quæ audierat; & quæ viderat in sepulchro· cui talia cogitanti Christus Dominus noster apparuit, vt colligere licet ex illis verbis Sancti Lucæ, quæ cæteri Apostoli dicebant, b *quod surrexit Dominus verè & apparuit Simoni.* a *Luc. 24. 12.* b *Luc. 24. 34.*

I. PERPENDENDVM hic primò, Sanctum Petrum, dignum se reddidisse, cui Christus Dominus appareret, ad id se diligētiâ illâ disponendo, quâ se contulit ad sepulchrum, & priuata consideratione & Meditatione eorū, quæ viderat. Et quamuis sanctus Ioannes iuerit cum illo ad sepulchrum; non tamen legitur, quod illi Christus apparuerit. Ex quo licet cognoscere, quòd sæpe Deus magis indulget iis, qui fuerunt peccatores, sed sunt postea perfectè conuersi, quam iis, qui non lapsi, iusti permanserunt; vt eos qui ex animo sunt

conuersi, consoletur, & animum addat. Et simile quid apparet in parabola c *filij prodigi* Ideoque non sine causa primus vir, & prima mulier, quibus referunt Euangelistæ Christum Dominum apparuisse, fuerunt prius peccatores, nam d *vbi abundauit delictum, superabundauit gratia.*

c *Luca* 15.20

d *Rom.* 5.20

HIS & ego animũ & fiduciã in Deum concipiam, quamuis fuerim magnus peccator, disponens me tamen oratione & feruore vitæ, ad recipienda eius dona; qui, quòd in se est, propensus est & liberalis, ad ea conferenda.

II. DEINDE perpendam, quanto pudore fuerit affectus Sanctus Petrus, cum se vidit coram suo Magistro, reuocans in memoriam, quod ipsum tam turpiter negasset; ideoque est verisimile, procidisse illum ad Christi pedes, & suum peccatum amarè flentẽ, petiuisse veniam eius. Quẽ proculdubio Christus Dominus noster consolatus, securum esse iussit, eò quod remissum ipsi esset peccatũ; magnaq; lętitia eius animã repleuit. O quã tenera Christus illi dixerit verba, quã salutaria illi dederit monita? licet animo concipere dixisse illi; pax tecum, noli timere, ego sum; dimissa sunt tibi peccata, confirma fratres tuos. O quomodo exultauerit animo sanctus Apostolus, hac visitatione, & verbis Magistri sui, quam in fide confirmatus, quanto amore accensus? O Dulcis Iesu, quam magna est multitudo dulcedinis & misericordiæ tuæ, erga omnes peccatores, qui ex toto corde sua peccata deflent. Sine du-

bio

bio recepisses Iudã, eiq; resuscitatus, sicut Petro apparuisses, si pœnitentiam ille, sicut Petrus egisset. Benedicta sit; Domine misericordia tua, ob quam supplico, vt me facias dignũ suprema tua apparitione, in regno glorię tuę.

III. VLTIMO perpendam, Sanctum Petrũ, magna sui animi exultatione ad locũ rediјsse, vbi cęteri erant socij, vt illos in fide cõfirmaret, sicut Christus ipsi cõmiserat; adeoq; potens fuit eius testimoniũ, vt multi propter illud crederent: vt licet colligere ex illis verbis; quæ dixerũt, *quia surrexit Dominus verè, & apparuit Simoni.* atq; si dicerẽt, nõ fictè aut apparenter, sed *verè* surrexit, idq; nobis constat, non quia apparuerit Magdalenę, aut aliјs mulieribus, sed quia apparauit *Simoni*; cuius testimoniũ magnæ est authoritatis, & omni acceptione maius. HINC ad huius apostoli imitationẽ, statuã, gratũ me semper ostendere Deo, ob accepta ab ipso beneficia, illisq; vti, ad fratres meos in virtute confirmandos: quod eo efficacius præstare conabor, quo plura in me fuerint dona & talenta ad aliјs persuadendũ, & vt mihi fides adhibeatur. O Apostole gloriose, iure optimo vocaris SIMON; quod interpretatur obediens: siquidẽ adeò es obediẽs voci Magistri tui, explens quod tibi iniungit munus, Petrę, sicut Petrus; & Capitis sicut Cephas, in confirmandis & corroborandis condiscipulis tuis in fide, quorũ eris caput: confirma & fidẽ meã debilẽ; perfice curtãmeam obedientiã, vt firmiter omnino, quod tu cre-

didisti, credam; magnoque feruore obediam Domino meo, sicut tu eidem obediuisti.

MEDITATIO VII.

DE APPARITIONE DVObus discipulis euntibus in Emmaus facta.

PVNCTVM I.

a Luc. 24. 13 Marc. 16. 12. D. Thom. 3. p. q. 55. a. 4.

DVo ex discipulis, qui à mulieribus audierant, quid illis Angeli significassent, a *ibant ipsa die in Castellum, nomine Emmaus: & ipsi loquebantur ad inuicem de ijs omnibus, quæ acciderant: & factum est, dum fabularentur, & secum quærerent, & ipse Iesus appropinquans, ibat cum illis; oculi autem illorum tenebantur, ne illum agnoscerent.*

I. PERPENDAM primò causam, cur isti discipuli, hac occasione, voluerint exire ex Ierusalem. ea autem fuit, vt remotiores essent à loco, quem periculosum existimabant; & vt aliquod refrigerium in illa villa Emmaus acciperent; quia alter illorum inde erat oriundus. sed mystica causa fuit, vt intelligamus, passionem timoris & tristitiæ in causa esse, cur animus exeat ex Ierusalem, quod interpretatur visio pacis; & ex societate discipulorum Christi, qui significant pios & bonos: vt aliquod leuamen corporis, & aliqua carnis iucunditas quæratur inter cognatos & mundanos homines, qui significantur per Emmaus, quod interpretatur despectus populus, aut consilium timidum; quia reuera erroneum consilium suscipit, qui id quærit, siquidem

ob ter-

ob terrenam consolationem, periculo exponit Diuinam. Contendam itaque, nunquam huic perturbationi me dedere: nam nisi Dei misericordia præueniendo impediat consilia, quę illa suggerit, eò me deducet, vt pereã.

II. DEINDE causas exquiram, cur Christus Dominus noster, dignatus fuerit his discipulis, in hoc itinere apparere? *Prima* fuit quod eorũ cõmiseratione tangeretur, & cuperet, sicut bonus pastor, has duas oues errantes colligere, & ad reliquum gregé reducere; vt intelligamus, quam ipse officio suo inuigilet, suaque misericordia, vbi maior est nostra necessitas, subueniat, sequens post tergum, gressus illius, qui sensim ab ipso procul recedit, donec tandem assequatur. Benedictus sit tam bonus pastor, qui gregi suo, adeò diligenter inuigilat. Apparet benè, Domine, quod pro illo vitam tuam exposueris; & sanguine tuo effuso redemeris: quandoquidem tantam curam adhibes, vt illum ad Ecclesiæ tuæ caulam reducas, & inde etiam ad æternã tuã gloriam. *Secunda* causa fuit, eò quod afflicti valde ac desolati discipuli illi essent: est enim Christo valde familiare, talibus assistere, eorum tristitiã moderari, & refrigerio aliquo confortare, iuxta illud, quod ipse per Regiũ Prophetam dixit: b *cum ipso sum in tribulatione.* O si videres, anima mea, eum, qui tecũ est in tuis tribulationibus, quamuis aliquo velo tectus! esses proculdubio in illis lęta; & felicé te iudicans, quòd affligaris, modò talẽ habeas hospi-

b *Psa.* 90. 15

hoſpitem. *Tertia cauſa fuit*, quia de rebus pijs colloquebantur: Complacet enim ſibi Chriſtus talibus colloquijs intereſſe, & præſentiâ ſuâ fouere illa ac promouere, iuxta illud quod ipſe dixerat: c *vbi ſunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi ſum in medio eorum.*

c Matt. 18. 20.

HINC intelligam, quàm rectè faciant, qui ſemper, & in omni loco de Deo loquuntur, ac de ſimilibus colloquijs cum ſocijs ſuis conferunt, præcipuè tempore tribulationis & aduerſitatis: ad ea ſiquidem Chriſtus Dominus libenter accedit, vt tribulatos conſoletur; contrà verò, quàm ſint pernicioſa colloquia de rebus ineptis & prophanis, ad quæ Chriſtus Dominus non accedet, ſed potius fugiet ab eis.

III. VLTIMO perpendam, oculos horum diſcipulorum impeditos fuiſſe, ob exiguam ſuam fidem, ne Chriſtum agnoſcerent: propter quem defectum permiſit Chriſtus tale impedimentum, donec eorum fides ſenſim proficeret. Vt enim dixit Propheta, d *niſi crederitis, non intelligetis. Altera* etiam cauſa, quæ Chriſtum agnoſcere impediebat, fuit triſtitia & afflictio interna, quæ valde illos occupabat: inſtruit autem nos Chriſtus, ſæpe ſe nobiſcum eſſe in tentationibus & laboribus noſtris, noſq; ad pugnandum & patienter illos tolerãdos adiuuare; ſed nos nec ipſum videre, nec quòd nobis adſit, attendere; ac potius exiſtimare, ipſum eſſe abſentem, eò quod ſenſibilis conſolationis fauorem tunc non

d Iſaiæ. 7. iuxta LXX.

expe-

experiamur. O bone Iesu, ne permittas culpas meas, trantas tenebras oculis animæ meæ offundere, vt habens te præsentem, non videam; & intus loquentem in corde meo, non agnoscam: quòd si ob occultam tuam prouidentiam, te mihi occultaueris, non tamen desit mihi præsentia gratiæ tuæ, ne ego ob imbecillitatem meam ijs desim, quæ aliàs præstare teneor.

PVNCTVM II.

a ET *ait ad illos Iesus, qui sunt hi sermones quos confertis ad inuicem ambulantes, & estis tristes? & respondens vnus, cui nomen Cleophas, dixit ei; tu solus peregrinus es in Ierusalem, & nō cognouisti quæ facta sunt in illa his diebus? quibus ille dixit: quæ? & dixerunt: de Iesu Nazareno, qui fuit vir Propheta, potens in opere & sermone corā Deo, & omni populo: & quomodo eū tradiderunt summi Sacerdotes, & Principes nostri, in damnationem mortis, & crucifixerunt eum: nos autem sperabamus, quia ipse esset redempturus Israël.* a Luc. 24. 15

I. PERPENDENDA hic primum est suauitas Domini nostri, in agendo cum his discipulis, vt illos induceret, ad aperiendum vulnus suæ infidelitatis quam ipse à radice sanare cupiebat, ideo enim interrogat, *qui sunt hi sermones, quos confertis ad inuicem?* fingens se illos ignorare, quia complacet sibi in hoc, vt ex illorum ore illos audiat, præcipuè verò recreatur, cùm audit nos de ijs colloquentes,

quæ

quæ ipse pro nobis pertulerit, nihil proptea dedignatus, quod adeò illa fuerint ignominiosa. Ex quo cognoscam, proprium esse, valdeque familiare spiritui Christi, suis nos inspirationibus ad loquendum permouere, ob duas causas; ad promulgandum videlicet ipsius Dei magnalia, ad ipsius gloriam, & ad manifestandas nostras miserias, vt ab illis eruamur.

II. Ex parte ipsorum discipulorum, perpendam etiam quàm magnificam de suo Magistro haberent opinionem; licet satis exilem, respectu diuinitatis eius. dixerunt enim ipsum, *Primo* fuisse potentem in OPERE, *secundo in* SERMONE, *tertio* CORAM DEO *quarto*, CORAM OMNI POPVLO. *Gaudeo* O Rex gloriæ, te potentem esse in OPERIBVS, tam heroicæ sanctitatis, quam insigniũ miraculorum; in quibus manifestatur infinita tua bonitas & omnipotentia. *Gaudeo* etiam te esse potentem in SERMONE, docentem doctrinam cœlestem, quæ & intellectum illustrat, & rapit voluntatem, alliciendo illam ad veritatem & virtutem, in quo tuam infinitam sapientiam ostendis. *Gaudeo* te potentem esse CORAM DEO, vt places eius iram, & copiosam obtineas misericordiam erga omnes homines: in quo manifestas æqualitatem, quã cum illo habes. Denique *Gaudeo* te potentem esse CORAM toto POPVLO, quia hominum corda permutas, & ad tuum pertrahis obsequium: in quo apparet tuæ gratiæ effica-

citas,

citas. Ostende Domine Omnipotens, hanc tuam potestatem in me, vt & ego pro tenuitate mearum virium, potens sim etiam in opere & sermone, coram Deo & hominibus, talia faciens & loquens, quæ Deo placeant, & proximos ad gloriam tuam ædificent. Amen.

IN HIS quatuor rebus, studebo eminere, eodem ordine, quo illæ sunt positæ. Non enim potero esse potens in sermone, nisi fuero potens in opere, nec talis ero coram hominibus, nisi priùs talis fuero apud Deum, & si coram *Deo* fuero b *potens* media oratione, & fiducia in eius omnipotentia; multo magis apud *homines ero potens*, sicut Angelus dixit Patriarchæ Iacob. b *Genes.* 32. 28.

VLTIMO perpendam, hos discipulos, tandem suam imbecillitatem, fideique defectum aperuisse; dicentes: c *nos autem sperabamus, quia ipse redempturus esset Israël*: atque si dicerent, sed morte illius superueniente, hanc spem deposuimus; *& nunc tertia dies est hodie, quòd hæc facta sunt: sed & mulieres quædam ex nostris, terruerunt nos, quæ ante lucem fuerunt ad monumentum, & non inuento corpore eius, venerunt dicentes, se etiam visionem Angelorum vidisse, qui dicunt, eum viuere.* c *Luc.* 24. 21.

HIC nobis describitur imbecillitas imperfectorum, qui cito solent amittere etiam magnam existimationem, quam de Deo habebãt, & eius rebus, propter aliquem aduersum euentum, imperfectæ suæ apprehensioni &

indi-

iudicio contrarium: eò quòd non nouerint Dei inuentiones & dispositiones, quas adhibet, vt eueniant quæ ipse vult: sicut hi duo discipuli non assequebantur, quòd mors Christi medium esset aptum, ad redemptionem Israël, quam ipsi sperabant.

PVNCTVM III.

a Luca 24. 25.

a *DIxit Iesus ad eos, ô stulti & tardi corde, ad credendum in omnibus, quæ locuti sunt Prophetæ! nonne hæc oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam? & incipiens à Moyse, & omnibus Prophetis, interpretabatur illis in omnibus scripturis, quæ de ipso erant.*

I. PERPENDENDA primùm est huius, Christi Domini nostri, reprehensionis asperitas; quæ tamen non ex indignatione, sed ex commiseratione & zelo procedebat, vt fidem illorum viuificaret; eosq; ab ignorantia, qua detinebantur, educeret. Vocauit illos *stultos* siue ignorantes; quod qui toties ipsum de hoc mysterio loquentem audiuissent, necdum illud intelligerent: *tardos* etiam *corde* appellauit, quòd cum sufficientia haberent, ad Resurrectionem eius credendam, indicia & motiua, adhuc tamen de ea dubitarent. O supreme Magister, quàm potiore iure, me posses reprehendere, ac dicere, ô stulte & tarde corde, ad credendum, quod Prophetæ & Euangelistæ dixerunt; siquidem plurima illorum non intelligo, vt deberem; nec fide viua, ita credo, vt opere ipso illa exsequar. Aufer,

quæso

quæso Domine, hanc à me stultitiam, & duritiem cordis, vt te agnoscam, seruiamque, vt par est.

PERPENDAM deinde profundam illam, admirandamque rationem, quam Christus Dominus, suæ reprehensioni subijcit, *nonne hæc oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam?* illos docens, ignorantiam & cordis illorum duritiam, ex eo prouenire, quod non satis huic veritati credendæ attendissent. Aperi ergo, anima mea, oculos tuos, & considera: si necesse fuit, Christum tot ac tantas afflictiones perpeti, vt intraret in gloriam, quę aliàs titulo hæreditatis, tanquam naturalis filij Patris æterni, ipsius erat; multò magis necessarium fore, te pati aliqua, vt ad gloriam peruenias, quæ non tua est, sed ipsius Dei; ad quam is, solâ suâ misericordiâ te destinauit. quod si tibi non esse necessarium persuadeas, stulta es, tarda, ac dura corde, ac porro digna graui reprehensione: quod si viua id fide credis, viue & operare sicut credis, tolerans omnes labores, & occurrentes difficultates; siquidem scriptum est: b *omnes, qui piè volunt viuere in Christo Iesu, persecutionem patientur*, propter eius scilicet amorem. II. b 2. Timot. 3.12.

DENIQVE efficacitatem illam perpendá, qua Christus Dominus noster, cæpit scripturas Diuinas illis interpretari, aperiens illis internum animæ sensum, quò possent intelligere; & cor inflammans ingenti amoris igne, vt ad illas, & ad eum, qui eas inter- III.

pretabatur, afficerentur; ita enim postea dixerunt; c *nonne cor nostrum ardens erat in nobis, dum loqueretur in via, & aperiret nobis scripturas*! Hanc declarationem vocant, aperiri scripturas; quia illis erant occlusæ; apertæ autem fuerunt, cùm mysteria, quæ in illis latebant, in lucem sunt deducta. O cælestis magister, qui d *habes* in manu tua *clauem Dauid*, vt scripturas diuinas pro libitu *aperias* & *claudas*; superbis quidem claudens, humilibus autem aperiens: Aperi quæso illas Domine, indigno huic seruo tuo; vt mens mea, mysteriorum, quæ in illis latent, veritate, illustrata maneat, & voluntas inflammata charitate, quam in illis aperuisti. Loquere mihi Domine, in huius vitæ via, vt cor meum ardeat in seipso, & anima mea liquefiat e *dulcedine vocis tuæ*. O felices discipuli, qui talem Magistrum audire promeruistis: cuius verba sunt faces, quæ lucent & ardent; illuminant, & accendunt, ea audientes: eum quæso orate, vt mihi, sicut vobis, loquatur, tactus commiseratione necessitatis meæ, sicut fuit misertus vestræ.

c *Luc. 24. 32.*
d *Apoc. 3. 7.*
e *Cant. 2. 14*

PVNCTVM IV.

a APPROPINQVAVERVNT *Castello, quo ibant, & ipse finxit se longius ire. Et coegerunt illum dicentes: mane nobiscum, quoniam aduesperascit, & inclinata est iam dies.*

a *Luc. 24. 28*

I. PERPENDENDVM hic primò, Christum Dominum nostrum, quamuis reuera cum

illis

illis manere cuperet, dedisse tamen aliquod indicium illos deserendi, & progrediendi vlterius, talem se illis exterius præbens, qualem illi in sua opinione esse iudicabant: vt ea ratione permoti ipsum inuitarent, ac detinerent, erumpente igne, qui iam intus ardebat, in externum illud opus pium recipiendi peregrinum, quo se dignos redderent, ad quos Dominus ingrederetur, in eorũ animabus mãsurus, & manifestaturus, quis esset. O Dulcis Iesu, quantumuis dissimules, certum est tamen, b *delicias tuas esse cum filijs hominum*, multoque magis te desiderare cum illis esse; quàm illos tecum; imò si illi desiderant te habere secum, id fit, quia tu illis tale desiderium suggeris, vt tu euadas desiderij & voti tui compos. Gratias tibi pro immensa hac charitate erga tuos electos; per eandem supplex oro, ne me ab eius participatione excludas. b *Prou.* 8.31.

II. DEINDE perpendam, discipulos non solum inuitasse Christum, sed coëgisse eum, vt apud ipsos maneret, gaudet enim ipse Dominus, cogi se à nobis, orationibus, gemitibus, lachrymis, pœnitentijs, & precibus importunis, allegantibus titulos & rationes, quæ vim quodammodo illi inferant, vt nostris petitionibus annuat, etiam vsque ad importunum illud verbum, quod illi dixit Iacob, c *non dimittam te, nisi benedixeris mihi*, nec desistam tecum luctari donec te dedas, & quod peto, mihi tribuas; quàmuis c *Gen.* 32.26

reuerà in huiusmodi occasionibus non nos illum cogamus, sed bonitas, charitas, & misericordia ipsius illum cogit nobis fauere: quia ipse spiritum illum nobis insculpit, quo illum cogimus. Et in tanti momenti negotio, atque mea est salus, non est mihi leuiter, oscitanter, ac tepidè procedendum, sed omnis diligentia imò violentia, quantum ipse Dominus permiserit, adhibenda est.

AD HOC iuuerit multum, orationem illam expendere, quam hi discipuli habuerunt dicentes: *Mane nobiscum, Domine, quoniam aduesperascit, & inclinata est iam dies*, Dominum iam appellantes, quem paulò antè peregrinum nominauerant: sed quia reuerentiam & magnum amorem erga eum conceperant, *Dominum* iam appellant: & rationem, vt manere velit, adferunt; quia aduesperascit, & inclinata est iam dies. O Bone Iesu, mane mecum, quia in anima mea, iam aduesperascit lux fidei, splendor virtutis, & feruor charitatis refrigescit, ac declinat: te autem discedente, conuertar in noctem obscuram & frigidam: mane mecum, Domine, quia dies vitæ meæ aduesperascit, & nunc magis mihi est necessaria præsentia tua, cùm iam nox meæ mortis appropinquat.

Tu dixisti, Domine, d *si quis diligit me, sermonem meum seruabit, & Pater meus diliget eum, & ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus*. Cupio Domine, te diligere, tibique ex toto cordis affectu obedire; mane,

d Ioan. 14. 23.

quæso

quæso mecum Domine, vt meum desiderium possim implere, & ad æternam vitam peruenire, in qua maneam tecũ in æternum, Amen.

Hac iaculatoria oratione vtitur hoc tempore Ecclesia, liceteq; nobis frequenter illa vti, eo spiritu, quem in proximo colloquio insinuauimus.

PVNCTVM V.

a *ET factum est cum recumberet cum eis, accepit panem & benedixit, ac fregit, & porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eorũ, & cognouerunt eum & ipse euanuit ex oculis eorum.* a Luca 24. 30.

PERPENDENDAE hic sunt causæ, cur Christus Dominus noster, voluerit se his discipulis manifestare, cùm recumberet cum eis. *Prima* enim causa fuit, vt ostenderet, se magnifacere hospitalitatem, & charitatem illam; & simul doceret huiusmodi opera misericordiæ, aptè nos disponere, ad ipsũ Christum, in suis pauperibus excipiendũ, magnasque gratias & fauores ab eo obtinendos: siquidem teste Sancto Gregorio, hi discipuli non sunt illuminati, cùm audirent præcepta Christi; sed cum illa facerent. *Secunda* causa fuit, vt intelligeremus, efficacius multò esse exemplum, & plus valere, quàm verbum, vt quis alijs innotescat: & quoniam Christus Dominus noster, in vtroque, hoc est verbo & opere, potens erat, ostendit illis in via dulcedinem, & sapientiam in verbis; ex quibus eum non satis cognouerunt: sed in mensa, ostendit illis grauitatem & modestiam, qua panẽ con-

I.

Homil. 23. in Euang.

II.

 sueue-

ſueuerat in manibus ſuis accipere, & pietatem ac deuotionem, qua illum benedicens, gratias æterno PATRI propterea agebat, & charitatem, qua illis diſtribuebat: & harum virtutum, quæ eminenter in eo ſplendebant, aſpectu, aperti ſunt oculi eorum interni, vt illum agnoſcerent.

III. *Tertia* cauſa fuit, ad ſignificandum efficacitatem ſanctiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti, quod panis ille ſignificabat, (quamuis aliqui dicant verè fuiſſe ipſum Sacramentum) quod vim habet mentem illuminandi, & internos oculos multò meliùs clarificandi, quam illud b *mel, quod* guſtatum, *illuminauit oculos Ionatæ* Filij Saulis: guſtata enim ſuauitas, quæ ex hoc cibo percipitur, aperit nobis ipſa experientia celſitatem & ſublimitatem Chriſti Domini noſtri, qui in illo eſt, & ſtupendos adeò effectus per illud operatur.

b 1 *Regum* 14. 27.

EX tribus hiſce cauſis, magna deſideria concipiam, tria illa prædicta exercendi, opera, ſcilicet miſericordiæ, bonum exemplum erga alios, & frequentē ſanctiſſimi huius Sacramenti perceptionem, ſupplex orans, cœleſtem hunc Magiſtrum, præſto vt ſit mihi, & iuuet ita ea exſequi, vt oculi mei aperiantur ad ipſum cognoſcendum, & eidem, ſicut par eſt, ſeruiendum.

IV. VLTIMO cauſas perpendam, cur Chriſtus Dominus ſtatim euanuerit, tunc illos deſerens, cùm illi maximè fuiſſent eius præſentia recreandi: hoc autem fecit, vt ſententiæ il-

lius

lius, quæ est apud Iob, veritas intelligeretur: c *visitas eum diluculo, & subito probas illum.* nã visitationes Dei in hac vita mortali, non sunt aut prolixæ, aut ex proposito; sed obiter & mox atq; apparuerit, se subtrahit: tum ad nos exercendos, tum vt operibus charitatis erga proximos attendamus. Et ita contigit in præsenti casu: nam statim atq; ab oculis illorum euanuit, magna illi lætitia pleni, quòd eũ vidissent; suam verò tarditatem damnantes, in eo agnoscendo, cum in via eius verba audirẽt, & cor eorum, arderet; reuersi sunt in Ierusalem: vt grata hæc noua Apostolis referrent, promulgantes seuerè eum vidisse & d *cognouisse in fractione panis.* Et qui, dum irent in Emmaus, tardo gressu, & plumbeis, vt dicitur, pedibus, ob grauem tristitiam ambulant, in reditu properabant, & lętitia perfusi, ceruorum instar currebant. O mutatio dexteræ excelsi! O potentia infinita nostri dulcis Iesu! quàm citò Deus meus, mutas corda tuorum discipulorum, & quàm varias habes ad eos permutandos! visita me, Domine, frequenter, quamuis statim me probes: nam aspectus tuus, vel ad monumentum durans, sufficit me deducere ex omni miseria, & animam meam cælesti lætitia replere, e *dilatans cor meum, vt viam mandatorum tuorum curram*, donec perueniam ad te videndum in sede & throno tuæ gloriæ, in æternum Amen.

c *Iob.* 7. 18.

d *Luc.* 24. 35

e *Psal.* 118. 32.

MEDITATIO VIII.

DE APPARITIONE, qua ipso die Resurrectionis Christus Apostolis apparuit.

PVNCTVM I.

a Joan. 20. 19. b Luca 24. 36.

a VM *sero esset die illo* resurrectionis, *& fores essent clausa, vbi erant discipuli congregati propter metũ Iudaeorũ*, b *venit Iesus, & stetit in medio illorũ.*

I. PERPENDENDAE hic sunt causae, cur distulerit Christus Dominus hanc Apostolorum visitationem, vsque ad vesperum, inter quos multi erant, qui vehementer illũ amantes, videre desiderarent, vt S. Ioannes, S. Andreas & alij. *Prima* causa fuit, quod inter illos essent aliqui tardiores ad credendũ, ideoq; oporteret illos sensim disponere, vt haec visitatio magis illis esset vtilis. *Secunda* causa, vt probaret patientiam magis dilectorum, & hac dilatione eorum desiderium ipsum videndi, magis acueret, & melius essent dispositi ad fauorem & gratiam, quam illis facere statuerat *Tertia* causa fuit, quia familiare est Domino nostro consolationem suis adferre, quando ipsi maximè diffidunt, se illam accepturos: Ideoque, cùm Apostoli, iam se in coenaculo clausissent, omninò diffidentes se illa die Magistrum suum visuros, tunc ingreditur

repentè, & illos visitat. HINC documentum accipiam, patienter exspectandi Dei visitationem & consolationem; certò mihi persuadens, adfuturum ipsum mihi tempore maximè oportuno, memor sententiæ Habacuc: c *si moram fecerit, exspecta illum, quia veniens veniet, & non tardabit*; Et Iob dicentis, d *cum te consumptum putaueris, orieris vt Lucifer*. c *Habac.2.3.* d *Iob.11.17.*

DEINDE perpendam causas, ob quas voluerit *clausis Ianuis*, ad illos intrare. quarum vna fuit, vt suis discipulis manifestum faceret, quod ipsius corpus esset verè glorificatum, & ob dotem subtilitatis posset penetrare quocunque vellet, absque vllo obstaculo. *Deinde* vt eadem opera ostenderet, omnipotentiæ suæ efficacitatem; & se tanquam Dominum absolutum, posse animam ingredi, visitare, & suis inspirationibus cōsolari, ac pro suo libitu mutare; nullo existente qui vel impedire, vel e *resistere* valeat *eius* efficaci *voluntati*. Item vt insinuaret gratum sibi esse, quod ipsius serui, cordis sui portas & fenestras claudant, quæ sunt sensus externi, f *quia ascendit mors per fenestras, & ingreditur domos nostras*: Illis enim clausis, ingreditur ipse, tanquam author vitæ, vt repleat nos lætitia. O Rex gloriæ, tua est anima mea, & omnes eius facultates: nam domus est à tua omnipotentia fabricata, vt tua sit habitatio: ingredere illam, Domine, & in me fac quòd tibi lubet: cupio enim nihil resistere ijs, quæ tu statueris: desidero omnes eius portas ita II. e *Rom.9.19.* f *Ierem.9.21.*

claudere vt nihil ingrediatur, quod oculis tuis displiceat: sed si tu intus manes, hae præsentia tua, erunt omnes melius occlusæ.

III. TERTIO causas exquiram, cur steterit *in medio* eorum? forte autem voluit ipsos intelligere, verùm id esse, quod aliquando eis dixerat, g *vbi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio illorum.* Instar Solis illos illustrans; & instar Magistri docens; instar Pastoris, gubernans tanquam Mediator inter Deum & homines eos pacificans. Denique instar protectoris, eos suis alis protegens ac defendens; omnia enim hæc officia præstat hic Dominus erga suos, quando se collocat in medio illorum. O Anima mea, siquidem vbi duo vel tres coniunguntur in nomine Christi, statim ipse adest in medio illorũ, stude & contende, vt tres tuæ facultates, memoria, intellectus, & voluntas, congregentur & coniungantur in oratione, clausis portis sensuum: mox enim aderit ipse tuus Dominus, & in medio earum se constituet, illas sicut sol illuminans, sicut Magister docens, sicut Pastor gubernans, ac demum secum illas perfectâ amoris vnitione coniungens.

g *Matt.* 18. 20.

PVNCTVM II.

a DIXIT *illis Iesus, pax vobis, ego sum, nolite timere. Cõturbati verò & conterriti, existimabant se Spiritum videre.* Et *dixit eis, quid*

a *Luca.* 24. 36.

urbati estis? videte manus meas & pedes, quia go ipse sum: palpate & videte: quia spiritus carnem & ossa non habet, sicut me videtis habere. Et cum hoc dixisset, ostendit eis manus & pedes, b & latus, gauisi sunt ergo discipuli, viso Domino. b Ioan. 20. 20.

CONSIDERANDA sunt primò tria verba, quæ Christus Dominus noster, suis Apostolis dixit, cum esset in medio eorum, quæ sunt effectus & signa boni spiritus. *Primum* verbum fuit, *pax vobis*: atque si illis diceret, mementote, me aliquando vobis dixisse, c *pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis*: Hanc pacem iam passione & morte mea obtinui; ideoque de nouo eam vobis communico, eaque saluto. *Secundum* verbum fuit, *ego sum*, quasi diceret ille ego sum, qui aliàs eram, eadẽ nunc est natura mea, eadem persona, eadem conditio; ego sum vester Magister, vester Saluator, protector, frater, ac vester Deus. Protulit autem hoc verbum modo quodam, adeo iucundo, vt quietos & tranquillos reddiderit, & vt eum agnoscerent, effecerit. Et tunc adiecit tertium verbum, dicens: *nolite timere*: atque si diceret, etsi inuadat vos timor, ne tamen illum admiseritis; nec Iudæorum furorem timete, nec iram gentilium, nec rabiem Regum & Principum, qui insurrexerunt contra me: nam, existente me in medio vestrum, ab omnibus his periculis estis tuti. O Rex gloriæ, veni etiam ad animam meam; & sta in medio facultatum eius, ac dic illis; pax vobis.

I.

c Ioan. 14. 27.

Da

Da mihi Domine pacem, quam mundus non potest dare; pone pacem inter carnem & spiritum meum; inter animæ meæ facultates, internas, & sensus externos; pacifica me cũ tuo Patre, & cum fratribus meis. Dic Domine, animæ meæ; ego sum, noli timere, si enim hoc pignus habeam, quòd tu mecum sis, non est cur timeam, talem habens protectorem.

II. DEINDE. perpendam, eiusdem Christi Domini nostri benignitatem, qui non contentus, quod suos discipulos certos reddidisset de sua Resurrectione, spectabile eis præbens proprium corpus & propria voce, quam audire poterant eis loquens; vult etiam tactũ eorum certum reddere, potestatem eis faciens, corpus ipsum tangendi & palpandi; præcipuè verò pedes, manus & latus, vbi signa clauorum & lanceæ erant seruata; ad sananda vulnera infidelitatis & pusillanimitatis, quibus eorum corda erant sauciata: nam in hunc finem, inter alios, ea signa etiam post Resurrectionem voluit retinere: & ita reipsa euenit, quòd accedentes magna reuerentia & amore, eo tactu fuerunt Apostoli illustrati, & in fide confirmati, & amore, gaudioq; repleti, ob gloriã sui Magistri. Gratias tibi, Magister Supreme, ob eum fauorem & gratiam, tuis discipulis collatam, & in eis, omnibus etiam nobis. Satis apparet, commutasse te legem timoris, in legem amoris, siquidem olim d *percutiebas eos qui* curiositate permoti, *vidissent arcam Domini*, & qui e *temerè ad eandem tenen-*

d 1. *Reg.* 6. 9.
e 2. *Re.* 6. 6.

ndam manum extenderant; sed nunc te ip-
im, veram noui testamenti arcam, videndum
: tangendum præbes, vitam & gaudium tri-
uens discipulis te videntibus, & tangenti-
us. O si quis felici illi discipulorum socie-
ati interfuisset, vt videre licuisset pulchri-
udinem, & elegantiam Iesu, dulcemque eius
ocem audire, ac pretiosissima vulnera tan-
ere. O dulcissime Iesu, en me spiritu, in ve-
eranda tua præsentia constituo, tuamq; cel-
issimam maiestatem adoro, & in intimo cor-
lis mei prostratus, accedo, vt pretiosissima
ua vulnera osculer magna fiducia, quod per
lla sim à meis vulneribus liberandus.

PVNCTVM III.

ALIQVIBVS autem ex discipulis, a *adhuc non credentibus*, ipsum esse eundem, qui fuisset crucifixus, *& admirantibus præ gaudio, dixit: habetis hic aliquid, quod manducetur? at illi obtulerunt ei partem piscis assi, & fauum mellis. Et cum manducasset coram eis sumens reliquias, dedit eis.*

a *Luca* 24. 41.

PERPENDENDA hic est magnitudo amoris Christi Domini nostri, qui non contentus ijs, quæ prius ad discipulos reddendos certos de sua Resurrectione dixerat & fecerat; hoc etiam aliud signũ magnæ familiaritatis & fraternæ affabilitatis adiecerit, vt peteret aliquid ad comedendũ, & coram illis comederet; etiam si comedere, valde esset alienum ab statu corporis glorificati. Ex quo magnum I.

mo-

motiuum accipiam ad eum amandum, qui ita se humiliat & humanum præbet, ob nostrum commodum: accipiam etiam exemplum me ipsum humiliandi, vt benefaciam proximis meis, etiam cum opus fuerit aliquid præstare, quod non omnino cum celsitudine mei status conueniat. Neque enim existimandum est, huic celsitudini repugnare, quod fit in bonum proximorum.

II SECVNDO expendendum est mysterium huius comestionis. Nam piscis assus, figura est sacratissimæ eius humanitatis, quæ igne tribulationum fuit in cruce assata; fauus autem mellis refert eius Diuinitatem, quæ fons est omnis dulcedinis; & vtraq; res simul est in sanctissimo Altaris Sacramēto; Vtramque comedit ipse Christus, in nocte suæ Passionis; vtramq; illi offerimus in sacrificium, & ipse nobis præbet in alimentum animarum, vt nos inflammet igne amoris sui, repleatque lætitia spirituali. O Dilecte cordis mei, si petis à me aliquid ad comedendum, quid tibi offere potero, tuo palato gratum, nisi piscem hunc & fauum mellis! Quod tu mihi dedisti, id ego tibi reddo; & à manu tua expecto illud recipere, vt comedam, & meæ necessitati remedium afferam: & si aliquid aliud desideras, ecce hic me, qui instar piscis in perturbatissimo huius mundi mari vagor, per libertatem carnis, subditus malis sensualitatis meæ humoribus. Deduc me Domine ex isto mari; assa me igne tui amoris, exsiccans

hor-

horrendas humiditates meas, & condiens dulcedine gratiæ tuæ, vt instar faui mellis, gratus sim cibus palato tuo. Amen.

DENIQVE perpendam, quòd Christus Dominus noster, cùm satis discipulis suis ostendisset, se reipsa esse, qui erat, ex prædictis signis: reuocauit illis in memoriã: quicquid eo vsque actum fuisset, id non casu aliquo factum esse, sed b *quoniam necesse esset impleri omnia, quæ scripta erant in lege Moysis, & Prophetis, & Psalmis* de ipso; *& tũc aperuit illis sensum, vt intelligerent scripturas*, sicut fecerat cũ ijs, qui ibant in Emmaus. Estq; fas credere, eorum corda etiam fuisse ardentia intra ipsos, cùm ille scripturas declararet. III.

b *Luca.* 24. 44.

HOC fauore & comitate, finem imposuit Christus Dominus testimonijs suæ Resurrectionis, dum eam confirmauit sacris scripturis, quas nemo intelliget, nisi ipse Christus, sensum ei, ad eas intelligendas, aperiat; cuius luce si eas intellexerit, non prætermittet credere & admittere, quod illæ dicunt. O Magister cœlestis, qui tuis Apostolis dixisti, c *quia vobis datum est, nosse mysteria regni Dei, cæteris autem in parabolis, vt videntes non videant & audientes non intelligant*: Fateor, sublimia tua mysteria mihi esse occulta, meumque sensum ad illa clausum: quia meis peccatis valde est obscuratus: sed memento Domine, te, passionis tuæ meritis, d *librum qui erat in dextera sedentis supra thronum, signatum sigillis septem*, ita aparuisse, vt legi posset.

c *Luca* 8. 11. *Matt.* 13. 11

d *Apocal.* 5. 1. 8.

Aperi,

aperi, Domine, & mihi librum tuorum sacrorum mysteriorum ita, vt illa intelligens, igne tui amoris totus accendar.

Ex dictis in hac meditatione, deprehenditur praxis, & modus specialis, quo Deus vtitur, in consolandis suis familiaribus, per sensus internos, de quibus actum est §. 11. Introductionis huius operis. Nam in hac apparitione consolatus est Christus suos Apostolos, non solum quoad senses externos, sed etiam proportionaliter quoad internos: Nam quoad visum, ostendit se illis resuscitatum & pulcherrimum; quoad auditum, locutus est eis comiter & affabiliter; quoad tactum, præbẽs seipsum illis, vt tangerent eius vulnera; quoad gustatum, distribuens illis reliquias piscis & faui, ac deniq; aperiens illis ac perficiens internum sensum, vt sacras scripturas intelligerent, & latentia in eis mysteria cognoscerent. Quod totum operatur Christus Dominus noster spiritualiter, in illis animabus, quæ se dedunt contemplationi, sicut in prædicto. § est explicatum, & adhuc dicetur in subsequentibus Meditationibus.

MEDI-

MEDITATIO IX.

QVOD EODEM TEMPORE CHRISTVS DEDERIT APOstolis Spiritum ſanctum, & poteſtatem remittendi peccata.

PVNCTVM I.

a DIxit Ieſus illis iterum: pax vobis, ſicut miſit me pater, ita ego mitto vos, a Joan.20.21.

I. PERPENDENDVM eſt primò, Chriſtum Dominum noſtrum, in vna hac viſitatione, bis illud verbum dixiſſe, *pax vobis. Primum*, ſtatim in ipſo ingreſſu, vt illos diſponeret, & capaces redderet, ad cognoſcendum myſterium ſuæ Reſurrectionis: quia cor turbatum remorſibus peccatorum, aut in ordinatione paſsionũ, aut curarum multitudine, aut imaginationum agmine, non ſatis eſt diſpoſitũ, ad Chriſtũ cognoſcendum, & eius myſteria contemplanda. Quare neceſſe eſt, vt prius illud Chriſtus ſedet, ac tranquillet; nobis tamẽ etiam cooperantibus, ad quatuor illa prædicta contẽplationis impedimenta remouenda, quæ (Sancto Bernardo teſte) ſunt, culpa mordens, ſenſus egens, cura pungens, & irruentia corporearum imaginum phantaſmata: his enim impedimentis remotis, per *Ser.23. in Canti.*

interiorem pacem, quam Deus nobis tribuit, animâ ad id cooperante, capax efficitur consolationum proximæ Meditationis ad finem.

Secundò repetiuit eadem verba, *pax vobis*, vt melius adhuc eos disponeret ad munus, quod illis iniungere statuerat, eundi scilicet per mundum, ad conuersandum cum hominibus, eosque conuertendos: quod, nisi qui pacem secum habeat, &, quod in se erit, ita dispositus sit, vt eandem ipse cum omnibus, & ipsos inter se, & cum Deo pacem habere studeat, præstare non poterit. O Rex pacis, Dic animæ meæ: bis *pax tecum*, vt vtraque pace fruens, perueniam ad cognitionem tuorum mysteriorum, & alios iuuem, eadem cognoscere: quò omnes te diligamus, & vera pace & charitate tibi seruiamus. Amen.

II. DEINDE cōsideranda sunt verba illa quæ subiecit Christus, *sicut misit me Pater, & ego mitto vos.* quibus verbis commisit illis munus, ad quod illos elegerat, Apostolatus videlicet, quod significat missionem aut legationem: quasi illis diceret, sicut misit me Pater in mundum, vt illum docerem viam veritatis & virtutis; sic ego vos mitto in mundum, vt in eo, quod ego cæpi, vos pergatis, illudque promoueatis. Ex quo apparet, quanta sit dignitas à Christo Domino, suis Apostolis collata, quos fecit, suos legatos, & successores, in munere conuersionis mundi, iuxta illud A-

postoli, b *pro Christo legatione fungimur, tanquã Deo exhortante per nos, in quibus posuit verbum reconciliationis, obsecramus igitur* iam *pro Christo, reconciliamini Deo.* In eandem porro dignitatem succedunt, alij, ac succedent, vsque ad finem ipsius mundi, ne desit vnquam, qui eius conuersioni & perfectioni attendat. Habet verò magnam vim & emphasim vox illa, SICVT; quæ etsi non æqualitatem, magnam certè similitudinem denotat: atq; si diceret: ego, qui Patri meo sum æqualis, vos mitto, sicut ille me misit; plurimas gratias ac dona, quæ ego habeo, vobis tribuens, vt munus idẽ præstetis, quod ego præstiti. Ne tamen existimemus munus hoc esse ad quietem eius, cui illud committitur; eisdẽ verbis insinuat eius onus, dicẽs: sicut Pater, quamuis me amet, non tamen misit ad honores & delicias, sed ad sustinendas ignominias & labores, quia id meũ munus requirebat; ita ego, licet vos amem, mitto tamen ad graues tolerandas persecutiones, vt commisso vobis muneri fideliter respondeatis, sicut ego tales perpessus, meo muneri satis feci: non enim c *Apostolus est maior*, aut maiori priuilegio vti debet, *quam qui misit eum*, cuius est ipse legatus. O Apostole, & Pontifex supreme, cui d APOSTOLI nomen eminenter competit, eò quòd ab æterno Patre sis missus, ad saluandum mundum, iustum omnino est, nos omnes tuæ vitæ conformari, tuæque missionis gressus sequi sustinentes labores & afflictiones, quas tu

b 2. *Corint.* 5.20.

c *Joan.* 13. 16.

d *Hebr.* 3. 1.

sustinuisti, vt eius, qui te misit, voluntati plene satis fiat. En me totum obsequio tuo offero; mitte me quò libuerit, paratum ad sustinendum, quod tu decreueris: cum enim tu me mittas, gratia quoque tua me iuuerit, vt exsequar, quod iubes.

PVNCTVM II.

a Io m. 20. 22. a HAEC *cum dixisset, insufflauit, & dixit eis; accipite Spiritum Sanctum.* Huius doni excellentiam perpendemus Meditatione 22. modus nunc tantum est perpendendus, quo illud dedit, expendendo huius insufflationis mysterium.

I. PRIMVM insufflauit, ad significandum Spiritum illum sanctum, quem illis dabat, ita ab ipso procedere, sicut halitus procedit ab eo, qui afflat. Itaque non solum dona sua, sed ipsum quoque Spiritum Sanctum, simul cum illis nobis tradit: qui etsi in persona sit distinctus, non tamen in substantia. Benedictus sit talis dator, qui adeò liberaliter, adeoque facilè, dat nobis grande adeò donum, & æquè pretiosum, atque est ipse dator.

b Gene. 2. 7 II. DEINDE afflauit, vt significaret, se eundem esse, qui b *inspirauit in faciem Adamo, ex limo terræ formato, Spiraculum vitæ, quo factus ille est homo in animam viuentem;* & hunc Spiritum, eosdem in anima effectus habere, quos alter ille habuit in corpore, ipsam videlicet animā viuificare, & pulcherrimam reddere; motus, sensusque tribuendo, & operâ super-

natu-

naturali vitæ, quàm illi cōmunicat, proportionatâ: ac porrò quale corpus absq; anima remanet.; ita animam sine Spiritus huius sancti gratia, quæ illam viuificat, remanere. Ex quo intimum concipiam Spiritus huius Sancti desiderium, magnoque feruore eum ab ipso Christo Domino petam. O dulcis Iesu, inspira in animam meam hunc Spiritus Sancti afflatum, vt noua gratiæ vita viuens, opera efficiat æternæ vitæ digna, ad tuam gloriam.

III. PRAETEREA afflatus hic est ventus, seu Spiritus quidam, quem vi ex ore eijcimus, quo afflare consueuimus, & puluisculum siue stipulam ex veste, aut ex loco alio mundo abijcimus, qua ratione etiam Spiritus Sanctus datur ijs, qui sunt iusti, quales erant Apostoli, vt interna vi moueantur ad id, quod bonum est, & purgentur à culpis, & imperfectionibus etiam leuissimis; ita vt nihil in eis remaneat, quod ipsius Spiritus puritatē dedeceat.

IV. DENIQVE hoc donum, fuit tanquam pignus illius Spiritus, qui in die Pentecostes, tanquam ventus vehemens dandus erat, eò copiosius, quo vehemens ventus, simplicem nostrum halitum excedit: nam qui hoc die datus est, dirigebatur solùm ad vnum effectum, hoc est ad remittenda peccata; qui autem in die Pentecostes dandus erat, ad multos etiam alios effectus erat dirigendus, vt suo loco videbimus.

PVNCTVM III.

a Ioan. 20. 23.

STATIM adiecit Christus: a *quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt.* HIS verbis dedit Christus Dominus noster suis Apostolis potestatem remittendi peccata, quæ propria est Dei: nam ad eum solum spectat, iniuriam donare, cui illa est illata. Cùm itaque peccatum grauissima sit iniuria aduersus Deum; ad ipsum solum pertinebit, illam remittere, iuxta illud Prophetæ, b *ego sum, ego sum ipse, qui deleo iniquitates tuas propter me*; vel ad eos, quibus vices suas ipse committit, quas non commisit Angelis, sed hominibus, pro quibus factus est homo: Nec eas dedit hominibus, qui ipsius in mundum aduentum præcesserant, sacerdotibus scilicet veteris legis, qui, vt non poterant corporis lepram sanare, sed declarare solùm eum, qui sanus iam esset; sic nec poterant quemquam, ab animę lepra mundare: at sacerdotibus nouæ legis, dedit Christus Dominus potestatem, vt medijs sacramentis, reipsa & verè à lepra peccatorum, animas, ipsius nomine, & tanquam vicarij, & locum eius tenentes, mundent. Et ita participes illos facit, infinitæ dignitatis Saluatoris, quæ nomine ipso Iesu significatur; ipsius enim virtute saluant, & liberant à peccatis: quam ob rē innumeras ei gratias debemus. O liberalissime Iesu, quid tibi reddemus, pro adeò insigni beneficio? Et quandoquidem alicui hanc

b Isaiæ. 43. 25. Marci 2. 8

Potestas remittendi peccata.

potestatem tradere volebas; an non fuisset melius, eam Angelis dare, qui ab omni peccato mundi sunt & puri, & tui honoris Zelantes, quem nouissent benè propugnare, & pro illo respondere? O immensa Dei liberalitas, O liberalissima misericordia, hominibus peccatoribus vices tuas tribuis, & loco tuo illos collocas, vt remittant peccata! Vt eò profusius illi remittãt, quò magis propriã necessitatem agnoscunt. Et quamuis iustum omnino sit, vt honori tuo consulant; placet tamen tibi, vt propriæ quoque vtilitatis & commodi rationem habeant.

EMINET tamen maximè misericordia hæc & liberalitas, cùm absq; numero aut termino, in multis rebus, potestas hęc est concessa. Nam *primum*, ea se extendit ad omnes homines huius mundi, cuiuscunq; illi status & cõditionis sint, nemine prorsus excluso, quãdiu viuit in hac vita mortali, ita vt, nisi peccator ipse negligat, veniam peccatorum suorum quærere, medio hoc sacramento; nihil illi deesse possit, ob defectum huius potestatis, ad veniam impetrandam. *Deinde* eadem potestas extendit se ad omne genus peccatorum, etiam enormium & grauissimorum; adeò vt etiam peccatum in Spiritum Sanctum de quo ipsemet Christus dixit, c *qui dixerit verbum, contra Spiritum Sanctum, non remittetur ei neque in hoc seculo neque in futuro*, eo quod ex parte ipsius peccantis, difficile sit quod remittatur; nihilominus si pæniteat

1.

2.

c *Matt.* 12.

poteitas eit in terra, ad illud remittendum. *Tertio* extendit se eadem potestas ad quemcunq; numerum peccatorum possibilem, quã diu hominis vita durat, adeo d *vt ipse Iesus dixerit sancto Petro, non dico tibi vsq; septies, sed vsq; septuagies septies*: imo septingenties millies, & sine numero remitti potest ei, qui toties peccauit, idq; suauitate quadam stupenda. Nam, vt Christus Dominus noster, afflatu, quem ore suo in Apostolos insufflauit, dedit eis Spiritum Sanctũ, ita Confessarij verbo absolutionis, quod exit ab ore eorũ, nomine & virtute Christi, dant illum pænitentibus, & ab eorũ peccatis ipsos liberant. Et quo hæc potestas, perpetua esset in Ecclesia, voluit idẽ Christus Dominus, vt Episcopi, qui sunt Apostolorum successores, eodem afflatu, dicentes verba, quæ ipse Christus dixit, darent Spiritum Sanctum, & potestatem remittendi peccata ijs, quos ordinant Sacerdotes. O amantissime & liberalissime Iesu; si paruo tibi constitisset, leuique pretio comparasses remissionem peccatorum, non adeo admirarer, tam liberalem te esse, in adeò ampla potestate communicanda, ad illa remittenda; sed cũ video, pretio tui pretiosi sanguinis, horrendis adeo doloribus, & ignominijs effusi, tibi hanc remissionem stare; quis non obstupescat, & extra se fiat, ad immensam tuam misericordiam prædicandam! Sit septingenties millies benedicta infinita tua Charitas; per quam humillimè peto, vt omnes adiuues

d *Matt.* 18. 22.

pecca-

peccatores, ad fructum ex eo capiendum, & veniam obtinendam, quam adeò liberaliter illis offers. Ex dictis intelligam, quo spiritu & feruore, accedendum mihi sit ad sanctissimum Sacramentum confessionis; tanquam qui accedat ad accipiendum Spiritum Sanctum, mediante verbo absolutionis, quod tanquam Christi halitus, prodit ex ore Sacerdotis. *Hac de re aliquid est dictum Meditatione 30. 1. partis.*

MEDITATIO X.

DE ALTERA APPARITIONE APOSTOLIS FACTA, PRAEsente Sancto Thoma, octaua die post Resurrectionem.

PVNCTVM I.

a THOMAS *vnus ex duodecim, qui dicitur Didymus, non erat cum eis, quando venit Iesus: Dixerunt ergo ei alij discipuli: vidimus Dominum. Ille autem dixit eis: nisi videro in manibus eius fixuram clauorum, & mittam digitum meum in locum clauorum, & mittam manum meam in latus eius, non credam.* a Ioan. 20. 24.

CONSIDERANDI sunt hic huius Apostoli

stoli defectus, non vt illum propterea fugillemus, sed vt cautiores ex eo euadamus, & vt facilius appareat, quanta fuerit Christi Domini nostri, in eo curando misericordia, & quã ipse Apostolus profecerit ex ea curatione.

I. PRIMVS defectus fuit, quod discesserit ex reliquorum Apostolorum contubernio, siue quòd tædio affectus esset; siue vt rei alicui alteri, palato suo gratæ, attenderet: ob quam causam tanto bono priuatus fuit, videndi scilicet Christum Dominum, & fruendi gratiis, quas cæteri Apostoli ab eo acceperunt. Ex quo discam, quam grande sit malum, deserere contubernium bonorum: & si sum religiosus, quantum noceat ab ipsa communitate recedere; & in vitium singularitatis incidere. Christus enim Dominus, assistit in medio illorum, qui sunt charitate coniuncti; subtrahit se autem ijs, qui eum læsione fraternæ charitatis, fiunt singulares.

II. SECVNDVS defectus & peccatum, eius, fuit incredulitatis simul cum duritie cordis, & pertinacia proprij iudicij, cùm noluit credere, quod condiscipuli omnes, tanquam oculati testes, ipsi referebant: præferens ex occultâ superbiâ, iudicium proprium, reliquorum iudicio.

III. TERTIVS defectus, fuit quidam modus præsumptionis & curiositatis, quo eò vsque peruenit, vt præscriberet Deo modũ quo ipse ad credendũ induci vellet; dicens, se non contentũ fore, si oculis suis viuentẽ Christũ cerneret,

eret, sed etiam velle digitos suos, & manus, i vulnera ipsius mittere: quod quidem perni- osum est valde ijs, qui tractant cũ Deo, neq; nim fas est, sibi ipsi tantũ tribuere, vt specia s quærant fauores, nec Deo præscribere me- ia, quibus ipsi ad credendum inducantur, aut Diuino obsequio ita mancipare, vt media rdinaria reijciant, quæ Deus præscripsit.

QVARTVS defectus fuit, modus ille per- naciæ, quo per octo dies, ita malè dispositus ermanserit, vt noluerit emollescere, propter icta condiscipulorum, nec Petri, nec illorũ, ui in via ad Emmaus Christum viderant, & orte idem ei dixerit ipsa Virgo sanctissima, & liquæ mulieres, quæ eundẽ Dominum vide- int: his enim omnibus aures surdas præbens, sua permansit duritie; & verò perdurasset er multos adhuc dies, & vsque ad finem vitæ, isi Christus Dominus ad ipsum venisset, vt rraret. Hoc totum, speciali Dei prouidentia a permittente, euenit, tum vt eiusdẽ Thomæ urities, in nõ credendo, conuerteretur in ma- orẽ firmitatẽ & soliditatẽ testimonij, quod ostquã crederet, alijs erat redditurus; tum vt inc deprehendamus nostrã imbecillitatẽ, si eus manum suam à nobis subtrahat, quod b *ullus* fide *poßit ad Christũ peruenire nisi Pater i traxerit.* O fili Dei viui, qui massã nosti, ex ua me condidisti, ne me excutias à manu tua, e pereã, libera me ab his quatuor vitiis, quæ uatuor ventorũ instar, domũ Thomæ oppug arũt, ne & meã expugnẽt, & ad terrã deijciãt. IV.

b *Ioan.* 5. 44.

P VN-

PVNCTVM II.

a Ioan. 20. 26. a POST *dies octo iterum erant discipuli eius intus, & Thomas cum eis: Venit Iesus ianuis clausis, & stetit in medio, & dixit: Pax vobis. Deinde dicit Thomæ: infer digitum tuum huc, & vide manus meas, & affer manum tuam, & mitte in latus meum; & noli esse incredulus, sed fidelis.*

I. CONSIDERANDA Primùm est infinita Christi Domini Charitas, qua prospicit suis ouibus: nam postquam octo dies expectasset, num Thomas conuerteretur; videret autẽ eius duritiem, noluit diutius remedium differre, sed ipsemet venit, vt illũ sanaret, manifestãs se illi sicut cæteris, ingress⁹ ianuis clausis, & salutans verbo illo, *Pax vobis*, sicut priùs fecerat; quo sic eum moueret ad credendum.

b Luc. 15. 4. O Pastor amantissime qui ita vnam diligis ouem, atque multas; libenterque b *dimittis nonaginta nouem in deserto, & vadis ad* quærendum *illam, quæ* à reliquo grege errans *perierat, donec eam inuenias*: nunc video, te semper eundem esse, siquidem desiderium saluandi ouem illam, Apostolum tuum, qui tendebat in ruinam, facit, vt venias ad illum quærendum, & apprehensa eius manu velis illum in cor tuũ introducere.

II. DEINDE perpendendum, etsi potuisset Christus Dominus noster, seorsim Thomæ apparere, sicut fecerat Sancto Petro; voluisse tamen potiùs coram alijs Apostolis: tum, vt ipse Thomas intelligeret, hanc gratiã non fieri sibi, propter merita propria; sed

quòd

quod esset in societate bonorum & dilectorum discipulorum: tum, vt cæteri animaduerterent sui Magistri charitatem, qui vt bene faceret vni, & quidem incredulo; ad omnes veniret; & sua præsentia omnes consolaretur: ac denique, vt, sicut omnes fuerāt testes incredulitatis Thomę, ita nūc essent testes eius fidei, & hæc ipsa etiam ipsos confirmaret in sua. Ex quo apparet suauis huius Domini prouidētia, qui vnius defectum conuertit non solùm in eiusdem commodum, sed etiam in aliorum; ita disponens curationem illius, vt omnes ex ea fructum capiant. DENIQVE comitatem & affabilitatem perpendam; qua Christus Dominus Thomam est allocutus, dum eius imbecillitati sese accommodauit. Nam vt intelligeret Thomas, ipsum Christum eius cogitationes cognoscere, sciréque quid ipse dixisset, voluit hac ratione illum conuincere, ac dixit: siquidem tu dixisti, nisi videris in manibus meis fixuram clauorum, & miseris digitum tuum in locum clauorum, & manum tuam in latus meum, te non crediturum; accede huc, & c *infer digitum tuum in manus meas, & manum tuam in latus meum, & noli esse incredulus*, quia non sum hoc à te promeritus, *sed fidelis*, ad quod hæc vulnera te meritò permouebunt. O infinita sermonis Iesu affabilitas! nunc, Saluator mi, video, quàm meritò tuus Apostolus dixerit, d *apparuisse benignitatem & humanitatem Saluatoris nostri Dei, qui non ex operibus iustitiæ, quæ fecimus nos,*

III.

c *Ioan.* 20. 28.

d *Tit.* 3. 4.

sed

ſed ſecundum ſuam miſericordiam ſaluos nos fecit, nam verè tua benignitas & humanitas apparuit hodie Thomæ, ſaluum eum faciens, non ex operibus ſuis, quibus id non erat promeritus, ſed ſecundum magnam miſericordiã tuã, cuius pignus nobis dediſti, quod non ſe occultabit quærentibus eam, quæ etiã nõ quęrẽtibus palã ſe offert, dicens, e *ecce ego, ecce ego*: & affirmat; f *inuentus ſum à non quærentibus me; palam apparui ijs, qui me non interrogabant*.

e *Iſaia*. 65.
f *Rom*. 10. 20.

PVNCTVM III.

a Joan. 20. 25.

a RESPONDIT *Thomas & dixit ei: Dominus meus & Deus meus! Dixit ei Ieſus; quia vidiſti me, Thoma credidiſti: Beati qui non viderunt, & crediderunt*: I. PERPENDENDA inprimis eſt illuſtris hæc S. Thomæ confeſſio. Non cõſtat ex Euangelio, nũ vulnera Chriſti tetigerit, aut ſatis habuerit eum vidiſſe, eiuſq; verba audiuiſſe, quib. ad ea tangẽda inuitabatur: Fas tamen eſt credere, eum ob reuerentiam abſtinuiſſe à tactu, & ſe ad Chriſti pedes proieciſſe; ſed Chriſtum tamen arripuiſſe eius manum, & effeciſſe, vt primum ſuum deſiderium expleret; vt ſic magnitudinem ſuæ charitatis magis patefaceret; tactis verò ipſis vulneribus, adeò eſt illuſtratus, vt maximo cordis ſui affectu, confeſſus fuerit, Chriſtum eſſe ſuum Dominum, & ſuum Deum, diſtinctè exprimendo eius humanitatem, & eius Diuinitatem; & ſeſe totum feruentiſſimo amore, eius obſequio obtulerit; quod indicant illa verba, *Dominus meus & Deus meus*, quæ ſunt teneri

S. Thom. 3 p. q. 54. a. 4 ad 2. & citat. S. Leon

amoris

moris verba; & ideo non dixit Dominus noster & Deus noster. Iure merito, O Thoma, Magistrum tuum vocas Dominũ meum & Deũ meum, vt qui adeò te dilexerit, vt tui solius boni intuitu, cæteris tuis condiscipulis apparuerit, & quasi illorum oblitus ad te solũ sermonem suum conuerterit; vt te magis in sui amorem alliceret & inflãmaret. O Dulcissime Iesu, & ego liberaliter sicut Thomas, fateor te esse Dominum meum, & Deum meum: eò enim amor tuus peruenit, vt sis paratus propter me solum facere, quod pro illo fecisti: b *quia* ut ait Apostolus, *dilexisti me, & tradidisti teipsum pro me*: applicans mihi fructum mortis tuæ, atque si pro me solo passus fuisses. b *Gal.* 2.20.

DEINDE perpendẽdum, Christum Dominum nostrum etsi confessionem quidem Thomæ approbauerit, non tamen propterea illum laudasse, vt beatum illum diceret, sicut dixerat Sancto Petro, c *beatus es Simon Bariona*, quãdo ille dixerat, *tu es filius Dei viui*, eo quòd tardior Thomas hic fuisset in credendo; & ne alij, si ipse illũ laudasset, occasionẽ hinc acciperẽt, simile aliquid petẽdi, & sensuũ experientiã requirendi, ad credẽda mysteria Dei, ac propterea tacitè potius illum reprehendit, cũ dixit, *quia vidisti me, Thoma, credidisti*; atque si diceret, vt crederes me esse tuũ Dominum, & tuum Deum, opus tibi fuit me videre, & palpare; & mox subiunxit: *beati qui non viderunt & crediderunt*; ad consolationem eorum fidelium, quibus cùm, eum in mortali hac c *Matt.* 16. 17.

vita videre, datum non fuerit, crediderunt tamen id, quod Thomas videns & palpans credidit. Dixerat aliquando idem Dominus, d *beati oculi, qui vident, quæ vos videtis: dico enim vobis, quòd multi Prophetæ, & Reges, & iusti cupierunt videre, quæ vos videtis, & non viderunt; & audire, quæ auditis, & non audierunt;* nunc autem dicit, *beati qui non viderunt, & crediderunt*, nam ex vna parte gaudemus fructibus & bonis, quæ ipse nobis sua morte impetrauit; sacramentis, quæ instituit; & exemplis, quæ toto vitæ suæ decursu nobis præbuit; sermonibus, quos prædicauit; & lege denique perfecta, quam nos docuit: ex altera verò parte, fides nostra maius meritum habet, eò quòd non videntes, nec sensibus externis percipientes, quæ illi viderunt, & perceperunt, eadem credimus. Hæc fides principium est nostræ beatitudinis; &, si charitate perficitur, etiam in eandem introducet. Gratias tibi, mi Saluator, quòd curæ tibi fuerit, consolari eos, qui dulci tua præsentia frui non potuerunt: & siquidem assequi mihi non licuit beatitudinem illorum, qui corporis oculis te viderunt; cupio perfectè illam assequi, quam illi habent, qui te spiritualibus oculis vident: clarifica meos, Domine, cœlesti tuo lumine, vt fide viuificata, & charitate accensa, te semper credam, & ita amem, vt beatus sim tecum in regno cœlorum.

Amen.

d *Mat.* 13.16 *Luca* 10.23.

MEDITATIO XI.

QVAS OB CAVSAS CHRISTVS DOMINVS IN GLORIFICATO ſuo corpore vulnera ſacra in pedibus, manibus & latere ſeruauerit.

PRAEMISSIS *quæ præcedentibus Meditationibus diximus, colligemus in hac aliquas cauſas propter quas Christus Dominus noſter prædicta vulnera in corpore ſuo glorificato ſeruare voluerit; perpendentes latentem in ſingulis ſpiritum, & fructum ex ſingulis colligentes.* S. Thom. 3. p. q. 54. à 8.

PVNCTVM I.

PRIMA cauſa fuit, vt oſtendens non ſolum corpus, quod palpare poſſent, ſed loca etiam clauorum & lanceæ, in fide Reſurrectionis magis cõfirmarentur, ac diſtinctius crederent, idem eſſe omnino corpus glorificatum, quod fuit cruci affixum; non verò aliud recens factum. Quo eodem facto, etiam nos confirmat in fide noſtræ Reſurrectionis, quæ futura ſit in eiſdem corporibus, quæ in mortali hac vita habuimus, iuxta illud Iob, a *Scio quòd Redẽptor meus viuit, & in nouiſſimo die de terra ſurrecturus ſum, & rurſum circumdabor pelle mea & in carne mea videbo Deum meum* a Iob. 1. 19. 25.

quem visurus sum ego ipse, & oculi mei conspecturi sunt, & non alius: reposita est hæc spes mea in sinu meo. Ad cuius sancti imitationem, reponam & ego spem hanc in sinu cordis mei, vt in medijs calamitatibus & morbis meis, me ipsum consoler; credens firmiter, carnē meam, quamuis vulneratam, & vermibus à pedibus ad caput plenam, & in sterquilinio iacentem, sicut fuit Iob, & quamuis excoriatam, & in mille locis transfixam, & in cruce pendentem ad instar Christi Domini nostri; eandem tamen ad nouam vitam resurrecturā: & si qua signa, aut vulnera, in ea resuscitata remanserint, id non prouenturum ex imbecillitate eam resuscitantis, sed id permittentis ad maiorem gloriam & pulchritudinem ipsius carnis resuscitatæ: & hac ipsa spe excitare meam carnem debeo, vt libenter & patienter toleret labores, quos patitur.

II. SECVNDA causa fuit, vt eadem vulnera, quæ in glorificato corpore remanebant, signa essent suæ victoriæ, atque triumphi; & simul indicia, quòd magni ipse faceret, labores & ignominias pati, siquidem eū honorem ipsis vulneribus exhibuit, vt etiam in glorificato corpore ea retinuerit; singulari tamen splendore, ac pulchritudine. Qua eadem ratione excitare nos voluit, ad patiendum; vt in hoc ipso gloriantes, magno honori tribueremus aliqua in corpore nostro vulnera habere impressa, hoc est labores aliquos & dolores illis similes, quos Christus Dominns noster est

passus,

passus cuius amore eos perpessi simus, dicentes cum Apostolo, b *stigmata Domini Iesu in corpore meo porto.* O Dulcissime Iesu, tu Dominus meus, & Redemptor meus es, & ego mancipium tuum; & quandoquidem solent Domini, mancipia sua cauterio notare, aliquibus signis impressis, vt agnoscantur, taliũ esse Dominorum; & non possint fugere ex illorũ seruitio: imprime & mihi signa vulnerum tuorum, vt semper tuus maneam, nec à diuino tuo obsequio vnquam recedam.

b *Galat.* 6. 17.

PVNCTVM II.

III.

TERTIA causa, cur vulnera in glorificato corpore reseruauerit, fuit vt illi essent tanquam memoriale, & excitatorium eorum, quæ pro nobis fuit perpessus; vt sic ad nos amandos, nobis parcendum, ac semper benefaciendum permoueretur. Et qui, qua Deus est, (vt ait Isaias Propheta) a *non obliuiscetur nostri,* quia *in manibus suis descripsit nos;* ita etiam, qua homo est, non obliuiscetur nostri quia in manibus suis scriptum habet, quanti ipsi stemus: quas manus sicut apertas habet foraminibus clauorum; ita apertas, & extensas habet, ad nos replendos benedictione sua, & illo amore, quem apertum eius latus nobis manifestat. O Dulcissime Redemptor, hoc ipsum obstringit me, vt nunquam tui obliuiscar, b *sed ponam te, vt signaculum super cor meum, vt signaculum*

a *Isaia.* 49. 16.

b *Cant.* 8. 6

super brachium meum, vt omnia opera mea ac desideria, obsignata sint sigillo tuæ infinitæ charitatis, vt in omnibus impleam tuam sanctam legem. Et siquidem populo Hebræo iussisti vt *verba legis*, quam per Angelos illi dederas, c *ligarent quasi signum, in manu sua, & mouerentur inter oculos illius*, vt eorum recordarentur multo magis rationi consonum est, vt idem ego præstem circa eam legem, quæ data fuit, manibus Domini Angelorum, quæ mei causa clauis fuerunt transfixæ.

c *Deuter.* 6. 8.

QVARTA causa fuit, vt eadem vulnera æterno suo Patri continuè ostendens, eius iram, & contra mundum, ob nostra peccata, indignationem placaret, officium, agens perpetui nostri d *Aduocati apud Patrem*; si enim aspiciens Deus e *Arcum cœlestem*, pulchritudine trium colorum exornatum, *recordatus fœderis sui nobiscum, iram suam placat*, vt propter illud *signum*, sit memor, *vt non deleat aquis diluuij omnem carnem*: quantò magis placabitur, videns Arcum hunc ipsius cœli Empirei Christũ Iesum, triplici illo genere vulnerum; manuum, pedum, & lateris splendentem, qui erit illi, vt signum & motiuum, ne mundum, pro eius meritis, castiget? HOC spiritu debeo æterno Patri ostẽdere vulnera filij ipsius; ac supplicare, vt, propter illa, placet irã suam, quã habet aduersum me, & omnes homines, dicẽs illi. f *Protector noster aspice, Deus, & respice in faciẽ Christi tui.* Respice etiam benedictas ipsius manus, pedes, ac latus

d 1. *Ioan* 2. 1
e *Gen.* 9. 14.
f *Psal.* 83. 10

&, per

&,per sacratissima manuum vulnera, cõcede nobis, vt nostræ semper opera bona faciant; & propter vulnera pedum, vt nostri bonis semper gressibus incedant, & propter vulnus lateris, vt nostrum latus sit amore tuo vulneratum. Sequere, anima mea, scripturæ Diuinæ consilium, & eleuatis in cœlum Empireum oculis, g *vide arcum*, qui illic est, *& benedic eum qui fecit illum; valde speciosus est in splendore suo; girauit cœlum in circuitu gloriæ suæ, manus excelsi aperuerunt illum, &* qualem vides, exornarunt. Benedicantur manus illæ, quæ talẽ arcũ fabricarunt; & ad quarum nutum, suas ipse manus extẽdit in cruce, varijs cœlestibus virtutibus exornatas, quò, in signum pacis, omnes suos electos complecteretur, & circulo suæ protectionis illos circumdaret, ac demum in throno gloriæ suæ collocaret.

g *Eccl.* 43. 12.

Quinta causa fuit, vt nos vulnera illa aspicientes, ad suum amorem & obedientiam, prouocaret, agnoscentes per ea, quantum ipse nos dilexerit, quantumque pro nobis fuerit perpessus; ita vt, Spiritualis horum vulnerum, quæ in glorificato Christi corpore remanent, aspectus, esset efficacissimum facultatum animæ nostræ, excitatorium, vt omnes in huius Domini obsequio occuparentur; &, vt alibi est dictum, per eadem vulnera, aditus nobis ad ipsius Domini interiora pateret, vt ibi habitantes, cum eodem vniremur: actuali memoria, cognitione, & amore; cogi-

P.4. Medit. 53. *punct.* 4.

h Canti.2. 14.

tantes, ex ipso cælo nobis illud dici, h *surge amica mea, speciosa mea*, & veni, *columba mea* celeri volatu ad *foramina petræ & , cauernam maceriæ*; ingredere vulnera corporis mei, non iam sanguine fædata, sed splendentia & glorificata. Si milui inferni te insequentes vexẽt, ad hæc vulnera confuge, quæ te protegent ab eorum tentationibus; Si mundi vanitates te persequentur, & tuæ carnis prauæ propensiones, confuge ad hæc vulnera, in quibus refugij domum inuenies, aduersus omnes timores tuos; Si te videris turbari à curis & negotijs, subtrahe te illis, & hæc vulnera ingredere, in quibus quietem inuenies, & tuo spiritui requiem; Si cupis me cognoscere, & toto corde diligere, ad hæc vulnera accede, ingredere illa, & ibi deprehendes, quanti te fecerim, quantum te dilexerim, & ex corde meo tales amoris flammas prodeuntes experieris, vt totum cor tuum inflamment, coniungant, & transforment in meum. Respice vulnera manuum mearum; & corrobora tuas, vt pugnare valeas pro gloria mea, sicut ego pugnaui pro salute tua; Aspice cauernam lateris mei, & aperi mihi tuum; totum amorem mihi donans, sicut ego me totum pro te tradidi; Aspice vulnera pedum meorum, gressusque tuos ad meum obsequium dirige, imitatus meos cum perseuerentia, donec obtineas coronam.

PER huiusmodi considerationes, meritò debeo affectus meos exercere, memor vulne-

rum ipsius Christi Domini nostri; quæ vt cominus aspiciã, fidẽ meam excitabo, qua attendam, illa esse in glorificato eius corpore, non solùm in cælo, sed etiam in sacratissimo altaris sacramento; vbi illa sunt instar quinque i *fontium Saluatoris*, ex quibus manantes *aquas* gratiarum, & spiritualium consolationum *hauriunt* omnes, qui ad illa spiritu accedunt. i *Isaiæ*. 12.3.

PVNCTVM III.

VI.

ACCEDIT vltima causa, vt in nouissimo die iudicij, confunderet damnatos, ostendens illis vulnera, quæ pro ipsis accepit, testes desiderij sui, quo illos cupiebat saluare, nisi ipsi culpâ suâ, impedimentum posuissent; quibus (vt ait Sanctus Augustinus) talia dicet: Ecce hominem, quem crucifixistis; aspicite vulnera, quæ illi inflixistis; agnoscite latus, quod lancea aperuistis: quod quidem propterea fuit apertum, vt vos intrare possetis; quod tamen facere noluistis. Tunc erit terribilis ille planctus, mors, & luctus & fames, quæ aduersus hos miseros sunt prædicta, cum videbunt se neglexisse opportunam suæ salutis occasionem; & iustissimam causam, quam Christus Dominus, ad eos condemnandos, habebit.

CONTRA verò aspectu eorundem vulnerum, suos electos lætificabit, nõ solũ illo die, sed per totam æternitatem, cernentes in eis perspicuè tot motiua amoris erga eum, qui talia pro ipsis perpessus fuit. O Salua-

tor amantissime, per eadem te vulnera, supplex oro, vt effectus illos sine me perficias, ob quos ea, in glorioso tuo corpore seruasti admittens me ad ea, volantem alis columbæ, vt in eis, tanquam in nido & requiei loco permaneam, neque enim aliam in hac vita requiem desidero, quàm semper cogitare ea plurima, quæ pro me fecisti, & es perpessus; & propterea te amare, tibique perseueranter obedire, donec ad te fruendum in æterna gloria perueniam. Amen.

MEDITATIO XII.

QVOD CHRISTVS APPARUERIT SEPTEM DISCIPULIS, DUM PISCARENTUR AD MARE TIBERIADIS.

PVNCTVM. I.

[a] Ioan. 21. 2.

a RANT *simul Simon Petrus, & Thomas qui dicitur Didymus, & Nathanael, qui erat à Cana Galilææ, & filij Zebedæi, & alij ex discipulis eius duo. Dicit eis Simon Petrus: vado piscari. Dicunt ei: venimus & nos tecum: & exierunt, & ascenderunt in nauim, & illa nocte nihil prendiderunt.*

I. PERPENDENDVM hic primum est, hos discipulos iuisse piscatum, partim ob paupertatem, vt aliquid haberent ad comedendum; partim vt otium fugerent, quia necdum tempus aduenerat, quo se occuparent in piscandis

dis hominibus. Statim vero ac Petrus dixit: vado piſcari, cæteri ſe in ſocios obtulerunt: hac ratione oſtendentes concordiam & conformitatem voluntatum, quam habebant ad opera virtutis. Concipiam ergo hinc deſiderium imitandi ſanctos hos diſcipulos, in exercendis tribus his virtutibus, paupertate, charitate, & propenſione ad laborem contra otioſitatem.

DEINDE perpendendum, quod tota nocte piſcem nullum ceperint, ſicut alias quoq; Sancto Petro euenit, cùm dixit Chriſto: b *per totam noctem laborantes, nihil cepimus*: vt hinc appareat, quàm parum poſſit humana induſtria, ſi illa ſola ad animas piſcādas, & ex peccatis ſuis educendas, adhibeatur. Itaq; Petrus & Paulus, & quicunque alius etiam eruditiſſimus & ſanctiſſimus, & egregius concionator, fruſtra ſit laboraturus, ſi proprijs tantum viribus innitatur; & niſi Deus ad piſcaturam accedat. Ideò enim Apoſtolus dixit, c *neq; qui plantat, eſſe aliquid, neque qui rigat, ſed qui incrementum dat Deus.* Quare neceſſe eſt, operarios animarum, in humilitate omnino fundari, ſi cupiant ſuos labores fructum proferre, memores verbi Chriſti Domini, d *ſine me nihil poteſtis facere.* II.

b *Lucæ* 5. 5.

c 1. *Corint.* 3. 7.

d *Ioan.* 15. 5.

NEQVE myſterio vacat, quod in vtroq; hoc piſcationis loco, dicatur quod fuerit *Nocte*: inſinuatur enim miſerrimus huius mundi ſtatus, ante aduentum Chriſti Domini, qui eſt verè Sol iuſtitiæ, cuius lumine piſcatio ſuc-

cedit, cum ſine illo nihil efficiat. Inſinuatur nobis præterea, eum, qui laborat in nocte ignorantiæ, & tenebrarum peccati lethalis, nihil proficere, nec eius opera meritum habere vitæ æternæ, propterea enim Regius Propheta dixit, e *vanum eſt vobis ante lucem ſurgere*, antè ſcilicet, quàm lux diuinæ gratiæ accedat omnis veſter labor erit inanis: nam ſine illa, non valebitis opera facere digna luce. Ex quo intelligam, quanta ſit peccatoris miſeria, qui etſi laboret, non proficiet tamen; defatigatur, vt aliquid piſcetur, tota nocte infelicis ſui ſtatus, nec fructum tamen aliquem colligit alicuius meriti ad vitam æternam. etſi enim fortunas acquirat, honores, & voluptates, cũ hæc ſint nihil, labor in eis acquirendis cenſebitur inanis: ſiquidem acquiſitus fructus, opportuno tempore, ipſum deficiet.

e *Pſal.* 126. 2

III. VLTIMO perpendendum, quid fecerint ſeptem iſti diſcipuli, videntes nullum ſe piſcem capere. nam patienter laborem ſuum tolerantes, meminerint procul dubio ſui Magiſtri, quantumque eius abſentia ipſis noceret; & fas eſt credere, collocutos ipſos tunc fuiſſe de eo, quod alias ipſis eueniſſet in eodem mari, præſente ipſo Chriſto; & ſuſpiraſſe, dicentes: O Magiſter ſupreme, vbi nunc es? cur nos in hoc labore deſeris? Cur non accedis, vt noſtræ paupertati ſubuenias? Quid mirum, ſi piſces retia fugiant, ſi tu fugis piſcatores? Veni, Domine, nobiſque appropinqua; tecum enim veniet piſcatio, quam optamus

nius. Hæc verba aut similia sunt mihi spiritu dicenda; si quando videbo me sine fructu laborare, & confidam, me exaudiendum, f *quia desiderium pauperum exaudiuit Dominus.* f Psal. 9. 37.

PVNCTVM II.

a *MAne autem facto, stetit Iesus in littore: non tamen agnouerunt discipuli, quia Iesus est. Dixit ergo eis Iesus: pueri nunquid pulmentarium habetis? Responderunt ei: non. Dicit eis: mittite in dexteram nauigij rete, & inuenenietis. Miserunt ergo, & iam non valebant illud trahere præ multitudine piscium.* a Ioan. 21.

I. PERPENDE primum Charitatem Domini nostri, qui adfuit, vt dilectos suos Apostolos consolaretur, licet non statim agnosci voluerit; sed sensim, vt aspectus ille & visitatio vtilior eis esset; ac propterea mansit in littore, nec voluit super aquas ambulare, aut nauem ascendere: vt significaret, statum vitæ, quem post Resurrectionem habebat, stabilem omnino esse, ac remotum ab omni instabilitate, & alteratione; eò quòd esset destinatus, ad perpetuò viuendum in terra viuentium. Et quamuis non ignoraret nihil illos piscium tota nocte cepisse, dissimulans, se id scire, interrogat eos; num aliquos pisces habeāt, hac ratione volens eos inducere, ad propriam necessitatem agnoscendam, & quā parū ipsi per se valerēt ad capiendos pisces, sine ipsius auxilio, quod tamē cupiebat statim illis adferre.

O liberalissime Iesu, quoties ad ianuas nostras accedis, aliquid petens, non tam vt illud recipias, quàm vt nobis dones, quod desideras? Petis enim b à *Samaritana*, vt tibi *det bibere*, cui tu desideras *aquam viuam* gratiæ tuæ *dare*. Petis vt Eleemosynam pauperi faciamus, quia desideras copiosam Eleemosynam illi dare, qui pauperi aliquid dederit. Vtinam darem tibi, quod tua inspiratione à me petis, vt tu mihi dares, quod ea inspiratione mihi dare desideras.

b *Ioan.* 4. 7.

DEINDE perpendam, quòd iusserit, illos *mittere ad dexteram nauigij rete*, vt significaret eam piscationẽ, prosperum exitum habituram, eò quòd figura esset piscationis animarum, quæ ex huius mũdi pelago, exituræ, sunt ad æternam beatitatẽ, in virtute ipsius Christi, qui est dextera ipsius Dei Patris. Obedientes autem discipuli huic Christi mandato, miserunt rete, & *iam non valebant illud trahere præ multitudine piscium*, vt hinc appareat, quãta sit efficacitas obedientiæ; & quàm vere dixerit sapiens, c *vir obediens loquitur victoriam*, tum plurimas animas Deo lucratur. Consideratione autem dignum est, quòd in altera piscatione, sciuerit Petrus Christum esse, qui iubebat laxare retia; ipse verò obediens dixit, d *in verbo tuo laxabo rete*; nunc autem non nouit, Christum esse, qui moneret ad dextram nauigij mittere retia; & nihilominus iudiciũ suum subijciens, & dicto obediens, plurimam traxit piscationem: delectatur enim Christus

Discipulorũ obedientia

c *Prouer.* 21. 28.

d *Luca* 5. 5.

pluri-

plurimùm, vt e *obediamus omni humanæ creaturæ, propter ipsum*, & exuamus proprium iudicium, & voluntatem, vt aliorum voluntati pareamus in omnibus rebus, vbi peccatum non apparet: & ita eueniet interdum, vt reuerà sit Christus vbi eum esse non cogitamus; ideoque obedientes homini, re ipsa obediamus Christo, per os eius loquenti, qui securos nos facit, si miserimus rete ad designatum locum, fore, vt pisces *inueniamus*. Quare virtus hæc obedientiæ, debet mihi esse familiaris, si volo prosperos habere exitus; sicut Sanctus Petrus qui propterea Simon est appellatus, quod interpretatur obediens. e 1. Pet. 2. 13.

PVNCTVM III.

a *DIxit discipulus ille, quem diligebat Iesus, Petro: Dominus est. Simon Petrus cùm audisset, quia Dominus est, tunica succinxit se, (erat enim nudus) & misit se in mare. Alij autem discipuli nauigio venerunt, trahentes rete piscium. Dixit eis Iesus: afferte de piscibus, quos prendidistis nunc. Ascendit Simon Petrus, & traxit rete in terram plenum magnis piscibus centum quinquaginta tribus, & cum tanti essent, non est scissum rete.* a Ioa. 21. 7.

I. PERPENDENDVS hic est: Primùm in his duobus discipulis Petro & Ioanne, effectus feruentis amoris, tam in vita contemplatiua, quàm in actiua: amor contemplantium exacuit internum animæ visum; vt, sicut hic Ioannes, Christum agnoscant, quem alij non

agnoſcunt; quibus tamen ipſi illum manifeſtent; amor verò in feruentibus circa res vitæ actiuæ, ſtatim atque Chriſtum nouerunt, ſe in medium inferunt, vt ſequantur. Et, ſicut Sanctus Petrus hîc, ſtatim atque audiuit à Ioanne, *quia Dominus eſt*, relicto reti, piſcibus, & nauigio: veſte vero induta, ob decentiam, ſtatim ſe proiecit in mare, vt eò citiùs ad magiſtrum ſuum perueniret, tardum nimis exiſtimans nauigij motum, vt illum expectaret: ſic inquam, ego contendam, feruenter Chriſtum ſequi, & optare citiùs peruenire ad terram æternitatis, in qua ipſe eſt; abijciens, in hunc finem, quidquid habeo; & proijciens me ipſum ad quoſuis labores, & pericula turbati maris huius mundi; tardum nimis iudicans eorum greſſum, qui vitam ſequuntur communem: vt propterea ſtudere debeam, multò magis greſſum meum accelerare.

II. PERPENDENDA deinde eſt myſtica excellentia huius piſcationis collatæ cum altera, quam idem b *Petrus fecit in prima ſua ad Chriſtum ſequendum vocatione.* Nam illa referebat piſcationem animarum, quæ ingrediebantur Eccleſiam, vt credentes in Chriſtum, legem eius amplecterentur: ideoque non fuit iuſſus Petrus laxare retia ad dexteram nauigij, ſed ad omnes partes, ad dexteram & ad ſiniſtram; vt colligentes bonos & malos piſces, magnos & paruos, quibus duæ naues implerentur, quæ duos populos, He-

b *Lucæ* 5. 7.

bræum & Gentilem sub vno capite Christo, & eius vicario Petro significabant. Rete quoque ipsum, quo pisces capti fuerant, rumpebatur; quia Ecclesia & Euangelij Christi prædicatio, facturam aliquam & schisma aliquando patitur in hac vita: piscatio verò hodierna fuit tantum electorum ad vitam æternam; & ideò iubetur fieri ad dexteram tantum nauigij manum. Electi enim futuri sunt ad manum dexteram Iudicis. Omnes autem hi pisces sunt magni, Sanctitate scilicet & puritate vitæ: quia in cœlo nullus est paruus. Rete ipsum trahitur in terram, vbi Christus est, quæ est terra viuorum; & non rumpitur, quia tunc dissensio nulla, aut nullum schisma erit, nec aliquid, quod perturbare illos possit, quia iam c *Angeli separauerint malos, de medio iustorum*, vt Christus dixit in parabola *sagenæ missæ in mare*. O fælices pisces, qui hoc reti capiuntur, vt in æterna vita collocentur! Fœlices aquæ viuæ, in quibus tales pisces nutriti sunt & sustentati, qui perfecta salute & vita fruentur, quam Christus illis comparauit. O Propheta Sancte Ezechiel, optimè est impleta Prophetia tua, vbi piscatores Iesu, tantam grandium piscium multitudinem ceperunt in illis d *aquis, quæ descendunt in latus templi cœlestis dextrum* Concede mihi, O Dulcissime Redemptor, ita viuere in viuis gratiæ tuæ aquis, vt ex eis ad æternam vitam deducar. Amen.

c *Matth.* 13. 49.

d *Ezech.* 47. 1.

e DISCIPVLI, *vt in terram descenderunt*, *vide-*

e *Ioann.* 21. 10.

III.

viderunt prunas positas, & piscem super positum, & panem: dixit eis Iesus, venite, prandete, & accipiens panem dabat eis, & piscem similiter.

Resplendet hic quàm maximè studium & liberalitas Redemptoris in suos discipulos, quibus prandium præparauit, & ad comedendum inuitauit, panem manu sua miraculosè confectum, & pisces alios, quàm quos ipsi cepissent; ad significandum primùm, quàm sit illi curæ, spiritualem refectionem illis præbere, qui ob amorem & obedientiam ipsius laborant: præbet enim illis cibum Angelorũ, & panem cælestem, quo confortentur prunas hac ratione conijciens in corda illorum, quibus toti accendãtur amore illius. Ad significandum item, quòd, dum nos in terra laboramus, ipse nobis præparet dulcissimum in cælo conuiuium, ad quod ipsemet inuitabit, & ministrabit ad mensam, porrigẽs nobis in cibum sacratissimam suam diuinitatem & humanitatem. O f *Beati* illi, *qui manducabunt*, hunc *panem in regno Dei!* g *& fælices illi, qui edent & bibent super mensam ipsius Christi in regno eius.* O si ego vnus essem ex istis septem discipulis, plenus septem Spiritus Sancti donis, quibus exornatus, digne possem huic conuiuio interesse, Accipe, O bone Iesu, hæc mea vota, & gratia tua illa corrobora, vt eorum compos euadam, ad gloriam tuam. Amen.

f *Luca* 14.15
g c 22.30.

MEDITATIO XIII.

QVOD CHRISTVS DOMINUS noster in hac apparitione constituerit Sanctum Petrum vniuersalem suæ Ecclesię Pastorem, ac eidem dederit admiranda perfectionis documenta.

PVNCTVM I.

a 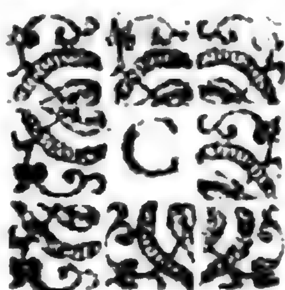 *Vm ergo prandissent, dicit Simoni Petro Iesus: Simon Ioannis, diligis me plus his? Dicit ei: Etiam Domine, tu scis, quia amo te. Dicit ei: Pasce agnos meos. Dicit ei iterum: Simon Ioannis, diligis me? Ait illi: Etiam Domine, tu scis, quia amo te. Dicit, ei: Pasce agnos meos. Dicit ei tertio Simon Ioannis, amas me? Contristatus est Petrus, quia dixit ei tertio, Amas me? & dixit ei: Domine, tu omnia nosti, tu scis, quia amo te. Dixit ei: Pasce oues meas.* a *Joan. 21, 15*

PERPENDENDVM hic primùm, quòd cum Christus Dominus noster, Sancto Petro promisisset b *claues regni cælorum*, in præmium illustris illius confessionis, quam fecit de ipsius Diuinitate; nunc volens ei ipsas claues tradere, simul cum primatu super totam Ecclesiam, prius illum examinauit de *charitate*, interrogans illum, num plus ipsum diligeret, quàm reliqui; vt hinc intelligamus, debere I. b *Mat. 16.19*

prælatos esse excellentes in fide; & omnibus eminere in caritate. Appellauit autem illum nomine Simonis, quod significat obedientem, & filij Ioannis, quod significat gratiam; aut Ionæ, quod significat columbam; nobis insinuans FIDEI & CHARITATI, OBEDIENTIAM quoque esse iungendam, & gratiæ ac Spiritus Sancti plenitudinem.

II. DEINDE ter de AMORE & CHARITATE illum examinauit; vt hoc triplici responso, recompensaret triplicem negationem, quam in nocte eius passionis fecerat; & vt illę negationes, ortæ fuerunt ex SVPERBIA & PRAESVMTIONE, quibus se condiscipulis præferebat; sic tres istæ responsiones de amore, coniunctam habuerunt HVMILITATEM. Etsi enim à Christo interrogaretur, num, ipsum plus amaret, quàm cæteri, non est ausus tamen dicere se plus amare quàm cæteri; sed solum dixit; tu scis, quia amo te: & adhuc timens, hoc ipsum dicebat, non fidens scientiæ suæ, sed ad ipsius Christi scientiam se referens, dicebat; tu scis, quia amo te: imò in tertia respõsione cõtristatus est ex HVMILITATE, timens ne Christus Dominus, aliquid in ipso videret, contra id, quod ipse de seipso sentiebat: ideoque dixit illi, Domine tu omnia nosti, & scis, num verum sit, quod dico. Ex quo, intelligam quàm sit grata Domino nostro HVMILITAS, & vt non de nobis præsumamus: & quam etiam sit securum, sibi ipsi timere, reuocando in memoriam, quod

Apo-

Apoſtolus dixit, c *nihil mihi conſcius ſum, ſed nō in hoc iuſtificatus ſum: quia qui iudicat me? Dominus eſt*, & fieri poteſt, vt aliquid ille culpæ in me inueniat, quam ego non deprehendo. c Corint: 4. 4.

EXAMINAVIT etiã ter circa AMOREM, vt ſignificaret, futurum, ouium ipſius Paſtorem, debere eſſe valde in CHARITATE radicatum, & in tribus eius gradibus: debet enim Perfectus eſſe, in via purgatiua Tyronũ, & in Illuminatiua Proficientium; & in via Vnitiua eorum, qui ad perfectionem peruenerunt. Debet eſſe excellens in puritate, & mundicie cordis, exutus omnibus culpis & imperfectionibus, & in exercitio virtutum, & in vnitione amoris cum tribus Diuinis perſonis; perfectus denique eſſe debet in CHARITATE erga Deum, erga proximos, & erga ſe ipſum. O Dilecte ãnimæ meæ, concede mihi, vt profundas in HVMILITATE & CHARITATE iaceam radices, ita vt finem conſequar præceptorum tuorum, d *qui eſt charitas de corde puro, & conſcientia bona, & fide non ficta*, cum perſeuerantia fidelitatis in vero amore, vſque ad mortem. III. S. Tho. 22. q. 24. art. 9. d 1. Tim. 1. 5

QVARTO perpendam, quod cùm Chriſtus Dominus noſter, ad duo Petri reſponſa dixiſſet, *Paſce agnos meos*, ad tertium dixerit, *paſces oues meas*: vt ſignificaret, ſe illum facere vniuerſalem ſui gregis paſtorem, non ſolum communium fideliũ, qui per agnos ſignificantur, ſed eorum etiam, qui velut Matres ſunt Spirituales aliorum, qui per oues ſigni- IV.

ficantur, quales sunt confessarij, Concionatores, Magistri, & cæteri inferiores Ecclesiæ Prælati, vt tota Ecclesia sit vnum ouile, & vnus pastor. Sed non dixit illi: pasce agnos tuos, aut oues tuas; sed agnos meos, & oues meas; vt intelligeret, se non esse Dominum gregis, sed vicarium ipsius Christi; ac propterea debere se tantam curam fidelium habere, atq; gregis ipsius Christi, qui est e *princeps pastorum* cui esset rationem redditurus, atque ita ipse Sanctus Petrus Christi mentem intellexit, & postea scriptam reliquit.

Petri 5

RESPLENDET in hoc valde CHARITAS ipsius Saluatoris erga nos; siquidem in signum amoris nostri erga ipsum, & vt innumeris eius in nos collatis beneficiis respondeamus, petit à sancto Petro, vt in testimonium amoris, quem erga ipsum habet, diligat & ipse eius oues, curam illarum gerat, & eas pascat. O Pastor supreme, quam magnum erga tuas oues amorem habes, & quàm vehementer desideras, vt earum pastores, serui tui easdem ament, & pascant amore tui. Cupio ego, Domine, amorem meum erga te in hoc ostendere, vt pascam oues quas mihi dedisti, & habeo intra me ipsum, quæ sunt animæ meę facultates & sensus, eas gubernans, iuxta pręscriptum diuinæ tuæ voluntatis; & eodem modo illas, quæ extra me sunt, quas meæ curæ commiseris, eo nomine, pascam, quòd sint tuæ; hoc ipsum enim quòd tuæ sint, plus apud me valere debet, quàm si essent meæ.

VLTIMO perpendam, ter Petro dixisse Christum, *pasce agnos meos, & oues meas* vt triplex pastus genus significaret, qui illis est dandus, pasce videlicet eas spiritu, pro eis orando; lingua, eas docendo; & opere, bonum illis exemplum præbendo. Pasce illas doctrinâ, sacramentis, & exemplis bonæ vitæ adiuuans eas omnibus operibus misericordiæ Spiritualibus, & corporalibus, pascendo non solum Spiritum, sed suis etiam temporibus corpus. Hoc totum imponit Christus Dominus noster pastoribus, horrendè minando per Ezechielem illis, qui non oues sed f *semetipsos pascunt*, quærentes in eo munere potius honorem proprium & emolumentum, quam bonum animarum.

3. Bern. serm. 2. de Resurrect.

f Ezech. 24.

PVNCTVM II.

STATIM subiunxit Christus: a *Amen amen dico tibi, cum esses iunior, cingebas te, & ambulabas, vbi volebas: Cùm autem senueris, extendes manus tuas, & alius te cinget, & ducet, quò tu non vis. Hoc autem dixit significans, qua morte clarificaturus esset Deum.*

a Ioan. 21. 18

L

PERPENDENDVM hîc primò, Christum Dominum nostrum, sub hac parabolâ, aperuisse Sancto Petro, certum signum veri ipsius erga se amoris, & recti vsus pastoralis officij, quod illi committebat, esse, mortem Crucis subire, sicut ipse Dominus subiuerat, ad confirmandum, quod dixerat: b *Bonus Pastor animam suam dat pro ouibus suis*, &; c *maiorem hac dilectionem nemo habet, quã vt animã*

b Ioan. 10. 11.

c cap. 15. 13.

suam quis ponat pro amicis suis. Quare vt Petrus intelligeret, ad quid se obtulerit, cum respondit Christo; tu scis, quia amo te; & quid ipse Christus ei imposuerit, quando dixit, pasce oues meas, adiunxit hanc parabolam, qua significaret ipsum, mortem crucis esse subiturum.

II. PERPENDENDVS Deinde est Spiritus huius Parabolæ, in qua insinuat Christus Dominus duos modos laborum, & mortificationum: quasdam enim accipit homo propriâ suâ electione, & voluntate, abnegando proprias suas appetitiones, & carnem suam, pœnitentiis, & asperitate castigando, & seipsum ad graues labores offerendo, in quibus homo seipsum cingit, ac stringit: & quamuis hac ratione repugnet naturalibus suis propensionibus, *ambulat* nihilominus *vbi vult*. quia enim nemo illum cogit, accipit huiusmodi labores quando, & quomodo vult, rationali sua voluntate ductus: imò interdum admiscet se aliquid de voluntate propria, quia solet etiam amor proprius ali escis Spiritûs. Qui modus mortificationis, est proprius tyronum in virtute, sed feruentium, & constitutionis robustæ; ac propterea debent meritò tyrones ab eo incipere.

S. Aug. in illud Psal. 49. Inuoca me in die tribulationis.

Meditat. 51. ad finem. in 4. p.

ALII sunt labores, qui ab aliis nobis eueniunt siue hominibus persequentibus, siue Dæmonibus tentantibus & cruciantibus, siue ab ipso Deo, qui illos ita disponit, ad nostrã mortificationẽ, quales sunt morbi, dolores, paupertas, infamia, falsa testimonia, & aliæ per-

secu-

ſecutiones, quas patimur propter iuſtitiã, ſicut perpeſſi ſunt Martyres. In his laboribus extendit homo manus ſuas, amplectendo illos, quia Deus ita vult, ſed alius tamen eſt, qui eum cingit, configit cruci, ac ducit quò ille homo non vellet, ſecundum ſuam voluntatẽ naturalem. Hoc tribulationum genus pertinet potius ad magis verſatos & perfectos in virtute, & illas concedit Deus iis, quos vult habere valde perfectos, quia talis modus eſt purgatus à voluntate propria, & in eo non inuenitur niſi voluntas Dei, qui præcipuè nos tribulationibus ſtringit.

O DVLCISSIME IESV, ſi tu es, qui hac ratione me cingis, ſiue ſtatuens, ſiue permittens horum laborum, quos patior, anguſtias; cinge me pro tuo libitu manu tua, quæ etſi aſpera mihi videatur, non erit niſi leniſſima: & quandoquidem cinxiſti te, amplectens, quæ erant aſpera; & manus tuas extendiſti in cruce, ad quam te duris clauis cinxerunt, ducentes te, quò naturalis tua voluntas ire refugiebat; non magnum erit, quòd ego ſeruus tuus me cingam, & cingar, ac deducar, quò caro mea, & voluntas propria ire non vellent. Hos duos mortificationis modos amplecti me par eſt, in omni genere rerum. *Primùm*, vt ipſemet mortificationem quæram, iuxta illud Dauidis, d *tribulationem & dolorem inueni*, *Deinde*, vt aliunde venientem amplectar, iuxta illud eiuſdem, e *tribulatio, & anguſtia inuenerunt me*.

Aug. vbi ſupra.

d Pſ. 114.3.

e *Pſal.* 118. 143.

III. TERTIO perpendam illa Euangelistæ verba, *qua morte* Sanctus Petrus *clarificaturus esset Deum.* nam valde glorificatur Deus à nobis, cùm eius causa libenter patimur. O me fœlicem, si dignus essem, qui manus meas sicut Petrus extenderem, & vt alius me cingeret, quo Deum tali mortificationis genere glorificarem. O Fęlix etiam mortificatio propria, qua diuina gloria augetur, & dilatatur, f *moriatur anima mea morte iustorum, & fiant nouissima mea horum similia*; nec mori me contingat alio mortis genere, quàm quo sit Deus magis clarificandus.

f Numer. 23 10.

PVNCTVM III.

a Joa. 21. 19.

a CVm hoc Petro dixisset Iesus, dixit eidem: sequere me. Conuersus Petrus vidit illum discipulum, quem diligebat Iesus sequentem, & dixit Iesu: Domine hic autem quid? Dicit ei Iesus: sic eum volo manere donec veniam, quid ad te, tu me sequere.*

I. PERPENDENDVM primò, Christum Dominum nostrum, cum surrexisset à loco cæpisse ambulare, & Petro dixisse: *sequere me*, vt hoc facto confirmaret, quod verbo illi dixerat; monens scilicet illum, alio modo debere ipsum sequi, quàm reliqui discipuli; non solùm in vita Euangelica & perfecta, quam omnes complexi sunt; sed in munere quoque supremi Pastoris, & in genere mortis, crucis videlicet, sicut ipse in cruce fuerat mortuus O Dulcissime Magister, dic etiã ani-

mæ meæ: *sequere me* in genere mortis crucis, vt moriens ſicut tu in terra, perueniam poſtea ad regnandum tecum in cœlo.

DEINDE perpendendum, etſi Chriſtus Dominus nihil Ioanni dixerit, ipſum tamen cæpiſſe quoq; Chriſtum ſequi: vis enim amoris, quem erga Chriſtum habebat, ad idipſum impellebat, nec patiebatur ab eius ſocietate ſeparari: ſancta quoque inuidia, quòd videret Petrum ſequentem, ipſum, vt etiam ſequeretur, vrgebat. In quo proponitur nobis modus quidam VOCATIONIS ad Chriſtum ſequendum, nullis externis verbis ad id productis: qui modus, oritur partim ex amore, ac deſiderio ſemper cum ipſo Chriſto manendi; partim ex bono exemplo eorum, qui Chriſtum ſequuntur, præcipuè cum noti illi nobis ſunt, & familiares, quorum conuerſio & vitæ mutatio plurimùm iuuat ad noſtram. Qui modus etiam placet ipſi Chriſto, ſicut placuit quòd Ioannes hac occaſione ipſum ſequeretur. imò etiam ipſemet Dominus internè fortè illum vocauerit, traxeritque poſt ſe, dicens illi ad cor, ſequere me, quamuis ore eum non vocauerit. II.

Modus vocationis ad ſequendum Chriſtum.

TERTIO eſt perpendendum, quòd quamuis Petrus zelo amicitiæ, quia diligebat Ioannem, cupiuerit ſcire, quid de eo eſſet futurum; & num morte crucis moriturus eſſet, nec ne, Chriſtus nihilominus eum reprehendit; quia tale deſiderium, nimiâ curioſitatem admixtam habebat: quod enim volebat III.

scire, tum ad ipsum non spectabat, tum soli Deo notum erat; nec vllus alius, nisi ipso reuelante, assequi poterat; ideoque dixit, *si sic eum volo manere donec veniam*, (ad finem videlicet mundi, quando veniam ad iudicandum) *quid ad te: tu me sequere*. Atque si illi distinctiùs diceret: nihil ad te pertinet ista cura, sed ad me, qui illum diligo, & prouidentiam habeo omnium, quæ ad illum spectant: tuum est me sequi eo modo, quo tibi dixi. In quo tria nobis monita proponit: *Primùm*, ne curiosè ijs rebus nos immisceamus, quæ ad nos non spectant, ne quidem humanæ familiaritatis, aut amicitiæ causâ. *Secundùm*, vt in huiusmodi casib. Diuinæ prouidentiæ cõmittamus, quæ cognatos, aut amicos nostros concernunt; confidentes, quòd Deus sit illorum rationem habiturus. Vt, alienis curis reiectis, ijs, quæ ad nos spectant, attendamus, hoc est, vt Christum sequamur in eo vitæ genere, ad quod nos elegit, & vocauit: siquidem hæc sola cura sufficit pro toto homine, & ad eam rediguntur reliquæ: si enim curæ mihi sit Christum sequi: & ego illi ero curæ, donec me ad æternam in gloria sua requiem deducat.

Amen.

MEDI-

MEDITATIO XIIII.

QVOD CHRISTVS APPARVERIT OMNIBVS DISCIpulis in monte Galilææ, & quid eis mandauerit, ac promiſerit.

PVNCTVM I.

NDECIM a *Diſcipuli abierunt in Galilæam, in montem, vbi conſtituerat illis Ieſus: & videntes eum adorauerunt, quidam autem dubitauerunt.*

a Matt. 28. 16.

I. PERPENDENDVM primò, quòd vndecim Apoſtoli, diſcedentes ex Ieruſalem in Galilæam, ipſius Chriſti iuſſu, magno animi gaudio, iter illud conficiebant, ſpe diutius ipſum Chriſtum Dominum videndi: cuius inſtinctu, referebant eius Reſurrectionem diſcipulis per Galilæam diſperſis, qui, (vt inſinuat Apoſtolus) conuenerunt b *plus quam quingenti*, & aſcenderunt conſtitutum ſibi montem, qui creditur fuiſſe mons Thabor, vbi exſpectarunt Magiſtri ſui viſitationem. In hoc proponitur nobis charitas & zelus Apoſtolorum, in conuocandis ſuis condiſcipulis ad conſpiciendum communem Magiſtrum; & feruor illius multitudinis quæ magna charitate montem illum conſcendit, nos inſtruens, quòd ſi velimus videre Chriſtum contẽplatione, & eius myſteria cæleſti lumi-

b 1. Corint. 15. 6.

ne co-

ne cognoſcere, conſcendendus nobis ſit mons vitæ perfectæ, & anhelandum ad culmen charitatis, & vnionem fraternam; quia hæc maximè diſponunt ad eam conſequendam.

II. DEINDE perpendam, quàm liberaliter Chriſtus Dominus noſter impleuerit, quod ſuis Apoſtolis promiſerat, quòd ſcilicet eſſent ipſum in monte Galilææ conſpecturi: & fas eſt credere, eũ aperuiſſe illis aliquid ſuæ gloriæ, & ſplendoris, ſicut in eodem mõte tribus diſcipulis, cùm c *transfiguratus eſt*, oſtendit. O quam contenti, quàm ſatiati omnes illi viri ſancti remanſerunt! & quàm libẽter verba illa vſurpaſſent, quæ Sanctus Petrus dixerat in transfiguratione; *Domine bonum eſt nos hic eſſe*, niſi tu aliud de nobis ſtatueris. Omnes Apoſtoli illum adorantes, Deum ſuum, & Dominum agnouerunt, & ſi qui dubitarũt, fuerunt ex reliquis diſcipulis imperfectioribus; qui tamen, etſi initio dubitarunt, ſuâ tamen præſentiâ Chriſtus, & abſtulit dubitationem, & lætitiâ repleuit.

c *Mat.* 17. 2.

PVNCTVM II.

a ET *accedens Ieſus, locutus eſt eis dicens: data eſt mihi omnis poteſtas in cælo, & in terra. Euntes ergo* b *in mundum vniuerſum docete omnes gentes, prædicate Euangelium omni Creaturæ.*

a Matt. 28. 18.
b *Marci.* 16. 15.

I. PERPENDENDVM hîc eſt, quòd Chriſtus Dominus noſter, paſsionis, & mortis ſuæ meritis obtinuerit, qua homo eſt, omnem poteſtatem in cælo, & in terra. Nam, etſi ea pote-

S. Hierony. in hunc locum.

tas ipsius esset, qua Deus est, multisque alijs hominibus ei deberetur, ob vnionem *hypostaticam*, & quòd caput esset hominum & Angelorum; voluit nihilominus hastâ, vt dicitur, suâ, arcu & gladio illam obtinere; ideoq; discipulis nunc dicit; *data est mihi omnis potestas in cælo, & in terra.* POTESTAS in cælo, ei data est, ad portas cæli reserandas, & introducendos in cælum homines, ad distrubuendas illis cælestes sedes, & imperandũ Angelis pro libitu suo, in bonum hominum Electorum. POTESTAS in terra est ad remittenda peccata, ad mutanda hominum corda, & distribuenda nobis omnia dona spiritualia; & vtrumque horum impleuit, quàm primùm peruenit in cælum, iuxta illud Dauidis;
c *ascendens in altum, captiuam duxit captiuitatẽ, dedit dona hominibus.* Gaudeo, Saluator mi, de suprema hac tua potestate; gratiasque ago æterno Patri, quòd eam dederit tibi, qui tantâ iustitiâ eam es promeritus. Exulta, anima mea, quòd adeò potentem habeas Redemptorem, nec dubites, obsequium tuum ei præstare, qui facere potest, quidquid libet in cælo, & in terra. O Saluator mi, d *quid mihi est in cælo, & à te quid volui super terram?* Tu mihi satis es pro rebus omnibus: in te enim qui omnia potes, omnia etiam habeo:

c *Psal.* 67. 19. *Ephes.* 4. 5.

d *Psal.* 72. 25.

III. DEINDE considerandum, Christum Dominum nostrum, eadem potestate vtẽtem, Apostolos suos per mundum vniuersum misisse, ad docendum omnes gentes, non solum

Iudæos,

Iudæos,ſed etiam gentiles,nec ſolum nobiles & potentes, ſed quoſcunq; etiam viliſsimos, *prædicantes Euangelium omni creaturæ*, manifeſtantes illis omnes ſanctæ fidei articulos, tum qui ſunt,de Diuinitate , & Trinitate Dei, tum qui ſunt de humanitate ipſius Chriſti. In quo apparet, e *Chriſtum Seruatorem noſtrum* (vt ait Apoſtolus) *vella omnes homines ſaluos fieri,& ad agnitionem veritatis venire.*

e 1. *Timot.* 2. 4.

Nam vt bonitas f *cæleſtis Patris* in hoc apparet, *quòd ſolem ſuum*, hunc ſcilicet corporalem, *oriri facit ſuper bonos, & malos, & pluit ſuper iuſtos, & iniuſtos*; ita *charitas* filij eius, in hoc cernitur,quod ſole Euangelij ſui velit illuminare vniuerſos mundi homines;& pluuia ſuæ doctrinæ,rigare corda hominum vniuerſæ terræ, ſine vllo diſcrimine horum,aut illorum ; & ſine acceptione perſonarum ; eò quòd omnes ſint ipſius creaturæ. O Pater amantiſsime: ſiquidem tua ſum creatura, illumina hunc mundum abbreuiatum,quem condidiſti, illuminansomnes meas potentias,& rigans eas rore ſupremæ doctrinæ tuæ , vt g *cognoſcam te ſolum Deum verum , & quem miſiſti* in mundum , *Filium tuum*, ita vt vitam meam, reipſa conformans tali huic cognitioni; perueniam ad æternam.

f *Matth.* 5. 45.

g *Ioan.* 17. 3.

PVNCTVM III.

a *Matt.* 28. 19.

a BAPTIZANTES *eos in nomine Patris & Filij, & Spiritus Sancti; docentes eos*

ruare omnia, quæcunque mandaui vobis.

CONSIDERANDVM hic eſt, quod poſtuam Chriſtus Dominus noſter, Apoſtolis nis iuſsiſſet, docere omnes homines ea, quæ d fidem pertinent, quaſi eos Catechizantes, & ſic ad Baptiſmum ſuſcipiendum diſponenes, alia duo etiam facienda mandauit. PRIMVM fuit, baptizare eos in nomine Patris, & Filij & Spiritus Sancti: ſic enim Circumciſionis rigorem in baptiſmi lenitatem cõmutauit, ſicut & ipſas leges, ad quas illa erant primus aditus. Per Circumciſionẽ enim ingreſſus fiebat ad legem antiquam, quæ lex erat timoris & ſeruorum; ideoq; eos, qui ad eam veniebant, cauterizabat ſigno quodam externo, dolorem, & ignominiam inferente, & partẽ carnis cum ſanguinis effuſione abſcindente. Baptiſmus autem ianua eſt & aditus ad legem nouam, quæ eſt lex gratiæ, & amoris, lex filiorum, ſcriptæ præcipuè in cordibus illorum, ideoque aquæ tantùm leni ablutione ſignat, in ſignum internæ ablutionis animæ, cui imprimit characterem, qui eſt ſignum Chriſtianiſmi; & communicat illis gratiam & charitatem filiorum propriam. Hinc eſt, quòd Baptiſmus conferatur expreſſis tribus perſonis ſanctiſſimæ Trinitatis, quia omnes efficiunt admirandos effectus in ijs qui Baptizantur. Nam PATER, Baptizatum accipit in filium adoptiuum, & cæli hæredem; ideoque ſub ſua etiam protectione eum ſuſcipit;

FILIVS Dei, accipit illum in fratrem, & suę hęreditatis socium, meritorum ac fructuum suæ passionis participem, in discipulum denique, & valde dilectum amicum; SPIRITVS SANCTVS animam illam accipit in spõsam suam, exornans illam, dotibus, & virtutibus supernaturalibus; iuxta illud Prophetæ: b *sponsabo te mihi in sempiternum, & sponsabo te mihi in fide, & iustitia, & misericordia, & miserationibus.* Tota verò sanctissima Trinitas, accipit illam in templum & habitationem suam, & eo desiderio illam ingreditur, vt in æternũ in illa maneat, sibiq; amoris vnitione coniungat, illi vnitioni simili, qua tres ipsæ Diuinæ personæ, in sua Diuina essentia sunt coniunctæ. Et hæc sunt c *nomina* gloriosa, quæ Isaias *noua* appellat, *qua os Domini nominat*, & imponit Baptizato Christiano, qui est Christo vnitus, filius, amicus, socius, & discipulus eius; & cuius anima, spõsa est Dei huius infiniti. Laudent te Domine, omnes Angelorũ Hierarchiæ, ob innumera beneficia hominibus collata per sanctissimũ hoc Sacramentũ: Quid tibi reddemus, pro ea suauitate, qua nobiscum agis, quam tu pretioso tuo sanguine cõparasti? Corpus tuũ horrendis vulneribus fuit verè cauterizatũ, quò meam animã in Baptismo, excellentibus donis vngeres, & gratiæ tuæ veste indueres. Quid gratiã dico? tu ipse eius vestis effi ceris, cùm tuus Apostolus dicat, d *quicunq; in Christo Baptizati estis, Christum induistis*: Et, e *quicunq; Baptizati sumus in*

b *Osea.* 2.19
c *Isaia.* 62.2
d *Galat.*3. 27.
e *Rom.* 6.

mus in Christo Iesu in morte eius Baptizati sumus, & consepulti cum illo per Baptismum in mortem; vt quomodo Christus surrexit à mortuis, ita & nos renouati, gloriosæ eius *Resurrectionis* simus participes. Confirma in me Domine quod cæpisti, dignitatem illam renouans, quam dedisti mihi in Baptismo, vt ad plenam eiusdem in gloria fruitionem perueniam. Amen.

DEINDE iussit, vt Baptizatos *docerent seruare omnia, quæcunq; ipse illis mandauerat*: atque si illis diceret: non debent contenti esse, si tantùm Baptizentur; sed oportet illos viuere vitam dignam fide, & gratiâ, quam illis in Baptismo communico, *seruantes* non præcepta, & cæremonias, quas Moyses in lege sua scripta seruandas mandauit: quia illa omnia sunt iam abrogata, sed *omnia, quæcunque ego vobis mandaui*, cùm legem Euangelicam promulgarem. II.

HOC itaque mandato Christus Dominus noster, abstulit à nostris ceruicibus graue iugum legis antiquæ; de quo Sanctus Petrus nomine omnium Apostolorum, dixit f *neq; Patres nostri, neq; nos portare potuimus*; & eius loco, imposuit nobis suaue iugum, & onus leue legis Euangelicæ, quæ complectitur omnia eius præcepta, quorum nec vnicum quidem transgredi oporteat. Gratias tibi, O Dulcissime Magister, quòd grauissimum Moysis pondus, in g *suauissimum* Euangelij *Iugum* cōmutaueris, ad magnam animarum nostra-

f *Actuum* 15. 10.

g *Matt*. 11. 30.

reipsa præstat, quod in Baptismo promisit. O Deus animæ meæ, aperi mihi thesauros innumerabiles, qui verbo illo *saluus erit*, continetur, vt eorum amor, instiget me ad omnia, quæ necessaria sunt, vt re ipsa saluer. Aperi mihi etiam abyssum miseriarum, quæ verbo illo *condemnabitur* continetur, vt horrendorum malorum timor me vrgeat, cùm cœlestium bonorum amor me non excitauerit.

PERPENDAM deinde infinitam Christi Domini nostri charitatem, & liberalitatem, cùm non dixit: qui non crediderit, nec Baptizatus fuerit, condemnabitur; sed tantum: qui non crediderit: vt nos doceret, quamuis qui Baptismum contemnit, aut notabiliter in eo suscipiendo negligens est, sit condemnandus (quia c *qui non renascitur ex aquâ, & spiritu sancto, non potest intrare in regnum Dei*) qui tamen desiderium habet illum suscipiendi, sed absque suâ culpâ tamen suscipere non potest, is non condemnabitur; modò viuam habeat fidem, ac de suis peccatis dolorem, nam is iam spiritualiter est regeneratus, & incorporatus Christo, ob contritionem suam, & Baptismi suscipiendi votum. neque enim tam copiosam suam Redemptionem voluit Christus ita contrahere, & ingressum in cœlum in eas angustias redigere; vt homo rationis capax ab eo excluderetur, quòd reipsa non receperit id, quod absque vlla sua culpa recipere non potuit.

[Margin: II.]

[Margin: c Ioan. 3. 5.]

[Margin: S. Tho. 3. p. q. 68. a. 2.]

PVNCTVM V.

a Marci.16. 17.

SIGNA *autem eos, qui crediderint, hæc se-* a *quentur: in nomine meo Dæmonia eijcient, linguis loquentur nouis, serpentes tollent, & si mortiferum quid biberint, non eis nocebit; manus super ægros imponent, & benè habebunt.*

I. HAEC promissio in triplici sensu expendi potest. *Primus* est iuxta ipsum textũ, vt Christus eam potestatem fidelibus tribuerit, ad hæc prodigia patranda, quando ad fidei propagationem, & animarum conuersionem, ea patrare expediret: quę potestas, reipsa resplẽduit plurimùm in primitiua Ecclesia, & eandem concedet nunc ipse, quando ad ipsius gloriam opus erit: estque valde necessarium, vt hæc fides, & fiducia vigeat in nobis: siquidem infallibile est illud ipsius verbum: b *Amen quippe dico vobis, si habueritis fidem, sicut granum sinapis, dicetis monti huic, transi hinc illuc: & transibit, & nihil impoßibile erit vobis.*

b Matt.17. 19. Luca. 17. 6. Medit.49. 3. part.

II. SECVNDVS sensus eiusdem Christi promissionis est, de POTESTATE, quam etiam nunc habent in Ecclesia Concionatores, Sacerdotes, & Confessarij, ad hæc mirabilia, in animabus fidelium spiritualiter perficienda. Nam (vt ait Sanctus Gregorius,) *Dæmonia* eijciunt, quando pænitentes absoluunt, & liberant à peccatis; *linguis* loquuntur *nouis*, quando spiritu Christi, & idiomate cælesti, verita-

Homil.29. in Euangelia.

tis do-

tis doctrinam prædicant; *serpentes tollunt*, quando inimicitias, & rancores mutuos componunt, & Satanæ astutias dissoluunt; *mortiferum quid bibunt, sed non eis nocet*, cùm versantes inter malos, eorum nequitias audientes; nihil tamen mali illis adhæret; *manus super ægros imponunt, & benè habent*, cùm suis exhortationibus & exemplis, debiles, & languidos in virtute, ad meliora prouocant. O animarum Saluator, mitte multos operarios in hunc mundum, qui hæc admiranda faciant, quò fides dilatetur, charitas viuificetur, & gloria cælestis Patris tui in omnibus augeatur.

III.

TERTIVS sensus est de potestate, quam quilibet Christianus habet, ad hæc signa, in virtute Christi in seipso edenda. nam (teste Sancto Bernardo) *Dæmonia eycimus* à nobis, cùm habemus cordis contritionem, & perfectum peccatorum nostrorum dolorē; *linguis nouis* loquimur, cùm recedunt vetera, & sermones terreni Adami de ore nostro; quibus declinamus in verba malitiæ, ad excusandas excusationes in peccatis; loquimur vero cælestis & noui Adami linguâ, dū in gratiarum actione, & laudibus Diuinis occupamur, eaq; semper loquimur, quæ Deo placent; *serpentes tollimus* à nobis, cum resecamus occasiones relabendi in antiqua peccata, & remouemus quidquid cordi nostro, venenum peccati adferre potest; *mortiferum* autem quid *bibimus*,

Serm. de Ascens.

nec tamen nocet, cum ſuggeſtiones quidem & carnis ſtimulos ſentimus, etiam inuiti, non tamen conſenſum illis præbemus; *ſuper ægrotos manus imponimus & benè habebimus*; cùm animæ noſtræ morbos curamus, eiuſque paſsiones, exercitatione bonorum operum, pænitentijs, & mortificationibus vincimus. Hæc ſigna ſunt eorum, qui credunt vt oportet: quæ tamen non proprio nomine, & virtute præſtare poſſunt, ſed nomine & virtute Dei. O Chriſte potentiſsime & fideliſsime, in te credo & ſpero, quare tuo nomine hæc mirabilia incipere ſtatuo, confidens tuæ miſericordiæ, quòd iuxta tua promiſſa, ſis me adiuturus ad exſecutionem.

MEDITATIO XV.

DE SECVNDA CHRISTI Promiſsione, manendi cum diſcipulis vſque ad conſummationem ſæculi.

POSTEA, *quæ retulimus, adiecit Chriſtus Dominus noſter ſuis diſpulis*, a ecce ego vobiſcum ſum omnibus diebus, vſque ad conſummationem ſæculi, *quæ promiſsio omnium eſt placidiſsima, & affabiliſsima, quas fecit ſuis Apoſtolis: in cuius ſingulis ver-*

a *Matt.* 28, 20.

bis, aliquid est valde considerandum; si perpendatur quis ille sit, qui eam facit promissionem; quæ illum causæ, ad eam faciendam, permoueant; qua ratione impleat quod promisit; quibus personis, qua continuatione, & quanta temporis diuturnitate, hæc enim omnia verbis illis exprimuntur, quorum primum illud ECCE, *inuitat nos, vt attentius omnia consideremus.*

PVNCTVM I.

CONSIDERANDAE ergo sunt primum causæ, quæ Christum permouerunt, ad dicendum suis discipulis, se cum illis mansurum.

PRIMA causa fuit, vt illos consolaretur, tristes propter absentiam, quam in cælum ascendens facere statuerat; imò etiam ob eam, quam faciebat, dum rarò, & non nisi aliquot diebus interiectis se illis ostendebat, intra quadraginta illos dies, quibus in hoc mundo, post suam Resurrectionem permansit: atque si diceret: quamuis ego in cœlum ascendam, & quamuis etiam nunc rarò vos visitem; scitote tamen, certumque habetote, me vobis inuisibiliter adesse. non vos derelinquam orphanos absque Patre, & consolatore: nam, esto corporis oculis me non videatis, adeo tamen vobis sum præsens, atque si me cerneretis. I.

II. SECVNDA causa fuit, vt illos animaret, ad expeditionem, quam illis committebat, mittens illos in mundum vniuersum prædicare, Baptizare, & prodigia admirabilia edere; certos, ac securos eos faciens, semper se cum illis futurum, & adiuturum: atque si illis diceret: nolite animum abijcere, eò quòd ad tantam expeditionem, impares vos, debilesque putetis; nam ego ipse semper sum vobiscum, vestram imbecillitatem corroborans; & ego sum, qui ea opera sum facturus in vobis, & vos comitaturus, quocunq; iueritis; nec vnquam à vestro latere discessurus.

III. TERTIA causa fuit, vt eos in executione omnium, quæ illis imponebat, redderet attentiores & exactiores: nam scientes, ipsum sibi esse præsentem, & aspicientem, quomodo in suo munere se gererent, hæc inquam cogitatio, & memoria, magis sollicitos, ac diligentes eos redderet, vt ea non solùm absq; defectibus, & imperfectionibus, sed etiam cum omni perfectione, quam possent adhibere, præstarent; tanquam qui in conspectu eos aspicientis Magistri, ac Domini sui, cui placere contenderent, versarentur.

HAS tres causas & rationes, mihi ipsi applicabo, cogitans, (sicut re ipsa ita est) Christum Dominum propter illas mihi dicere: *Ecce ego tecum sum*, tibi præsens, tanquam consolator & auxiliator; tanquam testis eorum, quæ facis; quapropter nunquam mei obliuiscitor, sed recordator, me tecum sem-

per

per esse in tuis ærumnis, vt te consoler; in tuis officiis & ministeriis, vt te adiuuem; & in omnibus tuis operibus, vt te iudicem, & præmium reddam. O Dulcissime Domine, si tu mecum es, quid mihi deesse potest! O Deus inuisibilis, concede mihi ita viuere, atque si te semper præsentem cernerem. Ne me derelinquas orphanum, qui Pater meus es; nec desolatum, qui meus es Paracletus; assiste semper mihi, siquidem nosti me sine te nihil, tecum autem omnia posse; & aduertente me, quod me aspicias, excitabitur torpor meus, hac tuâ præsentiâ.

PVNCTVM II.

DEINDE considerada præstantia huius promissionis, quæ tribus illis verbis *ego vobiscum sum*, continetur.

PERPENDAM igitur Primò, quis ille est, qui dicit EGO. non enim dicit, sicut Moysi, a *ego mittam Angelum meum, qui præcedat te, & custodiat in via: & introducet te ad Amorrhæum & Hethæum &c.* sed EGO ipse (ait) vobiscum sum; & comitabor in vestra hac expeditione, & custodiam, & introducam in terram Gentium. EGO, Deus omnipotens, infinitus, & æternus, b *cuius voluntati non est qui possit resistere.* EGO vester Saluator, qui Dæmonem vici, infernum spoliaui, & regnum peccati, mortisque Tyrannidem destruxi.

I.

a Exod. 23. 30. & 32. 34

b Esther. 13 9

EGO, *cui data est omnis potestas in cælo, & in terra*, vos mitto in mundum, sicut misit me Pater assistens vobis, sicut Pater ipse mihi astitit, EGO Magister vester, & protector vester, cuius potestatem, liberalitatem. & amorem experti estis, sumque ille idem, qui antea: ego sum vobiscum, vester socius indiuiduus, inuisibilis, qui antea fuit corporalis, & visibilis.

II. CVM autem dicit, VOBISCVM SVM, omnes modos complectitur, quibus esse potest cum illis:

PRIMVS quidem communis est creaturis omnibus, quibus est præsentissimus, dans illis esse, vitam, & motum, quem habent.

SECVNDVS est communis omnibus iustis; in quibus est per suam gratiam, dans illis vitam supernaturalem, & virtutes. TERTIVS est Specialis valde electorum, cum quibus particulari prouidentia manens, curam illorum gerit, res magnas, & admirandas per eos faciens. QVARTVS est per sanctissimum altaris Sacramentum, in quo verè & realiter est, & qua Deus, & qua homo, vt sit noster cibus, & nutrimentum spirituale. Omnibus his modis est Christus Dominus noster in sua Ecclesia: eius curam gerens, & gubernans, sicut Rex in suo regno, gubernator in naui. Paterfamilias in domo sua, & Magister in sua schola: & hoc totum promittit Christus, cum dicit *ego vobiscum sum*, vobiscum scilicet, qui vni

uersa-

uersalem meam Ecclesiam repræsentatis; vobiscum, qui mei estis dilecti discipuli, & cum omnibus illis, qui vos imitabuntur, & sequentur. Gratias tibi, dulcissime Iesu, pro liberali adeò, & magnificâ promissione, quam tuæ facis Ecclesiæ, tuæque scholæ discipulis. Fælices illi, quibus iucundis adeò modis tuæ præsentiæ ades. Vtinam semper hoc modo esses mecum, quo & ego essem tecum, tibi seruiens, teque amans in æternum. Amen.

PVNCTVM III.

PERPENDENDA Tertiò est continuatio & duratio huius præsentiæ, quæ verbis illis, *omnibus diebus*, *vsque ad consummationem sæculi*, declaratur. Christus itaque Dominus noster, est nobiscum, non ita interpolatis diebus, vno scilicet die veniens, altero non veniens; sed *omnibus diebus*, omnibus horis, & momentis diei, nec limitato tempore mille, aut duorum millium annorum, sed vsque ad finem sæculi: quo verbo etiam nos reddit securos, quòd eius Ecclesia, sit ad finem vsque mūdi duratura, & porrò etiā eius Leges, Sacramenta, & Sacrificia; ideoq; & hodie nobiscū esse, & crastino etiam futurum, vsque ad diem nouissimū; & hoc sæculo finito, etiam erit cū suis excellentiori modo, qui per totam durabit æternitatem. Pro his omnibus gratias huic Domino agam, supplexque orabo, vt me

participem faciant huius gratiæ, manendi mecum omni tempore, & omni loco, nec vel ad momentum, se à me separandi, vsque ad finem vitæ; statuam verò nec recedere ab ipso, nec eius obliuisci, quantum mihi possibile fuerit, memor illius, quòd Sanctus Augustinus dixit: *sicut nullum est momentum, quo homo non fruatur, vel vtatur pietate Diuina, sic nullum debet esse momentum, quo eum præsentem non habeat in memoria.* Aequum est, Deus meus, vt siquidem tu semper es mecum, habesque me præsentem coram te; ego etiam sim tecum, habeamque præsentem, & coram me: sed quoniam hoc excedit meam imbecillitatem, concede mihi gratia tua quod desidero, qua etiam facilè mihi reddetur, quod sine illa facere nequeo.

S. Aug. in Manu. c. 29. S. Bern. de interio. domo c. 9.

MEDITATIO XVI.

DE VARIIS APPARITIONIBVS A CHRISTO DOMINO suis discipulis intra quadraginta illos dies ante Ascensionem factis, ac de modo, & ratione, qua Spiritualiter animas visitat, quæ ratio his Apparitionibus designatur.

PRAETER APPARITIONES *prædictas, certum est plures alias* fuisse, vt colligitur *ex ijs, quæ Sanctus Lucas refert, cùm dicit: quod*

a Actuum 1. 2.

suis

suis discipulis prębuit se ipsum viuum, post passionem suam, in multis argumentis, per dies quadraginta apparens eis, & loquens de regno Dei. *In quibus verbis sunt aliqua notanda, quæ ad has apparitiones pertinent, & simul perpendendus Spiritus, qui in eis continetur, quatenus apparitiones istæ referunt* Spirituales *visitationes, quibus Christus Dominus noster animas visitat inuisibiliter.* *S. Thom. 3. par. q. 5. a. 5. & 6.*

PVNCTVM I.

PRIMVM considerandum, quòd quamuis Christus Dominus noster, toto illo spatio quadraginta dierum, erat inuisibiliter continuè cum suis discipulis, vt prædictum est; interdum tamen ad eorum consolationem maiorem; præbebat se illis spectabilem, resuscitatum, & glorificatum; variis, & efficacibus rationibus, ac medijs, ostendens illis, se eundem ipsum esse, qui fuerat mortuus: nunc vulnera sua tangenda præbens, nunc cum eis manducans, nunc aliqua prodigia faciens, quale erat, clausis ianuis ad eos intrare, plurimos magnosque pisces ex tempore ad verbum ipsius, retibus capi, & alias denique adferens illis rationes, & testimonia Diuinarum scripturarum, quæ ea de re loquuntur; & hac ratione fouebat illos, & consolabatur, quoties se videndum præbebat.

HOC ipsum facit Christus Dominus noster, erga animas suorum electorum, cum quibus modo prędicto, manet inuisibiliter toto tem-

uiuum, & verum, talia in me opera faciens; vt testimonium mihi sint, quis tu sis. O Dilecte cordis mei; concede mihi ita sumere te in Sanctissimo Sacramento, vt mox aduertam, me panem viuum, & panem vitæ accepisse, a *sitiuit anima mea ad te Deum fontem viuum*, ne quæso esurientem & sitientem derelinquas, ne siccam, & aridam, atque si rem mortuam accepisset. *Hinc aliqua Documenta accipiam.* a *Psal. 41. 3.*

PRIMVM, quòd, quamuis Deus, vbique sit præsens, etiam in meipso; culpâ tamen meâ fiat, vt non se mihi præbeat viuum, nec eius præsentiæ effectus sentiam, nec magis eius meminerim, quàm si verè à me abesset, aut res aliqua esset mortua: quare meritò conabor, culpas, & importunas curas, quæ tantum bonum mihi impediunt, deponere.

SECVNDVM est, quod sæpius communicans, non sentiam me Deum viuum accepisse; potius ita maneo, atque si rem mortuam accepissem, quia exigua mea dispositio ad tantum Dominum suscipiendum, indignum me reddit, quem ipse Christus vt viuus consoletur, & signa edat viuæ suæ præsentiæ.

TERTIVM documentum est, quod argumenta & signa, quæ profert Deus, ad suam præsentiam ostendendam, sint verè argumenta Dei veri, & viui; vt discernantur ab alijs, quæ solet ementiri spiritus malus, transfigurans

rans ſe in Angelum lucis, & larua quadam Dei viui ſeipſum velans; cum verè ſit Deus falſus, & fictus. Supplex ergo Deum ipſum orabo, vt cùm tantum beneficium in me conferre dignabitur, me viſitandi; id faciat ſignis, & effectib⸗us proprijs ipſius, liberans me à fraudibus Sathanæ & iis, quas errans, & inſanum proprium iudicium meum ordiri conſueuit.

PVNCTVM II.

DEINDE CONSIDERANDVM, Chriſtum Dominum noſtrum, in hiſce apparitionibus, locutum fuiſſe cum ſuis diſcipulis de regno Dei; nunc reuocando illis in memoriam aliquã, quæ ante ſuam mortem dixerat; nunc noua myſteria & ſecreta aperiendo, ad Sacramenta & ſacrificia, rationemque Diuini cultus ſpectantia; quorum ſunt multa in ijs quæ nunc per traditionem in Eccleſia habentur; alias tanquã Magiſter, Diuinas illis ſcripturas declarabat; lumen infundens, quo illas intelligerẽt. Deniq; nunquam de rebus vanis, curioſis, aut ad rem non pertinentibus, loquebatur, ſed tantum de iis, quæ ad regnum Dei ſpectabãt, quod eſt a *iuſtitia, & pax, & gaudium in Spiritu Sancto*, in bonum Eccleſiæ. In his ſermonibus, aliquando illos de incredulitate reprehendebat, aliquando cor eorum amore ſuo fouebat, confortabat, & inflammabat; ſemper tamen in pace, & conſolatione poſt ſermonem illos relinquebat; ita vt nunquam defatigarentur illum audientes.

a *Rom*. 14. 15.

HOC

HOC IPSUM præſtat Dominus noſter, cùm ſpiritualiter animas viſitat; quibus, in his viſitationibus, ſemper aliquid loquitur ad cor, iuxta illud Dauidis, b *audiam quid loquatur in me Dominus, quoniam loquetur pacem in plebem ſuam.* Et illud Oſeæ; c *ducam illam in ſolitudinem, & loquar ad cor eius.* Iſta colloquia fiunt per inſpirationes, & illuſtrationes occultas; in quibus, nulla vana, aut curioſa, aut quæ ad rem non faciunt, ſuggerit, ſed ſolùm, quæ ad regnum Dei, ad iuſtitiam, ad ſanctitatem, ad virtutum exercitationem, ad pacem conſcientiæ cum Deo, ad purum gaudium in Spiritu ſancto pertinent; repellendo interim omne gaudium ſenſuum, & mundi huius. Interdum reuocat illis in memoriam, quæ aliquando legerunt, vel audiuerunt; dans illis viuum, & perſpicuum eorum ſenſum; interdum nouas illis aperiens veritates, nouos infundit affectus, quos nunquam habuerant: interdum illorum defectus & torporem reprehendit: interdum verò exhortatur, & ad perfectionem excitat. Ex his porrò ſermonibus etiam deprehenditur Chriſtum eſſe, qui loquatur; nam colloquia ſpiritûs Dæmonis, mũdi, & carnis, plane iis ſunt contraria. O amantiſſime Saluator, veni ad animam ſerui tui; eamq́ue viſitans, loquere ad cor eius pro tuo more, de regno Dei, vt nouam quotidie æſtimationem, & amorem huius regni concipiat, nec ab eo procurando deſiſtat, donec in hac vita, cum perfectione, quæ hic eſſe poteſt,

b Pſal. 84. 9.

c Oſeæ. 2. 14.

illud obtineat; & in futura clarè videat, ac fruatur.

PVNCTVM III.

CONSIDERANDAE tertiò ſunt aliquæ harum Chriſti Domini viſitationum proprietates, quæ in his, ad ſuos Apoſtolos apparitionibus, reſplendent.

1. PRIMA proprietas eſt, quod hæ apparitiones, non eſſent continuatæ, ſed interruptæ, & tantum fierent interdum: quamuis aliquib. eſſent frequentiores, ob illorũ maiorẽ diſpoſitionem, quàm aliis, qui nõ ita benè ſe diſponebant; aut propter vehementiora illorum deſideria Chriſtum videndi. Eſt verò fas credere, eum Beatiſſimæ virgini Matri ſuæ quotidie apparuiſſe, aut certe frequentiſſimè; Sanctо etiam Petro frequentiùs, quàm aliis, ob maiorem ipſius feruorem, & amorem. Ita ergo viſitationes, quas facit Chriſtus ſpiritualiter piis animabus, interruptæ ſunt, & plus minusùe frequentes, pro libitu ipſius viſitantis, ac, pro dignitate, & feruore animæ viſitandæ. Quare mearum partium eſt, habere ſemper, ſicut Apoſtoli, deſiderium ardens videndi Chriſtum, eiuſque præſentiâ & interna viſitatione fruendi, non ob meam conſolationem; ſed quòd præ amore eius, cupiam ſemper cum illo eſſe, ob ingentia bona, quæ ex eo mihi proueniunt: poſſumque ſicut ſponſa, Angelis, & Beatorum animabus

dicere, a *adiuro vos Filiæ Ierusalem, si inueneritis dilectum meum, vt nuncietis ei, quia amore langueo*, desiderans dulcem ipsius præsentiam qua meam debilitatem confortem. a *Cant.* 5.8.

II: SECVNDA proprietas est, quòd hæ visitationes, fiebant ex improuiso, & cum ipsi Apostoli minimè cogitarent, durabant etiam breui tempore; & interdum etiam subitò euanescebant, sicut contigit duobus illis discipulis in Emmaus, quos, vix degustato (vt dicitur) melle, reliquit. Ita quoque internæ visitationes repentè solent euenire, & cum nos de eis minimè cogitamus; solentque breui tempore perdurare, & repentè etiam euanescere; vult enim Christus Dominus noster, nos esse in continua huiusmodi mutatione, & ab eius misericordia dependere: & vt ipse dixit, b *modicum ipsum videamus, & iterum modicum, & non videamus*; modicum læti simus eius præsentia; & iterum modicùm tristes ex eius absentia, reditus eius cupidi. Et ita ait Sanctus Bernardus: *In hoc corpore potest esse de præsentia sponsi frequens lætitia, sed non copia, quia etsi visitatio lætificat, sed molestat vicißitudo*: est enim c *rara hora*, cùm venit, *& breuis* eius *mora*. Hoc enim d *silentium quod fit in cælo* animæ iustæ, vix durat, *quasi media hora*; in quo tamen decet, nos Diuinæ voluntati conformare, certoque credere, quidquid ipse faciat, ad nostrum maius commodum dirigi.

b *Ioa.* 16.17.

Serm. 32. *in Cantic.*

d *Apoc.* 8.1. S.Greg. *l.* 30 *Moral. c.* 12.

III. TERTIA proprietas est, quod sicut illæ apparitiones, non semper fuerunt eodem tempore, aut loco, aut eadem discipulorum occupatione, sed omninò diuersis: nam Magdalenæ apparuit in horto iuxta sepulchrum; duobus discipulis, euntibus in Emmaus, apparuit in via; vndecim Apostolis in cœnaculo; septem Apostolis ad littus maris, & pluribus aliis in monte Galileæ: sic inquam, visitationes Spirituales, nec tempus certum habent, nec locum, aut occupationem. nam interdum fiunt in ipsa oratione, in spirituali lectione, tempore refectionis, aut in boni alicuius operis exercitatione: interdum in aliqua animi recollectione, & die festo; interdum in cãpis, & in die profesto. Vult enim ipse Dominus, vt in omni tempore, & loco, & occupatione, ita parati simus, vt visitationi eius & consolationi obicem non ponamus, sed ab eius Diuina prouidentia, semper dependeamus, nam, vt ipse dixit, e *spiritus vbi vult spirat*, visitans nos suis inspirationibus, vbi, & quando videtur illi magis opportunum.

e *Ioan.* 3. 8

IV. QVARTA proprietas est, quòd illas apparitiones præcedebant interdum visitationes Angelorum, interdum verò Christus ipse in aliena figura apparebat, & se ipsum sensim manifestabat; aliàs verò repentè se totum ostendebat; iam ingenti splendore, sicuti Virgini Sanctissimæ; iam minori, iuxta illorum dispositionem, quibus se ostendebat. Simili autem ratione, in spiritualibus visitationibus

anima-

animarum, communicat Christus Dominus noster lumen, & notitiam Diuinæ suæ presentiæ, cæterosque internos fauores, variis modis, iuxta æternæ suæ sapientiæ præscriptum, & animarum dispositionẽ, quas visitat. Quod autem ex parte nostra procurare debemus, est animus quidam generosus, & confidentiæ plenus, quo & desideremus, & speremus ab ipso Christo Domino nostro, non aliquid minus, quàm ipsummet; petentes semper, quod melius est, quodque magis illi placet; hæc enim granditas fiduciæ, cordisque ingenuitas, teste Sancto Bernardo, magna meretur, ad imitationem magni illius Moysis, qui Deo dixit: f *ostende te mihi ipsum*; & audiuit Dei responsum: *ego ostendam tibi omne bonum*, & sicut Dauid, qui dicebat Deo: g *Tibi dixit cor meum, exquisiuit te facies mea, faciem tuam Domine requiram*. Qua animi resolutione, ad illud perfectionis culmen peruenit, vt diceret, h *quid mihi est in cælo, & à te quid volui super terram*!

Serm. 32. in Cant.

f *Exodi. 33. 18.*

g *Psal. 26.8.*

h *Psa.87.25*

HOS, & similes affectus, excitare me decet in corde meo, ac dicere Christo Domino, nunc cum sancto Philippo, i *Domine ostende nobis Patrem, & sufficit nobis*: Nunc cum sponsa: k *indica mihi, quem diligit anima mea, vbi pascas, vbi cubes in meridie*; indica mihi cælesti tuo lumine locum; quo in meridie, feruenti scilicet amore, somnum mortis dormiuisti; & vbi clara luce, instar meridiei, beatis manifestas tuam supremam gloriam: indica eti-

i *Joan.48.*

k *Cantic. 7.*

am mihi vias ipsius feruoris, l vt *procedam & crescam* in tuo seruitio, sine vlla mora, donec perueniam ad lucem *perfectæ diei*. Amen.

l *Prou.* 4.18.

MEDITATIO XVII.

DE APPARITIONE CHRIsti suis Apostolis facta in die Ascensionis.

PVNCTVM I.

VM adesset dies, quo statuerat Christus Dominus ad cælos ascendere, cum dilexisset suos qui erant in mũdo, maiora in fine dedit eis amoris indicia; ideoq; apparuit illis in cænaculo recumbentibus; & humanissimè conuescens, significauit, se illa die ad Patrem ascensurum. estque fas credere, illum, ad eos consolandos, ob conceptam de hac ipsius absentia tristitiam, repetiuisse rationes aliquas ex iis, quas attulerat in sermone post cœnam:

I. AC PRIMVM illud fortè dixerit, a *vado parare vobis locum, & iterum veniam, & accipiam vos ad me ipsum; vt vbi sum ego, & vos sitis*: Atque si illis dixisset; ego ascendo in cælum, vt eius portas reseram, Iustisque pro eorum meritis aditum præbeam, vt fruantur mansionibus, ipsis in domo Patris mei destinatis;

a *Ioan.* 14.2.

gaude-

gaudete: nam ego ipse reuertar ad vos, in hora mortis vestræ, & accipiam vos mecum, & in eo loco constituam; quem Pater vobis destinauit. O Dilecte mi, sit fælix ascensus iste tuus in cælum: siquidem tuum est, tibique præcipuè fuit conditum, sed ne quæso obliuiscaris redire pro me, vt perueniam ego tandem ad locum, vbi tu es, adiuuante gratia tua, vt efficiar dignus, quem ad tuam admittas gloriam.

II. b Ioa. 14. 28.

Mox alteram rationem subiecerit: *si diligeretu me, gauderetis vtique quia vado ad* Pa*trem: quia Pater maior me est*: quasi diceret, si mihi benè vultis, gaudere debetis de meo honore, meique animi iucunditate, quia ascendo ad Patrem meum, qui est in coelis, estq; maior me, qua ego sum homo; meque honorabit, & glorificabit, faciens me ad suam dexteram sedere, vbi quietissimè regno illo fruar, quod mea passione expugnaui. Exulto animo, dulcis Iesu, quòd ascendas ad tuum Patrem, quia te plus amo; quàm me ipsum, tuumque honorem plus quàm meum ego desidero: & siquidem Pater tuus etiam est meus, magnam fiduciam habeo, quòd me tandem ad fruendum ipsius præsentia deduces.

III. c Ioan. 16. 7.

Tertio addiderit quoq;, c *expedit vobis vt ego vadam: si enim non abiero, Paracletus non veniet ad vos: si autem abiero, mittam eum ad vos*: Atque si diceret, non solum meâ refert, vt propter honorem meum ascendam in cælum, sed etiam vestra plurimùm refert, quo fides

vestra perficiatur, spes erigatur, ac purificetur charitas; descendatque de cœlo Diuini Spiritus plenitudo. nisi autem ego ascendero, non descendet Spiritus Sanctus ad vos, tum quòd ita sit decretum, vt ego prius ascendam, indeque illum ad vos mittam; tum quòd vos, necdum satis parati sitis, ad illum accipiendum; vt qui modo quodam amoris carnalis, corporali præsentiæ meæ adhærescatis. est autem necesse eum amoris modum omninò exuere, vt supremi illius doni capaces sitis. Quamobrem, anima mea, diligenter attende, Deum tuum spiritum esse, ac velle diligi amore adeò spirituali, vt nec odorem habeat amoris alicuius proprij. Quòd si corporalem Christi præsentiam, amore minùs puro, & alicuius proprij commodi intuitu amare, impedimento est, quo minus Spiritus Sanctus adueniat; quanto magis impediet, si te ipsum, aut aliam aliquam creaturam, inordinatè diligas? O Dulcis Saluator, guberna pro tuo libitu animam meam: quod si ad eius commodum spirituale opus est, vt te illi, quò ad sensibilem consolationem subtrahas; fiat voluntas tua: certus sum enim, tempore te paracletum spiritum daturum, in ea plenitudine, quæ ei expedit, vt possit in tuo amore perdurare.

PVNCTVM II.

POSTQVAM Christus Dominus noster,

discipulos suos fuisset consolatus, adiecit: a *Sedete in ciuitate, donec induamini virtute ex alto*: quibus verbis, promittit illis aduentum Spiritus Sancti, sed modo tamen quodam, mysterio pleno; vt singula verba perpendenti, patebit. a *Luc. 24. 49.*

I. PRIMVM ergo dicit illis; SEDETE, quiescite, videlicet; vt eos doceret quietem corporis, & Spiritus simul cum corde pacato, magni esse momenti ad hoc cæleste donũ recipiendum: deinde, vt patientiæ, in eo expectando, illos admoneret: ne scilicet properarent plus quàm par esset, in desiderio illud recipiendi, sed hanc curã Deo ipsi relinquerent; ac propterea noluit certum diẽ præscribere, quo Spiritum Sanctũ mittere cogitabat. quò quotidie illum exspectarent, quotidie peterent, seq; ad illum recipiendum, magis præpararent: solum dixit: ipsos baptizandos Spiritu sancto, b *non post multos hos dies*, vt hæc aliqua esset illis consolatio, quòd non esset lõgior futura mora. Hinc discam, exspectare in quiete, & patiẽtia aduentum Diuini Spiritus, in ea plenitudine, quam desidero Diuinę prouidentiæ relinquens diem aduentus eius, iuxta illud Isaiæ, c *qui crediderit non festinet*. b *Actuum. 1. 5.* c *Isaia 28. 16.*

II. DIXIT illis præterea, vt sederent IN CIVITATE, Ierusalem videlicet. Et quamuis magis ad rem videretur, si exirent in desertum, aut in separatum aliquem montem, vt maiori quiete, Spiritus sancti aduentum expectarent; prætulit tamen ipse ciuitatem, &

tem ad eam expeditionem necessariam tribuens. Quæ virtus ex altò veniet, quia ipsa est alta, & omnibus humanis viribus superior: & quoniam f *omne datum optimum, & omne donum perfectum, de sursum est, descendens à Patre luminum*, qui in altis habitat. f Iacob. 1.17

DVO HINC documenta accipiam: PRIMVM, referre plurimum, si benè me in humilitate fundem, agnoscens nuditatem, & imbecillitatem meam; quia ex me ipso, nec vestes habeo, nec arma sufficientia, nec illa induere possum, nisi alius me sicut infantem aliquem induat: & ideò Christus Dominus noster non dixit, quiescite, donec vos ipsos induatis, sed: DONEC INDVAMINI.

SECVNDVM documentum est: temerariam esse præsumptionem, ad grauissimas huiusmodi expeditiones, priùs aliquem prodire, quàm tantam habeat facultatem; & quàm induatur virtute ex alto. qui enim absque sufficientibus armis, ad pugnandum prodit contra fortes aduersarios, facile ab eis superabitur. O Pater luminum, à quo dona omnia cælestia proueniunt; ecce Pauper ego sum in tuo conspectu, & infans adeò paruus, vt nec vestem habeam, nec induere me possim; nisi misericordia tua vtrumque præstet erga me. Indue ergo me, DOMINE, virtute ex alto, qua possim aggredi expeditiones Diuini tui seruitij: nec permittas me absque tali virtute, temerè me

proiјcere ad id, quod non possum præstare: si enim, absque alis volare præsumam, loco altioris loci, ad quem ascendere tento, superbia me præcipitabit in profundum.

VLTIMO perpendam, quod dum Christus Dominus, iussit suis discipulis, sedere & quiescere, donec induerentur virtute ex alto, simul monuit, vt quam primum eâ virtute induti essent, statim ad suam expeditionem prodirent. nam, vt vitium fuisset temeritatis; prius prodire, quàm illa virtute induerentur; ita pusillanimitatis, & socordiæ, non prodire, postquam eam accepissent: Apostolos autē statim prodiјsse *Meditatione 25. apparebit*.

PVNCTVM III.

a Luc 24.50 HIS DICTIS, *Eduxit eos foras in Bethaniam*, b *in montem, qui dicitur Oliueti*.
b Act 1.12.
I. CONSIDERANDVM primum, Christum Dominum nostrum, omnibus discipulis suis, qui in illo erant cænaculo, iussise, vt statim se conferrent in Bethaniam, ad montem Oliueti: inde enim se in cœlum ascensurum. Non constat quidem, num ita ipsemet eos eduxerit, vt aliquo spatio illos comitaretur, ita ipsis conspicuus, vt reliqui per viam prætereuntes, eum non cernerent: an verò ibi statim euanuerit, discipuli autem soli in Bethaniam se contulerint. Vt vt autē hoc fuerit, Apostoli paruerunt mox Christi Domini iussioni; estq; fas credere, illos, cum ex cænaculo exirent,

exirent, fuiſſe memores alterius exitus ex eodem cænaculo, in hortum Gethſemani (qui ad vnum latus montis Oliuarum ſitus erat) magnâ triſtitiâ, & anxietate trementes, ob timorem ærumnarum, quas præuidebant ex morte Dilecti ſui Magiſtri, ſibi euenturas: nunc autem exiuerunt etiam valde quidem anxij, partim ex triſtitia, partim ex lætitia, exglorioſa ipſius in cælum Aſcenſione, quæ imminebat; & hoc feruore accelerarint, ſinè dubio, ſuos greſſus; quò citiùs ad locum deſtinatum peruenirent.

II. DEINDE perpendendum, quòd Christus Dominus noſter, eundem montem Olíueti elegerit, ex quo in cælum aſcenderet, in quo maximâ agoniâ, & ſanguinis ſudore, Patrem ſuum orauerat, & in quo à ſuis Apoſtolis deſertus, à Iuda fuit ſuis hoſtibus traditus, captus à Iudæis, funibus ligatus, & eorum pedibus conculcatus; ac denique ex quo exiuerat ad crucis ignominias ſubeundas, ex eodem inquam loco aſcendere vult, ad fruendum amplitudine ſuæ gloriæ: vt ſic intelligeremus, eum per tales labores, cœlum ſibi cōparaſſe, quod iam aſcendebat poſſeſſurus; etſi patientiam ego habuero, idem quod mihi erit humiliationis principium, & cauſa, futurum etiam cauſam meæ exaltationis, & à temporalibus iſtis ærumnis, me ad æternam quietem aſcenſurum. DESIGNAVIT quoque, ad ſuam Aſcenſionem, Bethaniam, quod interpretatur Domus obedientiæ; &

mon-

montem Oliuarum, qui significat culmen misericordiæ, & charitatis; vt ita significaret, quæcunq; fecit ab incarnatione sua, vsque ad Ascensionem in cælum, ea se fecisse, vt Patri suo obediret perfectissimâ obedientiâ; in cuius obedientiæ domo, ita semper vixit, vt nunquam ab ea recesserit. Eadem verò omnia, quæ fecit, direxit ad supremum finem charitatis & misericordiæ, in bonum scilicet hominum, ob eorum amorẽ & vt illos ab omnibus miserijs liberaret. Simul etiam nos docet, viam ascendendi in cælum, esse Bethaniam & montem Oliuarum, domum scilicet obedientiæ, & culmen charitatis & misericordiæ, vt c *animas nostras* (iuxta sententiam Sancti Petri) *castificemus* & pacificemus *in obedientia charitatis*. O Vnigenite Patris Fili, qui per vias obedientiæ, & charitatis, ascendisti, vt ad eius dexteram sederes, adiuua me, vt per totam vitam meam in domo habitem obedientiæ; nec in puncto à tua voluntate recedam; sed contendam semper ad altissimum charitatis, & misericordiæ culmen ascendere, donec ad regnum tuum perueniam, vbi & videam te, & fruar in æternum Amen.

c 1. *Petri*. 1. 22.

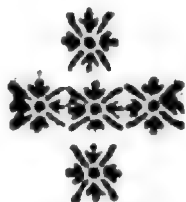

MEDI-

MEDITATIO XVIII.

DE ASCENSIONE DOMINI nostri.

PVNCTVM I.

XISTENTIBVS omnibus discipulis, & Sacratissima Virgine, in monte Oliuarum; apparuit illis Christus Dominus noster, vultu splendidiore, & beneuolentiore, quàm aliàs; loco autem cōplexuum, quibus, qui se multùm amant, se mutuò complectuntur, cùm ab inuicem discedunt, permisit ipse, vt omnes oscularentur sacratissimos eius pedes & manus, ex quibus suauissimos odor fragrabat, quo illorum corda confortabantur. Accesserit proculdubio omnium prima sacratissima eius Mater, quæ nomine & titulo Matris osculata vulnus lateris, cupiuerit etiam omninò intrare, vt simul cum Filio, si id concessum fuisset, in cælum ascenderet: sed quoniam resignatissimā habebat voluntatem in Diuinam, nihil aliud volebat, quàm quod ipse Deus. Accesserit mox Sanctus Petrus, Sanctus Ioannes, & reliqui Apostoli, ac discipuli, tangētes omnes, & osculantes Sacratissima illa vulnera, maxima qua poterant deuotione, & reuerentia.

S.Thom.3. p.q.57. Marci.16. 19. Luca. 24. 51. Actuum. 5. 12.

ET MOX (ait Sanctus Lucas) a *eleuatis manibus, benedixit eis.* Duo hic fecit Christus Dominus noster. PRIMVM, *manus in* altum

a Luc. 24. 50.

altum *eleuauit*, vt insinuaret, benedictionem, quam volebat illis impertire, non esse de bonis terrenis, sed cælestibus; quam benedictionem, sua passione, & morte illis comparauerat, manibus suis in cruce eleuatis. Ambas autem manus eleuauit; tum quòd ambæ fuissent cruci affixæ; tum vt sic benedictionis suæ largitatem significaret; qua, plena vtraque manu, bona gratiæ & gloriæ nobis impertiret. Ex quo magnos affectus concipiam, laudum & gratitudinis, dicens cum Apostolo: b *Benedictus Deus, & Pater Domini nostri Iesu Christi; qui benedixit nos in omni benedictione spirituali, in rebus cælestibus, in Christo.* O Christe benignissime per amorem, & extremum dolorem, quo manus tuas in cruce eleuasti, vt mihi cælestes benedictiones comparares, te supplex oro, vt nunc eas leuans, copiosam tuam benedictionem mihi impertias: vt meas ego quoque eleuem in cælum, orationibus, & operibus adeò perfectis, vt sim dignus, cui eleuatis tuis manibus benedicas.

b *Ephes. 1. 3.*

II. DEINDE ait Sanctus Lucas, *benedixit illis*, verbis declarans, & exprimens ea bona, quæ illis desiderabat, & pro illis petebat. Et quamuis nec verba ipsa, nec bona, quæ desiderauit, & petiuit, nouerimus; fortè illa protulerit, quibus Deus iusserat benedici Filijs Israël, c *benedicat tibi Dominus, & custodiat te. Ostendat Dominus faciem suam tibi, & misereatur tui; conuertat Dominus vultum suum ad te, & det tibi pacem.* Aut forte partem illius o-

c *Numer. 6. 23.*

ratio-

rationis repetiuit, quam habuit in sermone post Cænam, quæ fuit suprema benedictio, quam illis poterat impertiri, dicens: d *Pater Sancte, serua eos in nomine tuo*, & virtute tua protege, *quos dedisti mihi; vt sint vnum, sicut & nos*: & postea ascendant, quò ego ascendo, vt videant *claritatem, quam dedisti mihi*, & amorem tuum erga me, *antequam mundus esset*. Et quoniam benedictio huius Domini, non est in solis verbis; sed reipsa facit, quod dicit, simul cum illa benedictione, repleuerit procul dubio eos bonis illis cælestibus, quę pro illis petebat. O Dulcissime Iesu, cui præsentes erant, etiam qui tunc erant absentes; fac me, quæso, huius benedictionis tuæ participem; ex qua totum bonum meum pendet; ne sim ego reprobato Esau similis, qui paternam Isaac Patris sui e *benedictionem* plenam non obtinuit. Benedic mihi, Pater mi, in hac valedictione, non benedictione terrena; sed cælesti: quia hæc terrena nec implent me, nec satiant; Sed vtrumque præstant cælestia.

d *Ioan.* 17. 11, 22.

e *Genesi* 27. 39.

PVNCTVM II.

POSTQVAM Christus Dominus suis discipulis benedixit, cæpit sensim à terra eleuari, & a *ferebatur in cælum*, non vt b Elias *curru igneo, & equis igneis per turbinem ascendens*; sed propria virtute, & infinitæ Diuinitatis & Maiestatis subuectus igne, qui propellit in altum tanquam in proprium locum.

a *Lucæ*. 24. 51. *Actuum*. 1. 8

b 4. *Regum*. 2. 11.

COMITANTVR autem eum omnes ani-

nimæ quas è lymbo & purgatorio liberauerat, multique Angelorum chori, qui de cœlo descenderant, vt ipsum comitarentur. Discipuli omnes oculos suos animæ, & corporis in suum Magistrum defixos habebant, tribus flagrantissimis affectibus eleuatos. *Primus* erat ADMIRATIONIS, quod rem adeò insolitam & nouam viderent, ascendentem videlicet hominem per aëra, tanta iucunditate & facilitate; tantisq; suæ excellentiæ, & maiestatis indicijs. *Secundus* affectus erat, maximæ LAETITIAE. exultabant enim ob gloriam sui Magistri, & Diuinitatē, quæ in eo resplendebat: neq; enim c *sciderunt vestimenta sua, sicut* fecit *Eliseus*, cum Magistrum suum Eliam vidit raptum in cœlum; potiùs præ gaudio, fortè exsilierint, videntes eum, in tanta maiestate ascendentem. *Tertius* affectus fuit, intimum DESIDERIVM eum sequendi, & cum eo ascendendi; quia eorum corda post suum dilectum rapiebantur: vbi implebatur, quod prædictum erat, d *ascendens in altum, captiuā duxit captiuitatem*. Duo enim genera captiuorum secum Christus trahebat; quosdam verè, quia ipsosmet in persona ducebat, quales erant iusti, è lymbo educti, qui ad cælum vsq; Empyreum ipsum secuti sunt: sed præter hos etiam captiua ducebat corda suæ Matris, & omnium discipulorum, qui omnes desiderio illum sequebantur, ligati catenis amoris, nec valentes ab eo diuelli. O si mihi daretur, esse me vnum ex his captiuis Iesu! O Dulcissime

c 4. *Reg.* 2. 12.

d *Psal.* 67. 19. *Ephes.* 4. 8.

Iesu,

Iesu, trahe tecum cor meum captiuum in cœlum, vt semper illic maneam in tua societate; gaudeo Domine quòd per aëra, aquilæ instar volantis ascendas, e *prouocans ad volandum* tecum *pullos*, & filios *tuos*; da mihi Domine aquilæ alas, quibus te sequar volans; omnes meas cogitationes ac desideria, solùm in te sequendo collocans: siquidem f *à te nihil volo super terram*, nec aliud quidquam *in cælo* desidero, quàm te frui in æternum.

e Deuter. 32.11.

f Psal. 72. 25.

PVNCTVM III.

CVM discipuli ascendentem Christum Dominum aspicerent, a *nubes suscepit eum ab oculis eorum.*

a Actuum. 1. 9.

I. CONSIDERANDVM hic est mysterium huius nubis, quæ, cùm Christus Dominus altiùs in aëra ascendendo peruenisset, eum intra se recepit, in conspectu Apostolorum. Est verò fas credere, eam fuisse pulcherrimam & splendidissimum, qualem par erat esse, ad ostendendam Maiestatem illius Domini, qui in ea ascendebat, & pulchritudinem loci cœlestis, ad quem tendebat. vbi impletum est, quod erat prædictũ, b *qui ponis nubem ascensum tuũ, qui ambulas super pennas ventorum*: atque si diceretur; nubibus vteris, pro triumphalibus curribus, vt magna pompa & maiestate, per aëra volando conscendas. O quanta Apostoli fuerint affecti letitia, gloriosũ illũ currũ cernẽtes, quo Magister eorũ vehebatur, & quãuis nõ exclamauerint sicut Elise⁹, cũ vidit Eliã i-

b Psal. 103. 3

gneo curru raptum; nam suspensio spiritûs, vsum linguæ illis adimebat; quisque tamen

c 4. Reg. 2. 12. fortè in corde suo dixerit: c *Pater mi, Pater mi, currus Israël & auriga eius*. O Pater mi amantissime, defensio & fortitudo verorum Israëlitarum, qui constantes fuerunt in tuo seruitio, & soliciti in tua contemplatione! quò discedens, me derelinquis! O Pater mi dulcissime gubernator & protector in te confidentium, admitte me in currum istum triumphantem; pateat mihi aditus ad istam nubem splendentem, vt saltem spiritu te sequar, & ingrediar, ad supremam tuę Maiestatis gloriam contemplandam.

II. DEINDE perpendendum, quod Christus Dominus noster, postquam aliquo interuallo in nube illa ascenderat; ita ab eadem fuerit coopertus, vt Apostolorum oculis fuerit subtractus. quæ nubes significat, omne id quòd nobis impedimento est, quò minus ipsum Christum videamus; & substrahit à nostro conspectu ipsum Deum. Quod potest nobis duobus modis contingere: *Aliquando* enim id euenit nostrâ culpâ; & tunc ipsæ culpæ nostræ sunt nubes, quas inter nos & Deum ponimus, magnoque sunt nobis impedimento in oratione, & contēplatione, iuxta illud Iere-

d Thren. 3. 44. miæ. d *opposuisti nubē tibi, ne transeat oratio* ad cælū. Et siquidē hanc ego nubē mihi opposui, mihi quoq; incumbit, eam per diuinam gratiā amouere, adhibita pœnitentia & mortificatione, & examinatione diligenti, num ea nu-

bes

bes sit superbia, num cupiditas, aut inordinatus ad creaturam aliquam amor; applicatis efficacibus medijs, ad dissoluendum id, quod tantum mihi bonum impedit. *Aliquando* idē nobis accidit absque nostra culpa, ex Diuina tantum prouidentia, quæ vt interdum se nobis ostendit; ita interdum occultat, & substrahit; volens ne iucunda ipsius præsentiæ contemplatione, ipsum intueamur; sed vt alijs quoque rebus, ad ipsius Diuinum obsequium spectantibus, attendamus. *Et vniuersim* debilitas nostræ carnis, & nostri intellectus tarditas, & multitudo curarum ac necessitatum, quæ nos præmunt in hac vita mortali, instar nubiū sunt, quæ nos impediunt à contemplatione cum ea claritate & continuitate, quam cuperemus; sicut nubes, quæ frequēter per aërem transeunt, solis conspectū nobis auferūt. O Deus infinite, e *qui lucem habitas inaccessibilem* mortalibus, aufer ab anima mea peccatorum nubes, quas ego posui, ac dissolue nebulas tētationum & turbationū, quas patior: vt possim in hac vita mortali, ita contēplari, donec f *facie ad faciē*, sine alicui' nubis impedimēto, *videre te* possim in vita æterna. Amen.

e S. Thom. 6. 16.

f 1. Corint. 13. 12.

PVNCTVM IV.

ETIAM Postquam discipuli Christū Dominum amplius non videbant, stupefacti tamen & quasi à mēte alienati, adhuc *intuebantur in cælum*; & longo tempore in ea extasi permansissent, nisi Dominus ipse excitatorem aliquem ad illos misisset: a *ecce* itaque

a Actuum. 1. 10.

duo viri, Angeli videlicet, *adstiterunt iuxta illos in vestibus albis, qui & dixerunt: viri Galilæi quid statis aspicientes in cœlum? hic Iesus, qui assumptus est à vobis in cœlum, sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in cœlum*: quibus verbis duo insignia documenta Angeli dederunt discipulis, & nobis in eis.

I. PRIMVM est, quod suspensio, & admiratio, & reliqui affectus Diuinæ contemplationis, in hac vita, accipiendi sint in certo termino & mensura; quia non ipsi sunt nobis finis vltimus, sed mediũ quoddam, ad voluntatem Dei, & officij nostri obligationes melius exequendas: ideoq; Angeli, modo quodam reprehensionis vsi sunt, cũ Apostolis dixerunt; *quid statis aspicientes in cœlũ*: quasi dicerent; desistite; satis diu aspexistis; ite, & facite quod vobis cõmissum est. SECVNDVM documentum est, vt memoriã huius Christi Domini Ascensionis in cælũ, coniungerent cũ memoria aduentus eius ad iudicandũ: vt memoria primi, fidẽ firmaret secundi, & vtrumq; simul hominibus prædicarent; vt si fortè benè se gerere negligerẽt, cogitantes, Dominum suũ absentẽ esse, quia ascendisset in cælum; se ipsos tamen reformarent, cogitantes, rediturum ad iudicandum, & rationem exigendam. Nec tamen dixerunt, quando esset reuersurus; sed tantũ, reuersurum: vt quotidie sint in huius reditus expectatione; timeantq; rationẽ, ab ipsis exigendã. *Quamuis* autẽ sit verũ eũ, sicut ascendit, ita reuersurũ, quod spectat ad maiestatẽ, quã

osten-

ostendit in ascensu; nihilominus, qui ascendit beneuolus & mansuetus, magnisq; ostensis amoris indicijs, reuertetur terribilis & tremendus, & magnis ostensis seueritatis indicijs: rationemque exiget omnium, quæ in suo discessu nobis commisit; nemini parcens, qui tunc fuerit reus inuentus. Quare anima mea, b *in die bonorum, non sis immemor malorum*, & in die, qua ascendit in cælum tuus aduocatus; memor esto diei, qua reuertetur constitutus iudex: attende diligenter, quid tibi cōmiserit, & explere contende; vt cum redierit, secum te accipiat ad corregnandum in cœlo. Amen.

b *Eccle.* 11. 27.

II. CVM hęc discipuli ab Angelis audiuissent, c *ipsi adorantes, regressi sunt in Ierusalem cum gaudio magno.* Audientes enim Magistrum suum, iā esse in throno cælesti, prostrati in terram, magna reuerentia illum adorauerunt, supplentes aspectu fidei, quod visu corporis assequi non poterant. Reuersi sunt autem gaudio magno: nam, etsi absque suo Magistro, reuertebantur tamen vt viri perfectiores, qui magis gaudent de eo, quod Deus vult, quàm quod caro desiderat; & de gloria Christi, quā de re aliàs sibi grata. Huius gaudij tres fuerunt causæ; FIRMITAS videlicet FIDEI, quæ in eis mansit, videntibus, gloriosum exitum rerum magistri sui: ex præteritis autem certissimi omninò reddebantur, de omnibus futuris. Deinde magna FIDVCIA, quam conceperunt, quod

c *Luca.* 24. 52.

esset venturus ad illos promissus Spiritus Sanctus; & quod aliquando ascensuri & ipsi essent ad eundem locum, ad quem Magister ipse præcesserat; quod idem futurum promiserat. Tertio denique magnus & feruens AMOR erga illum, de cuius gloria, atque si propria ipsorũ esset, exultabant: Et quamuis corpore ambularent in terra, ex monte Oliuarũ in Ierusalem; eorum tamen corda, in cœlo versabantur, Domini sui gloriam contemplantia. Ex his ergo causis, ingens adeò gaudium in illis oriebatur.

III. EAEDEM tres causę magnum animæ meæ gaudium adferre debent, & excitare FIDEM, SPEM, & CHARITATEM erga Christum Dominum meum, vt gaudeam de eius gloria & exultem, spe aliquando ad ipsum ascendendi. Ad quod obtinendum, curare omnino debeo vt abijciam à me, quidquid hunc ascensum mihi potest impedire, qualia sunt peccata, vitia, & inordinatæ affectiones ad res terrenas; imò superfluas ex eis etiam deponere; vt leuiùs faciliusque volare mihi liceat ad locum, vbi Christus est: propterea enim ipse dixit, d *vbicunque corpus erit, illuc congregandas & aquilas*; vbi videlicet Christi Domini nostri corpus glorificatum est, eo conuenturos illos quorum e *iuuentus renouata est, sicut aquilæ*: Nam f *qui sperant in Domino, mutabunt fortitudinem, assument pennas sicut aquilæ*, vt ad contemplandum illum ascendant, & volent velociter, ad omnia, quæ sunt eius obse-

d *Matt.* 24. 28.

e *Psal.* 102. 5

f *Isaia.* 40. 31.

quij,

quij. O Rex cœli, qui aquilæ instar Regiæ, g *eleuaris in aera, & in arduu*, & altissimo cæ lo, *ponis nidum tuum*, me prouocans, vt te desiderio sequar; renoua in me iuuentutem sicut aquilæ, vt nouam recipiam virtutem & fortitudinem, qua possim volare post te, tua vestigia sequens, tuas virtutes æmulans, & cor meum ad locum illum transferens, in quo est corpus tuum glorificatum; & ita in terra viuens, vt h *mea conuersatio sit in cælis*, vbi tu viuis & regnas in æternum. Amen.

g *Iob* 39 27.

h *Philipp.* 3. 10.

MEDITATIO XIX.

DE INGRESSV CHRISTI Domini in cælum Empyreum, & eius ad Patris dexteram consessu.

Marci 16. 19

PVNCTVM I.

ONSIDERANDVS *Primo* est gloriosus Christi Domini nostri triumphus, cùm cælum Empyreum ingressus est: circa quem etiam est perpendendus ipsius comitatus, exultatio, & concentus, quo est exceptus; colloquia, & sermones, qui in ipso ingressu fuerunt.

COMITATVS erat omnium animarum, quas è lymbo eduxerat, cũ aliquot iustis, corporibus etiam glorificatis (si tamen verũ est, quòd, qui cum Christo resurrexerunt, non

I. *Meditat.* 2. *punct.* 4.

 sint

ſint iterum mortui) iuxta id, quod ſcriptum
a Pſ. 67. 19. Epheſ. 4. 8. erat : a *aſcendens Chriſtus in altum, captiuam duxit captiuitatem*, duxit videlicet ſecum animas, quæ fuerunt in lymbo captiuæ; quas etiã captiuas, ſed catenis amoris & caritatis, ſummaq; earum animi voluptate & cõſolatione, ſecũ ducebat. quo enim peius & calamitoſius eſt, captiuum eſſe Dæmonis; eò melius & glorioſius eſt, captiuum eſſe Chriſti. Quã itaq; lætabunda, aſcẽdebat illa ſocietas illuſtriũ vinctorum & captiuorũ, ducẽ ſuũ ſequens, & cupiẽs ſe collocari in throno gloriæ, vbi perfectiſſima libertate gauderent! Meminerãt oẽs illi anguſtiarum & tenebrarũ Lymbi, ex quo deducti erant, quas cũ amplitudinẽ & claritate Empyrei cœli, in quod ingrediebãtur, conferentes, admirabãtur, & loci pulchritudinẽ
b Pſal. 83. 2. obſtupeſcentes; dixerit proculdubio quiſque illud Pſalmi : b *Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! concupiſcit & deficit anima mea in* ampliſſima *atria* & palatia *Domini.*

II.
c Pſal. 46. 6. *Poſt hunc aſpectum*, mox cæpit CONCENTVS CAELESTIS, de quo Dauid: c *aſcendit Deus in iubilo, & Dominus in voce tubæ.* O quales lætitiæ iubilos ſenſerunt illæ animæ; dum ſuum Ducem comitarentur! quas laudum voces, ſonoras magis, quàm tubarum, ex cordibus ſuis ediderunt, Dominum ſuum glorificãtes; aliæ proculdubio alias, ad huiuſmodi laudũ cantica prouocauerint, illud eiuſdẽ Dauidis dicẽtes:
d Pſal. 46. 7 d *Pſallite Deo noſtro, Pſallite: Pſallite Regi noſtro, pſallite: quoniã Rex omnis terræ Deus:*

psallite sapienter: regnabit Deus super gētes: Deus sedet super sedem suā Sanctā: & illud, e *Psallite Domino, Psallite Deo, qui ascendit super cœlū cœli ad orientem*; & ibi f *lucem inhabitās inaccessibilem*, electos suos illuminat lumine gloriæ. e *Psal.* 67.34 f 1. *Tim.* 6. 16.

III. CVM choro animarum, ingressus est simul chorus vnus innumerabilium Angelorum; qui descenderant, vt Christum ipsum comitarentur, essentque illi, vt inquit Dauid, sicut g *currus Dei* triumphales *decem millibus millia lætantium*, omnes summo gaudio cantantes triumphos eius victoriæ; dialogos & colloquia miscentes, ad eius magnitudinem manifestandam, alij aliis dicebant, h *Attollite portas principes vestras, & eleuamini portæ æternales: & introibit Rex gloriæ.* alij admirantes respondebant: *quis est iste Rex gloriæ*, qui vult per has portas penetrare? & eis respondebatur: *Dominus fortis, & potens, Dominus potens in prælio; Dominus virtutum, ipse est* Rex *gloriæ*, alij per modum collætantium interrogabant, i *quis est iste, qui venit de Edom, tinctus vestibus de Bosra? iste formosus in stola sua, gradiens in multitudine fortitudinis suæ?* Atque si diceretur, quis hic est, qui ex mundo ascendit, sanguine tinctus, & ex loco pugnæ, indutus humanitatem phrygio vulnerum opere laboratam; sed mirum in modum pulchram, editis magnæ virtutis ac fortitudinis argumentis. *Ego*, inquit *sum, qui loquor iustitiam, & propugnator sum ad saluandum.* Ego feci in mundo iustitiam, exsoluens peccata

g *Psa.* 67.18

h *Psal.* 23.7.

Supra Medit. 1.

i *Isaia.* 63.1.

homi-

hominum; pugnans contra Dæmonem, vt ab eius Tyrannide illos eruerem: & nunc facio iustitiam, ascendens ipse, & mecum illos deducens ad cœlum, quod pro illis sum promeritus. Et tunc omnes, communi voce, dixe-
k Apoc. 5.12 runt illud Apocalypsis; k *dignus est agnus, qui occisus est, accipere virtutem, & Diuinitatem, & sapientiam, & fortitudinem, & honorem, & gloriam & benedictionem, & laudem in sæcula sæculorum.* O Saluator mundi, gaudeo de tuo isto adeò glorioso triumpho, quem abundè es
l Psal. 131. 8. promeritus; l *surge Domine in requiem tuam, tu, & arca Sanctificationis tuæ*: siquidem tam
m Psal. 107. 6. fæliciter pro nobis laborasti. m *Exaltare super Cælos Deus*; n *Ascende super Cherubin, & vo-*
n Psal. 17. 11 *la super pennas ventorum*, & sede super omnes creaturas; quia omnibus illis superior & melior es: fac mihi quæso potestatem, intrandi ad istos choros Angelicos; illorumque vocibus meas coniungendi; vt te cum illis laudem
o Apoc. 4. 8 ac benedicam, dicens, o *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus* Sabaoth, & exercituum, *qui est, & fuit & venturus est*: pleni sunt cæli istâ gloriâ tuâ; & glorioso isto tuo in eos ingressu!

PRAE omnibus aũt perpendenda est, ipsius
p Psal. 46. 6 Christi Domini, in hoc suo triũpho, LAETITIA: Nam etiam de ipso aptè dicitur: p *ascendit Deus in iubilo*, exultante Sanctissima illa anima summo gaudio; quòd videret fælicem
q Luca 15. 5 omnium laborum suorum exitum: & sicut q *Pastor, qui inuenit ouem, quam perdiderat, in*

posit am in humeros suos, *gaudens* portabat in cœlum, ex quo descenderat, vt illam quæreret: dixerit proculdubio Angelis: *congratulamini mihi, quia inueni ouem meam, quæ perierat.* O Pastor supreme, qui tot expensis tuis, quæsiuisti & inuenisti ouem humani generis; congratulor tibi de isto gaudio, quo affectus ascendis, triumphans super omnes cælos: gratulor tibi gloriam istius triumphi, per quam supplico, vt eius me participem facias, quærens me & inueniens in hac vita, & postea deducens ad te fruendum in futura.

PVNCTVM II.

INGRESSVS itaque Christus Dominus noster, & a *penetrans* (vt ait Apostolus) *cælos*, perueniensque ad ipsum supremum cælum Empyreum, obtulit æterno Patri fælicem illam captiuitatem, quam secum deducebat, & quasi rationem reddens eorum, quæ in mundo, ipsius obsequij causa, fecisset, repetiuerit fortè, quod in sermone post cœnam eidem dixerat; b *Pater manifestaui nomen tuum hominibus, & te clarificaui super terram: opus consummaui, quod dedisti mihi, vt facerem: & nunc clarifica me tu Pater, apud temetipsum, claritate, quam habui priùs, quàm mundus esset, apud te.* O quantum solatium acceperit æternus Pater, de munere quod Filius afferebat; & quantis lætitiæ signis iusserit eum c *sedere ad dexteram suam*: vt sic impleretur, quod prædixerat Dauid: d *Dixit Dominus Do*

a *Heb.* 4.14. S. *Thom.* 3. *p.q.*57. *a.*4.*&* *q.*58.

b *Ioan.* 17.4

c *Marc.* 16. 20.

d *Psa.* 109. 1.

mino meo, sede à dextris meis; iubet illum SEDERE, vt significet, Dominum eius quietum, & pacatum, & infinitam eius personæ dignitatem; dicit: A DEXTRIS MEIS; vt intelligatur, se illi optima quæque gloriæ suæ bona communicare, thronum illi constituens, super Angelos & Archangelos omnes, super potestates, & Dominationes, super Cherubinos, & Seraphinos, tanquam omnium capiti & Domino: e *ad quem enim Angelorum* (ait Apostolus) *dixit aliquando: sede à dextris meis*: potiùs *omnes* voluit esse *administratorios spiritus*, ipsius gubernationis.

ebr. 1. 13.

PERPENDAM hîc, quàm cumulatè Pater æternus, præmio affecerit obsequia, quæ filius, ipsius gratiâ in mundo exhibuerat, cùm illum supra omnes extulerit; quòd se præ omnibus humiliauerit. Pro throno enim crucis, dedit ei thronum suæ Maiestatis: pro spinea corona, dedit coronam gloriæ: pro latronibus sociis, Angelicas dedit Hierarchias; pro eius opprobriis, & blasphemiis, quas sustinuit à Iudæis, honores dat illi & laudes spirituum beatorum: & f *quia descendit primum in inferiores partes terræ*, fecit illum *ascendere super omnes cælos*, & g *donauit illi nomen, quod est super omne nomen, vt in nomine Iesu, omne genu flectatur, & omnis lingua confiteatur, quia Dominus Iesus Christus, in gloria est Dei Patris*. Disce itaque, anima mea, humiliari pro Christo; & proculdubio exaltaberis cum Christo: nam æternus Pater, quam fidelitatem vnigenito fi-

hes. 4. 9
bil. 2. 9.

lio

lio suo seruauit, seruabit quoque erga filios adoptiuos, propter amorem, quem habet erga naturalem; in cuius præmio, nostrum etiam continetur: nam vt ait Apostolus, h *Deus qui Diues est in misericordia, propter nimiam charitatem suam, qua dilexit nos; & cum essemus mortui peccatis, conuiuificauit nos in Christo* (cuius gratia saluati sumus) *& conresuscitauit, & consedere fecit in cælestibus, in Christo Iesu.* h Ephes. 2.4

HINC magnos hauriam affectus confidentiæ, sperans ascensurum me cum Christo in cælum; confidens in misericordia & charitate Patris, & magnis Filij meritis; firma quoque proposita concipiam, rem nullam aliam quærendi, quàm ipsum Christum Dominum nostrum, & Sanctissimam eius voluntatem; semper memoria tenens, quod dixit Apostolus, i *quæ sursum sunt quærite, vbi Christus est, in dextera Dei sedens.* O Dulcissime Iesu, si vbi thesaurus meus est, ibi est & cor meum; vbi es tu, erit & illud semper: quia tu thesaurus meus es, & extra te nihil reputo pretiosum. Eia ergo, anima mea, cogita peregrinam te esse, & aduenam super terram, Patrem verò tuum, & Redemptorem tuum, esse iam & sedere in cœlo: propera ergo eò peruenire, vbi ille est: reseratæ iam sunt portæ cœli, quæ tot annorũ millibus fuerant occlusæ; gaude hisce Nouis, curre velocitate cerui, vola aquilæ alis i Colos. 3.1.

ascen-

aſcende corde ad thronum Domini tui, & habita ſemper propè cæleſte eius ſtratum, ſi enim Spiritu nunc ibi habites, poſtea habitabis etiam corpore glorificato in ſæcula. Amen.

PVNCTVM III.

PERPENDENDVM *tertio*, Chriſtum Dominũ noſtrum, ſtatim, poſtquã ſediſſet ad dexterã Patris, auſpicatum eſſe munus ſuũ; & diſtribuiſſe animabus, quas ſecum deduxerat, cæleſtes ſedes: aliquas enim collocauit inter Angelos, alias inter Archangelos, & Principatus, alias inter Cherubinos & Seraphinos, aſſignato cuique loco & ſede, pro ipſius meritis.
I. ritis. Circa quod ratiocinari licet & perpendere, quas ſedes dederit Patriarchis, quas Prophetis, Sancto Ioſepho, Sanctiſſimæ ſuæ Matris ſponſo, magno Ioanni Baptiſtæ; quem item locum iis dederit, quos glorificatis etiam corporibus ſecum deduxit. O quantum fuit animarum illarum ſolatium; cùm ſe in talibus thronis, & in adeò glorioſa ſocietate collocatas viderent, ô quàm læti fuerunt Angeli, videntes impleri ſedes, quas ſocij ipſorum, ob ſuperbiam vacuas reliquerant reparante, vt ait Dauid, & a *implente* Deo in hominibus, *ruinas* & caſus malorum Angelorum. O quàm abundè, impleuit æternus Pater promiſſionem, quam fecerat Filio, cùm dixit b *pro eo quòd tradidit in mortem animam ſuam, diſpertiam ei plurimos*, qui ipſi inſeruiant, &

a Pſa. 109.6

b Iſai. 53. 12

for-

fortium diuidet spolia. Exulto O Dulcis Iesu, quòd munus illud tibi incumbat, diuidendi spolia gloriæ tuæ iis, qui tibi cum fortitudine seruiunt; fac ergo me, Domine, in tuo seruitio fortem & constantem, vt spoliorum tuorum particeps esse merear.

II. LICET quoq; considerare, Christum Dominum nostrum, ad Patris dexteram sedentem, statim etiam munus aduocati hominum, qui manebant in terra, auspicatum esse, Patri ostendentem vulnera, quæ pro eis redimendis, & ipsius pręcepta implendo, acceperat: in quo munere semper, hodieque perseuerat. Hinc magnos amoris fiduciæ affectus concipiam; memor eius, quod dicit Apostolus: c *Habentes Pontificem magnum, qui penetrauit cœlos, Iesum Filium* Dei, *teneamus confessionem* spei nostræ firmam; nec deficientes in confessione eorum, quæ credimus, nec in procurando eo, quod speramus; præcipuè autem cum in aliquod peccatum lapsum me videro, memor ero illius Sancti Ioannis sententiæ; d *filioli mei, hæc scribo vobis, vt non peccetis. Sed et si quis peccauerit, aduocatum habemus apud Patrē Iesum Christum Iustū, & ipse est propitiatio pro peccatis nostris; non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi.* Cùm itaq; adeò ipse sit iustus, feceritq; Redemptionem adeò copiosam; non prætermittet partes meas agere, mihique applicare veniam, quam mihi comparauit: & qui portas cœli mihi reserauit, non occludet easdem, sed potius me admittet, vt

c *Heb. 4.14.*

d *1. Ioan. 2. 1*

partem cum ipso habeam in regno ipsius, ad gloriam Patris sui, cum quo viuit & regnat in sæcula. Amen.

MEDITATIO XX.

DE RECOLLECTIONE & oratione Apostolorum post Christi Ascensionem vsque ad Spiritus Sancti aduentum.

PVNCTVM I.

a Actuum 1 13.

EDEVNTES Discipuli Ierosolymam, a *intrauerunt cœnaculum, & manebant ibi Petrus & Ioannes, & reliqui Apostoli, qui erant omnes perseuerantes vnanimiter in oratione cum mulieribus, & Maria Matre Iesu, & fratribus eius.*

I. CONSIDERANDVM *Primo*, Apostolos, à Spiritu Christi motos, se recepisse decē illis diebus ad cænaculum; vt, à strepitu & tumultu populi separati, feruenti orationi instantes, Spiritus sancti aduentum impetrarent: nam etsi Christus Dominus illum promiserat, ideoque venturum nihil dubitabant; scientes tamen Diuinas promissiones impleri, & nobis euenire, media nostra oratione, illi insistebant præcipuè; quòd essent memores, eundem Dominum & Magistrum suum dixis-

se: b *si vos, cùm sitis mali, nostis, bona data dare filijs vestris; quanto magis Pater vester, de cælo dabit Spiritum bonum petentibus se.* b *Luc.* 11. 3.

Hvic orationi adiungebant ipsi excellentes alias virtutes, quas insinuat Sanctus Lucas, cum dicit, VNANIMITER illos orasse, quia omninò coniuncti & conformes erant, vno corde, vna voluntate, omnes vnà orantes; scientes orationem plurium, qui sint charitate coniuncti, valde esse efficacem apud Deum, iuxta illud sui Magistri, c *Amen dico vobis, quia si duo vestrum consenserint super terram; de omni re, quamcumque petierint, fiet illis à Patre meo, qui in cælis est, vbi enim sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum:* quasi diceret, illi exaudientur à Patre meo, quia ego sum cum illis, eos iuuans in oratione, & officium aduocati & oratoris pro ipsis exercens. Et quoniam Christus Dominus, grauiter & seriò mutuam dilectionem illis commendauerat; conabantur in ea conformitate voluntatum, quæ eiusdem amoris mutui est causa, excellere.

II. *Conditiones orationis ad Spiritum Sanctum obtinendum* c *Mat.* 18. 19

Nec solum mutuò inter se coniuncti erãt & vniti, sed quisque secum: Ex quo prouenit, vt ipsa oratio, maximè sit collecta, cum animæ facultates sunt ad eam fundendam coniunctæ. nam etiam in hoc sensu, ait S. Ambrosius, intelligi, quod Christus dixit, exaudiendam orationẽ, quando duo in ea conuenerint, exterior videlicet & interior homo, corpus

III. *De Institut. ad virgin. c.* 1.

& anima, concordante, per veram mortificationem & subiectionem, corpore, cum anima; & vtroq; cum illo tertio, quem Apostolus SPIRITVM vocat; ita vt ad orandum conueniat corpus cum sensibus; anima cum imaginatione, & inferioribus appetitionibus; Spiritus verò cum superioribus facultatibus, memoria, intellectu, & voluntate: & tunc erit Christus in medio horum duorum aut trium, in ipsius nomine coniunctorum, adiuuans eos in oratione.

IV. QVARTO erant PERSEVERANTES in suæ orationis exercitatione continuè, non illam interrumpentes, aut ex tepiditate relaxantes, memores eius, quod ipsorum Magister dixerat: d *oportet semper orare, & non deficere.* Et quoniam Christus Dominus noster, non designauerat tempus, quo Spiritum Sanctum esset illis missurus, quotidie orabant; & petentes, instanter multiplicabant orationem, tanto feruore, atque si tunc fuissent illum accepturi, importunè vrgentes Deum, vt illum mitteret; vt si illum, eò quòd e *amici* Dei *essent* non impetrarent; *propter improbitatem tamen* illorum, illum mitteret. quam rationem orandi ipsemet eorum Magister aliquando commendauerat.

d *Luca.* 18. 5.

e *Luca* 11. 8

V. DENIQVE orabant etiam cum MARIA MATRE IESV; quam proculdubio vt Patronam, quæ pro ipsis intercederet, acceperunt; scientes ipsam solam, multò plus posse cum filio suo, & Patre eius æterno, quam ipsi om-

nes

nes simul, quare ipsa Virgo Sanctissima, feruenter orans, reliquos exemplo suo ad feruenter etiam & perseueranter orandum permouebat: fuit vero eius oratio adeò efficax, vt dicere de ea liceat; quod sicut obtinuit suis orationibus accelerationem Incarnationis Filij Dei; ita eisdem impetrauerit Spiritus Sancti aduentum, ad Apostolorum & totius mundi vtilitatem.

IN his quatuor virtutibus, & orationis circumstantiis, studere debeo, Sanctos Apostolos imitari, ad Spiritus Sancti aduentum impetrandum: oratione videlicet SEPARATA & COLLECTA, coniunctis omnibus meis facultatibus & sensibus; CONIVNCTIONE CHARITATIS, cum omnibus PERSEVERANTIA cum importunitate in petendo, ac DEVOTIONE AD VIRGINEM Sanctissimam Dominam nostram; supplex illam orans, tanquam Matrem nostram, vt pro me oret, & causam meam, apud æternum Patrem & eius Filium, agere velit; vt Spiritus Sancti plenitudinem mihi impertiatur.

HINC quoque discam, sicut illud cænaculum, in quo manebant Apostoli, significabat Ecclesiam, quæ domus est orationis & vnitionis; ita curandum mihi esse, vt anima mea sit sicut hoc cænaculum, his virtutibus ita ornata, vt Spiritus Sanctus in eam descendat, suisque diuinis donis ditet. Simul etiam ingentes Domino nostro gratias agam; quòd me in sua Ecclesia collocauerit, in qua non solus oro,

quia semper ipsa pro omnibus orat, & multi iusti orãt pro inuicẽ. Quare in virtute Cõmunionis Sanctorum, quæ est in Ecclesia, oratio mea ascendit, cõiuncta orationibus multorũ iustorum, si cùm illis volo esse coniunctus.

PVNCTVM II.

DEINDE, considerandæ sunt causæ & motiua, quæ Apostolos, ad hanc recollectionem & exercitationem orationis permouerunt; eas mihi ipsi accommodando, vt idem in me efficiant.

I. PRIMA CAVSA fuit, quòd Christus, in suo, ab eis discessu, iussisset, quietos *sedere* in ciuitate, donec induerentur virtute ex alto: ad quod mandatum explendum, receperunt se in cænaculum, ex eo facientes Domum Orationis, & locum refugij, reuocantes sibi in memoriam mysteria, quæ in illo peracta fuerant; & altissimos Diuinosq; sermones, quos à suo Magistro in eo audiuerant: & sicut ipse Christus Dominus, priusquam ad prædicandum in publicum prodiret, quadraginta diebus mansit in deserto; ita voluit, Apostolos decem saltem dies, collectos & inclusos manere, procurantes, Spiritum sanctum impetrare, quem prius acciperent, quàm ad prædicandum Euangelium prodirent.

II. SECVNDA CAVSA, fuit agnitio suæ imbecillitatis & insufficientiæ, cuius in præcedentibus occasionibus, experientiam habuerunt, præcipuè tempore passionis; & cum viderent, se iam præsentiâ sui Magistri destitu-

tos

tos, qui ipsos docebat, & consolabatur; tam hoc quàm illud ipsos vrgebat, feruensque inflammabat desiderium aduentus Spiritus sancti, qui sua virtute & doceret ipsos, & confortaret, ideoque non cessabant orare, gemere, & suspirare, vt tandem veniret. Nunc illum ab æterno Patre petebant, per merita vnigeniti ipsius FILII IESV CHRISTI, qui ipsius nomine illum promiserat; nunc eundem petebant ab ipso Iesu Christo Magistro suo, ei supplicantes, vt impleret verbum, quo promiserat, se illum missurum; nunc denique eundem Spiritum sanctum orabant, vt venire dignaretur, & ipsos visitare, docere, & consolari, adferentes, tanquam causam, necessitatem suam, ob quam eius præsentia indigebant, ad munus explendum, quod fuerat ipsis commissum: estque fas credere, interdum omnes simul, manus suas ad cælum eleuasse, & magno cordis clamore orasse, dicentes: *Veni Sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium, & tui amoris in eis ignem accende*: Veni O Spiritus Creator, & consolator noster, visita animas tuorum seruorum, easque imple gratia tua cælesti, Consolare illas amoris tui dulcedine, tuæque potentiæ virtute corrobora. Verùm quæ omnium maximè feruenter orabat, tresque ipsas Diuinas personas maximè solicitabat, erat ipsa Beatissima Virgo, quia omnium maxima charitate id petebat, non sibi soli, sed Apostolis: si enim in nuptiis, quando defecit vinum,

ſtatim recurrit, vt à Filio ſuo illud peteret, tacta ſolùm compaſsione; quantò maiori feruore credenda eſt nunc petiuiſſe vinum amoris & feruoris, quod à Spiritu Sancto procederet in illam congregationem, quæ eo tantopere indigebat!

HORVM Sanctorum exemplo, excitabo & ego in anima mea ſimilia deſideria; ſiquidem adeò nota mihi eſt mea magna Diuini huius Spiritus neceſſitas; frequentia itaque miſcebo colloquia, cum tribus Diuinis perſonis & ſingulis earum, demiſsè illum petendo, vtens hymnis & Pſalmis, qui eius faciunt mentionem: Loquens cum æterno Patre, aut cum eius Filio Christo Domino noſtro, dicere poſſum

a Pſal. 50. 12 cum Dauide, O Deus immenſe, *a cor mun-*

b Pſ. 103. 30 *dum crea in me, & ſpiritum rectum innoua in viſceribus meis: redde mihi lætitiam ſalutaris tui, & Spiritu principali confirma me: b emitte ſpiritum tuum,* & renouabor ſicut per eum *renouas faciem terræ.* Loquendo cum ipſo Spiritu Sancto, valde opportunus eſt hymnus, *veni creator spiritus* & Sequencia, ſiue Proſa quæ in eius Sacro legitur. ſi magno feruore verba illa repetantur, *Veni Pater Pauperum, veni dator munerum, veni lumen cordium: O lux beatiſsima, reple cordis intima tuorum fidelium.* O lux clariſſima! ô ignis ardentiſſime; veni, intima cordis mei penetra, purifica, tempera; illuſtra, & accende Diuini tui amoris flammis.

III. VLTIMO PERPENDAM, quòd

Spiri-

Spiritus Sanctus, cuius (teste Apostolo) proprium est, c *postulare pro nobis gemitibus inenarrabilibus*, sensim accendebat hæc desideria in cordibus Apostolorum. desideria enim sunt veluti præcursores & metatores ipsius Dei, in anima, ad quam ille sequitur, vt in ea hospitetur. Et quamuis omnibus his decem diebus semper illa foueret: in vltimis tamen multò magis accendebat: quare eidem supplicabo, vt me huiusmodi desiderijs præuenire dignetur, quæ me ad ipsum dignè hospitandum disponant. O Spiritus Diuine, & Deus æterne, de quo scriptum est, d *ignis ante ipsum præcedet*: Accende in anima mea, ignem horum desideriorum, vt omnia comburat, quæ tuo aduentui impedimento esse possunt. O Sacri Apostoli, quibus Diuinus ille Spiritus, talia desideria communicauit, orate eundem, vt & mihi talia communicet, vt aptus fiam ad illum recipiendum, sicut vos illum recepistis: nam mea necessitas non minor est, quam fuerit vestra. O Virgo sacratissima, attende defectum in me huius vini, quo Spiritus Sanctus Apostolos inebriauit, eumque defectum magno feruore ipsi propone, vt interuentu tuo, me, sicut illos, inebriet. Amen.

c Rom. 8. 26

d Psal. 96. 3

II

PVNCTVM III.

DENIQVE causæ expendendæ sunt, ob quas Christus Dominus noster, per decem dies distulerit promissionem suam implere, & Spiritum Sanctum mittere. PRIMA

I.

CAVSA fuit, vt nos doceret lōganimitatem quā tantum donum expectare, & quærere par sit: nam in sacra scriptura denarius numerus, significat dierum multitudinem, sicut Angelus dixit in Apocalypsi: a *habebitis tribulationē diebus decem*, hoc est multo tempore. Vult ita Dominus noster nos intelligere, aduentum Spiritus Sancti in nos, adeò esse magnum beneficium; vt & illum quærere, & longo tēpore sperare sine defatigatione oporteat, quia totum tempus, quo expectabitur, erit paruum: & cùm tandem venit, rependit sufficienter, & vel vnius diei dono abundè satisfacit: item, quod citò obtinetur, citò etiam consueuit amitti; vt euēnit Salomoni, qui repente obtinuit Spiritum sapientiæ, & quoniam paruo illi stetit, non diligentem illius curam gessit. Ex quo certò statuam, cæleste hoc donum valde constanter petere, etiamsi diutius in ea petitione sit perseuerandum, opportunè reuocans in memoriam illud Prophetæ b *Si moram fecerit, exspecta illum; quia veniens veniet, & non tardabit.* & quamuis iuxta tuum desiderium fortè moretur, non erit longior mora, quàm deceat eius excellentiam; vt magnæ tibi vtilitati expediat.

a *Apocal.* 2. 10.

Insinuat S. Basilius de constit. monasti. c. 2. ad finem.

b *Habac.* 2. 3.

II. SECVNDA causa fuit, vt significaret, quanta perfectione oporteat nos quærere istud donum: denarius enim numerus, eam perfectionem significat, iuxta illud alterius Prophetæ, c *decies tantùm conuertentes requiretis Deum, quàm errraueritis ab ipso.* Quare qui

c *Baruch.* 4. 28.

re qui Spiritus Sancti plenitudinem accipere cupit, necesse est, magno feruore, ac perfectione ad Deum se conuertat, magnum resumens animum, seruandi decem Diuinæ legis mandata, in eaque obseruatione, instantissime perseuerandi: oratio enim & obedientia, obtinent à Deo quicquid petimus. O Dulcissime Iesu, qui tuis Apostolis dixisti: d *si manseritis in me, & verba mea in vobis manserint, quodcunq; volueritis, petetis & fiet vobis*: Concede mihi, permanere in te per verum amorem, & verba tua in me, per exactam obedientiam; vt petenti mihi quod opto, Diuinum scilicet tuum spiritum, tribuas in magna plenitudine. d Ioan. 15. 7.

ALIQVI etiam meditantur, quòd in primis nouem diebus, post Christi Ascensionem, nouē Angelorum Chori, singuli singulis diebus, singulare festum & adorationem Christo Domino nostro exhibuerint: & ob eam causam Spiritum Sanctum descendisse die decima. Ex quo etiam concipiam desiderium, hos nouem Angelorum choros imitandi, in his nouem diebus, singulis diebus petens à singulis choris, vt Spiritus Sancti ad me aduentum mihi procurent. *Nicepho. lib. 1. c. 37.*

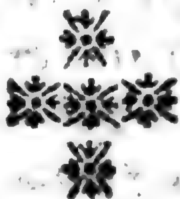

MEDI-

MEDITATIO XXI.

DE ELECTIONE SANCTI Matthiæ in Apostolum.

PVNCTVM I.

a Actuum 1. 15. 23.

IN diebus illis, *exsurgens Petrus in medio Fratrum* (*erat autem turba hominum simul ferè centum viginti*) egit de electione vnius in Apostolum, loco Iudæ, *qui testis esset Resurrectionis Christi,* cum cæteris Apostolis: *& statuerunt duos Ioseph, qui vocabatur Barsabas, qui cognominatus est Iustus: & Mathiam. Et orantes dixerunt: tu Domine, qui corda nosti omnium, ostende quem elegeris ex his duobus vnum, accipere locum ministery huius & Apostolatus, de quo praeuaricatus est Iudas: & dederunt sortes eis, & cecidit sors super Matthiam.*

I. CONSIDERANDA *Primùm* est prouidentia quam habet Christus Dominus noster, ne deficiat numerus suorum electorum, ad officia, & dignitates Ecclesiæ Militantis; vt enim deficiente Iuda, voluit eligi Mathiam, ad implendum numerum, quem designauerat duodecim Apostolorum; ita cum deficit aliquis in fide, aut Christianismo, aut Religione, aut in loco aliquo, quem tenet in Ecclesia, vocat & eligit alios eius loco: & ideo cuidam Episcopo dicitur in Apocalypsi, b *tene quod habes, vt nemo accipiat coronam tuam.* Duos hinc af-

b Apocal. 11 3.

fectus

fectus magni momenti concipiam: Alterum TIMORIS & HVMILITATIS, cùm videam versari me in periculo perdendi quod habeo; & vt alius locum meũ occupet, sicut infœlici Iudæ euenit, de quo dixit Psaltes: c *Episcopatũ eius accipiet alter*, quod supra perpendimus 4. *Parte Meditatione* 16. & 31. ALTER affectus est magnæ FIDVCIAE, de prouidentia Dei, erga suam Ecclesiam, & status religiosos, & omnes Cõmunitates seu congregationes, Diuino ipsius obsequio dedicatas; inspirans multis, vt succedant in locum eorum, qui diem suum in eis obeunt, aut etiam eas deserũt. c *Psal.* 108. 8.

DEINDE perpendenda est eiusdem Christi Domini nostri suauis Ecclesiæ gubernatio, per suos Pastores, quos in ea posuit. Cũ enim quadraginta illis diebus, quibus mansit in terra cum suis discipulis, potuisset alium Apostolum, loco Iudæ eligere, sicut reliquos d *elegerat*, *& nominauerat* ante Passionem, quòd hoc, ratione suæ dignitatis & excellentiæ; ad ipsum pertineret; id tamen in hac electione non fecit, sed eam reliquit Sancto Petro, & collegio Apostolico; vt illi illum nominarent, & per ipsos fieret electio, assistente interim ipso Christo Domino inuisibiliter electioni: quod ita fieri statuit, vt ipsius vicarij & ministri, in honore & veneratione essent; nosque doceret, id, quod illi fecerint, ipsius prouidentia fieri: ideoq; esse illis in eo, quod statuunt, obediendum, atque si ipsemet illud statuisset; iuxta illud quod aliàs ipse dixe- II. d *Luca.* 6. 3.

rat

& anima, concordante, per veram mortificationem & subiectionem, corpore, cum anima; & vtroq; cum illo tertio, quem Apostolus SPIRITVM vocat; ita vt ad orandum conueniat corpus cum sensibus; anima cum imaginatione, & inferioribus appetitionibus; Spiritus verò cum superioribus facultatibus, memoria, intellectu, & voluntate: & tunc erit Christus in medio horum duorum aut trium, in ipsius nomine coniunctorum, adiuuans eos in oratione.

IV. QVARTO erant PERSEVERANTES in suæ orationis exercitatione continuè, non illam interrumpentes, aut ex tepiditate relaxantes, memores eius, quod ipsorum Magister dixerat: d *oportet semper orare, & non deficere.* Et quoniam Christus Dominus noster, non designauerat tempus, quo Spiritum Sanctum esset illis missurus, quotidie orabant; & petentes, instanter multiplicabant orationem, tanto feruore, atque si tunc fuissent illum accepturi, importunè vrgentes Deum, vt illum mitteret; vt si illum, eò quòd e *amici* Dei *essent* non impetrarent; *propter improbitatem tamen* illorum, illum mitteret. quam rationem orandi ipsemet eorum Magister aliquando commendauerat.

d *Luca.* 18.5.

e *Luca* 11. 8

V. DENIQVE orabant etiam cum MARIA MATRE IESV; quam proculdubio vt Patronam, quæ pro ipsis intercederet, acceperunt; scientes ipsam solam, multò plus posse cum filio suo, & Patre eius æterno, quam ipsi om-

nes

nes simul. quare ipsa Virgo Sanctissima, ferueuter orans, reliquos exemplo suo ad feruenter etiam & perseueranter orandum permouebat:fuit vero eius oratio adeò efficax, vt dicere de ea liceat; quod sicut obtinuit suis orationibus accelerationem Incarnationis Filij Dei; ita eisdem impetrauerit Spiritus Sancti aduentum, ad Apostolorum & totius mundi vtilitatem.

IN his quatuor virtutibus, & orationis circumstantiis, studere debeo, Sanctos Apostolos imitari, ad Spiritus Sancti aduentum impetrandum: oratione videlicet SEPARATA & COLLECTA, coniunctis omnibus meis facultatibus & sensibus; CONIVNCTIONE CHARITATIS, cum omnibus PERSEVERANTIA cùm importunitate in petendo, ac DEVOTIONE AD VIRGINEM Sanctissimam Dominam nostram; supplex illam orans, tanquam Matrem nostram, vt pro me oret, & causam meam, apud æternum Patrem & eius Filium, agere velit; vt Spiritus Sancti plenitudinem mihi impertiatur.

HINC quoque discam, sicut illud cænaculum, in quo manebant Apostoli, significabat Ecclesiam, quæ domus est orationis & vnitionis; ita curandum mihi esse, vt anima mea sit sicut hoc cænaculum, his virtutibus ita ornata, vt Spiritus Sanctus in eam descendat, suisque diuinis donis ditet. Simul etiam ingentes Domino nostro gratias agam; quòd me in sua Ecclesia collocauerit, in qua non solus oro,

quia semper ipsa pro omnibus orat, & multi iusti orãt pro inuicẽ. Quare in virtute Cõmunionis Sanctorum, quæ est in Ecclesia, oratio mea ascendit, cõiuncta orationibus multorũ iustorum, si cùm illis volo esse coniunctus.

PVNCTVM II.

DEINDE, considerandæ sunt causæ & motiua, quæ Apostolos, ad hanc recollectionem & exercitationem orationis permouerunt; eas mihi ipsi accommodando, vt idem in me efficiant.

I. PRIMA CAVSA fuit, quòd Christus, in suo, ab eis discessu, iussisset, quietos *sedere* in ciuitate, donec induerentur virtute ex alto: ad quod mandatum explendum, receperunt se in cænaculum, ex eo facientes Domum Orationis, & locum refugij, reuocantes sibi in memoriam mysteria, quæ in illo peracta fuerant; & altissimos Diuinosq; sermones, quos à suo Magistro in eo audiuerant: & sicut ipse Christus Dominus, priusquam ad prædicandum in publicum prodiret, quadraginta diebus mansit in deserto; ita voluit, Apostolos decem saltem dies, collectos & inclusos manere, procurantes, Spiritum sanctum impetrare, quem prius acciperent, quàm ad prædicandum Euangelium prodirent.

II. SECVNDA CAVSA, fuit agnitio suæ imbecillitatis & insufficientiæ, cuius in præcedentibus occasionibus, experientiam habuerunt, præcipuè tempore passionis; & cum viderent, se iam præsentiâ sui Magistri destitu-

tos, qui ipsos docebat, & consolabatur; tam hocquàm illud ipsos vrgebat, feruensque inflammabat desiderium aduentus Spiritus sancti, qui sua virtute & doceret ipsos, & confortaret, ideoque non cessabant orare, gemere, & suspirare, vt tandem veniret. Nunc illum ab æterno Patre petebant, per merita vnigeniti ipsius FILII IESV CHRISTI, qui ipsius nomine illum promiserat; nunc eundem petebant ab ipso Iesu Christo Magistro suo, ei supplicantes, vt impleret verbum, quo promiserat, se illum missurum; nunc denique eundem Spiritum sanctum orabant, vt venire dignaretur, & ipsos visitare, docere, & consolari, adferentes, tanquam causam, necessitatem suam, ob quam eius præsentia indigebant, ad munus explendum, quod fuerat ipsis commissum: estque fas credere, interdum omnes simul, manus suas ad cælum eleuasse, & magno cordis clamore orasse, dicentes: *Veni Sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium, & tui amoris in eis ignem accende*: Veni O Spiritus Creator, & consolator noster, visita animas tuorum seruorum, easque imple gratia tua cælesti, Consolare illas amoris tui dulcedine, tuæque potentiæ virtute corrobora. Verùm quæ omnium maximè feruenter orabat, tresque ipsas Diuinas personas maximè solicitabat, erat ipsa Beatissima Virgo, quia omnium maxima charitate id petebat, non sibi soli, sed Apostolis: si enim in nuptiis, quando defecit vinum,

ſtatim recurrit, vt à Filio ſuo illud peteret, tacta ſolùm compaſſione; quantò maiori feruore credenda eſt nunc petiuiſſe vinum amoris & feruoris, quod à Spiritu Sancto procederet in illam congregationem, quæ eo tantopere indigebat!

HORVM Sanctorum exemplo, excitabo & ego in anima mea ſimilia deſideria; ſiquidem adeò nota mihi eſt mea magna Diuini huius Spiritus neceſſitas; frequentia itaque miſcebo colloquia, cùm tribus Diuinis perſonis, à ſingulis earum, demiſsè illum petendo, vtens hymnis & Pſalmis, qui eius faciunt mentionem: Loquens cum æterno Patre, aut cum eius Filio Chriſto Domino noſtro, dicere poſſum cum Dauide, O Deus immenſe, a *cor mundum crea in me, & ſpiritum rectum innoua in viſceribus meis: redde mihi lætitiam ſalutaris tui, & Spiritu principali confirma me*: b *emitte ſpiritum tuum, &* renouabor ſicut per eum *renouas faciem terræ.* Loquendo cum ipſo Spiritu Sancto, valde opportunus eſt hymnus, *veni creator ſpiritus* & Sequentia, ſiue Proſa quæ in eius Sacro legitur. ſi magno feruore verba illa repetantur, *Veni Pater pauperum, veni dator munerum, veni lumen cordium: O lux beatiſsima, reple cordis intima tuorum fidelium.* O lux clariſſima! ô ignis ardentiſſime, veni, intima cordis mei penetra, purifica, tempera, illuſtra, & accende Diuini tui amoris flammis.

a Pſal. 50. 12
b Pſ. 103. 30

III. VLTIMO PERPENDAM, quòd

Spiri-

Spiritus Sanctus, cuius (teste Apostolo) proprium est, c *postulare pro nobis gemitibus inenarrabilibus*, sensim accendebat hæc desideria in cordibus Apostolorum. desideria enim sunt veluti præcursores & metatores ipsius Dei, in anima, ad quam ille sequitur, vt in ea hospitetur. ET quamuis omnibus his decem diebus semper illa foueret: in vltimis tamen multò magis accendebat: quare eidem supplicabo, vt me huiusmodi desiderijs præuenire dignetur, quæ me ad ipsum dignè hospitandum disponant. O Spiritus Diuine, & Deus æterne, de quo scriptum est, d *ignis ante ipsum præcedet*: Accende in anima mea, ignem horum desideriorum, vt omnia comburat, quæ tuo aduentui impedimento esse possunt. O Sacri Apostoli, quibus Diuinus ille Spiritus, talia desideria communicauit; orate eundem, vt & mihi talia communicet, vt aptus fiam ad illum recipiendum, sicut vos illum recepistis: nam mea necessitas non minor est, quam fuerit vestra. O Virgo sacratissima, attende defectum in me huius vini, quo Spiritus Sanctus Apostolos inebriauit, eumque defectum magno feruore ipsi propone, vt interuentu tuo, me, sicut illos, inebriet. Amen.

c Rom. 8. 26

d Psal 96. 3

PVNCTVM III.

DENIQVE causæ expendendæ sunt, ob quas Christus Dominus noster, per decem dies distulerit promissionem suam implere, & Spiritum Sanctum mittere. PRIMA I.

CAVSA fuit, vt nos doceret lõganimitatem quã tantum donum expectare, & quærere par sit: nam in sacra scriptura denarius numerus, significat dierum multitudinem, sicut Angelus dixit in Apocalypsi: a *habebitis tribulationẽ diebus decem* hoc est multo tempore. Vult ita Dominus noster nos intelligere, aduentum Spiritus Sancti in nos, adeò esse magnum beneficium; vt & illum quærere, & longo tẽpore sperare sine defatigatione oporteat, quia totum tempus, quo expectabitur, erit paruum: & cùm tandem venit, rependit sufficienter, & vel vnius diei dono abundè satisfacit: item, quod citò obtinetur, citò etiam consueuit amitti; vt euênit Salomoni, qui repente obtinuit Spiritum sapientiæ, & quoniam paruo illi stetit, non diligentem illius curam gessit. Ex quo certò statuam, cæleste hoc donum valde constanter petere, etiamsi diutius in ea petitione sit perseuerandum, opportunè reuocans in memoriam illud Prophetæ b *Si moram fecerit, exspecta illum; quia veniens veniet, & non tardabit.* & quamuis iuxta tuum desiderium fortè moretur, non erit longior mora, quàm deceat eius excellentiam; vt magnæ tibi vtilitati expediat.

a *Apocal. 2. 10.*

Insinuat S. Basilius de constit. monast. c. 2. ad finem.

b *Habac. 2. 3.*

II. SECVNDA causa fuit, vt significaret, quanta perfectione oporteat nos quærere istud donum: denarius enim numerus, eam perfectionem significat, iuxta illud alterius Prophetæ, c *decies tantùm conuertentes requiretis Deum, quàm erraueritis ab ipso.* Quare qui

c *Baruch. 4. 28.*

re qui Spiritus Sancti plenitudinem accipere cupit, necesse est, magno feruore, ac perfectione ad Deum se conuertat, magnum resumens animum, seruandi decem Diuinæ legis mandata, in eaque obseruatione, instantissime perseuerandi: oratio enim & obedientia, obtinent à Deo quicquid petimus. O Dulcissime Iesu, qui tuis Apostolis dixisti: d *si manseritis in me, & verba mea in vobis manserint, quodcunq; volueritis, petetis & fiet vobis*: Concede mihi, permanere in te per verum amorem, & verba tua in me, per exactam obedientiam; vt petenti mihi quod opto, Diuinum scilicet tuum spiritum, tribuas in magna plenitudine. d Ioan. 15. 7.

ALIQVI etiam meditantur, quòd in primis nouem diebus, post Christi Ascensionem, nouē Angelorum Chori, singuli singulis diebus, singulare festum & adorationem Christo Domino nostro exhibuerint: & ob eam causam Spiritum Sanctum descendisse die decima. Ex quo etiam concipiam desiderium, hos nouem Angelorum choros imitandi, in his nouem diebus, singulis diebus petens à singulis choris, vt Spiritus Sancti ad me aduentum mihi procurent. Nicepho. lib. 1. c. 37.

fectus magni momenti concipiam: Alterum TIMORIS & HVMILITATIS, cùm videam versari me in periculo perdendi quod habeo; & vt alius locum meũ occupet, sicut infœlici Iudæ euenit, de quo dixit Psaltes: c *Episcopatũ eius accipiet alter*, quod supra perpendimus 4. *Parte Meditatione* 16. & 31. ALTER affectus est magnæ FIDVCIAE, de prouidentia Dei, erga suam Ecclesiam, & status religiosos, & omnes Cõmunitates seu congregationes, Diuino ipsius obsequio dedicatas; inspirans multis, vt succedant in locum eorum, qui diem suum in eis obeunt, aut etiam eas deserũt.

c *Psal.* 108. 8.

II. DEINDE perpendenda est eiusdem Christi Domini nostri suauis Ecclesiæ gubernatio, per suos Pastores, quos in ea posuit. Cũ enim quadraginta illis diebus, quibus mansit in terra cum suis discipulis, potuisset alium Apostolum, loco Iudæ eligere, sicut reliquos d *elegerat, & nominauerat* ante Passionem, quòd hoc, ratione suæ dignitatis & excellentiæ; ad ipsum pertineret; id tamen in hac electione non fecit, sed eam reliquit Sancto Petro, & Collegio Apostolico; vt illi illum nominarent, & per ipsos fieret electio, assistente interim ipso Christo Domino inuisibiliter electioni: quod ita fieri statuit, vt ipsius vicarij & ministri, in honore & veneratione essent; eosque doceret, id, quod illi fecerint, ipsius prouidentia fieri: ideoq; esse illis in eo, quod statuunt, obediendum, atque si ipsemet illud statuisset; iuxta illud quod aliàs ipse dixe-

d *Luca.* 6. 3.

rat

e Luca 10. 16. rat: e *qui vos audit, me audit.*

PVNCTVM II.

I. CONSIDERANDVM deinde, quid in ea Electione Apostoli ex parte sua præstiterint. *Et Primo* perpēdenda est S.Petri, tanquam capitis illius cōgregationis solicitudo, in præstandis muneris sui obligationibus; inspirante quidem illi Deo, quæ agere deberet; ipso verò applicante, ad ea præstanda, lumen cœleste, sibi à Deo cōmunicatum, cùm illi aperuit sensum, vt scripturas intelligeret; ideoque optimè assecutus est, quid illæ de Iuda prædixissent, & a *Episcopatū eius accipiet alter.* Est etiam fas credere, Sanctum Petrum, & tūc & in similibus casibus occurrentibus, consuluisse Beatissimam Virginem, tāquam omnium Magistram, & omnium maximè in mysterijs fidei & Diuinarum scripturarum cognitione illustratā, quid scilicet esset faciendum.

a Psal. 108. 8.

Ex hoc discam; Prælatos & eos, qui ad tempus se recipiunt orationis causa, non propterea negligere debere officij sui obligationes: nam oratione ipsa, simul cum executione voluntatis Dei, aptiùs disponuntur ad impetrandum, quod ea recollectione quærunt.

II. PERPENDENDAE sunt deinde Heroicæ aliquæ virtutes, quas illa Sancta Congregatio tunc exercuit, tanquam indicia eius, quod Sanctus Spiritus paulò pòst erat in illis effecturus. *Prima* fuit, magna OBEDIENTIA & subiectio qua se iudicio Sancti Petri

ſubiecerunt, nullo prorſus aut replicante, aut contradicente; quamuis dicere quiſpiam potuiſſet: expedire vt Spiritus Sancti aduentus expectaretur, quò eius præſentia rectior eſſet electio: ſed nihil tale à quoquam allatum eſt, quia omnes ſuum iudicium, Paſtoris ſui iudicio ſubiecerunt; facientes quidquid ille propoſuerat. quo facto nos docuerunt, qua ratione oporteat, Prælatis noſtris, promptè & cum iudicij reſignatione obedire: quod propterea magno ſtudio conabor imitari, vt hac obediendi ratione, magis me diſponam, ad recipiendum Spiritum Sanctum, qui datur ſic obedientibus, inobedientibus autem negatur. *Secunda* virtus fuit magna VNIO ET CONCORDIA, in duobus illis nominandis, quos propoſuerunt, ad Apoſtolatus dignitatem, abſque vlla inter ipſos ambitione huius dignitatis, aut diſcordia, & iudiciorum diuerſitate, num duo tantùm, aut plures, & qui ex omnibus eſſent nominandi: omnes enim magna animi demiſsione, ſe indignos iudicabāt Apoſtolatûs dignitate; & ita magna pace & concordia duos illos nominarunt, quos iudicio ſuo optimos in tota congregatione, & ad id numeris aptiſsimos exiſtimabant: quorum exemplo, ſemper quod in me erit, concordiam & humilitatem in omnibus occaſionibus promouere contendam; per illos ſiquidem occurritur ambitionibus & factionibus congregationum, & ita diſponuntur ad Spiritum Sanctum recipiendum.

TER-

TERTIA virtus fuit, ORATIONIS & accessus ad Deum qui nouit corda hominum, vt ille declararet, vtrum illorum duorum, ad eam dignitatem elegisset, in quo simul fatebantur, facilè homines in his electionibus decipi posse: quia non nouerunt corda, in quibus bonum & malum residet; ideoque facilè contingere, vt malum existiment probum; aut minus bonum meliorem: fatebantur etiam, Deum in sua æternitate aliquos elegisse ac designasse, ad suæ Ecclesiæ dignitates & officia: ideoque hoc nobis in votis esse debet, vt illos ipsos eligamus, quò nostra electio Dei electioni conformetur. Ad quæ omnia plurimum confert feruens oratio, quæ fit in concordia & charitate. O Spiritus Sanctissime, cuius prouidentiâ, Sancta illa discipulorum Christi Congregatio regebatur, tribue omnibus, quæ in Ecclesia sunt Congregationibus, hasce supernas virtutes, OBEDIENTIAM, CONCORDIAM, HVMILITATEM, ET ORATIONEM; vt in illis tanquam in quatuor firmissimis columnis fundatæ, perseuerét semper in Spiritu sanctæ vocationis suæ. Et quoniam sine illis, neque ego possum in mea perseuerare; infunde eas mihi cum tua copiosa gratia, ad tuæ gloriæ manifestationem.

PVNCTVM. III.

CONSIDERANDAE hic sunt causæ, ob quas Christus Dominus, prætermisso Iosepho, qui cognominabatur Iustus, Mathiam

elegerit ad Apostolatum. PRIMA enim fuit, quia vult Deus, omnia sibi præstita obsequia honorare: & quoniam Barsabas, in magno iam erat honore & authoritate inter discipulos, ob opinionem Sanctitatis, cuius causâ cognominabatur Iustus, & hoc cognomine ab omnibus appellabatur, voluit etiam Mathiam honorare, qui tale cognomen non habebat; sed aliud valde gloriosum, Apostoli scilicet illi tribuit, vt omnes illum etiam hoc nomine venerarentur. ACCEDIT, quod Mathias cum esset aliàs vir Sanctissimus, erat simul humillimus; qui Sanctitatem suam studiosè occultabat, vt altiora humilitatis fundamenta iaceret; ac propterea non erat assecutus honorificũ illud Iusti cognomen, cumque sit Christo Domino nostro familiarissimum, a *exaltare humilies, & b suscitare à terra inopem, & de stercore erigere pauperem, vt collocet eum cum principibus; cum principibus populi sui,* ita voluit exaltare & honorare Sanctum Mathiam, dignitate principis in Ecclesia sua, quæ id insinuat, se sentire de Sancto Mathia, cùm in eius festo die, Euangeliũ legit, in quo Christus Dominus dixit: c *Confiteor tibi Pater, quia abscondisti hæc* fidei mysteria, *à sapientibus & prudentibus*, & reuelasti ea paruulis & humilibus: & paulò post inuitat omnes, vt ab ipso *discant mites esse & humiles corde.* O Deus altissime, d *qui in altis habitans, humiles respicis*, qui versantur *in terra*, respiciens me oculis tuæ misericordiæ, fac me humilem cor-

a *Luca.* 1.52. c.14. 11.
b *Psal.* 112 7
c *Matt.* 11. 25.
d *Psal.* 112. 6

te, ſicut fuit Filius tuus dilectiſsimus, vt illum hic in humilitate imitans, dignus fiam obtinere partem eius exaltationis in cœlum.

III. TERTIA cauſa fuit, vt diſcamus iudicium noſtrum Diuinis iudicijs ſubijcere; quæ aliam ſæpè viam tenent, quàm noſtrum. Nam in hac deſignatione Apoſtoli, vt ex ipſo textu apparet, primo loco poſuerunt Barſabam, ſecundo autem Mathiam: Deus autem e *commutans manus*, ſicut Iacob, vt his duobus Filijs benediceret, primo relicto, ſecundum elegit. non quod Barſabas indignus fuiſſet, ſed vt intelligamus, in his donis gratiæ, facere Deum quod ipſe vult, quia ita vult, & ita illi placet: ideoque ſępe in illis, f *primi ſunt nouiſsimi, & nouiſsimi primi*, iuxta illud, g *ita Pater, quia ſic placitum fuit ante te.* Nec quiſquam propterea cõqueri poteſt, quia omnibus dat Deus, quod neceſſarium eſt ad ipſorum ſalutem; in alijs verè fauoribus extraordinarijs, & ſuper erogationis, ſine cuiuſque iniuria, agit pro libitu.

c *Geneſ.* 48 14.

f *Matt.* 20 16.

g *Luca.* 10. 21.

EX quo deducam, ſicut Iuſtus Barſabas, nec indignatus nec queſtus eſt, nec inuidit ſuo ſocio, ſed, quòd iuſtus eſſet, Diuinæ ſe voluntati conformauit; eodẽ etiam modo Sanctus Mathias, dignitate accepta, non euanuit, nec ſocium ſuum contẽpſit; ſed magis ex animi demiſsione, inferiorem ſe illo in iuſtitia & ſanctitate exiſtimauit: ita ego, ſi me videro relinqui, & minoris fieri quàm alios facere debeo, quod Barſabas; &, ſi videro me alijs præferri, facere debeo, quod Sanctus Mathias; volunta-

em ſcilicet meam Diuinæ omnino ſubijcien-
lo, h *in cuius manibus ſunt ſortes meæ*, & cuius h *Pſal.* 30. 15.
rouidentia euenit, vel præferri, vel reijci; &
arui, aut magni fieri; mihiq́ue perſuadebo,
quando huiuſmodi aliquam gratiam à Deo
ccipio, non id fieri, quòd ego ſim ſanctior;
ed vt eſſe contendam: & forte, quia ſum
lebilior; ac propterea extraordinarijs hu-
uſmodi auxilijs indigeam: debeo autem præ
mnibus, gaudere de ijs, quæ Deus facit, etiãſi
n meum cedant contemptum: nihil ſiquidem
naiorem conſolationem mihi adferre debet,
quàm Diuina & æterna Dei ordinatio. Et hæc
ſt excellentiſsima animi diſpoſitio, ad reci-
iendam Sancti Spiritus plenitudinem, ſicut
i duo viri receperunt. Gratias tibi, Pater
upreme; ob occultam prouidentiam, qua tua
lona electis tuis diſtribuis; omnes quidem
ionorando & ditando, licet hos plus quàm
llos, pro tuo libitu: Ego tua occulta iudicia
eneror, certus quòd ſint iuſtiſsima. Gaudeo
le gratijs omnibus tuis ſeruis collatis, &
uod alii maiores accipiant, quam ego; ſiqui-
lem tibi ita placet. Id verò ſupplex omninò
ro, ne mea peccata, manus tuas alioquin li-
eraliſsimas, ligent; reliqua omnia Diuinæ
uæ prouidentiæ committo, ſiquidem quid-
quid mihi donaueris, etiamſi paruum, excedit
nerita mea; ſufficitq; mihi, à manu tua proue-
iire, quidquid illud ſit; vt magnam ego grati-
m reputem, & meipſum animem, ad te pro-
ter illud glorificandum in æternum. Amen.

te, ſicut fuit Filius tuus dilectiſsimus, vt illum hic in humilitate imitans, dignus fiam obtinere partem eius exaltationis in cœlum.

III. TERTIA cauſa fuit, vt diſcamus iudicium noſtrum Diuinis iudicijs ſubijcere; quæ aliam ſæpè viam tenent, quàm noſtrum. Nam in hac deſignatione Apoſtoli, vt ex ipſo textu apparet, primo loco poſuerunt Barſabam, ſecundo autem Mathiam: Deus autem e *commutans manus*, ſicut Iacob, vt his duobus Filijs benediceret, primo relicto, ſecundum elegit. non quod Barſabas indignus fuiſſet, ſed vt intelligamus, in his donis gratiæ, facere Deum quod ipſe vult, quia ita vult, & ita illi placet: ideoque ſępe in illis, f *primi ſunt nouiſsimi, & nouiſſimi primi*, iuxta illud, g *ita Pater, quia ſic placitum fuit ante te*. Nec quiſquam propterea cóqueri poteſt, quia omnibus dat Deus, quod neceſſarium eſt ad ipſorum ſalutem; in alijs verè fauoribus extraordinarijs, & ſuper erogationis, ſine cuiuſque iniuria, agit pro libitu.

c *Geneſ.* 48 14.
f *Matt.* 20 16.
g *Luca.* 10. 21.

EX quo deducam, ſicut Iuſtus Barſabas, nec indignatus nec queſtus eſt, nec inuidit ſuo ſocio, ſed, quòd iuſtus eſſet, Diuinæ ſe voluntati conformauit; eodē etiam modo Sanctus Mathias, dignitate accepta, non euanuit, nec ſocium ſuum contēpſit; ſed magis ex animi demiſſione, inferiorem ſe illo in iuſtitia & ſanctitate exiſtimauit: ita ego, ſi me videro relinqui, & minoris fieri quàm alios facere debeo, quod Barſabas; &, ſi videro me alijs præferri, facere debeo, quod Sanctus Mathias; volunta-

tem

tem ſcilicet meam Diuinæ omnino ſubijciendo, h *in cuius manibus ſunt ſortes meæ*, & cuius prouidentia euenit, vel præferri, vel reijci; & parui, aut magni fieri; mihique perſuadebo, quando huiuſmodi aliquam gratiam à Deo accipio, non id fieri, quòd ego ſim ſanctior; ſed vt eſſe contendam: & forte, quia ſum debilior; ac propterea extraordinarijs huiuſmodi auxilijs indigeam: debeo autem præ omnibus, gaudere de ijs, quæ Deus facit, etiãſi in meum cedant contemptum: nihil ſiquidem maiorem conſolationem mihi adferre debet, quàm Diuina & æterna Dei ordinatio. Et hæc eſt excellentiſsima animi diſpoſitio, ad recipiendam Sancti Spiritus plenitudinem, ſicut hi duo viri receperunt. Gratias tibi, Pater ſupreme, ob occultam prouidentiam, qua tua dona electis tuis diſtribuis; omnes quidem honorando & ditando, licet hos plus quàm illos, pro tuo libitu: Ego tua occulta iudicia veneror, certus quòd ſint iuſtiſsima. Gaudeo de gratijs omnibus tuis ſeruis collatis, & quod alii maiores accipiant, quam ego; ſiquidem tibi ita placet. Id verò ſupplex omninò oro, ne mea peccata, manus tuas alioquin liberaliſsimas, ligent; reliqua omnia Diuinæ tuæ prouidentiæ committo, ſiquidem quidquid mihi donaueris, etiamſi paruum, excedit merita mea; ſufficitq; mihi, à manu tua prouenire, quidquid illud ſit; vt magnam ego gratiam reputem, & meipſum animem, ad te propter illud glorificandum in æternum. Amen.

h *Pſal.* 30. 15.

MEDITATIO XXII.

DE INGENTI BENEFICIO quod Deus contulit mundo in aduento Spiritus Sancti, & in quem finem sit missus.

ANTE *Meditationem eorum, quæ refert Sanctus Lucas de ipso Spiritus Sancti aduẽtu, statui hanc Meditationem præmittere, vt melius intelligatur excellentissimi huius doni magnitudo, & circumstantiæ, quibus fuit datum, & quis sit qui Spiritum Sanctũ dat, quibus, propter quæ motiua, & in quos effectus & fines.*

PVNCTVM I.

I. PRIMVM ergo considerandum, æternum Patrem, accedente statuto die, decreuisse mittere in mundum personam Spiritus Sãcti, idque ob triplicem causam.

Ioan. 14. 26. Paracletus Spiritus sanctus, quem mittet Pater in nomine meo.

PRIMA fuit, ob suam infinitam bonitatem & charitatem, quæ, vt ipsum permouit, dare nobis Filium suum Redemptorem, ita eum induxit, vt Spiritum Sanctum mitteret sanctificatorem, idq; merè gratis, & ex mero amore, nullis nostris meritis; potiùs nobis ob multas causas immeritis; siquidem cùm mundus adeò indignè personam Filij tractasset, indignus erat, cui Spiritus Sanctus daretur: quare vt Christus ipse Dominus, dixit

Nico-

Nicodemo a *sic Deus dilexit mundum, vt Filium suum vnigenitum daret*; ita nobis dicere licebit, sic mundum dilexit, vt ei Diuinum suum spiritum daret, qui æque bonus est atque Filius, & atq; ipse Pater: siquidem ipse cum vtraq; persona est vnus Deus. SECVNDA CAVSA fuerunt merita Christi Domini nostri, qui morte & passione sua hoc donum nobis est promeritus, sedensque ad dexteram Patris hominum agit aduocatum; & vulnera sua illi ostendens, instat, vt Verbum quod ipse dedit adimpleatur. Promiserat autem, b *ego rogabo Patrem, & alium Paraclitum dabit vobis*: fuitq; hæc petitio adeò efficax apud Patrem, vt mox illam exaudiuerit, vt labores eius, qui optimè ipsi placuisset, hoc etiam præmio afficeret. TERTIA CAVSA siue motiuum, fuit propria nostra necessitas & miseria, quæ huius Patris misericordiarũ viscera ad commiserationem commouit, vt vltimum in omnibus malis auxiliatorem mitteret, qui erat Spiritus Sanctus: quare c *misericordia & veritas obuiauerunt sibi, & Iustitia & Pax osculatæ sunt*, & conuenerunt, vt hanc missionem impetrarent; IVSTITIA, ex parte Christi Domini nostri, qui id fuerat promeritus; MISERICORDIA, ex parte bonitatis Dei, ac nostram miseriam attendentis. Gratias tibi, supreme Pater, ob tuam infinitam charitatẽ, quæ te ad infinitum hoc donum nobis dandum permouit; & totum bonum quod à te procedit. Dedisti nobis Filium tuum, qui ab

a *Ioan.* 3.16.
b *Ioan.* 14. 16.
c *Psal.* 84. 11.

intellectu tuo procedit, tanquam verbum tuum; nunc etiam mittis Spiritum sanctum, qui à tua voluntate sicut amor tuus procedit. Quid tibi Domine reddam pro adeò pretiosis donis! accipe quæso intellectum & voluntatem meam, cum omnibus actionibus, quæ ab eis procedunt, vt omnes ad tuam gloriam cedant in æternum, Amen.

II: d *Joan.* 15. 26. & *ca.* 16. 7. e *Psal.* 67. 19. e *Ephes.* 4. 8.

d MITTIT etiam nobis *Spiritum Sanctum*, eumque largitur Iesus Christus Dominus noster Filius Dei viui, à quo simul & Patre, Spiritus ipse Sanctus procedit; Sic adimplens quod prædictum erat, e *ascendens in altum, captiuam duxit captiuitatem, dedit dona hominibus*, cùm Spiritum sanctum misit; in quo cælestia omnia dona continentur. Cuius Christi Domini motiuum, præter bonitatem & misericordiam eius, nostramque necessitatem, fuit, vt Spiritus sanctus manum vltimam imponeret, ac omninò perficeret mundi Redẽptionem, promouens opus, quod ipse Christus inceperat, sicut ipse in sermone post cænam significauit, vt paulò post dicemus.

f *Ioan.* 17. 4.

HOC AFFECTV petam à Christo Domino nostro, vt mihi mittat Spiritum sanctum, dicens; O mundi Redemptor, qui tanti fecisti f *opus consummare, quod tibi Pater dedit, vt faceres*, cupiens, tua opera esse perfecta; da mihi, quæso, Diuinum Spiritum, vt consummet in me opus, quod tu cœpisti, applicans mihi efficaciter, copiosæ tuæ Redemptionis fructus,

III. DENIQVE considerandum, quamuis Pa-

ter &

ter & Filius nobis mittant Spiritum sanctum, ipsum tamen etiam se nobis dare. ipse enim & dator est & donum, ob insignem eius in nos amorẽ: & quia à Patre & Filio, tanquam amor procedit, donans nobis amorẽ suum, etiam seipsum donat, ideoq; petere ab ipso possumus, vt seipsum cõmunicet nobis, ac donet. O Spiritus Diuine, teipsum mihi dona; quia nihil præter te, satiare me potest. O Dator munerũ, da mihi mun⁹ omniũ maximũ, quod es tu; nã te ipsum dãs, omnia tua dederis; & quoniã proprietas tua est, esse donũ, ostende te erga me donũ, dans ꝙ tu es, vt ego dẽ tibi, quod sũ.

PVNCTVM II.

CONSIDERANDI sunt iam fines, ob quos Pater & Filius, Spiritum sanctũ nobis mittũt. quos intelligemus ex ijs, quæ Christus Dominus noster in sermone post cœnam dixit. *Primum*, venit Spiritus sanctus, vt Christo Domino nostro succedat in officio *protectoris, Aduocati, & consolatoris*; exercens illud inuisibiliter in Apostolis, sicut ipse Christus visibiliter faciebat in eisdem: & ita illis dixit, a *ego rogabo Patrẽ, & alium Paraclitũ dabit vobis, vt maneat vobiscum in æternum*, qui curam vestri geret, erit vester Patronus, & Protector in vestris ærumnis, Consolator in vestris tristitijs, aduocatus & intercessor in vestris necessitatibus, b *postulans pro vobis gemitibus inenarrabilibus*, quatenus vos impellet, & permouebit ad orãdũ & petẽdũ, quod vobis expedit. Qui Paraclet⁹, quoniã inuisibiliter veniet,

I.

a *Ioã. 14. 16.*

b *Rom. 8. 26*

nunquam à vobis recedet, ſicut ego recedo præſentia corporali; ſed permanebit vobiſcum in æternum. Gratias tibi, O mundi Redemptor, quòd talem nobis in tua abſentia dederis ſucceſſorem, qui ſit nobis fortis protector, dulcis Conſolator, & ſolicitus Aduocatus. O Spiritus Sanctiſime, veni ad ſeruum tuum, qui te ſuſpirat; eſto mihi in pugna & periculis protector, & in afflictionibus conſolator; & vt patronus, age meas partes in omnibus meis neceſsitatibus; impellens me, ad ita feruenter orandum, vt earũ remedium obtineam. DEINDE, dat nobis etiam Chriſtus Dominus Spiritum Sanctum, vt ſuccedat ei in officio Magiſterij; docens nos, & repetens in corde noſtro doctrinam, quam ipſe ore ſuo prædicauit: & ita dixit Apoſtolis; c *cùm venerit Paracletus Spiritus Sanctus, quem mittet Pater in nomine meo* (hoc eſt loco mei, & propter me) *ipſe vos docebit omnia, & ſuggeret vobis omnia, quæcunq;* hactenus dixi, & in poſterum dixero vobis: quaſi diceret, docebit vos omnia quæ ad ſalutẽ & perfectionem veſtram, vobis expedient, & ad veſtrum munus explendum; quorum tamen d *multa non poteſtis portare modò.* Quæcunq; præterea vel audiueritis, vel legeritis, aut ex mea doctrina dидiceritis, ea ſuggeret vobis omnia, & in memoriã reuocabit, quãdo id opus erit; repetetque & conferet intra veſtrũ Spiritum, vt neq; ex ignorantia, nec ex obliuione, in aliquo deficiatis, quod vobis cõuenit. Et hæc inſtitutio

c Ioan. 14. 26.

d Ioan. 16. 12.

non

nō erit arida & purè ſpeculatiua, ſed ſuccoſa, & plena deuotione: & ideo S. Ioannes dixit, *quod e eius vnctio docet me de omnibus.* O Magiſter cæleſtis, qui abſq; ſtrepitu verborum; memoriā imples veritatibus, & intellectū illuſtras, vt eas cognoſcat ita, vt etiā ad eas afficiatur. Veni, viſita rudem animam meam, ignorantem, & obliuioni obnoxiam; & qui Spiritus es veritatis, ita illam doce omnem veritatem, vt falſitatem omnem, & mendacium repellat; ita te illi aſſiſtente, vt omnia, quæ cognoſcere opus erit agnoſcat; nec eorum obliuiſcatur, cùm ad executionem veniendum eſt. e 1. *Ioa.* 2. 27

TERTIO datus eſt Apoſtolis Spiritus Sanctus, vt internè illis *f teſtimonium daret de Christo*, quis eſſet; vt & ipſi poſtea publicè, mundo idem teſtimonium redderent, (ſicut ipſemet Chriſtus, dum viueret inter homines, etiam de ſeipſo teſtimonium dederat) & ſe tanquam teſtes veritatis, qui ab initio cum ipſo fuiſſent, ad Martyrium offerrent; exponentes vitam ſuam pro illius veritatis teſtimonio, quando id ita opus eſſet. INGREDIENS itaque Spiritus Sanctus in cor iuſti, hoc præſtat officium, vt illi teſtimonium reddat, quis ſit Chriſtus, luce ſua ita illum illuſtrans, vt credat, illum eſſe Deum & hominē; Saluatorem & vnicum remedium ſuum; & vt magnam de eo concipiat æſtimationem; eundem ex toto corde amet, & ad eius imitationem excitetur, mouenſque eum, vt opera exerceat adeò Sancta, & interdum adeò prodi- III. f *Ioan.* 15. 26

TERTIA virtus fuit, ORATIONIS & accessus ad Deum qui nouit corda hominum, vt ille declararet, vtrum illorum duorum, ad eam dignitatem elegisset, in quo simul fatebantur, facilè homines in his electionibus decipi posse: quia non nouerunt corda, in quibus bonum & malum residet; ideoque facilè contingere, vt malum existiment probum; aut minus bonum meliorem: fatebantur etiam, Deum in sua æternitate aliquos elegisse ac designasse, ad suæ Ecclesiæ dignitates & officia: ideoque hoc nobis in votis esse debet, vt illos ipsos eligamus, quò nostra electio Dei electioni conformetur. Ad quæ omnia plurimum confert feruens oratio, quæ fit in concordia & charitate. O Spiritus Sanctissime, cuius prouidentiâ, Sancta illa discipulorum Christi Congregatio regebatur, tribue omnibus, quæ in Ecclesia sunt Congregationibus, hasce supernas virtutes, OBEDIENTIAM, CONCORDIAM, HVMILITATEM, ET ORATIONEM; vt in illis tanquam in quatuor firmissimis columnis fundatæ, perseuerēt semper in Spiritu sanctæ vocationis suæ. Et quoniam sine illis, neque ego possum in mea perseuerare; infunde eas mihi cum tua copiosa gratia, ad tuæ gloriæ manifestationem.

PVNCTVM III.

CONSIDERANDAE hic sunt causæ, ob quas Christus Dominus, prætermisso Iosepho, qui cognominabatur Iustus, Mathiam

elege-

elegerit ad Apostolatum. PRIMA enim fuit, quia vult Deus, omnia sibi præstita obsequia honorare: & quoniam Barsabas, in magno iam erat honore & authoritate inter discipulos, ob opinionem Sanctitatis, cuius causâ cognominabatur Iustus, & hoc cognomine ab omnibus appellabatur, voluit etiam Mathiam honorare, qui tale cognomen non habebat; sed aliud valde gloriosum, Apostoli scilicet illi tribuit, vt omnes illum etiam hoc nomine venerarentur. ACCEDIT, quod Mathias cum esset aliàs vir Sanctissimus, erat simul humillimus; qui Sanctitatem suam studiosè occultabat, vt altiora humilitatis fundamenta iaceret; ac propterea non erat assecutus honorificũ illud Iusti cognomen, cumque sit Christo Domino nostro familiarissimum, a *exaltare humilies, & b suscitare à terra inopem, & de stercore erigere pauperem, vt collocet eum cum principibus; cum principibus populi sui*, ita voluit exaltare & honorare Sanctum Mathiam, dignitate principis in Ecclesia sua, quæ id insinuat, se sentire de Sancto Mathia, cùm in eius festo die, Euangeliũ legit, in quo Christus Dominus dixit: c *Confiteor tibi Pater, quia abscondisti hæc* fidei mysteria, *à sapientibus & prudentibus*, & reuelasti ea paruulis & humilibus: & paulò post inuitat omnes, vt ab ipso *discant mites esse & humiles corde*. O Deus altissime, d *qui in altis habitans, humiles respicis*, qui versantur *in terra*, respiciens me oculis tuæ misericordiæ, fac me humilem cor-

a *Luca*.1.52. c.14. 11.
b *Psal*.112.7
c *Matt*.11. 25.
d *Psal*.112.6

te, sicut fuit Filius tuus dilectissimus, vt illum hic in humilitate imitans, dignus fiam obtinere partem eius exaltationis in cœlum.

III. TERTIA causa fuit, vt discamus iudicium nostrum Diuinis iudicijs subijcere; quæ aliam sæpè viam tenent, quàm nostrum. Nam in hac designatione Apostoli, vt ex ipso textu apparet, primo loco posuerunt Barsabam, secundo autem Mathiam: Deus autem e *commutans manus*, sicut Iacob, vt his duobus Filijs benediceret, primo relicto, secundum elegit. non quod Barsabas indignus fuisset, sed vt intelligamus, in his donis gratiæ, facere Deum quod ipse vult, quia ita vult, & ita illi placet: ideoque sæpe in illis, f *primi sunt nouißimi, & nouißimi primi*, iuxta illud, g *ita Pater, quia sic placitum fuit ante te.* Nec quisquam propterea cóqueri potest, quia omnibus dat Deus, quod necessarium est ad ipsorum salutem; in alijs verè fauoribus extraordinarijs, & super erogationis, sine cuiusque iniuria, agit pro libitu.

c *Genes.* 48 14.

f *Matt.* 20 16.

g *Luca.* 10. 21.

Ex quo deducam, sicut Iustus Barsabas, nec indignatus nec questus est, nec inuidit suo socio, sed, quòd iustus esset, Diuinæ se voluntati conformauit; eodē etiam modo Sanctus Mathias, dignitate accepta, non euanuit, nec socium suum contēpsit; sed magis ex animi demissione, inferiorem se illo in iustitia & sanctitate existimauit: ita ego, si me videro relinqui, & minoris fieri quàm alios facere debeo, quod Barsabas; &, si videro me alijs præferri, facere debeo, quod Sanctus Mathias; volunta-

tem

tem ſcilicet meam Diuinæ omnino ſubijciendo,h *in cuius manibus ſunt ſortes meæ*, & cuius prouidentia euenit, vel præferri, vel reijci; & parui, aut magni fieri; mihique perſuadebo, quando huiuſmodi aliquam gratiam à Deo accipio, non id fieri, quòd ego ſim ſanctior; ſed vt eſſe contendam: & forte, quia ſum debilior; ac propterea extraordinarijs huiuſmodi auxilijs indigeam: debeo autem præ omnibus, gaudere de ijs, quæ Deus facit, etiãſi in meum cedant contemptum: nihil ſiquidem maiorem conſolationem mihi adferre debet, quàm Diuina & æterna Dei ordinatio. Et hæc eſt excellentiſsima animi diſpoſitio, ad recipiendam Sancti Spiritus plenitudinem, ſicut hi duo viri receperunt. Gratias tibi, Pater ſupreme; ob occultam prouidentiam, qua tua dona electis tuis diſtribuis; omnes quidem honorando & ditando, licet hos plus quàm illos, pro tuo libitu: Ego tua occulta iudicia veneror, certus quòd ſint iuſtiſsima. Gaudeo de gratijs omnibus tuis ſeruis collatis, & quod alii maiores accipiant, quam ego; ſiquidem tibi ita placet. Id verò ſupplex omninò oro, ne mea peccata, manus tuas alioquin liberaliſsimas, ligent; reliqua omnia Diuinæ tuæ prouidentiæ committo, ſiquidem quidquid mihi donaueris, etiamſi paruum, excedit merita mea; ſufficitq; mihi, à manu tua prouenire, quidquid illud ſit; vt magnam ego gratiam reputem, & meipſum animem, ad te propter illud glorificandum in æternum. Amen.

h *Pſal.* 30. 15.

MEDITATIO XXII.

DE INGENTI BENEFICIO quod Deus contulit mundo in aduento Spiritus Sancti, & in quem finem sit missus.

ANTE *Meditationem eorum, quæ refert Sanctus Lucas de ipso Spiritus Sancti aduētu, statui hanc Meditationem præmittere, vt melius intelligatur excellentissimi huius doni magnitudo, & circumstantiæ, quibus fuit datum, & quis sit qui Spiritum Sanctũ dat, quibus, propter quæ motiua, & in quos effectus & fines.*

PVNCTVM I.

I. PRIMVM ergo considerandum, æternum Patrem, accedente statuto die, decreuisse mittere in mundum personam Spiritus Sãcti, idque ob triplicem causam.

Ioan. 14. 26. Paracletus Spiritus sāctus, quem mittet Pater in nomine meo.

PRIMA fuit, ob suam infinitam bonitatem & charitatem, quæ, vt ipsum permouit, dare nobis Filium suum Redemptorem, ita eum induxit, vt Spiritum Sanctum mitteret sanctificatorem, idq; merè gratis, & ex mero amore, nullis nostris meritis; potiùs nobis ob multas causas immeritis; siquidem cùm mundus adeò indignè personam Filij tractasset, indignus erat, cui Spiritus Sanctus daretur: quare vt Christus ipse Dominus, dixit

Nico-

Nicodemo a *sic Deus dilexit mundum, vt Filium suum vnigenitum daret*; ita nobis dicere licebit, sic mundum dilexit, vt ei Diuinum suum spiritum daret, qui æque bonus est atque Filius, & atq; ipse Pater: siquidem ipse cum vtraq; persona est vnus Deus. SECVNDA CAVSA fuerunt merita Christi Domini nostri, qui morte & passione sua hoc donum nobis est promeritus, sedensque ad dexteram Patris hominum agit aduocatum; & vulnera sua illi ostendens, instat, vt Verbum quod ipse dedit adimpleatur. Promiserat autem, b *ego rogabo Patrem, & alium Paraclitum dabit vobis*: fuitq; hæc petitio adeò efficax apud Patrem, vt mox illam exaudiuerit, vt labores eius, qui optimè ipsi placuisset, hoc etiam præmio afficeret. TERTIA CAVSA siue motiuum, fuit propria nostra necessitas & miseria, quæ huius Patris misericordiarũ viscera ad commiserationem commouit, vt vltimum in omnibus malis auxiliatorem mitteret, qui erat Spiritus Sanctus: quare c *misericordia & veritas obuiauerunt sibi, & Iustitia & Pax osculata sunt*, & conuenerunt, vt hanc missionem impetrarent; IVSTITIA, ex parte Christi Domini nostri, qui id fuerat promeritus; MISERICORDIA, ex parte bonitatis Dei, ac nostram miseriam attendentis. Gratias tibi, supreme Pater, ob tuam infinitam charitatẽ, quæ te ad infinitum hoc donum nobis dandum permouit; & totum bonum quod à te procedit. Dedisti nobis Filium tuum, qui ab

a *Ioan.* 3.16.

b *Ioan.* 14.16.

c *Psal.* 84.11.

intellectu tuo procedit, tanquam verbum tuum; nunc etiam mittis Spiritum sanctum, qui à tua voluntate sicut amor tuus procedit. Quid tibi Domine reddam pro adeò pretiosis donis! accipe quæso intellectum & voluntatem meam, cum omnibus actionibus, quæ ab eis procedunt, vt omnes ad tuam gloriam cedant in æternum, Amen.

II: d Joan. 15. 26. & ca. 16. 7. e Psal. 67. 19. e Ephes. 4. 8.

d MITTIT etiam nobis *Spiritum Sanctum*, eumque largitur Iesus Christus Dominus noster Filius Dei viui, à quo simul & Patre, Spiritus ipse Sanctus procedit; Sic adimplens quod prædictum erat, e *ascendens in altum, captiuam duxit captiuitatem, dedit dona hominibus*, cùm Spiritum sanctum misit; in quo cælestia omnia dona continentur. Cuius Christi Domini motiuum, præter bonitatem & misericordiam eius, nostramque necessitatem, fuit, vt Spiritus sanctus manum vltimam imponeret, ac omninò perficeret mundi Redẽptionem, promouens opus, quod ipse Christus inceperat, sicut ipse in sermone post cænam significauit, vt paulò post dicemus.

f Ioan. 17. 4.

HOC AFFECTV petam à Christo Domino nostro, vt mihi mittat Spiritum sanctum, dicens; O mundi Redemptor, qui tanti fecisti f *opus consummare, quod tibi Pater dedit, vt faceres*, cupiens, tua opera esse perfecta; da mihi, quæso, Diuinum Spiritum, vt consummet in me opus, quod tu cœpisti, applicans mihi efficaciter, copiosæ tuæ Redemptionis fructus,

III. DENIQVE considerandum, quamuis Pa-

ter &

ter & Filius nobis mittant Spiritum sanctum, ipsum tamen etiam se nobis dare. ipse enim & dator est & donum, ob insignem eius in nos amorẽ: & quia à Patre & Filio, tanquam amor procedit, donans nobis amorẽ suum, etiam seipsum donat, ideoq; petere ab ipso possumus, vt seipsum cõmunicet nobis, ac donet. O Spiritus Diuine, teipsum mihi dona; quia nihil præter te, satiare me potest. O Dator munerũ, da mihi mun⁹ omniũ maximũ, quod es tu; nã te ipsum dãs, omnia tua dederis; & quoniã proprietas tua est, esse donũ, ostende te erga me donũ, dans ꝙ tu es, vt ego dẽ tibi, quod sũ.

PVNCTVM II.

CONSIDERANDI sunt iam fines, ob quos Pater & Filius, Spiritum sanctũ nobis mittũt. quos intelligemus ex ijs, quæ Christus Dominus noster in sermone post cœnam dixit. *Primum*, venit Spiritus sanctus, vt Christo Domino nostro succedat in officio *protectoris, Aduocati, & consolatoris*; exercens illud inuisibiliter in Apostolis, sicut ipse Christus visibiliter faciebat in eisdem: & ita illis dixit, I.
a *ego rogabo Patrẽ, & alium Paraclitũ dabit vobis, vt maneat vobiscum in æternum*, qui curam a Ioã. 14. 16.
vestri geret, erit vester Patronus, & Protector in vestris ærumnis, Consolator in vestris tristitijs, aduocatus & intercessor in vestris necessitatibus, b *postulans pro vobis gemitibus inenarrabilibus*, quatenus vos impellet, & per- b Rom. 8. 26
mouebit ad orãdũ & petẽdũ, quod vobis expedit. Qui Paraclet⁹, quoniã inuisibiliter veniet,

nō erit arida & purè ſpeculatiua, ſed ſuccoſa, & plena deuotione: & ideo S. Ioannes dixit, quod e *eius vnctio docet me de omnibus*. O Magiſter cæleſtis, qui abſq; ſtrepitu verborum; memoriā imples veritatibus, & intellectū illuſtras, vt eas cognoſcat ita, vt etiā ad eas afficiatur. Veni, viſita rudem animam meam, ignorantem, & obliuioni obnoxiam; & qui Spiritus es veritatis, ita illam doce omnem veritatem, vt falſitatem omnem, & mendacium repellat; ita te illi aſſiſtente, vt omnia, quæ cognoſcere opus erit agnoſcat; nec eorum obliuiſcatur, cùm ad executionem veniendum eſt. e 1. *Ioa.* 2. 27

TERTIO datus eſt Apoſtolis Spiritus Sanctus, vt internè illis f *teſtimonium daret de Christo*, quis eſſet; vt & ipſi poſtea publicè, mundo idem teſtimonium redderent, (ſicut ipſemet Chriſtus, dum viueret inter homines, etiam de ſeipſo teſtimonium dederat) & ſe tanquam teſtes veritatis, qui ab initio cum ipſo fuiſſent, ad Martyrium offerrent; exponentes vitam ſuam pro illius veritatis teſtimonio, quando id ita opus eſſet. INGREDIENS itaque Spiritus Sanctus in cor iuſti, hoc præſtat officium, vt illi teſtimonium reddat, quis ſit Chriſtus, luce ſua ita illum illuſtrans, vt credat, illum eſſe Deum & hominē; Saluatorem & vnicum remedium ſuum; & vt magnam de eo concipiat æſtimationem; eundem ex toto corde amet, & ad eius imitationem excitetur, monenſque eum, vt opera exerceat adeò Sancta, & interdum adeò prodi- III. f *Ioan.* 15. 26

giosa, vt illa ipsa testimoniũ reddat de Christo, quẽ ille imitatur. O Saluator mi, mitte super me Spiritum veritatis, qui à te, & à Patre procedit, vt abundantia suæ lucis, faciat me internè cognoscere, quis tu sis, ita vt etiam te diligam, & talia faciam opera, per quæ Pater tuus glorificetur; tu verò ab omnibus cognoscaris; & sis apud omnes in honore. Amen.

IV. DENIQVE venit Spiritus sanctus, vt huius mundi vitia reprehendat, ac corrigat, eumq; de eis conuincat; ac de victoria, quã Saluator contra Dęmonẽ obtinuit, arguat: sicut idẽ officiũ præstitit Christus, cũ in mundo prædicaret, ideoq; Apostolis suis dixit, g *cum venerit ille Paraclitus, arguet mundum de peccato, & de iustitia, & de iudicio*; quasi induẽs personã vestrã, arguet per vos mundũ de peccatis eius, & infidelitate, cõuincẽs eũ, quòd malefaciat, nõ credendo in me; & non seruando legem meã. Rationibus quoq; ac testimoniis eum conuincet de iustitia, & sanctitate vitæ meæ, ac legis, & doctrinæ meæ. Et vltimò etiã conuincet, & cognoscere faciet iudiciũ, quod ego fecerim contra peccatũ, damnans Dæmonẽ, eumq; de mundo expellens; damnans iniquitatem & approbans iustitiam. Hoc idem facit Spiritus S. internè in abbreuiato cuiusuis hominis mũdo, eius enim officium est, arguere malũ quod quisque facit, eumque exhortari ad bonum & æquũ, quòd facere debet; illum etiã docere iudiciũ, quod merito facere debet inter bonũ & malũ, Christũ & Dęmonẽ; vt bonũ amplectẽs

g Ioan. 16. 8.

ſequatur Chriſtũ;deteſtãs malũ;fugiat Dæmonẽ.O Spiritus ſanctiſs.veni in abbreuiatũ hũc animæ meæ mundum: argueq; illã & couince de ſuo peccato, & de tua iuſtitia, doceaſq; rectum iudicium facere. non enim te minus verum Conſolatorẽ & aduocatũ oſtẽdis, quãdo vitia mea reprehendis amanter, quã cùm tuarum conſolationum delicias illi cõmunicas.

PVNCTVM III.

TERTIO eſt conſiderãda infinita huius doni, quod nobis datur, magnitudo, Spiritus S. videlicet, qui per excellẽtiã appellatur a *Donũ Dei altiſſimi*, eſt enim omniũ donorũ maximũ & eorum fons & origo. nõ itaq; eſt contentus Deus noſter, dare nobis gratiam & charitatẽ, cæteraſq; virtutes ſupernaturales, & ſeptem ipſius Spiritus S. dona; ipſum etiam principiũ & cauſam reliquorum nobis dat, vt nos conſeruet, regat, augeat, & perficiat. ſicut qui fontem habens non contentus eſſet, aquã fontis aliis dare; ſed ipſum quoq; dat fontem, ex quo perpetuo fluit aqua. Et propterea Chriſt⁹ Dominus noſter, loquens b *de Spiritu, quem accepturi erant credentes in eum*, dixit: *Qui credit in me*, ſicut dicit Scriptura: *flumina de ventre eius fluent aquæ viuæ*. Et quo intelligeretur, hęc flumina fore perpetua, dixit: c *aqua quã ego dabo, fiet in eo fons aquæ ſalientis in vitam æternam*. O Spiritus ſanctiſſime, qui es d *fluuius aquæ vitæ, ſplendidus tanquam criſtallus, procedens de ſede Dei & agni, in medio plateæ eius*, eam irrigans; & lignũ vitæ, afferens fructus duodecim

a *Eccleſ.*
S. Tho. p. 1. q 38.
b *Ioan. 7. 39*
c *Ioan. 4. 14*
d *Apocal. 21.*

per

per menses singulos reddens fructum suum, & folia ligni ad sanitatem gentium: veni ad paruam hanc animæ meæ ciuitatem, irriga illam copiosis tuis gratiis, & produc e *duodecim tuos fructus* in ea, *Charitatem, gaudium, pacem, patientiam, benignitatem, bonitatē, longanimitatem, mansuetudinem, fidem, modestiā, continentiam & castitatem.* Ne verò hi fructus arescant, aut marcescant, assiste mihi semper, illos in suo virore conseruans, & augens perfectionem, vsque ad vitam æternam Amen.

e *Gal. 5. 22. Spiritus Sancti fructus.*

EX CONSIDERATIONE tāti huius doni, magnam fiduciam concipiam, quòd sit mihi daturus Deus quidquid ab illo petiuero. Nam qui dat quod pretiosius est, dabit proculdubio quod est minus, iuxta illud Apostoli, f *qui pro nobis tradidit Filium suum, quomodo non etiam cum illo, omnia nobis donauit?* Ita licebit nunc dicere, qui Diuinum Spiritum nobis donat, quomodo non donaturus est nobis omnia, quæ ab illo petemus, si in eiusdem Spiritus virtute: & per merita filij, per quem ille datur, ea petantur? Huic confidentiæ adiungam desiderium intimum, vt Spiritus Sanctus, in me producat duodecim prædictos fructus, perpendens, quid quisque illorum sit, & singulos propria petitione petēs; Et primum quidem petam CHARITATEM dicens: O Spiritus Diuine, qui es ipsa g *charitas, & qui manet in Charitate, in te manet, & tu in eo*, effice in me hanc Charitatē; vt te diligam, & copiosos amoris fructus proferam: Et in eundem

f *Rom. 8. 32.*

g *1. Ioa. 4. 16*

dem modum reliquos fructus petam, & septem illius dona, de quibus paulò post faciemus Meditationem.

PVNCTVM IV.

QVARTO considerandum, qui sint illi, quibus tantum hoc donum confertur: vt ex hoc, magis elucescat Diuinæ liberalitatis magnitudo. Perpendam itaque, etsi magna fuerit largitas, donum hoc dare pauperibus piscatoribus, Idiotis, & Pusillanimibus, & alteri hominũ multitudini minoris adhuc momẽti, maiorẽ tamẽ adferre admirationẽ, quod omnibus nationibus & populis totius vniuersi, Iudæis, gentilibus & Barbaris illud offerre voluerit, nullo homine excluso, quantumuis vili & despecto, etiam qui maximus priùs fuisset peccator, modò vellet se disponere ad illum recipiendum. Nam vt Sanctus Petrus dixit: a *non est personarum acceptor Deus, sed in omni gente, qui timet eum, & operatur iustitiam, acceptus est illi*, & accipiet Spiritum Sanctum: & ita reipsa dedit illum multis, qui participes fuerunt, & rei Crucifixionis Filij ipsius, & innumeris aliis qui serpẽtes & bestias terræ, tanquam Deos colebant; ita vt qui prius erat Satanæ habitatio, & spelũca Leonum & Draconum, idem sit nunc templum Dei viui, & habitatio Diuini eius Spiritus; in quo ille, cum donis suis requiescit; sic adimplens, quod per Ioẽlẽ Prophetam promiserat, b *effundam Spiritum meum super om-*

a *Actuum* 10. 34.

b *Ioel.* 2. 28.

nem carnem. O Dei nostri liberalitatem infinitam! quo vltrà progredi potuit liberalissima eius misericordia, quàm vt ita profuse Spiritum adeo pretiosum effunderet, in vasa adeo vilia, atque sunt homines. Num Domine non tu es, qui olim dixisti, e *non permanebit spiritus meus in homine in æternum, quia caro est?* quomodo ergo nunc dicis, *effundam Spiritum meum super omnium carnem*; si locutus fuisses de tua sola carne, quæ Diuinæ tuæ personæ est vnita, rectum erat super eam effundere tuum Spiritum: quia talem carnem, talis Spiritus decebat; sed asseueras te *effusurum Spiritum tuum, super omnem carnem*; quæ tamen talis est, vt nihil aliud scire videatur, quam bellum gerere, & contradicere tuo Spiritui; quomodo ergo Diuinum adeò Spiritú, vis coniungere carni, adeò terrenæ & rebelli? O immensa Charitas, & liberalitas incomprehensa! Non vult Deus Spiritum suum dare ei, qui est caro, & secundum carnis leges vitam suam instituit, repugnans legibus Spiritus: sed si is, qui caro est, carnalem suam vitam velit mutare, & dolere de tempore in tali vitæ ratione consumpto, Deus effundet super talem Spiritum suum, qui viuificet ita carnem; vt vitam ducat spiritualem, tali Spiritu dignam. Gratias tibi Pater misericordiarum, ob infinitam bonitatem, quam ostendis dans tantum donum adeò vili creaturæ, atq; est homo; & Spiritum Diuinum, cum misera nostra carne iungens. Si vis tuam misericor-

e *Genes. 6. 3.*

diam in his donis plurimùm ſplendere: En me hominem, qui totus ſum caro; ſed cupiens tamen, tuo ſpiritu viuificari; da mihi illum, Domine, gratuito, vt habitet in me, & anima mea te glorificet, ob ſupremum beneficium, quod in eum confers, qui adeò indignus erat, qui illud reciperet.

MEDITATIO XXIII.

DE MODO QVO SPIRItus Sanctus ſuper diſcipulos venit in die Pentecoſtes.

PVNCTVM I.

a *Vm complerentur dies Pentecoſtes, erant omnes pariter in eodem loco.* a Actuum 2.1.

CIRCA hæc verba conſideranda ſunt myſteria, quæ latent in loco, tempore, ac die, quo venit Spiritus ſanctus, & in conuentu Perſonarum ſuper quas venit.

PRIMVM itaque conſiderandum, eiuſdem Spiritus ſancti inſtinctu, cõueniſſe in die Pẽtecoſtes omnes Chriſti diſcipulos, & Beatiſſimam Virginem eius Matrem, in Domum & cænaculum; in quo ſolebant aliàs conuenire; qui nimirum erant centum & viginti, vt paulò ſuperius retulit ſanctus Lucas. Omnes verò vnà clamabant, orantes Patrem æternum, per merita Filij ſui, & ipſum quoque Filium, vt promiſſum ſpiritum ſanctum mitte- I.

rent: quorum orationes, fuerunt per sanctos Angelos ante Deum præsentatæ; quæ coniunctæ petitioni ipsius Filij, qua homo erat, fuerunt exauditæ, ac decretum, vt illo die daretur quod petebant: quia nullus est adeò prolixus terminus, ad quem tandem non accedat, qui petendo perseuerat, & patienter sperat aduentum Domini.

II. *Supra Medit.* 20. *& in* 4. *par. Medit.* 10.

DEINDE perpendendum, hanc domum & cænaculum, (vt iam aliàs est dictum) repræsentare Ecclesiam vniuersalem, in quam se recipiunt quicunq; sunt discipuli Christi, vniti eadem fide, & cultu eiusdem Dei, & obseruantia eiusdem legis. Et sicut hoc die datus est Spiritus Sanctus iis, qui in ea domo coniuncti erant, non verò iis, qui erant extra; ita Spiritus Sanctus, iis tantum datur, qui intra suam Ecclesiam manent, & se ad illum recipiendum disponunt; nec vllus vnquam illum recipiet, qui extra illam fuerit. sicut enim b *columba, non inuenit extra arcam vbi requiesceret spes eius*; ita Spiritus Sanctus, qui per columbam significatur, non inuenit, in quo habitet extra Ecclesiam, quæ per c *Noe arcam* significatur; & ideo Christus Dominus noster dixit: d *mundum non posse recipere Spiritum Sanctum*, mundum appellans Congregationem eorum, qui ipsius fidem negant, Doctrinam repellunt, & legi resistunt. Hoc me excitare debet, ad ingentes gratias Deo agendas, quod me ad Sanctæ suæ Ecclesiæ domum deduxerit; in qua, nisi ego mihi deesse velim,

b *Gen.* 8. 9.
c 1. *Pet.* 3. 20.
d *Ioa.* 14. 17.

acci-

accipiam Spiritum sanctum, si me oratione & ea vnitione me præparauero, quam sancti Apostoli habuerunt.

TERTIO causam exquiram, cur venerit Spiritus S. illo die Pentecostes, (Pẽtecoste aũt erat festiuitas Iudæorum, instituta in memoriam legis, quam Deus dederat illis in monte Sinai, & celebrabatur die quinquagesima post Pascha Agni.) Causa igitur fuit, vt significaret Spiritum S. præcipuè venire ad imprimendã in animis hominum legem gratiæ, quã Christus prædicauerat, & finem imponere antiquæ legi, quæ fuerat eius figura: ideoque ipso die, quo illa fuit data, fuit hæc altera promulgata; quamuis alio modo: nam vetus illa erat lex timoris; ideoque data fuit, e *cum audirentur tonitrua, micarent fulgura, clangorq́ buccinæ vehementius perstreperet; vt totus populus timuerit*, Deus quoque *mortem populo* minatus est, *si terminos præscriptos transcenderet*, quando lex ipsa dabatur. Scripta fuit etiam in f *tabulis lapideis*; eò quòd esset grauissima, & daretur hominibus duræ ceruicis, & indurati cordis: At lex noua, est lex amoris, g quam suauissimè scripsit ipse Spiritus sanctus *in visceribus* hominum, & in tabulis *cordis eorum*, h *auferens cor lapideum, & dans cor carneum*; vt *Spiritus* ipse sanctus *esset in medio eorum*, sicut per suos Prophetas facturum se promiserat. O supreme Pater, cuius manus est filius tuus, qui à te procedit, per quem creasti omnia, & cuius digitus est Spiritus sanctus qui ab vtro-

III.

e *Exo*: 19.16

f *Exo*. 24.12

g *Ier*. 31.33. *Hebr*. 10.16.

h *Ez*. 36.26

que procedit, per quem i *renouasti faciem terra*, scribens per ipsum sanctam tuam legem in
[P]s.103.30. cordibus hominum; scribe eandem in meo, eodem dexteræ tuæ digito, idque adeo fortiter, vt nunquam ex eo deleatur, & siquidem
[P]rouerb.3.3. & 7.3. mihi iubes, vt k *eandem eo legem in tabulis cordis mei describam*, & amore ad eius executionem cooperer, da mihi quod iubes, vt sic exsequar sicut tu vis.

VENIT etiam Spiritus sanctus die quinquagesimo, post Christi Passionem & Resurrectionem, vt significet, se adeò abundáti suo aduentu, concedere l *Iubileum Plenissimum*,
[Le]u. 25.10. qui numero quinquagesimo notatur, & *plenariam remissionem* omnium debitorum & peccatorum, in virtute Passionis Redemptoris nostri; Ideoque Ecclesia de Spiritu sancto dicit, quod ipse sit *remissio omnium peccatorum*. O Spiritus sanctissime, veni cum plenitudine in animam meam, & plenissimum Iubileum illi concede, remittens ei omnia peccata, à quibus expedita, conscendat magno Iubilo ad gaudia tuæ æternæ gloriæ. Amen.

PVNCTVM II.

[A]ct. 2. 2. a ET *factus est repentè de cælo sonus tanquam aduenientis Spiritus vehementis.* In singulis hisce verbis, aliquod exprimitur mysterium, aut proprietas aduentus Spiritus sancti in animam, per inspirationes, quæ ipsius in eam ingressum præcedunt; quæ sunt motus quidam repentini, quos in anima persentiunus,

timus, & instar fulguris, aliquam fidei veritatem nobis aperiunt, & instar scintillarum ignis calefaciunt nos, & trahunt ad id, quod est bonum & sanctum.

I.

PRIMVM venit iste sonus *repentè*, ad insinuandum, inspirationem & visitationem Diuini Spiritus, nec diem habere, neque horam certam designatam; sed venire quando homo minus cogitat, & quando, & quomodo ipse Spiritus vult: vt enim ipse Christus Dominus dixit, b *spiritus vbi vult spirat*. Nam (vt postea dicemus) sola sua misericordia inspirat. Quare semper orandus est, vt veniat; & eius aduentus expectandus, die & horâ, paternæ ipsius prouidentiæ relictis: veniet enim quando mihi magis expediet, licet quandocunque venerit mihi sit futurum repente.

b *Ioan.* 3. 8. *Medit.* 26.

II.

DEINDE sonus iste venit *de cœlo*, non ab Oriente, aut Occidente, nec à Septentrione, aut à Meridie huius terræ; ad insinuandum, Spiritus sancti inspirationem, non esse à terra, nec vires in ea esse, ad talem spiritum excitandum; sed ab ipso cœlo descendere: quia (vt Sanctus Iacobus ait) c *omne datum optimum, & omne donum perfectum de sursum est, descendens à Patre luminum*. DATVM OPTIMVM per excellētiam, est Filius; & DONVM PERFECTVM per excellentiam, est Spiritus sanctus; ideoque quæcunque data & dona ab eis procedunt, descendunt de cœlo à Patre æterno, à quo & Filius & Spiritus sanctus procedunt.

c *Iac.* 1. 17.

O Pater luminum, mitte mihi ex alto *datum* hoc *optimum & donum perfectum*: Veniat de cælo ventus hic Diuini tui Spiritus, qui me rapiat, & ad locum illum deducat, ex quo ipse exiuit.

III. TERTIO, sonus hic fuit *Spiritus* aut venti; ad insinuandum, Spiritum sanctum, inspiratione sua, efficere in nobis admirandos aliquos effectus, ipso vento significatos. Nam inspiratione ipsa dat & conseruat in nobis spiritualem gratiæ vitam; eâdem respiramus, & mortificatur nostrarum concupiscentiarum ardor: illa nos mundat ac purgat, separans in animis nostris pretiosum à vili, granum à palea, & quod bonum & perfectum est, à malo & imperfecto; illa nos mouet & impellit ad vitium fugiendum, & sequendam virtutem. Vt itaque aëre viuimus & respiramus, nec sine eo viuere possumus; ita in Diuino ipso Spiritu & eius virtute c *viuimus, moue-mur, & sumus* in esse gratiæ, & sine eo, nec habere nec conseruare possumus hoc esse, & hoc viuere. O vitæ Spiritus, *qui* spirans & d *insufflans super interfectos*, quos vidit Ezechiel, *statim illos reuiuificasti*: Veni & inspira super animas, ob peccatum mortuas, vt gratiâ tuâ illas reuiuifices: e *veni Auster* de cœlo, *& perfla hortũ* animæ meæ, vt inspiratione tua, ex virtutum arboribus, *fluant aromata* fragrantium actionum ad gloriam ipsius Dei, & proximorum ædificationem.

O Deus æterne, qui f *fecisti medium forna*

c *Actuum.* 7.28.

d *Ezec.* 37.10

e *Cant.* 4.6.

f *Dan.* 3.50.

cus, quasi ventum roris flantem, ne ignis contrista ret, aut molestiam aliquam inferret tribus pueris in eam coniectis. mitte in me temperatum Diuini tui Spiritus ventum, vt flammas temperet, ardentes in fornace meæ sensualitatis, & omnes animæ meæ facultates excitentur ad tuas continuas laudes, Amen.

QVARTO, fuit Spiritus VEHEMENS ad notandum impetum & feruorem, quo Spiritus sanctus impellit ad opera virtutum, vi quadam suaui ac beneuola; nō vt coacti, & repugnante nostra voluntate, sed vt libētissimè ea faciamus. odit enim torporem & pigritiā; quia vt ait S. Ambrosius, g *nescit tarda molimina Spiritus S. gratia.* ingressus enim animā, deducit illā instar nauis, quę prospero & ad puppim, vt dicitur vēto, sine defatigatione, & magna velocitate impellitur: quia & ipse est huius nauis gubernator, qui eā ad portū & locū destinatū dirigit. Et de huiusmodi dixit Apostolus, h *qui Spiritu Dei aguntur, hi sunt Filij Dei.* O Spiritus Diuine, qui dilectissimos Filios tuos, vehementissimè ad opera virtutis & Sanctitatis impellis; veni super animam meam, tanquam Spiritus vehemens, & ad omnia, quæ tibi placent, vehementer impelle; in omnibus viis suis illam gubernans, vt ad æternum gloriæ tuæ portum tandem perueniat.

IV.

g *Lib. 2. in Luc.*

h *Rom. 8. 14*

VLTIMO Spiritus hîc vehemens, ingentem SONVM, tonitrui similem excitauit, qui per totam Ciuitatem fuit auditus: ad insinuandum, quod aduentus Spiritus sancti, in

V.

ſuis iuſtis, & per eos, talia efficiat opera, vt in toto mundo audiantur, ob admirandum vitæ exemplum, & interdum ob ingentia prodigia, & præcipue ob vim verbi, & prædicationis ipſorum, ſicut apparuit in Apoſtolis, de quibus ſcriptum eſt, quod i *in omnem terram exiuerit ſonus eorum, & in fines orbis terræ verba eorum*; & ob eam cauſam Chriſtus Dominus, duos ex ſuis diſcipulis k *Boanerges*, hoc eſt *Filios tonitrui* appellauit, quia inſtar tonitrui cuiuſdam, ad prædicandum exiuerunt per orbem. O Dilecte mi, ſonet vox tuæ inſpirationis in auribus meis; vt talia per illam opera faciam, quę in vniuerſo orbe audiantur, ad proximorum ædificationem, & illos excitandos, ad te glorificandum in ſæcula. Amen.

i *Pſal.* 18. 5. *Ro.* 10. 18.

k *Mar.* 3. 17

PVNCTVM III.

a *ET repleuit totã domum, vbi erant ſedẽtes.* Conſiderãda hic ſunt myſteria, quæ latẽt in illis verbis, quod repleuerit Spiritus ille totam domum, in qua diſcipuli ſedebant.

a *Actuum* 2. 2.

I. PRIMVM MYSTERIVM fuit, vt ſignificaretur, in lege gratiæ dari Spiritum ſanctũ in magna abundantia & plenitudine, ad omne genus operum, exercitiorum, & miniſteriorum, & ad omnes ſtatus & officia, quæ ſunt in Eccleſia: quia multo liberaliorem oſtendit ſe Deus nunc, quàm fecerit in lege naturæ, aut ſcripta. Nam amicus quidam Iob, qui fuit in lege naturæ, & Elias qui fuit in lege ſcripta, perceperunt aduentum Spiritus ſancti, tan-

quam

quam sibilum b *aura tenuis*. nam tunc limitatus valde dabatur Spiritus, sed post Christi Domini nostri Passionẽ, datur tanquã *Spiritus vehemens, qui repleat totã domum*; quia datur in magna plenitudine, cum omni genere gratiarum, & omni generi hominum; ita vt ipse Redemptor noster, ante suam Passionem, non in tanta plenitudine ipsum dederit: ideo enim dixit sanctus Ioannes, c *nondum fuisse Spiritum datum, quia Iesus nondum fuisset glorificatus*; post Resurrectionem autem cataractæ & portæ cæli apertæ sunt, & *facta est pluuia*, & gratiarum diluuium, quod repleuit totam terram, renouauit, ac fertilem reddidit. Et ideò dixit Isaias: e *quia repleta est terra scientiâ Domini sicut aqua maris operientes eam*. Gratias tibi, dulcissime Redemptor, quòd sacratissimi tui corporis cataractas aperueris, vt totum sanguinem tuum pro nobis effunderes, cuius virtute, cataractas & portas cœli aperueris, ad effundendum copiosum Spiritum tuũ super eos omnes, qui fructu passionis tuæ vti vellent; effunde illum recens nunc Domine super totam Ecclesiæ tuæ domum, vt omnes denuo incipiamus feruenter seruire tibi.

b *Iob.* 4. 16. 3. *Reg.* 19. 12.
c *Joan.* 7. 39.
d *Gen.* 7. 11.
e *Isai.* 11. 9.

II. REPLEVIT etiam hic Spiritus TOTAM DOMVM ita, vt neq; aulam, nec cõclaue, recessum, penetrale aut angulũ reliquerit, quẽ nõ penetrauerit: vt intelligamus, Spiritum S. quod in se est, vniuersim dari & offerri omnibus hominib., in quacunq; mũdi parte, & angulo sint; & ita impleri quod Scriptura Diuina

f Sap. 1. 7. dicit, f *quoniam Spiritus Domini repleuit orbem terrarum*: & quod promisit Deus populo suo, g Ioel. 2. 28. g Act. 2. 17 cum dixit: g *effundam Spiritum meum super omnem carnem & prophetabunt filij vestri, & filiæ vestræ, senes vestri & iuuenes vestri, visiones videbunt, sed & super seruos meos & ancillas, in diebus illis effundam Spiritum meum.*

III. TERTIO ad significandum, quòd quando Spiritus sanctus, cum huiusmodi vehementia, aliquam animam ingreditur, totam eius domum, & eius familiam, facultates videlicet omnes, nulla prætermissa adimplet; nam memoriam implet bonis cogitationibus, intellectum sanctis meditationibus & ratiocinationibus, voluntatem feruentibus desideriis & affectibus; ipsas etiam appetitiones implet affectionibus sanctis: tota itaque illa domus plena est veritatibus, & virtutibus cœlestibus; vt intra illam ferueant omnium illarum actus & exercitationes, quales sunt amor Dei, zelus gloriæ eius, fiducia de eius misericordia, timor ex reuerentia tantæ maiestatis, gaudium & exultatio de eius excellentiis, laudes & gratiarum actiones ob accepta beneficia, dolor de peccatis, desideria & efficacia proposita obediendi Deo, & multa pro illo patiendi. O Spiritus sanctissime, si meam memoriam & intellectū tuis illustrationibus impleres; vt h *cogitationes*, quæ ex h Psal. 75. 11 illis orirentur, *diem festum* lætissimum *tibi agerent*, & mihi. Vtinā voluntas & appetitiones meæ, Diuinitate tua replerentur, vt mea

omnia

omnia desideria & propensiones, ex nunc essent Diuinæ, tuis in omnibus conformes. Imple me, Domine, te ipso, vt i *mea opera plena sint coram te Deo meo*, & nihil in eis sit vacuum, quod te offendat, aut tibi displiceat. i Apocal. 3. 2

IV. VLTIMO perpendam, Spiritum illum sanctum impleuisse totam domum, vbi discipuli erant SEDENTES; ad insinuandum, si velim, Spiritum sanctum implere domum cordis mei; non debere me extra illam vagari, & effundere sponte ad creaturas; sed studere intra meipsum ingredi, & manere sedentem, & in quiete, intra conscientiam meam; bonis cogitationibus ac desiderijs illam, & meipsum pijs aliquibus operibus occupando; & sic exspectare vehementis huius Spiritus aduentum, qui omnia impleat, & abundanti suo amore perficiat. HINC fit, quod supra dictum est, vt quando Deus animas vult visitare, priùs illas recolligat, & intra se ipsas ducat, faciatque illas in secreto cordis sui cubiculo quietè sedere: tunc enim intrat ipse, cum suorum donorum plenitudine.

PVNCTVM IV.

APPARVERVNT *illis dispertitæ linguæ, tanquam ignis, seditque supra singulos eorum.* a Actuum 2. 3.

I. CONSIDERANDA Primum est causa, cur Spiritus sanctus, datus sit in forma ignis visibilis: quia nimirum semper eas formas externas accepit, quæ referrent admirandos effectus, quos efficit in ijs, qui ipsum recipiunt. S. Thom. 1. p. q. 4. a. 7. a 16.

In *Baptismo* Christi apparuit in forma columbæ; ad significandam innocentiam & fæcunditatem bonorum operum, quæ facienda suggerit. In *trãsfiguratione*, apparuit, tanquã nubes resplendẽs, ad significandã pluuiã doctrinæ, quã tradit, & protectionẽ quam accipit suorũ electorũ. In *cænaculo*, à Christo fuit datus, tanquã aspiratio, ad significandã Spiritualẽ vitam, quæ, medijs Sacramentis, nobis confertur. Sed hoc die, apparuit in forma ignis; ad significandum, quod sicut ignis *purificat, illuminat, accendit, & in altũ ascendit*, habetq; vim vniendi, estq; suijpsius cõmunicatiuus, transformans in se quidquid ipsi coniungitur; ita Spiritus S. animas *purificat*, scoriam consumens vitiorũ & peccatorũ; & ab auro argentoq; virtutũ separans scoriã stanni, defectuũ, & imperfectionũ, quæ illis solent admisceri. *Illuminat* intellectũ lumine quodam supernaturali, adeò excellenti, vt certiorem eum reddat de veritatibus & mysterijs fidei, quàm si corporis oculis illas videret. *Accendit* voluntates charitatis ardore, eas inflammans amore Dei & proximorum. *Eleuat* corda è terra ad res cælestes, efficiens, vt *suã conuersationem in cœlis habeant*, ibiq; tanquam in sphæra & proprio suo loco, per contemplationem quiescãt. Deniq; animas ipsas, cum se ipso *vnit*, ita illis cõmunicans virtutes & dona sua, vt sint vnus Spiritus cum ipso, per vnionẽ perfecti amoris. Hic ille ignis est, de quo Christus Dñs dixerat, b *ignem veni mittere in*

b *Luca.* 12. 49.

ter-

terram, & quid volo, nisi vt accendatur? O Redéptor amantissime, imple tuũ desiderium in hac animæ meæ terra, mittens in eius mediũ, Diuinũ hunc ignẽ, vt consumens quidquid in ea terrenũ est, me trahat ad id quod est cœleste. O Diuine Spiritus, qui c *ignis consumens es*, consume in me quidquid tibi displicet, vt capax fiã lucis, ardoris, agilitatis, & actiuitatis istius ignis, perfectè in eum transformatus. c *Deut. 4. 24:*

DEINDE perpendenda est causa; cur ipse ignis fuerit figuræ *linguarũ* potius, quam cordiũ ignitorũ. Causa huius fuit, quia hic Spiritus nõ dabatur Apostolis, vt ipsi soli amarent, & in ignẽ conuerterentur; sed vt suis linguis à diuino hoc Spiritu motis Christi legẽ, mortẽ, & passionẽ mundo prædicarent; & ignis munus exercẽtes, purificarent homines à suis erroribus, & peccatis, eosque lumine veræ doctrinæ illustrarẽt, & flãmis charitatis accẽderent, eorumq; desideria eleuarẽt ad res cœlestes, cõiungentes eos cũ Deo Domino nostro, per vnionẽ veri amoris, implente etiam ipso Christo per eos, quod prius dixerat: *ignẽ veni mittere in terram*, desidero vt semper ardeat. II:

PRAETEREA venit Spiritus S. in nos spiritualiter, in *linguis igneis*, cũ deuotionis affectus nobis cõmunicat; quã deuotionẽ dicit S. Bernard. esse animæ linguã, quæ cũ Deo loquitur: & quando Spiritus S. cũ plenitudine illi cõmunicatur, est lingua ignea, ex qua prodeũt flagrantissimi affectus Diuini amoris cum canticis, de quibus paulo pòst dicemus. *Serm. 45. in cant.*

TER-

III. TERTIO est perpendendum verbum illud, DISPERTITAE LINGVAE, hoc est inter omnes distributæ, quo insinuatur, quod dixit Apostolus, d *diuisiones gratiarum sunt, idem autem Spiritus*: diuisiones quoque variæ sunt ministeriorum & operationum, vt Sapientiæ, Scientiæ, fidei, gratiæ, Sanitatum, signa faciendi, & scripturas interpretandi, & aliæ, quas diuidit ac distribuit Spiritus sanctus pro suo libitu, membris Ecclesiæ; dans illis linguas igneas, vt accepta gratia vtantur. Ex quo affectus concipiam laudis & gratiarum actionis, ob dona, quæ Diuinus hic Spiritus, in membra Ecclesiæ distribuit; gaudens de ijs, quæ fratribus meis communicauit; gratumque me exhibens pro ijs, quæ mihi impertiuit: nam siue hæc siue illa, omnia tendunt in meum commodum, eo modo, quo in membris corporis, naturalis, vtilitas oculi censetur etiam esse vtilitas manus; & manus commodum, etiam est oculi; quia vnum iuuat alterum.

d 1. Corint. 12. 4.

IV. DENIQVE etiam considerandum est illud verbum, SEDIT SVPRA SINGVLOS EORVM, vt insinuetur, quod ignis Spiritus sancti, quod in se est, ita venit ex instituto, vt super nos SEDEAT, desiderans nunquam recedere, nisi nos illum expellamus, iuxta illud quod Christus Dominus dixit, & e *Pater alium Paraclitum dabit vobis, qui maneat vobiscum in æternum*, quod si quando nos deserit, id culpâ nostrâ accidit, nam vt ait Diuina Sapientia,

e Ioan. 14. 16.

entia, f *Spiritus Sanctus disciplinæ* virtutis *effugiet fictum, & auferet se à cogitationibus, quæ sunt sine intellectu* & ratione, *& corripietur à superueniente iniquitate.* si itaque vis anima mea, vt Spiritus sanctus sedeat super te, maneatque tecum in æternum, fuge omnem duplicitatem & fictionem; excute omnem cogitationem & affectum inordinatũ, nec præbeas aditum iniquitati: cum enim sit Spiritus purissimus, non vult ingredi in animam intentione aliqua praua infectam, nec habitare in corpore subiecto peccatis, nec permanere in homine, instar bestiæ viuente, & carnis suę appetitiones sequente. f Sapien. 1.5.

PVNCTVM V.

a ET *repleti sunt omnes Spiritu Sancto.* a Actuum 2.4.

PRIMVM consideranda est infinita bonitas & liberalitas Trinitatis Sanctissimæ, tam Patris & filij qui mittunt, quàm Spiritus sancti, qui seipsum dat, cum enim, qui in cænaculo illo erant, adeò essent diuersorum meritorum & dignitatis; omnes tamen suis donis repleuit, & lætitia; & omnibus ita se totum dedit, vt omnes remanerent Spiritu sancto pleni & saturi; nihil tunc aliud extra Deum optantes, impleuit singulariter totam domum animæ cuiusque, nullâ eius potentiarum inani relictâ. NAM MEMORIAE impressit Diuinas scripturas, vt earum recordarentur, quandocunque illis vsui esse possent; INTELLECTVI, magnam in-

fudit

fudit intelligentiam earum, & omnium principaliũ mysteriorum, quæ sub earum cortice latent. VOLVNTATI, & cordi, vno quasi impetu insculpsit omnem legẽ charitatis, & amoris, adeò exactè & perfectè, vt quamuis nec lex, nec Euangelium scriptum, esset in mundo, ipsi essent lex viua, & lex interior impelleret illos, ad eam exactè seruandam; ac deniq; ex tempore, cum illis effecit officia sua omnia. Nam instar iucundi venti, suauitate illos repleuit, & solis instar, lumine; & instar ignis, calore cœlesti; sicut Magister, suâ doctrina; sicut Medicus, perfectâ & plenâ sanitate; & in momento ex timidis fecit audaces; ex imbecillibus, fortes; ex ignaris sapiẽtes; ex inuidis, charitate feruẽtes; ex ambitiosis, humiles; & ex imperfectis, fecit in omni perfectione præstantes. b *O Mutatio dexteræ excelsi!* O infinita diuini Spiritus potentia! Nam mutationem, quam trium annorum pugna, adhibitis tribus fortissimis tormẽtis, *Prædicationũ, Exemplorũ, & signorũ* expedire non potuit, hãc hodierna die, in vno momẽto perfecit Spiritus Christi, & virtus de alto descendẽs. Mitte O bone Iesu, hanc super me virtutẽ, tui Diuini Spiritus, quæ me in aliũ planè virũ conuertat, totũ factum iuxta tuam voluntatẽ. Veni, ô Spiritus Sãctissime, tuisq; donis ita me imple; vt mores meos terrenos, in cœlestes cõmutẽ; neq; velim, aut aliquid extra te cupiam, si te plenus sim, & interna tua præsentia satiatus.

b *Psal. 76. 11.*

II. DEINDE considerandum, quod licet omnes

nes discipuli, repleti fuerint Spiritu S. alij tamen alijs plura dona receperunt; sicut si duo vasa aqua sint plena, quod maius est, plus aquę continet; ita qui sanctiores erãt meliusq; dispositi inter discipulos, maiorem Spiritus S. plenitudinẽ, & copiosiorẽ gratiã acceperunt; & quod cõsequẽs est, Sacratissima virgo Domina nostra plus accepit gratiæ, lætitiæque Spiritualis, quã reliqui omnes simul; Apostoli verò plus quã reliqui discipuli, omnes tamen Deũ glorificabãt, ob singulare illud beneficiũ in oẽs collatum. Sed, & ego gaudio exultabo, congratulabor Beatissimæ Virgini, de tot acceptis donis, & ingenti gaudio, quo fuit affecta, cum vidit omnes discipulos Spiritu sancto repletos; ac porrò perfectissimè impletam pretiosam Filij sui promissionem.

III. HINC etiã ingẽs concipiã desideriũ, præparandi me quo maximo potero feruore, ad accipiendum Spiritum sanctum, quẽ scio copiosiorem dari ijs, qui melius sunt præparati. PRAEPARATIO autẽ hæc, quatuor his potissimùm virtutibus fit. *Prima* est PVRITAS CONSCIENTIAE; purgato scilicet vase, in quo Spiritus S. dona sua sit effusurus. *Secunda* est HVMILITAS CORDIS, euacuando scilicet illud à seipso, & ab omni Spiritu, qui sit contrarius ipsi Diuino. *Tertia* est FIDVCIA in Deum, dilatando scilicet animæ capacitatem & sinus, non ad mensuram meorum meritorum tantũ, sed meritorũ Christi Domini nostri, & infinitę bonitatis, & liberalitatis Dei

Quarta est FERVENS ORATIO, qua hæc dona obtinentur, petendo à Deo, vt ea donet, non attendens quis ego sim, sed quis ipse sit. Quo autem perfectius has quatuor virtutes exercuero, eò magis ero dispositus ad Spiritú S. eiusq; dona copiosiora recipienda. O Deus altissime, qui populo tuo dixisti: c *dilata os tuum, & implebo illud*; en d *aperio os meum*, desiderans *attrahere Spiritum*, vellemq; dilatare sinus animæ meæ ad eum plenissimè recipiendum: imple eos Domine, iuxta voluntatem tuam, tuaque misericordiâ ampliùs illos dilata, vt copiosiorem capiant gratiam.

c *Psal.* 80. 11.
d *Psal.* 118. 131.

IV.

VLTIMO perpendam etiam, fuisse omnes repletos; quia tantum acceperunt, quantum illis opus erat ad suum munus exequendū, habet enim Deus hoc in more, vt tantum cuique conferat gratiæ, quantum illi est necessarium, ad perfectè explendum munus & officium sibi commissum iuxta vitæ statum, in quo illud exequi debet. Quare Sacratissimam Virginem, & Sanctum Ioannem præcursorem, & Apostolos tantâ gratiâ impleuit quantam dignitas & officium requirebat, ad quod fuerunt electi: idemque nunc facit cum ijs, quos ad statum & officia Ecclesiastica vocat, vt constabit in sexta Parte.

S. *Thom.* 3. *p. q.* 7. *a.* 10.
2 *Tim.* 4. 5. *Ministerium tuum imple.*

PVNCTVM VI.

a ET *cœperunt loqui varijs linguis, prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis.*

a *Actuum* 2. 4.

I.

CONSIDERANDA hîc est primum spe-

cialis

cialis illa gratia, à Spiritu ſancto Apoſtolis infuſa; cum repentè eis dedit facultatem illā loquendi varijs linguis, vt in toto mūdo poſſent Euangelium prædicare: quæ gratia non tam erat in proprium ipſorum commodum, quàm omnium hominum, qui erant in terra. Quare meritò ab omnibus laudandus eſt Deus, quòd hoc donum illis dederit in tantum noſtrum commodum. Et attendendum, quòd, vt confuſio linguarum fuit pœna ſuperbiæ; ita linguarum vnio, eſt præmium humilitatis: &, vt ſuperbi volentes b *ædificare turrim, cuius culmen pertingeret ad cælum*, confuſa illorum lingua *ita, vt non audiret vnuſquiſque vocem proximi ſui, diuiſi ſunt à Deo in vniuerſas terras: & ita ceſſauerunt* à ſuperba ſua cogitatione: ita humiles, cupientes c *ædificare turrim perfectionis*, cuius culmen ad ipſum conſpectum, & vnitionem cum Deo perueniret, adiuti ab eo ſunt, accepta vnitione linguarum, qua poſſent cum omnibus hominibus vniri, & ſuum ædificium ſemper promouere. O Dulciſsime Ieſu da mihi verum Spiritum humilitatis, & igne tui amoris perfice linguam, quam mihi dediſti; vt, quantùm in me erit, iuuem erigere hanc turrim perfectionis, non ſolum in anima mea, ſed etiam in animis meorum proximorum, ita, vt omnes perueniamus ad culmen æternæ tuæ gloriæ. Amen.

b Gen. 11. 7

c Lucæ. 14 28.

II. DEINDE perpendam, Apoſtolos ſtatim atque hoc linguarum donum acceperunt, vti eo cæpiſſe, non temerè & ſine cauſâ, ſed à Spi-

f Sap. 1.7. dicit, f *quoniam Spiritus Domini repleuit orbem terrarum*: & quod promisit Deus populo suo, cum dixit: g *effundam Spiritum meum super omnem carnem & prophetabunt filij vestri, & filiæ vestræ, senes vestri & iuuenes vestri, visiones videbunt, sed & super seruos meos & ancillas, in diebus illis effundam Spiritum meum.*

g Ioel. 2.28.
g Act. 2.17

III. TERTIO ad significandum, quòd quando Spiritus sanctus, cum huiusmodi vehementia, aliquam animam ingreditur, totam eius domum, & eius familiam, facultates videlicet omnes, nulla prætermissa adimplet; nam memoriam implet bonis cogitationibus, intellectum sanctis meditationibus & ratiocinationibus, voluntatem feruentibus desideriis & affectibus; ipsas etiam appetitiones implet affectionibus sanctis: tota itaque illa domus plena est veritatibus, & virtutibus cœlestibus; vt intra illam ferueant omnium illarum actus & exercitationes, quales sunt amor Dei, zelus gloriæ eius, fiducia de eius misericordia, timor ex reuerentia tantæ maiestatis, gaudium & exultatio de eius excellentiis, laudes & gratiarum actiones ob accepta beneficia, dolor de peccatis, desideria & efficacia proposita obediendi Deo, & multa pro illo patiendi. O Spiritus sanctissime, si meam memoriam & intellectũ tuis illustrationibus impleres; vt h *cogitationes*, quæ ex illis orirentur, *diem festum* lætissimum *tibi agerent*, & mihi. Vtinã voluntas & appetitiones meæ, Diuinitate tua replerentur, vt mea

h Psal. 75.11

omnia

omnia desideria & propensiones, ex nunc essent Diuinæ, tuis in omnibus conformes. Imple me, Domine, te ipso, vt i *mea opera plena sint coram te Deo meo*, & nihil in eis sit vacuum, quod te offendat, aut tibi displiceat. i Apocal. 3. 2

IV. VLTIMO perpendam, Spiritum illum sanctum impleuisse totam domum, vbi discipuli erant SEDENTES; ad insinuandum, si velim, Spiritum sanctum implere domum cordis mei; non debere me extra illam vagari, & effundere sponte ad creaturas; sed studere intra meipsum ingredi, & manere sedentem, & in quiete, intra conscientiam meam; bonis cogitationibus ac desiderijs illam, & meipsum pijs aliquibus operibus occupando; & sic exspectare vehementis huius Spiritus aduentum, qui omnia impleat, & abundanti suo amore perficiat. HINC fit, quod supra dictum est, vt quando Deus animas vult visitare, priùs illas recolligat, & intra se ipsas ducat, faciatque illas in secreto cordis sui cubiculo quietè sedere: tunc enim intrat ipse, cum suorum donorum plenitudine.

PVNCTVM IV.

APPARVERVNT *illis dispertitæ linguæ, tanquam ignis, seditque supra singulos eorum.* a Actuum 2. 3.

I. CONSIDERANDA Primum est causa, cur Spiritus sanctus, datus sit in forma ignis visibilis: quia nimirum semper eas formas externas accepit, quæ referrent admirandos effectus, quos efficit in ijs, qui ipsum recipiunt. S. Thom. 1. p. q. 4. a. 7 a 16.

In *Baptismo* Christi apparuit in forma columbæ; ad significandam innocentiam & fæcunditatem bonorum operum, quæ facienda suggerit. In *trāsfiguratione*, apparuit, tanquā nubes resplendēs, ad significandā pluuiā doctrinæ, quā tradit, & protectionē quam accipit suorū electorū. In *cænaculo*, à Christo fuit datus, tanquā aspiratio, ad significandā Spiritualē vitam, quæ, medijs Sacramentis, nobis confertur. Sed hoc die, apparuit in forma ignis; ad significandum, quod sicut ignis *purificat, illuminat, accendit, & in altū ascendit*, habetq; vim vniendi, estq; suijpsius cōmunicatiuus, transformans in se quidquid ipsi coniungitur; ita Spiritus S. animas *purificat*, scoriam consumens vitiorū & peccatorū; & ab auro argentoq; virtutū separans scoriā stanni, defectuū, & imperfectionū, quæ illis solent admisceri. *Illuminat* intellectū lumine quodam supernaturali, adeò excellenti, vt certiorem eum reddat de veritatibus & mysterijs fidei, quàm si corporis oculis illas videret. *Accendit* voluntates charitatis ardore, eas inflammans amore Dei & proximorum. *Eleuat* corda è terra ad res cælestes, efficiens, vt *suā conuersationem in cœlis habeant*, ibiq; tanquam in sphæra & proprio suo loco, per contemplationem quiescāt. Deniq; animas ipsas, cum se ipso *vnit*, ita illis cōmunicans virtutes & dona sua, vt sint vnus Spiritus cum ipso, per vnionē perfecti amoris. Hic ille ignis est, de quo Christus Dn̄s dixerat, b *ignem veni mittere in*

b *Lucæ.12.49.*

ter-

terram,& quid volo,nisi vt accendatur? O Redéptor amantissime,imple tuũ desiderium in hac animæ meæ terra, mittens in eius mediũ, Diuinũ hunc ignẽ, vt consumens quidquid in ea terrenũ est,me trahat ad id quod est cœleste.O Diuine Spiritus,qui c *ignis consumens es*, consume in me quidquid tibi displicet, vt capax fiã lucis, ardoris, agilitatis, & actiuitatis istius ignis,perfectè in eum transformatus. c *Deut.* 4. 24.

II. DEINDE perpendenda est causa; cur ipse ignis fuerit figuræ *linguarũ* potius, quam cordiũ ignitorũ. Causa huius fuit, quia hic Spiritus nõ dabatur Apostolis,vt ipsi soli amarent, & in ignẽ conuerterentur;sed vt suis linguis à diuino hoc Spiritu motis Christi legẽ,mortẽ, & passionẽ mundo prædicarent; & ignis munus exercẽtes, purificarent homines à suis erroribus, & peccatis, eosque lumine veræ doctrinæ illustrarẽt,& flãmis charitatis accẽderent,eorumq; desideria eleuarẽt ad res cœlestes, cõiungentes eos cũ Deo Domino nostro, per vnionẽ veri amoris, implente etiam ipso Christo per eos, quod prius dixerat: *ignẽ veni mittere in terram*,desidero vt semper ardeat.

PRAETEREA venit Spiritus S. in nos spiritualiter,in *linguis igneis*, cũ deuotionis affectus nobis cõmunicat; quã deuotionẽ dicit S. Bernard.esse animæ linguã,quæ cũ Deo loquitur: & quando Spiritus S. cũ plenitudine illi cõmunicatur,est lingua ignea,ex qua prodeũt flagrantissimi affectus Diuini amoris cum canticis,de quibus paulo pòst dicemus. *Serm.* 45. *in cant.*

TER-

III. TERTIO est perpendendum verbum illud, DISPERTITAE LINGVAE, hoc est inter omnes distributæ, quo insinuatur, quod dixit Apostolus, d *diuisiones gratiarum sunt, idem autem Spiritus*: diuisiones quoque variæ sunt ministeriorum & operationum, vt Sapientiæ, Scientiæ, fidei, gratiæ, Sanitatum, signa faciendi, & scripturas interpretandi, & aliæ, quas diuidit ac distribuit Spiritus sanctus pro suo libitu, membris Ecclesiæ; dans illis linguas igneas, vt accepta gratia vtantur. Ex quo affectus concipiam laudis & gratiarum actionis, ob dona, quæ Diuinus hic Spiritus, in membra Ecclesiæ distribuit; gaudens de ijs, quæ fratribus meis communicauit; gratumque me exhibens pro ijs, quæ mihi impertiuit: nam siue hæc siue illa, omnia tendunt in meum commodum, eo modo, quo in membris corporis, naturalis, vtilitas oculi censetur etiam esse vtilitas manus; & manus commodum, etiam est oculi; quia vnum iuuat alterum.

d 1. Corint. 12.4.

IV. DENIQVE etiam considerandum est illud verbum, SEDIT SVPRA SINGVLOS EORVM, vt insinuetur, quod ignis Spiritus sancti, quod in se est, ita venit ex instituto, vt super nos SEDEAT, desiderans nunquam recedere, nisi nos illum expellamus, iuxta illud quod Christus Dominus dixit, & e *Pater alium Paraclitum dabit vobis, qui maneat vobiscum in æternum*, quod si quando nos deserit, id culpâ nostrâ accidit, nam vt ait Diuina Sapi-

e Ioan. 14. 16.

entia, f *Spiritus Sanctus disciplinæ* virtutis *effugiet fictum, & auferet se à cogitationibus, quæ sunt sine intellectu* & ratione, *& corripietur à superueniente iniquitate.* si itaque vis anima mea, vt Spiritus sanctus sedeat super te, maneatque tecum in æternum, fuge omnem duplicitatem & fictionem; excute omnem cogitationem & affectum inordinatū, nec præbeas aditum iniquitati: cum enim sit Spiritus purissimus, non vult ingredi in animam intentione aliqua praua infectam, nec habitare in corpore subiecto peccatis, nec permanere in homine, instar bestiæ viuente, & carnis suę appetitiones sequente. f *Sapien.* 1.5.

PVNCTVM V.

a ET *repleti sunt omnes Spiritu Sancto.* a *Actuum* 24.

I. PRIMVM consideranda est infinita bonitas & liberalitas Trinitatis Sanctissimæ, tam Patris & filij qui mittunt, quàm Spiritus sancti, qui seipsum dat, cum enim, qui in cænaculo illo erant, adeò essent diuersorum meritorum & dignitatis; omnes tamen suis donis repleuit, & lætitia; & omnibus ita se totum dedit, vt omnes remanerent Spiritu sancto pleni & saturi; nihil tunc aliud extra Deum optantes, impleuit singulariter totam domum animæ cuiusque, nullâ eius potentiarum inani relictâ. NAM MEMORIAE impressit Diuinas scripturas, vt earum recordarentur, quandocunque illis vsui esse possent; INTELLECTVI, magnam in-

tudit intelligentiam earum, & omnium principaliũ mysteriorum, quæ sub earum cortice latent. VOLVNTATI, & cordi, vno quasi impetu insculpsit omnem legẽ charitatis, & amoris, adeò exactè & perfectè, vt quamuis nec lex, nec Euangelium scriptum, esset in mundo, ipsi essent lex viua, & lex interior impelleret illos, ad eam exactè seruandam; ac deniq; ex tempore, cum illis effecit officia sua omnia. Nam instar iucundi venti, suauitate illos repleuit, & solis instar, lumine; & instar ignis, calore cœlesti; sicut Magister, suâ doctrina; sicut Medicus, perfectâ & plenâ sanitate; & in momento ex timidis fecit audaces; ex imbecillibus, fortes; ex ignaris sapiẽtes; ex inuidis, charitate feruẽtes; ex ambitiosis, humiles; & ex imperfectis, fecit in omni perfectione præstantes. b *O Mutatio dexteræ excelsi!* O infinita diuini Spiritus potentia! Nam mutationem, quam trium annorum pugna, adhibitis tribus fortissimis tormẽtis, *Prædicationũ, Exemplorũ, & signorũ* expedire non potuit, hãc hodierna die, in vno momẽto perfecit Spiritus Christi, & virtus de alto descendẽs. Mitte O bone Iesu, hanc super me virtutẽ, tui Diuini Spiritus, quæ me in aliũ planè virũ conuertat, totũ factum iuxta tuam voluntatẽ. Veni, ô Spiritus Sãctissime, tuisq; donis ita me imple; vt mores meos terrenos, in cœlestes cõmutẽ; neq; velim, aut aliquid extra te cupiam, si te plenus sim, & interna tua præsentia satiatus.

b *Psal. 76. 11.*

II. DEINDE considerandum, quod licet omnes

nes

nes discipuli, repleti fuerint Spiritu S. alij tamen alijs plura dona receperunt; sicut si duo vasa aqua sint plena, quod maius est, plus aquę continet; ita qui sanctiores erãt meliusq; dispositi inter discipulos, maiorem Spiritus S. plenitudinẽ, & copiosiorẽ gratiã acceperunt; & quod cõsequẽs est, Sacratissima virgo Domina nostra plus accepit gratiæ, lætitiæque Spiritualis, quã reliqui omnes simul; Apostoli verò plus quã reliqui discipuli, omnes tamen Deũ glorificabat, ob singulare illud beneficiũ in oẽs collatum. Sed, & ego gaudio exultabo, congratulabor Beatissimæ Virgini, de tot acceptis donis, & ingenti gaudio, quo fuit affecta, cum vidit omnes discipulos Spiritu sancto repletos; ac porrò perfectissimè impletam pretiosam Filij sui promissionem.

HINC etiã ingẽs concipiã desideriũ, præparandi me quo maximo potero feruore, ad accipiendum Spiritum sanctum, quẽ scio copiosiorem dari ijs, qui melius sunt præparati. III.
PRAEPARATIO autẽ hæc, quatuor his potissimùm virtutibus fit. *Prima* est PVRITAS CONSCIENTIAE; purgato scilicet vase, in quo Spiritus S. dona sua sit effusurus. *Secunda* est HVMILITAS CORDIS, euacuando scilicet illud à seipso, & ab omni Spiritu, qui sit contrarius ipsi Diuino. *Tertia* est FIDVCIA in Deum, dilatando scilicet animæ capacitatem & sinus, non ad mensuram meorum meritorum tantũ, sed meritorũ Christi Domini nostri, & infinitę bonitatis, & liberalitatis Dei

Qua-

cialis illa gratia, à Spiritu ſancto Apoſtolis infuſa; cum repentè eis dedit facultatem illā loquendi varijs linguis, vt in toto mūdo poſſent Euangelium prædicare: quæ gratia non tam erat in proprium ipſorum commodum, quàm omnium hominum, qui erant in terra. Quare meritò ab omnibus laudandus eſt Deus, quòd hoc donum illis dederit in tantum noſtrum commodum. Et attendendum, quòd, vt confuſio linguarum fuit pœna ſuperbiæ; ita linguarum vnio, eſt præmium humilitatis: &, vt ſuperbi volentes b *ædificare turrim, cuius culmen pertingeret ad cælum*, confuſa illorum lingua *ita, vt non audiret vnuſquiſque vocem proximi ſui, diuiſi ſunt à Deo in vniuerſas terras: & ita ceſſauerunt* à ſuperba ſua cogitatione: ita humiles, cupientes c *ædificare turrim perfectionis*, cuius culmen ad ipſum conſpectum, & vnitionem cum Deo perueniret, adiuti ab eo ſunt, accepta vnitione linguarum, qua poſſent cum omnibus hominibus vniri, & ſuum ædificium ſemper promouere. O Dulciſsime Ieſu da mihi verum Spiritum humilitatis, & igne tui amoris perfice linguam, quam mihi dediſti; vt, quantùm in me erit, iuuem erigere hanc turrim perfectionis, non ſolum in anima mea, ſed etiam in animis meorum proximorum, ita, vt omnes perueniamus ad culmen æternæ tuæ gloriæ. Amen.

b Gen. 11. 7.

c Luca. 14. 28.

DEINDE perpendam, Apoſtolos ſtatim atque hoc linguarum donum acceperunt, vti eo cæpiſſe, non temerè & ſine causâ, ſed à Spi- II.

no nostro, cantantes Psalmos & hymnos, cum affectibus laudis & gratiarum actionis, ob ea beneficia, quæ nobis confert; amoris item, & gaudij, quod ipse sit talis: & offerentes nos ipsos, ad omnia obsequia præstanda; & prouocantes virtutes omnes, vt suos actus exercentes, concinnam musicam faciant ad gloriam ipsius. O, Si audiuissem Beatissimam virginem varijs hisce linguis in hoc die loquentem, ex Diuini Spiritus inspiratione, quàm inflammatos affectus laudum & gratiarum actionis eructauerit, & amoris igne fuerit liquefacta colloquens cum suo dilecto! O, qualis musica, tot diuersarum linguarum, sed valdè consonantium, audiebatur ab illis Sacris Cantoribus, in illo cœnaculo, dirigente illos tanquam capellæ Magistro seu archisymphonasco ipso Spiritu sancto! O Spiritus sanctissime, veni in mutam animam meam, ac doce varijs accensorum affectuum linguis loqui; & quandoquidem à me petis, vt sonet vox mea in auribus tuis; clarifica & dulcora illam; vt eius musica, iucunda tibi sit & grata in æternum.
Amen.

MEDITATIO XXIV.

DE ADMIRANDIS OPEribus, quæ Spiritus Sanctus in die Pentecostes per Apostolos fecit.

PVNCTVM I.

a Actuum. 2.5.

ERant in illa die in Ierusalem habitantes Iudæi, viri religiosi, ex omni natione quæ sub cælo est. Facta autem hac voce Spiritus vehementis, conuenit multitudo, & mente confusa est, quoniam audiebat vnusquisq; linguâ suâ in qua nati erant, Apostolos loquentes magnalia Dei. Stupebant autem omnes, & mirabantur ad inuicem dicentes: Quidnam vult hoc esse?

I. CONSIDERANDVM PRIMO, quòd sit proprium Spiritus sancti, sono Diuinæ inspirationis suæ, animos hominũ permouere, & perducere ad locum, vbi audiant prædicatores Euangelij; vt per eorum prædicationẽ, Christum agnoscentes, ad Deum conuertantur; quam ob causam, infinitas ei gratias agẽs, supplex orabo, ne ab hoc beneficio peccatoribus conferendo, desistat; ex parte verò mea, hanc multitudinem imitabor, quæ audiens Spiritum illum vehementem, nõ hæsit domi, quasi contemnens, aut parui illũ faciens; sed statim eò venit, vt videret quidnam esset, & quid prodigiosus ille sonus significaret: ita

ego,

ego, audiens intra me Diuinæ iuspirationis vocem, nec otiosus manere debeo, nec permittere eam præterire; sed statim ad exequendum quod inspirat Deus, me accingere.

II. DEINDE perpendam; Apostolos, qui collecti & in silentio, aduentum hunc Spiritus sancti exspectauerant, statim atque illum acceperunt, exiuisse ex loco illo recollectionis in publicum, & incepisse prædicare magnalia Dei, coram omnibus totius mundi nationibus; quia vis interior Spiritus sancti, ad id eos impellebat; qui non vult sua talenta defodi in terram, & sua dona esse vel ad momentum otiosa, sed statim ad lucem prodire, & cum illis in salutem animarum incumbere. HIS ergo confirmabor in eo, quod supra est dictũ: quod, vt est superbiæ vitium, prodire ad prædicandum, & agendum cum animabus, priusquàm virtus ex alto accipiatur; ità est vitium pusillanimitatis, postquàm ea virtus accepta est, adhuc hærere, & non audere in publicum prodire: vtrumque autem extremum, teste Sancto Gregorio, est periculosum.

Medit.17. pun.2.

3.p. Pastor. admon. 26.

III. TERTIO perpendam, quanta efficacitate & Spiritu, *Apostoli loquerentur* b *magnalia* Dei: nam, quilibet Spiritus mouet ad loquendum, sicut ipse est: Spiritus mundi, linguâ, quam Dauid magniloquam appellat, loquitur magnalia mũdi: Spiritus carnis, carnis magnalia extollit: Spiritus proprius, proprias excellẽtias; at Spiritus diuinus, huiusmodi granditates detestãs, nec ore quidem illas vult acci-

b *Psal.11.4. S. Bern. Ser. de Spirit. & litt. de consci. ad monach. Cisterci.*

pere, nisi vt contemnat & damnat: nam vilia illa iudicat, solumque inspirat, & mouet ad loquendum magnalia Dei, eius virtutes, beneficia, misericordias, & opera ac mysteria eius; altè de Deo & eius rebus sentiens, vt loquatur de ijs quando opus est, non frigidè & animo deiecto, sed igneis linguis, & adeò admirando feruore; vt audientes, ad stuporem & admirationem prouocet; agnoscentes in eo, qui loquitur, mouentis eum, Spiritus Diuinitatem. O Spiritus Diuine, illustra animam meam, vt magnalia Dei cognoscat; & moue linguam meam, vt eo feruore, de illis loquar, quo tu glorificeris, proximi ædificentur, egoq; amore tuo magis accendar. Amen.

PVNCTVM II.

a Actuum. 2. 13.

a ALII *autem irridentes dicebant, quia musto pleni sunt isti. Stans autem* Petrus *cum vndecim, leuauit vocem suam, & locutus est eis: viri Iudæi, non sicut vos æstimatis, hi ebrij sunt, sed pleni Spiritu sancto.*

I. *De iudicijs temerarijs.*

CONSIDERANDVM hic *Primò*, quod nunquã desint mali homines, qui bonos irridentes, Dei opera derideant, temerè de eis iudicantes, & in peiorem partem ea interpretantes, sicut b *Sacerdos Heli, qui obseruans os Annæ loquentis in corde suo coram Domino in tẽplo, æstimauit eam temulentam esse*, ebrietati tribuens, quod à feruore Spiritus procedebat: & cognati Christi Domini nostri, cum is inciperet prædicare, iudicabant ex feruore ipsius, c *illum in furorem esse versum.* Et nunc infeli-

b 1. Reg. 1. 13

c Marci 3. 21.

ces hi, quos Spiritus sanctus repleuerat, eos musto plenos iudicabant. Hoc permittit interdum Deus, vt suos iustos in humilitate & patientia exerceat,& vt videant ipsi, quàm à recto aberrent iudicia hominum; ideoque nihili illa faciant: nec ipsi temerè iudicēt, quod non intelligunt, præcipuè cum à viris sanctis aliquid fieri vident; sed venerentur potius illud in silentio & stupore, aut certe exquirant, sicut aliqui ex illa multitudine fecerunt, dicentes, quid nam vult hoc esse?

DEINDE perpendam, quod Apostoli à Spiritu sancto moti, ex ea irrisione occasionem acceperint, Christi Domini nostri fidem prædicandi; respondentes aliorum interrogationi, vt aliorum errorem retegerent: & ita S. Petrus, tanquam caput Apostolorũ, Primus locutus, dixit; illos qui secum erant, ebrios non esse, cum esset hora diei tertia; hoc est valde mane, nec tale quid, & in tali die de bonis hominibus esse præsumendum; sed plenos esse d *Spiritu illo*, quē Deus per Prophetā Ioel promiserat: quasi diceret, hi quidē vino pleni sunt sed nō illo materiali, sicut vos existimatis, sed alio fortiori, qui est Spiritus Dei, & accensus eius amor; quia introduxit eos in cellā vinariā; vbi à magnitudine, & suauitate amoris eius sunt inebriati. O animarũ amator, e *introduc* me, *in cellam* illam, eamq; exsatia varietate & abundantia pretiosorum *vinorum*, quæ in illa habes, *ordinans in me charitatem* & omnes actus & affectus ab ea prouenientes.

II.

d Ioel. 2.28.

e Cant. 2.4

Tu de hoc vino bibisti, tuosque ad idem faciendum inuitas, dicens; f *bibite amici, & inebriamini charissimi*; & quamuis amici nomen ego non merear, sed tamen, vt amicus fiam, oro vt me inuites, & propines in tanta copia, vt amore tuo inebriatus, exeam à me ipso, & reliquorum omniũ oblitus, nihil extra te velim.

f *Cant.* 5. 1.

PVNCTVM III.

CONSIDERANDVM tertiò, quam præclarum sermonem S. Petrus Apostolus habuerit, testimonium reddens crucifixi Domini nostri: in quo sermone patefecit magnas virtutes, quas Spiritus S. ei cõmunicauerat, & quas Sancti Euangelij ministri habere debent.

I. Quarum PRIMA fuit, magna SAPIENTIA, ac dexteritas in proponendis veritatibus, & mysterijs Christi Domini nostri, comprobans ea efficacissimis scripturæ Diuinæ, Prophetarum, & Psalmorum testimonijs. SE-

II. CVNDA fuit, magna LIBERTAS SPIRITVS, cũ magna cordis fortitudine: nam Petrus, cui anteà ancillulæ vox tantũ incussit timorẽ, vt suum Magistrũ negaret; nunc virtute & fortitudine, quã à Spiritu Sancto accepit, eundẽ suum Magistrũ confessus est, & prædicauit corã innumeris hominibus; Christum, quẽ ipsi crucifixissent, resurrexisse; esse suũ Deum, suũ Messiã, & Saluatorẽ. Et eadẽ libertate idẽ ipsum testificatus est coram Anna, & Caipha, omnibusq́; principibus Sacerdotũ; omnibus eius constantiã stupẽtibus, & iubentibus, a *ne omnino loqueretur, neque doceret in nomine*

a *Actuum.* 4 19.

Iesu:

Iesu: quibus ipse liberè respondit, *si iustū est in conspectu Dei, vos potius audire quam Deum, iudicate. Non enim possumus quæ vidimus & audiuimus non loqui?* Et iterum prohibentibus & minantibus illis, respondit: b *obedire oportet Deo magis, quàm hominibus. Deus Patrum nostrorum, suscitauit Iesum, quem vos interemistis suspendentes in ligno, & nos sumus testes horum verborum.* Idem verò & reliqui Apostoli fecerunt; offerentes se, ob hanc caussam multis laboribus, quos gaudentes pro nomine Iesu obibant; & de omnibus dicitur, quod c *loquerentur verbum Dei, cum fiducia &* audacter.

b Actuum 5.29.

c Actuum 4.31.

III.

TERTIA VIRTVS fuit, magnus ZELVS, & feruor in verbis, quibus audientium corda ita pungebat ac penetrabat, vt qui paulo ante Apostolos musto plenos, & ebrios esse existimabant; mox d *compuncti corde,* se se dederent, *dicentes ad Petrum, & ad reliquos Apostolos: quid faciemus viri fratres?* vt salui simus? & qui exsecranda duritie paulo antè petiuerant, vt Christus crucifigeretur; compuncto nunc corde & tenero, petunt baptizari. O Prodigiosa virtutis Dei mutatio! O vis immensa spiritus Diuini! quis præter Deum, tantam sapientiam & fortitudinem, cum tanto feruore, rudibus adeò & timidis prædicatoribus dare potuisset? & quis alius, præter eundem spiritum, mutare potuisset & emollire durissima talium auditorum corda! Veni, O Spiritus sanctissime, super Ecclesiæ

d Actuum 2.37.

tuæ prædicatores, & super eos, qui illos audiunt; & effice in vtrisque admirandam hanc mutationem, vt omnes Redemptori nostro obediant, ac eundem diligant, & tua Diuina voluntas, omnibus sit nota, & in veneratione habeatur.

IV. e *Actuum* 2.41. VLTIMO perpendam, quòd e *qui receperunt sermonem eius, Baptizati sunt, & appositæ sunt in die illa animæ circiter tria millia*; qui numerus habet aliquod mysterium: nam ita sanctissima Trinitas, eum numerum elegit, vt singulæ personæ, vnum mille animarum illarum, sibi quodam modo vt proprium vendicaret, tanquam primitias innumerabilium animarum, quæ sanctam illius legem essent recepturæ. sicut alio eiusdem Apostoli sermone; conuersa sunt f *quinque millia virorum*, in præmium quinque vulnerum, quæ Christus in cruce accepit. O quanto gaudio Christus Dominus noster fuit affectus, cùm vidit patrem suum, tot animas ad suum obsequium traxisse? promissionem adimplendo, quam hac de re fecerat, cum dixit: g *si posuerit pro peccato animam suam, videbit semen longæuum.* O qualia festa celebrarunt Angeli in cœlo, ob tot peccatorum conuersionem, qui vel h *super vno peccatore pœnitentiam agente*, vehementer exultant! O quanto gaudio Virgo sacratissima exultauit, videns tot homines Diuinitatem Filij sui agnoscentes, in quorum tamen conuersione bonā ipsam partē habuit: nam; dū Apostoli prædicabant, ipsa feruentis-

f *Actuum.* 4.4.

g *Isaia.* 53. 10.

h *Lucæ* 15.7.

ſimè orans, agebat cum Deo de fælici prædicationis eorum euentu. Quam etiam læti Apoſtoli ipſi fuerunt, videntes copioſam adeo ex vno retis iactu piſcationem; totam illum diem conſumentes, in inſtruendo conuerſos, & myſteria fidei ipſos docendo, & ad peccatorum pœnitentiam permouendo, ac deniq; Baptizando, ipſo Domino (ſicut ſanctus Petrus eis obtulit) dante eis Spiritum ſanctum, quo remanerent ſanctitate & ſpirituali lætitiâ pleni. Ex quibus omnibus, & ego concipiam magnos gaudij & laudis affectus, animo exultans; quod videam Chriſtum Dominum meum, à tot animabus agnoſci, & venerationi eſſe, illi quoque congratulans, de adeò copioſa meſſe. O Dulciſſime Ieſu, quàm fæliciter incipis implere, quod dixiſti: i *ſi eleuatus fuero à terra, omnia traham ad me ipſum*: k *iam Domine aſcendiſti in altum, & dediſti dona hominibus*, ſed & pro iis, quæ dediſti, l *accepiſti etiam dona in hominibus*; quia & ipſi homines, ſeipſos per tuam gratiam tibi dedunt, tuque illos admittis in tuum obſequium: da & mihi, Domine, dona tua; & eadem, quæ mihi dediſti, à me accipe, vt totus ſim tuus in ſæcula. Amen.

i Ioa. 12. 32.
k Eph. 4. 8.
l Pſal. 67. 19.

MEDITATIO XXV.

DE ALTISSIMA VITA, quam Spiritus sanctus primis Christianis inspirauit.

PVNCTVM I.

a Actuum 2. 42.

a *Vi baptizati fuerant, erant perseuerantes in doctrina Apostolorum, & communicatione fractionis panis, & orationibus.*

CONSIDERANDVM hîc est, quòd sit Spiritus sancti proprium; iustis, quorum animas seipso repleuit, tria præstantissima virtutum exercitia inspirare, quibus acceptam sanctitatem conseruent & augeant.

I. PRIMVM exercitium est, *perseuerare in Doctrina Apostolorum*, audiendo videlicet conciones, & legendo libros sacros; vt in fide magis confirmentur, amplius penetrantes doctrinam ipsam Euangelicam, & magis ad eam afficiantur; fugiant verò quamcunque contrariam Apostolorum doctrinæ; aut nos tepidiores, & remissiores facientem in ipsa fide, & æstimatione, quam de illa habere oportet.

II. SECVNDVM exercitium est; *perseuerare in communicatione fractionis panis*, in commu-

nione

nione scilicet sanctissimi Sacramenti corporis Christi Domini nostri, qui panis est cælestis; & distribuitur hominibus in terra degentibus, vt conseruetur, & augeatur in eis vita spiritualis gratiæ.

TERTIVM exercitium est *perseuerare in orationibus*; non dicit autem in oratione, sed in orationibus; vt significet, omne genus orationis: quas exprimit sanctus Paulus, cum dicit: vt b *fiant obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones*; & *loquantur* Christiani *sibimetipsis in Psalmis, & hymnis, & canticis Spiritualibus, orando*, omnibus his modis, c *in omni loco, leuantes manus puras ad Deum, sine ira & disceptatione.* III.

b 1. *Tim.* 2. 1

c *Eph.* 5. 19.

HAEC tria, frequentabant fideles omnibus diebus, inspirante id illis Spiritu sancto: quia omnia illa tria sunt spirituale nutrimentum animarum, & medium efficacissimum ad hoc; vt vitam gratiæ conseruent, & augeant dona Dei, vsque ad obtinendam Spiritus sancti plenitudinem. Et ita in Actibus Apostolorum legitur: semper datum fuisse Spiritum sanctum; cùm Apostoli prædicarét, & cùm manus suas super credentes ponerent, & cùm orarent. Credentes itaq; accipiebant Spiritum sanctum, aliquo ex tribus modis, vel, cum prædicationem audirent, de qua S. Lucas ait: d *Adhuc loquente Petro, cecidit Spiritus Sanctus super omnes, qui audiebant verbum*; vel cùm reciperent Sacramenta, de quo dicitur: e *tunc imponebant manus super illos, &*

d *Actuum.* 10. 44.

e *Actuum* 8. 17.

Acci-

accipiebant Spiritum Sanctum, vel cùm Deũ orarent; quæ tamen oratio, erat feruentissima, de qua dicitur: f *cum orassent, motus est locus, in quo erant congregati, & repleti sunt omnes Spiritu Sancto,* locus dicitur tremuisse, vbi illi congregati orauerant: vt significetur stupor, & tremor, quem sua doctrina mundo essent allaturi; & mutatio cordium; quam exẽplo suo & prædicatione, in virtute Spiritus sancti essent effecturi. O Spiritus sanctissime, anima mea esurit, nec panem habeo, quo illã sustentem; da mihi tres istos panes, *doctrinæ, communionis, & orationis*; vt tantæ necessitati subueniam: & quamuis eos non promerear nomine amici; da saltem nomine importuni, in præmium laborum dulcissimi nostri amici Christi Iesu, cui sit gloria & honor in secula.

f *Actuum*. 4 31.

PVNCTVM II.

a *Actuum*. 2 44.

a OMnes etiam, *qui credebant, erant pariter & habebant omnia communia: Possessiones & substantias vendebant, & diuidebant ea omnibus, prout cuique opus erat.*

CONSIDERANDVM hic est, etiam esse proprium Spiritus sancti, inspirare suis electis perfectionem Euangelicam, quam Christus prædicauerat; quam primis illis Christianis imprimendo expressit; vt exemplo essent religiosis, qui illos erant secuturi.

I. PRIMVM, inspirauit illis vitam communitatis, cum summa vnione & charitate: id enim indicat verbum illud; *erant pariter*, idque multò magis Spiritu quàm corpore: nam

propterea dicitur posteà, quod b *multitudinis credentium erat cor vnum & anima vna.* Nam etsi plurimi essent, & diuersarum nationum, corporis constitutionum, facultatum, & talentorum; omnes tamen vno amore, vna voluntate, & vno sensu coniuncti erant, quia omnes habebant Spiritum sanctum, qui illos & secum, & inter ipsos coniungebat; sicut anima, omnia corporis membra, etiamsi diuersa, coniungit: ita enim facturum se promiserat Deus per Ieremiam dicens: & c *dabo eis cor vnum & viam vnam*: & Christus, à Patre suo in nocte cœnę petiuerat, pro suis discipulis: d *vt sint*, inquit, *vnum sicut & nos*; vt ex hac vnione, mundus ipsum agnosceret: quam petitionem Pater exaudiens, hanc discipulis dedit vnionem. O Pater æterne, e *qui inhabitare facis vnius moris in domo*; da hanc vnionem & animorum coniunctionẽ omnibus Christianis, qui in domo tuæ Ecclesiæ habitant, & iis omnibus, qui religiosas domos inhabitant; vt Filius tuus glorificetur in mundo, propter hanc coniunctionem, quam inter se habent, tuam domum inhabitantes. O Spiritus sanctissime, cuius munus est; testimonium perhibere de Christo Saluatore nostro, imprime omnibus eius discipulis, sublimem hãc vnionem; vt amantes se inuicem, ex hoc amoris testimonio, credatur eorum Magister & adoretur.

b *Actuum* 4.33.

c *Ier.* 32.39.

d *Ioan.* 17.11

e *Psal.* 67.7.

PERPENDAM etiam hoc tempore, cæpisse manifestari miracula, quæ prædixit Isaias cum ait: f *Habitabit lupus cum agno*

f *Isaia.* 11.6. & 65.25.

agno: & pardus cum hœdo accubabit: vitulus, & leo, & ouis simul morabuntur, & puer paruulus minabit eos. Vitulus, & vrsus pascentur, simul requiescent catuli eorum, & leo quasi bos comedet paleas. Nam Spiritus sanctus, cum grege ouium & Agnorum Christi, qui erant eius discipuli, coniunxit coniunctione perfectæ charitatis eos, qui in die Passionis eius, illum tanquam lupi, tygrides, & leones fuerant persecuti; & qui solebant esse cupidi, tanquam lupi; cholerici, sicut tygrides; superbi, sicut leones; callidi, sicut vrsi, conficiunt nunc vnum, & eundem gregem, omninò cōcordem, & charitate coniunctum, cum ijs qui sunt mites, humiles, & simplices, sicut oues, & agni: omnes enim accommodant se eodem modo ad eandem escam parum conditam, & leo deponit suos mores, & accipit eos, qui sunt bouis: nam qui sunt nobiliores, demittunt se ad crassas pauperum laboratorum escas, & omnes magna obedientia, subijciunt se gubernationi & imperio humilis piscatoris, quem Christus sui gregis pastorem constituit. O g *mutatio dexteræ excelsi!* O prodigia omnipotentiæ Saluatoris! h *venite & videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram, auferens bella & discordias, vsque ad finem terræ,* cōmutās leones & tygrides, in oues & mãsuetos agnos. Gratias tibi, Saluator omnipotens, ob hasce mutationes, quas Diuini tui spiritus efficacia perficis: Prosequere Domine hoc opus, quod cœpisti, dans Christianis omnibus, ac Religio-

g *Psal. 76. 11*
h *Psal. 45. 9*
Cassian. collat. 12 c. 12.

ſis præcipuè, hanc vnionem, hanc æqualitatẽ, & obedientiam, ac ſubiectionem ſuis prælatis, vt his gratiæ tuæ miraculis infideles permoti fidem tuam recipiant; & fideles in eâdẽ confirmẽtur, & ſemper in amore tuo creſcãt.

SECVNDO inſpirauit Spiritus ſanctus illis Chriſtianis, vt, ad conſeruandam hanc vnionem, haberent RES OMNES COMMVNES, exactiſſimè ſeruantes Euangelicam paupertatem. Nam PRIMVM *omnes ſuas poſſeßiones & ſubſtantias vendebant*, vt pretium *diuideretur inter omnes, prout cuiq; opus erat*: Et ita conſilium illud Chriſti Domini exequebantur: i *ſi vis perfectus eſſe, vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & habebis theſaurum in cœlo.* SECVNDO in ea diuiſione bonorum, non propriam voluntatem & iudicium, ſed Apoſtolorum ſequebantur, k *ponentes ante pedes eorum pretia bonorum, quæ vendebant*; vt illi pro ſuo arbitratu ea diuiderent, hac ratione etiam exuentes omnem affectum carnis & ſanguinis, & voluntatis propriæ; ſequentes verò voluntatem miniſtrorum Chriſti Domini noſtri. TERTIO omnino ita omnem proprietatem rerum omnium etiam in vſu reijciebant, vt l *nullus eorum, quæ poßidebat, aliquid ſuum eſſe diceret*, reijciendo ex ſuis ſermonibus frigidum illud verbum, MEVM & TVVM quod eſt occaſio diſcordiarum; & vt charitas refrigeſcat. Quare corde, verbo, & opere renunciabant omnibus, quæ poſſederant, vt eſſent perfecti diſcipuli Chriſti.

II.

i *Mat.* 19.2

k *Actuum* 4.35.

l *Actuum.* 32.34.

HINC fiebat, vt cùm essent oẽs pauperes, nullus tamen aliqua necessitate premeretur: nam, vt ait sanctus Lucas: *nec quisquam egens erat inter ipsos*. Nam quod quisque habebat, erat omnium, & quod omnes habebant, erat cuiusq; illorum, ita vt res omnes essent communes, in vsum omnium. Erat communis domus, communes vestes, communis cibus, exercitia virtutum, labores, præmia, coronæ, nam cùm essent multi, omnes erant vnus, & vnus ille non erat solus, sed multi in illo erãt, omnes illũ adiuuantes. O Fortunata & beata vita à Christo tradita, ab Spiritu sancto inspirata, ab Apostolis approbata, & à discipulis, qui fuerunt primitiæ Diuini spiritus exercitia! O Diuinitas sanctissima, quæ vna existens in essentia, tribus personis es communis; concede iis omnibus, quos ad statum perfectionis vocasti, vt omnes sint vnus, & quisque cum rebus suis communis sit omnibus, vt m *nihil habentes, omnia possideant*, & n *omnia relinquentes centuplum accipiant*, quam reliquerint, possidẽtes te fontẽ omnium bonorum in sæcula.

S. Basil. de const. mona. c. 19.

m 2. Corint. 6.10.

n Matt. 19. 29.

III.

EX his, quæ sunt dicta, concipiã, si sum Religiosus, magnum desiderium primos hos Christianos imitandi, quos Spiritus sanctus tanquam exemplar quoddam proposuit Religiosorum; quorum plurimi, eius inspiratione, talis paupertatis votum ediderunt, quo stabilior ea, Deoq; gratior esset. Quamobrẽ o *Ananias, cum vendidisset agrum, & fraudasset de pretio agri*, grauissimè à Sancto Petro *morte*

o Actuum. 5.2.

subi-

subitanea punitus fuit, dicente, *non es mentitus hominibus, sed Deo*, & Spiritui sancto, cuius inspiratione, voto se paupertatis obstrinxerat. Sed si liber sim, concipiam desideria eosdem discipulos imitandi in iis, quæ rationi vitæ meæ sunt conformia, corde saltem exuendo res omnes, siquidem sententia illa Saluatoris: p *qui non renunciauerit omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus*, ad omnes pertinet.

August. Ser. 27. de verb. Apostoli. & plures Sancti, quos refert Bellarmin. Tom. lib. 2. de Monach. 20.

p *Luc. 14. 3*

PVNCTVM III.

a *QVotidie quoque perdurantes erant vnanimiter in templo, & frangentes circa domos panem, sumebant cibum, cum exultatione, & simplicitate cordis*, b *collaudantes Deum, & habentes gratiam ad omnem plebem.*

a *Actuum 2. 46.*

b *Luc. 24. 5*

CONSIDERANDVM & hic est, propriũ esse spiritus sancti, inspirare electis alia varia media, ad vnionem, & perfectionem conseruandam.

1. PRIMVM est Vnanimiter eodem scilicet animo, ad templum se conferre, in eoque PERSEVERARE, ea exercitia ibi facientes, ad quæ templum, Dei est destinatum, audire videlicet verbum Dei, orare, Diuinis sacrificiis interesse, & Sacramenta recipere. est enim templum schola Christi, domus orationis, propitiatorium peccatorum nostrorum, & locus Diuino cultui dedicatus.

Et in illis exercitijs, magnam diei partem consumebant, singulari animi voluptate, quia Spiritus sanctus illis assistebat.

II. QVIBVS EXERCITIIS erga Deum præstitis, inspiratione etiam eiusdem Spiritus sancti, alij ad aliorum domos conueniebant, amanter & in charitate se inuitantes, & cibum corporis sumentes cum lætitia, non sensuali sed spirituali; vbi re ipsa implebatur illud Dauidis: c *iusti epulentur & exultent in conspectu Dei, & delectentur in lætitiâ*, cui lætitiæ simplicitatem cordis adiungebant, non simulationes, fictiones, aut murmurationes aliorum contra alios; sed simplici intentione placendi Deo, & fraternam charitatem conseruandi, præbentes nobis exemplum, qua ratione deceat nos cibum sumere, opus videlicet hoc, quod aliàs est proprium carnis, ea ratione spirituale reddendo:

c *Psal. 67.4*

III. HINC proueniebat, vt semper laudarent, & glorificarent Deum, magna totius populi ædificatione, qui diligebat illos & venerabatur, ob sanctitatem & charitatem, quæ in eis resplendebat. O Iesu amantissime, dulcissime iustarum animarum Sponse, quàm opportunè nunc dicere potes, aspiciens vitam paruæ huius Ecclesiæ sponsæ tuæ, d *vulnerasti cor meum soror mea sponsa, vulnerasti cor meum; in vno oculorum tuorum*, vnione videlicet & concordia horum iustorum, qui sunt instar oculorum tuorum: nam vt oculi sibi inuicem sunt similes, & vnà aperiuntur & clauduntur,

d *Cant. 4.9* *S. Greg. ibid*

& vnà ad hanc & illam partem mouentur, vnà vigilant, & vnà dormiunt; ita hi iusti magna concordia simul se conferunt in templum, simul orant, simul verbum tuum audiunt, & opera charitatis exercent, quia omnium est cor vnum, & vnus Spiritus, tecum & inter se inuicem perfecto amore coniuncti. O Spiritus sanctissime, qui es cor Ecclesiæ inuisibile, dimitte per omnia eius membra Spiritus vitæ, tuas videlicet inspirationes Diuinas, quibus magna animorum coniunctione & fortitudine, ad omnia conueniant, quæ tuum obsequium concernunt; ita vt amoris vulneribus, vulnerent cor tuum, dignos se reddentes, quos tu diligas, & in quibus amoris tui ignem augeas. Amen.

ANTEQVAM *prosequar hanc historiam, duas inseram meditationes, ex quibus Iusti, qui nunc in Ecclesia viuant, deprehendant; quantum habeant sumptus à Spiritu S. vt peruenire possint ad eam Sanctitatem, quàm illi primi sancti habuerunt.*

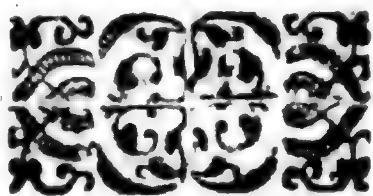

MEDITATIO XXVI.

DE ALTISSIMA PERFECTIONE QUAM SPIRITUS SANCTUS SUIS INSPIRATIONIBUS COMMUNICAT, & DE PROPRIETATIBUS EARUM.

PVNCTVM I.

1. PRIMO considerandum, quòd spiritus sanctus, quos aqua Baptismatis regenerat ad esse gratiæ, faciat sibiipsi similes, suisque inspirationibus ad tantam eos deducat altitudinem sanctitatis, vt possint sicut ipse appellari spiritus, quod ipse Christus Dominus noster, expressè docuit, cum dixit Nicodemo: a *Quod natum est ex carne, caro est; & quod natū est ex Spiritu, Spiritus est: Spiritus vbi vult spirat; & vocem eius audis, sed nescis vnde veniat, aut quo vadat: sic est omnis, qui natus est ex Spiritu.* Quasi dicat; sicut qui per generationem carnalem ex carne natus, est in omnibus similis ei, qui illum genuit, à quo, vt naturam accepit, sic etiam proprietates & propensiones naturales, quas habet ipse genitor; verbi gratia: vnus homo generat hominē sibi similem in iis, quæ propria sunt hominis; quamuis, qui genitus est, non statim in suis actionibus, ad totam suam perfectionē perue-

a Ioan. 3. 6.

niat, donec adoleuerit: sic proportione quadam, qui nascitur de Spiritu sancto per generationem spiritualem, similis est ipsi Spiritui, à quo accipit gratiam, virtutes, & dona, quæ sunt quædam Diuinæ naturæ participatio, quorum virtute appellari potest spiritus, homo scilicet spiritualis, spiritui sancto similis, qui illum genuit spiritualiter. Quamobrem dixit sanctus Augustinus, *si nascaris de Spiritu hoc, eris vt ille*; & virtute eius, poteris in carne viuere, atque si esses spiritus, liber, & expeditus à carnalibus moribus, veritatibus illustratus, virtutibus diues, & feruentibus affectibus accensus; & imitaberis excellentissimum modum, quem ipse habet, sua opera peragendi. O spiritus sanctissime, quas tibi gratias referam, pro tam alta hac dignitate, quam homini carnali concedis, vt possit sicut tu, esse & vocari spiritus. O Pater amantissime, qui filios tuos ita generas, vt etiam intra ipsos maneas, iuuans illos in suis actionibus, vt crescant & proficiant, donec perfecti euadant, sicut tu es; siquidem ergo, me per Baptismum genuisti, suggere mihi, quæ facere me oportet; vt mea opera, tuis sint similia, & tibi adhærens, b *vnus tecum Spiritus efficiar* in sæcula. Amen.

Tract. 12. in Ioan.

b *1. Corinth. 6.17.*

LICET postea ratiocinari per tres excellentes proprietates, quas spiritus sanctus habet in opere suæ inspirationis, quæ in verbis propositis insinuantur, *libertas* videlicet summa, *efficacia* omnipotens

& magnum *secretum*, in suis medijs & finibus in quibus possumus illum imitari eo modo, qui in proximis punctis proponetur.

PVNCTVM II.

PRIMA Proprietas Spiritus sancti est, *vbi vult spirat*, quia hoc opus inspirandi liberalissimè facit, non vi, nemo enim cogere illū potest; nec timore aliquo; quia nihil est, quod timeat; nec ob emolumentum proprium, quia nullum à creaturis præmium expectat; nec obligatione iustitiæ, quia nullus suis meritis eum potest ad id obligare; solum itaque inspirat, quia ita vult, & quia infinita eius bonitas inclinat eum, ad hoc bonum, ex mera gratia nobis tribuendum. Communicat itaq;
I. inspirationes suas iis personis, quib. vult, & quando vult, & prout vult; frequenter aut rarò, magno aut paruo impulsu mouens res pro libitu suo, iuxta dispositionem Diuinæ suæ
a 1. Cor. 12. 11 prouidentiæ gratias diuidens a *prout vult*. Sed in hoc ipso tamen ostendit infinitam suam liberalitatem, dum omnibus repentè inspirat, & omnib. liberalitatis modis. Nā PRIMVM immittit huiusmodi inspirationes ei, qui nec petit illas, nec de petendis cogitat; DEINDE immeritis, & qui potiùs propter sua peccata indigni sunt illis. TERTIO etiam nolenti, & potius contradicenti & resistenti, vt Saulo, frequentiùs nihilominus & efficaciùs in-
S Bern. Ser. 32. in cant. post mediū. spirationes suas immittit iustis, quos elegit vt filios dilectionis suæ, de quibus ait Aposto-
b Rom. 8. 14 lus: b *qui Spiritu Dei aguntur, hi sunt Filij Dei.*

O fæli-

O fælices Filij, qui Spiritum Dei, tanquam pædagogum & perpetuum comitem secum habent! O Diuine Spiritus; siquidem vbi vis spiras, quia summè bonus es; ostende mecum hanc tuam bonitatem, vt velis, quod potes; inspirans mihi frequenter; quid mihi sit cogitandum, quid dicendum, & faciendum, vt à te motus, in omnibus tibi sim similis.

EX HOC ascendam ad perpendendum excellentissimũ illum modũ quo iustus, qui perfectè natus est ex Spiritu, eius inspiratione facit quod vult; non res malas, nec prohibitas, nec vanas, aut ad rem nõ pertinentes: quia, Spiritus sanctus non ad talia mouet, sed semper ad ea, quæ sunt bona, sancta, & vtilia: & hæc facit summa libertate Spiritus, non coactus vt mancipium; non cum repugnantia aut tædio sicut tepidi; non timore inferni, sicut imperfecti; nec præcipuè ob præmium, sicut mercenarij; sed quia cupit placere Deo; & ita virtutẽ amat, vt, quamuis nullus esset infernus, non peccaret tamen: quia nullũ sibi terribiliorẽ infernum euenire posse existimat, atq; ipsum peccatum; & quamuis nullum esset præmium, non propterea prætermitteret facere quod iubet Deus; quia illi obedire, suũ præmiũ existimat, & intra seipsum viuã quãdam legem habet, quæ ipsum impellit, vt velit quicquid Deus vult. Et in hoc consistit perfecta Spiritus libertas, quæ consona est ipsi Spiritui sancto, iuxta illud Apostoli, c *Deus Spiritus est & vbi Spiritus Dei, ibi libertas.*

b *Ioan. 3. 9. qui natus est ex Deo, non peccat.*

c 2. *Corint.* 3. 17.

Ex quo fit, quòd ſicut Spiritus ſanctus bonis, & malis immittit ſuas inſpirationes; quia in hoc vult oſtendere ſuam bonitatem; ita iuſtus, ab eodem Spiritu inſtigatus, benefacit omnibus, amicis & inimicis, etiam contradicentibus, & perſequentibus ipſum; in hoc oſtendens, ſe Filium Dei eſſe, & Spiritum eius habere.

III. DENIQVE ſemper facit quod vult; quia volũtatem ſuam omninò poſuit in Dei volũtate, & eius diuini Spiritus: faciens itaq; quod Deus vult, ſimul facit quod ipſe vult, quia ipſius velle, non aliud eſt quàm Dei. Quamobrem dixit Sanctus Bonauentura, eos, qui Dei voluntati ſunt conformes, eſſe ſicut Deos, habentes omnipotentiam ſuæ voluntatis, ad id quod volunt. O anima mea, ſi ſupremã hanc omnipotentiam deſideras, velis ſolum, quod vult Deus; & ita illam obtinebis: reſoluas te ſemel ad negandum tuam propriam voluntatem, eamque reſignandam voluntati Diuinæ; & ita eius voluntatem ſemper faciens, facies & tuam. O Deus animæ meæ, ex nunc ſtatuo, velle ſemper quod tu vis, non coactus, ſed d *voluntariè tibi ſacrificans*, non ex timore, aut emolumenti alicuius intuitu, ſed ex mero amore; quia mihi arridet, quod tibi placet; & quod tibi arridet, mihi etiam placet. Hinc colligam ſigna ad diſcernendam inſpirationem Spiritus ſancti, quæ ſunt contraria ſuggeſtionibus Spiritus mali, à quo procedit repugnantia, tædium, & horror in adimplen-

In Dieta Salutis tit. 86. 1.

d *Pſal* 53 8.

da

da Diuina voluntate, & Sancta eius lege. Quãuis timor inferni, & spes præmij, prouenire etiam possint à Spiritu sancto; quia non semper inspirat quod est perfectissimum; sed incipit ab eo, quòd est minus perfectum.

PVNCTVM III.

SECVNDA Spiritus sancti proprietas est, quòd cùm inspirat, VOCEM EIVS AVDIS. in quo varijs modis eius omnipotentiam agnoscimus.

PRIMVM in eo, quod cùm vult inspirare, nulla possit illi in anima nostra clausa esse ianua, nec aliquid, quod eius in illã ingressum impediat; nec sit possibile eius vocem non audire, hoc est ipsius pulsum, & inspirationẽ, & quid per eam velit, non sentire: quãuis possit homo non consentire in id, ad quod illa impellit. Habetq; in hoc quiddã singulare, quòd possit immediatè & ex tempore, intellectum nostrũ & voluntatẽ adire, & repetè imprimere notitiã, & bonũ affectum, quem velit: quia est absolutus Dominus Spiritus nostri, in quo & per quem loqui potest pro libitu de re quacunq;, siue corporea, siue Spirituali, cũ figuris sensibilib. in ipsa imaginatione, aut sine illis. SED vlterius tamẽ progreditur eius omnipotentia & bonitas: quia & potestatem & industriam habet ad ita inspirandum, vt non solũ vocem eius audiamus, sed etiam vt eidem consentiamus; & obediamus ijs, quæ nobis dicit: non violentiâ aut coactione, sed summa nostra voluptate & suauitate; ita

I.

S Bern. ser. 45. in Canti.

Hebr 4 12.

S. Thom. 1. p. q. 105. a. 3. & 4. & q. 111. a. 2. & 2 2. q. 173. a. 2.

mutans

mutans nostram voluntatem, vt dicamus cum
a Actuum. 9.6. Saulo, a *Domine quid me vis facere?* Ex quo
prouenit, vt Spiritualis homo à Diuino
Spiritu motus, eandem vim habeat & artem
ad omnia, quæ velit circa Diuinum obse-
quium, quamuis difficilia sint & aspera, pe-
netrans muros difficultatum, vt possit voti
compos esse; similis in hoc factus Spiritui
sancto, à quo mouetur. O Spiritus sanctissi-
me; siquidem es mearum potentiarum abso-
lutus Dominus, pulsa & simul aperi portas a-
b Apocal. 3. 20. nimæ meæ, & ita efficaciter b *pulsa*, vt absque
mora *tibi aperiam*; vt in me & de me pro tuo
libitu disponas.

II. DEINDE perpendam, quod sicut singuli
homines, proprium habent vocis donum, quo
se produnt, & agnoscuntur, & distinguuntur
c Iob 12. 11. ab alijs; & vt ait Iob, c *auris verba dijudicat &*
d c. 34. 3. d *probat*; ita interior vox, & Spiritus sancti in-
spiratio, habet suas proprietates particulares
& signa, quæ auris animæ percipit, ex quibus
agnoscit, Deum esse, qui loquitur; cuius vo-
cem distinguit à maligni Spiritus voce, quæ
valdè contraria signa & proprietates habet.
S. Greg. lib. 29. moral. cap. 2. Deprehenditur autem id totum, ex internis
effectibus signorum vtriusque. SPIRITVS
enim SANCTVS, voce sua emollit corda du-
ra, flectit contumacia, lenit aspera, accendit
frigida, debilia corroborat, deiecta erigit,
colligit distracta, stabilit inconstantia, con-
solatur tristia, & inquieta ac turbata pacifi-
cat; Superbos homines reddit humiles, ira-

cundos mansuetos; cupidos, pauperes spiritu; sibi indulgentes, facit temperatos, & in carne mortificatos. Et hoc facit imperio quodam & maiestate; suauitate, & efficacitate; timore improbum turbans vt resipiscat; pium & bonū faciens tremere, vt ipsum magis reuereatur; finem tamen semper statuit iustitiam, gaudium, & pacem. Horum omnium contrarium omnino, conatur Spiritus malus efficere sua voce, quamuis dissimulanter. O Spiritus Diuine, e *loquere* interiùs mihi, *quia audit seruus tuus*. Tu ipse dicis, te cupere audire vocem meam, & ego valdè cupio audire tuam; f *fac ergo me audire vocem tuam* Diuinam, sentiamque eius effectus, quo possim ego, mea voce ita respondere tibi, & talia opera efficere, vt sint tuis quàm simillima. e 1. Reg 3. 10. f Cant 8. 13.

III. Hinc deducam, quod vir spiritualis à Spiritu sancto motus, habet suas voces, quibus agnoscitur esse talis, quia sunt similes vocibus Spiritus sancti, ipsum mouentis: voces autem hæ sunt; vultûs modestia, grauitas in omnibus corporis motibus, puritas & discretio in verbis, velocitas in obedientia, in cibo temperantia, hilaritas in persecutionibus, constantia in laboribus, humilitas qua se omnibus subijcit, diligentia in operibus Diuini cultûs; iustus in oratione, zelus in iuuandis animabus. Hæc & similia opera sunt voces eius, qui natus perfectè ex Spiritu sancto, ab eius inspiratione mouetur, & ex eis agnoscitur quis sit, sicut arbor ex fructibus.

PVN-

PVNCTVM IV.

TERTIA proprietas Spiritus sancti est, vt quamuis ita inspirat, vt eius vocem audiamus, NESCIAMVS tamen VNDE VENIAT, AVT QVO VADAT, nam ex instituto celat suos ingressus, & exitus, principia & fines, admirāda suæ prouidētiæ dispositione.

I NAM inprimis occultat aduentum suæ inspirationis, quò ad tempus, locum, exercitationem, & occasionē eius. Nam interdum venit diebus festiuis, interdū profestis, nūc die, nūc nocte, nunc manè, nunc vesperi, interdum venit in ipsa Ecclesia, aut in Oratorio; nunc in platea, aut in campis, interdum venit in ipsa oratione, aut in sacro Missæ, aut sub ipsa concione, interdum in ipsis negotijs & operibus externis. Interdum ingreditur per aspectum, vt cùm piam aliquam imaginem videmus; aliàs, per auditum, dum pia aliqua verba audimus; aut per gustatum & tactum, dum aliquē dolorem patimur, aut sustinemus laborem. Denique vt ipse Dominus dixit Iob, sciri non potest, a *per quam viam spargatur lux* Diuinarum scilicet illustrationum, *& diuidatur æstus* accensarū inspirationum *super terram.* Vult enim ipse, nos semper ab ipsius prouidentia dependere, & demissè agnoscere hanc ab ea dependentiam; & ingenuè fateri, nostram industriam non posse sufficere, ad talem gratiā & fauorem obtinendū; & quando reipsa nobis datur, id non ob nostra merita, sed ex ipsius dantis gratia prouenire. O Dator munerū,

a Iob. 38 24. S. Greg. ibi.

visita

visita me frequenter inspiratione tua sancta, veni verò qua via volueris; libet enim mihi eam ignorare, vt sic me humiliē, credens te in omni loco & tempore fauere mihi posse.

EADEM quoque ratione occultat nobis Spiritus sanctus finem, *quò vadit*, & in quem suas inspirationes dirigit. Etsi enim nō ignoremus eius voluntatis esse, vt pareamus ipsi, in exequendo bono, quod ad suam gloriam & nostram salutem nobis inspirat; sed particularem tamen finem illius, quod inspirat, non nouimus, nam ex paruis sæpe initijs, grandes fines prætendit, & magno interdum impulsu ad res aliquas impellit; quarum fines, nisi exitus illos manifestent, cognosci non possunt, sicut dixit Apostolus: b *Ecce nunc alligatus ego Spiritu vi inspirationis vado in Ierusalem, quæ in ea ventura sunt mihi, ignorans.* Placet enim Spiritui sancto, si nos iudicium & voluntatem nostram, Sanctæ ipsius inspirationi resignantes, à beneuola ipsius prouidentia, finem & exitū, quē ipse quærit, exspectem⁹. O amantissime Pater, inspira mihi, quod tibi, iuxta sanctam tuā legem & voluntatē libet. satis enim mihi est, finē vltimū scire, quē tu quæris, vt ego obediam in cæteris medijs & finibus, quos præscripseris. DVO ex his discam; PRIMVM est, si moueor à Spiritu S. etiāsi publica aliqua opera præstē, quæ animæ virtutē prodant, debere me occultare hominibus fines & intētiones meas, & cōtētū esse, si illę soli Deo sint notæ: ne prædo vanæ gloriæ, thesaurum

II.

b Actuum. 20. 21.

III.

meum

meum deprædetur: quamuis par sit confessarium, & Spiritus Magistrum, qui me Dei nomine gubernat, omnium esse conscium, ne fortè Satanas transfiguratus in Angelum lucis, me decipiat. SECVNDVM est magnam concipere fiduciam, obtinendi hanc sanctitatis altitudinem: neque enim absque mysterio dixit Christus Dominus noster vniuersim; *sic est omnis, qui natus est ex Spiritu*; vt omnibus spem faceret quod quilibet iustus posit ad eā perfectionem peruenire, si vitam suam instituat, iuxta gratiam, quam in sua Spirituali generatione accepit; & obediat motioni Diuini Spiritus, qui ad eam instigat ac dirigit; in cuius signum & fidelitatis pignus, dat omnibus iustis septem sua dona, vt iam videbimus.

MEDITATIO XXVII.

DE SEPTEM DONIS, quæ Spiritus sanctus iustis communicat, vt ab eius inspirationibus dirigi se sinentes, ad magnam perueniant sanctitatem.

PVNCTVM I.

D. Thom. 2. q. 68

I. 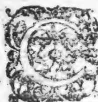

CONSIDERANDVM *Primò*, Spiritum sanctum, in Spiritualis hominis generatione, cum tribus Theologicis virtutibus, fide, Spe, Charitate, simul infunde-

fundere iustis septem dona; quæ Isaias appellat a *donum sapientiæ, & intellectus, consilij, & fortitudinis, scientiæ, & pietatis, & timoris Domini*: quorum fines & officia; distincta sunt valdè: munus enim virtutum est, inclinare hominem ad piorum operum exercitationem ex propria electione, & libero vsu arbitrij, adiuto tamen Diuinâ gratiâ, ideoque potest semper illis operari, credendo videlicet, sperando, diligendo, obediendo, se humiliando, sicut voluerit: quia Diuina gratia nunquam illi deest. Donorum verò munus est, inclinare iustum, vt se dedat, & subijciat impulsui & motioni, quæ aliunde ipsi aduenit, hoc est ab ipso Spiritu sancto donorum illorum largitore, quando vento suæ inspirationis mouet illum ad benè operandum, sicut vela seruiunt naui, vt afflante vento, facilè moueatur, & impellatur; & ideo Isaias hæc dona vocat Spiritus, quia sunt Spiritus sancti instrumenta; ad efficienda opera iustorum, qui ab ipso Spiritu impelluntur. Ex quo apparet, quam sit magnum Spiritus sancti desiderium, vt eius Diuinis inspirationibus acquiescamus; siquidem talia ad id dona nobis largitur. Propter quæ, b *septies in die laudes illi dicam*, cum Dauide: Inuitans Apostolos, & ciues cœlestes, ad id, vt me iuuent. O Sacri Apostoli, qui c *vt columbæ volastis*, alis vestrarum virtutum, *& sicut nubes*, impulsi estis à Spiritu sancto, per eius septem dona; supplicate eidem, ea vt mihi communicet, vt instar colum-

a *Isaia*. 11. 2.

S. Thom. supra a. 1.

b *Psal.* 118. 164.

c *Isaia* 60. 8.

bæ volem ad ea, quæ eius sunt obsequij, & instar nubis, patiar me à sancta eius inspiratione moueri.

II. *S. Thom. supra a. 2.* EX DICTIS colligam hæc dona (sancto Thomâ teste) esse iustis necessaria, ad æternam vitam consequendã, tum quòd semper cũ gratia & charitate ita sint colligata, vt nõ possint ab ea separari, tum quòd instinctus, & inspiratio Spiritus sancti necessaria sit ad vtramque institiæ & sanctitatis partẽ conseruandã, discedere scilicet à malo, & sequi bonũ, præcipuè in rebus arduis ac difficilibus, quæ in hac vita eueniũt. Et quoniã Spiritus sanctus, adeò desiderat salutẽ & perfectionẽ nostrã, statim adest, vt nobis faueat, his donis nos præueniens, vt illi obediamus. Gratias tibi, O Spiritus sanctissime, quod curæ tibi sit, imbecillitatem meã adeò insignibus gratiæ tuæ donis adiuuare: ne, quæso, patiaris, vt eorũ iacturam faciam, donec per ea vitam æternam obtineã.

PVNCTVM II.

DEINDE considerandus est modus, quo Spiritus sanctus, septem prędictis donis, per suas inspirationes nos retrahit à malo; adiuuatq; ad vitia, tentationesq; vincendas; quod sanctus Gregorius hac ratione explicuit: aduersus stultitiam, inquit, armat nos Spiritus sanctus, sapientia; contra ruditatẽ, intellectu; contra præcipitationẽ, consilio; contra ignorantiam, scientia; contra pusillanimitatẽ fortitudine; contra cordis duriciem, pietate; contra superbiã, timore. Septẽ itaq; hęc spiri- *Lib. 2. moralit. c. 26*

tus

tus S. dona, sunt nobis arma offensiua, & defensiua, quæ nobis Spiritus S. præbet, aduersus præcipuas radices tentationum, quæ vitam spiritualem oppugnant, vt expugnent.

PRIMO, aliquæ tentationes procedunt nobis ex tædio quodam, & paruo appetitu, quem ad res Dei habemus, quæ appellatur STVLTITIA: eò quòd caro, non solùm rebus spiritus non delectetur, sed nec vllum saporem inueniat, nec res æternas æstimet: ideoq; tędio quodam earum affecta, eas negligit, & conuertit se ad sensuum delicias quærendas; sicut Filij Israel tædio affecti ex quotidiano vsu Mannæ dicebant: a *anima nostra iā nauseat super cibo isto leuißimo*; & suspirantes dicebant, b *recordamur piscium, quos comedebamus in Aegypto gratis; in mentem nobis veniunt cepa & allia &c.* Contra has tentationes armat nos Spiritus sanctus dono SAPIENTIAE, quo suggerit nobis rationes, quæ nos afficiant ad bona cælestia, ponens nobis in illis suauitatem; in terrenis verò rebus fastidium. Quod ipse & potest, & solet in vno momento efficere, quando eam gratiam nobis vult facere, & nostra necessitas pro ea clamat. I.

a Num. 21.5

b Num. 11.5

ALIAE tentationes proueniūt ex RVDITATE & obscuritate, quam in rebus fidei habemus, ex qua oriuntur dubia, perplexitates, nebulæ, diffidentiæ, torpores tam in credendo, quàm in sperando, & in operando. Contra quas fauet nobis spiritus sanctus dono INTELLECTVS, mittens in spiritum II.

nostrum illustrationes, & lucis radios, qui nebulas illas dissipent, & pacem nobis, gaudiumque in credendo adferant.

III. ALIAE tentationes superant nos, quia in rebus nostris indiscreti, & PRAECIPITES sumus, siue ob nostræ prudentiæ exiguitatem, quæ non inuenit viam & rationē benè se ab eis expediendi; siue quod nos repentè & imparatos inuadant, nec tempus nobis dent ad cogitandum, & statuendum, quid esset faciendū. In quibus casibus, subuenit nobis Spiritus S. dono CONSILII, inspirans nobis singularissimâ prouidentiâ medium; quod ad eas vincēdas adhibere oporteat, sicut inspirauit Iosepho, vt *relicto in manu* fœminæ *pallio, fugeret* ex illa occasione, ne in ea periret. Gen. 39. 12

IV. QVARTO contra tentationes, quæ nos possunt ad terram deijcere, propter IGNORANTIAM, fraudem, obliuionem, aut inaduertentiam, subuenit nobis Spiritus sanctus dono SCIENTIAE, illustrans nos inspirationibus suis, vt Satanę astutias, mundi fraudes, & carnis deceptiones agnoscere possimus, suggerens nobis veritates aptissimas, ad illas vincendas, & magna suauitate inducens ad easdem amplexandas.

V. ALIIS tentationibus vehementioribus succumbimus ex IMBECILLITATE ANIMI, quando ita nos premunt, vt, nisi faciamus quod est lethale peccatum, amissuri simus bona fortunæ, honorem, aut vitam, aut graue aliud incommodum subituri. Et tunc subuenit

Spiri-

Spiritus S. dono FORTITVDINIS, corroborans suo impulsu cor nostrum imbecille ac timidum, & nos animans, & impellens ad quoduis temporale detrimentum ferendum, vt æternum euadamus: sicut adfuit Susannæ, & gloriosis martyribus in suis periculis.

EX DVRITIE nostri cordis procedit, vt proximis nostris nō cōpatiamur; nec moueamur, ad illis benefaciendum, nec tolerandū, si quid nobis inferant mali; nā tunc potius erūpunt iræ, impatientiæ, iniuriæ, iniustitiæ, vindictæ, crudelitates, contra quas nos adiuuat Spiritus S. dono PIEATIS, emolliens corda nostra tactu suæ internæ inspirationis, & mouens nos, vt misericordiam exhibeamus in occasionibus, quæ ad vltionem nos prouocant. VI.

DENIQVE aduersus tentationes, quæ oriuntur ex superbia, arrogantia, ambitione, vanitate, armat nos idem Spiritus sanctus dono TIMORIS DEI, immittens sua illustratione, aliqua sensa veritatum, quæ altos nostros spiritus & temeritatem reprimant, faciantque nos expauescere, ad tremenda & secreta iudicia Dei, & humilient, ac dissoluant rotam nostræ vanitatis. VII.

IN his itaque omnibus casibus perpendam, meæ necessitatis magnitudinem, & horum auxiliorum efficacitatem, & alterum cū altero conferens, gloriam Spiritui sancto dabo, quòd adeò beneuola prouidentia, prouiderit tam efficacia Antidota ei, qui tantoperè illis egebat: quare quandocunque tali aliqua

tentatione pulsabor, mox ad ipsum spiritum sanctum recurram, petens necessarium auxilium, siquidem in illum finem, hæc nobis obtulit dona. O Spiritus sanctissime, gratias tibi ago, ob arma adeò commoda, mihi contra

d Psal. 26. 1. crudeles meos hostes concessa; & ob tuam curam, qua moues me, vt ab eis me expediam, d

e Iob. 17. 3. *Dominus illuminatio mea, quem timebo? dominus protector vitæ meæ; à quo trepidabo?* e *Pone*

f Psal. 117. 7. 13. *me Domine iuxta te, & cuiusuis manus pugnet contra me.* f *Dominus mihi adiutor, & ego despiciam inimicos meos: impulsus euersus sum vt caderem, & Dominus suscepit me.* Præueni me, Domine, sanctis tuis inspirationibus, ne in meis submergar miseriis.

PVNCTVM III.

CONSIDERANDVS *Tertiò* est modus, quò spiritus S. septem his donis adiuuat nos, ad comparandas virtutes in altissima perfectione, siue illæ sint vitæ actiuæ, siue contemplatiuæ.

I. S. Thom. 2. 2. q. 8. a. 6. PRIMVM tribus illis donis INTELLECTVS, SAPIENTIAE, & SCIENTIAE, iuuat nos in operibus vitæ cõtemplatiuæ, lectione, meditatione, oratione, & contemplatione, suis nos inspirationibus mouens, ad eas feruenter & exactè habendas. Dono INTEL-

1. LECTVS perficit nos in cognitione mysteriorum nostræ fidei, suis nos illustrationibus adiuuans, vt ad secreta & intima, quæ in illis latent, penetremus tanta certitudine, atq; si ea videremus; ex quo pluuiæ proueniunt me-

ditationũ profundarum & subtiliũ quas ipse spiritus s. infundit; quibus a *in meditatione exardescit ignis* affectuũ in corde. Dono SAPIENTIAE, perficit nos in cognitione Dei, & excellentiarum & attributorum eius, omniũque rerum, quæ ad ipsius Diuinitatẽ spectant, magnam Diuinarum rerum æstimationem cũ ingenti sapore & dulcedine; in earum cognitione imprimendo, quarum gustu & experiẽtia perficitur magis ipsa cognitio, & eleuatur spiritus ad accensos actus amoris Dei, & vnitionis cũ ipsius bonitate. Dono SCIENTIAE perficit nos in cognitione rerum creatarum, suis nobis inspirationibus verum imprimens iudicium, de eis faciendũ, tum ratione eorũ, quę à Deo habẽt; tũ eorum quę habẽt à seipsis; ex quo oritur, vt propter hãc SCIENTIAM, sicut alter Apostolus Paulus, b *arbitremur omnia vt stercora, vt Christum lucrifaciamus.*

a *Psal.* 38. 4.

2.

3.

b *Philip.* 3. 8

4. SED quoniam oratio, vt sit perfecta, ad praxim debet accedere, & nõ in sola cognitione & affectu sistere, sed fructũ adferre in benè propositis & excellentibus operibus; ideò dono *Cõsilij* perficit cognitionẽ rerũ particulariũ, quas nobis proponere debemus, vt quæ Deus iubet, exequamur; & hac ratione, adiuuat nos spiritus s. in oratiõe mẽtali; absq; cuius fauore, erit illa vaga, arida, & parũ vtilis. Nã vt sapiẽs ait, c *sicut parturientis, cor tuum phãtasias patietur: nisi ab altissimo fuerit emissa visitatio*; quasi diceret, patietur magnas distractiones, & multitudinẽ affectuũ perturbatorũ

c *Eccl.* 34. 6
S. Bonauent de septem itiner. præcipuè dist. 5. *nota.* 2.

& inconstantiam, nisi Spiritus sanctus, hominem visitans, illum suis inspirationibus colligat atque dirigat. Quare, cum ad orationem accedo, orandus mihi est Spiritus sanctus, hanc vt mihi gratiam tribuat, dicens illi; O Diuine Spiritus, qui doces orare gemitibus inenarrabilibus; visita me hisce donis, & iuua tuis illustrationibus; vt intellectus meus, sanctas proferat cogitationes, voluntas affectus accensos, & reliquæ potentiæ, ad opera excellentia permoueantur. Amen.

DEINDE perpendam, eundem Spiritum
II. sanctum, tribus illis donis PIETATIS, FOR-
S. Thom. TITVDINIS, & TIMORIS DEI, nos perfi-
.2.q.63.a.4 cere in operibus vitæ actiuæ, erga nostros proximos, ergà nos ipsos, & erga Deum Dominum nostrum.

1. Nam dono PIETATIS, perficit nos in operibus, ergà nostros proximos præstandis, imprimens nobis Spiritum filiorum ergà nostros superiores, & matris ergà inferiores, & Spiritum commiserationis ergà æquales; vt in visceribus charitatis, succurramus omnium indigentiis & necessitatibus corporis & animæ, huius præcipuè, eò quod sint maioris momenti.

2. Dono FORTITVDINIS perficit nos, in nobis ipsis, fortificando imbecillitatē carnis nostræ, eiusq; timores reprimendo, & nos ad egregia & gloriosa Diuini obsequij opera permouēdo, omni humano timore seposito.

3. Dono TIMORIS, perficit nos in ordine

ad Dominum Deum nostrum, imprimens nobis Spiritũ reuerẽtię & demissionis; ita vt nos ipsos in eius conspectu, nihili ducamus, sed gloriã ipsi demus pro omnibus, quæ hisce donis adiuti præstamus; siquidẽ quidquid illud est, ab ipso habemus; & hac ratione nos impellit ad sequẽdũ consiliũ illud Sapiẽtis; d *in omnib. operib. tuis præcellẽs esto*; & interdum ad altissima quædã & extraordinaria mouet, vt extraordinariã etiã donet nobis sanctitatem. d Eccl. 33. 23.

VLTIMO considerabo, donũ CONSILII esse instar solis, in medio horum septẽ cœlestiũ planetarũ, præferẽs nobis lumen, circa agenda in operibus vtriusq; vitæ, actiuæ & cõtẽplatiuæ; vt rectè eligamus, quæ magis expediunt; modũq;, locũ, & tẽpus ea exercendi: & quoniã res internę valdè sunt secretæ, possũtque in eis magnæ esse fraudes, e *transfigurante se Sathana in angelum lucis*, subuenit Diuinus Spiritus dono CONSILII, vt sine fraude, veritatẽ quæramus, & occurrat nobis. Sed quoniam nemo sibi sufficiens est, inspirat nobis hoc dono admirandũ quoddã consiliũ, vt scilicet proprio consilio nunquam fidamus, sed recurramus ad eos consiliarios, quos ipse in sua Ecclesia constituit, iuxta illud Sapientis, f *cor boni consilij statue tecũ; non est enim tibi aliud pluris illo*; credens, *quod anima viri Sancti enunciat aliquãdo vera, quã septẽ circũspectores, sedẽdes in excelso ad speculandũ*. Et quoniã hoc ipsum est donũ, & magna gratia Spiritus Sancti, tale cor boni consilij inuenire, & habere

III. S. Thom. 2. 2. q. 52.

e 2. Corint. 11 14.

f Eccle. 27. 7.

Cassianus coll. 16. c. 11. & 12.

cor docile, ad eius consilium sequendum, vtrumque hoc donum ab illo petam, dicens; O Spiritus Sanctissime, à quo gratię cunctæ procedunt in bonum vniuersæ Ecclesiæ, inspira consiliarijs meis consilium quod mihi dent; mihi verò tribue cor docile, illudq; conforta, vt illorum consilium sequar.

Prædictorum conclusio.

EX PRAEDICTIS in hac & proxima Meditatione, tria firma animæ decreta concipiã, quæ simul sunt apta media ad solicitandũ, & obtinendũ frequentes Spiritus sancti inspirationes, & vsum septem prædictorum donorũ, in ea perfectione, quã diximus.

I. PRIMVM decretum siue propositum est, plurimùm confidere de bonitate & liberalitate Spiritus sancti, quod sit mihi hanc gratiã facturus, quantumuis imbecilli, ignaro, & ad malum propenso: nam iustis omnibus cuiuscunque sint status & conditionis, ipse communicat hæc dona, desiderans tamen, ne otiosa maneant. Et sicut *quatuor* illa Ezechielis a *animalia, quæ habebant vultus hominis, leonis, bouis & aquilæ*, etiamsi adeo in naturalibus differrent, & *vnumquodq; coram facie sua ambularet, vbi* tamen *erat impetus Spiritus*, simul eodemq; passu velocissimè *gradiebantur*, sequentes, alis sibi concessis, ipsius Spiritus impulsum; ita etiam magno ingenio præditi & eruditi, tanquã aquilæ; generosi verò & robusti, tanquam leones, & qui ratiocinatione valent, sed constitutione sunt debiles, tanquã

a Ezechiel. 1.10.

homines; & deniq; rudes & laboratores, sicut boues, possunt eodem passu in spirituali vita ambulare, & ad perfectionis eius culmē peruenire, alis subuecti virtutum & donorum, quæ Spiritus sanctus illis communicat, sequentes impetu feruētis inspirationis. O Spiritus Diuine, siquidem non vis talenta tua esse otiosa, & pigrum ac nequam seruum castigas, qui ea defodit in terram, exerce in me dona, quæ mihi misisti, ad ea me opera excitans & mouens, quæ tibi maximè placent.

SECVNDVM propositū siue mediū est frequētare optimo, quo licebit modo, illa exercitia, in quib. Spiritus S. suas inspirationes cōmunicare solet: quia talia exercitia ex se illā vim habēt, vt ad easdē inspirationes nobis cōmunicādas eú prouocent; quæ exercitia propterea possumus, vt in lib. Iob dicitur, b *quasi venas susurri Dei* apellare; aut, vt ait S. Gregorius, *aquæ ductus*; per quos Diuina inspiratio venit in animā. Sunt autē hæc exercitia; LECTIO piorū librorū, & auditio concionū (nā in his solet inspirare lucē eius, quod legitur, vel auditur) ORATIO, & MEDITATIO, in quibus cū Deo colloquentes, eundē ad loquēdū nobiscū prouocamus; SACRA COMMVNIO, & SACRVM MISSAE, in quib[9] est ipsemet Christus, qui has inspirationes nobis promeruit, & simul cum Spiritu S. eas largitur. Et interdū erit vtile, modū illū orationis exercere, qui est, per respirationes, cui[9] facta est mētio in Introductione huius operis; cōiungēdo

II.

b *Iob: 4.12. S. Greg. lib. 6. c. 19. & 20. causa rū origines quibus aspiratio Diuina ad m n tē ducitur.*

Introductionis §. 6.

vide-

videlicet singulis respirationibus affectum aliquem, aut suspirium, ex amore & desiderio, nunc Deum videndi, nunc nos liberos & expeditos à tantis miserijs.

III. *S. Bern. ser. 1. de pentecost. Da honorem Deo & age reuerentiā Spiritui sancto, cuius vox sonat in auribus tuis.*

Tertium propositum siue medium est, gratias seriò agere, ob quodcunque horum donorum, quod Spiritus sanctus nobis communicauerit; iudicātes nos indignos, in quos illud conferatur; simul verò exactè implentes, quod nobis inspirauerit, siue illud pertineat ad vitam actiuam, siue ad contemplatiuam: magnaque quiete, sensis illis fruentes, quæ Diuinâ suâ luce nobis communicauit: nam, qui gratum se exhibet pro inspirationibus & beneficijs acceptis, quibus etiam obsequenter vtitur & operatur, multo maiora recipiet in futuro. O Purarum animarum sponse, qui dixisti, c *Surge* & abi *Aquilo*, *& veni Auster, persla hortum meum, vt* eius arbores *afflent fragrantia aromata*: Expelle ex animâ mea Aquilonem illum, ventum ingratitudinis & superbiæ, qui exsiccat fontes, & pluuias dispellit ingentium tuarum misericordiarum; mitte verò super me Austrum feruentiū inspirationum, vt animæ meæ potentiæ afflent multitudinem fragrantium operum, quę Diuinis tuis oculis placeant; & meis proximis adferant vtilitatem, quibus ascendam de virtute in virtutem, donec eò perueniam, vt te videam in Sancta Sion in æternum. Amen.

c Cant. 4. 16.
S. Bern. ser. 51. in Cantica.
S. Aug. in soliloq. c. 18.

(·:·)

MEDI-

MEDITATIO XXVIII.

DE PLENITVDINE SPIritus Sancti, quæ data fuit Sancto Stephano, & quòd Christus ei in Martyrio apparuerit.

INTER *discipulos illius temporis, vnus ex eminentißimis fuit Sanctus Stephanus, primus inter septem Diaconos, quos elegerunt Apostoli; de quo Sanctus Lucas quatuor commemorat, quæ huius Meditationis possunt esse argumentum.* Primum, *Dona, quæ Spiritus Sanctus illi est largitus.* Secundum, *quam benè ipse eis sit vsus.* Tertium *quos fauores à Deo sit expertus, propter bonum illum vsum; ac deniq; quàm felicem habuerit finem: His addi potest præmium, æterna scilicet gloria, qua fruitur. Quæ eadem puncta, argumentum esse possunt meditationum, profestis aliorum Sanctorum.* *Actuum. 6. 5. & 7. 57.*

PVNCTVM I.

CONSIDERANDVM *Primò*, quàm fuerit liberalis Spiritus sanctus in S. Stephanum, de quo dicitur, quod esset *plenus Spiritu sancto*; ex qua plenitudine, aliæ quatuor oriebantur. erat enim plenus GRATIA, SAPIENTIA, FIDE, ET FORTITVDINE; Vnde tanta in eo modestia, & morum suaui- I

tas exterior elucebat, vt vultum Angelicum referre videretur. *Prima* GRATIAE plenitudo, exornabat cor eius cælestibus virtutibus vt gratus Deo esset. *Secunda* plenitudo SAPIENTIAE, intellectum eius Diuinarum veritatũ lumine illustrabat, vt cum voluptate sua illas penetraret, & alios vtiliter doceret. *Tertia*, quæ erat FIDEI plenitudo, implebat eius animam, vt confidenter Deum oraret, & stupenda opera in hominum vtilitatem faceret: *Quarta*, quæ erat FORTITVDINIS, inuictum eum faciebat omnibus suis hostibus, & constantem in persecutionibus, & laboribus tolerandis: & propter omnes quatuor plenitudines, erat sicut Angelus, ducens in terreno corpore vitam Angelicam. Hæc dona gratis ei dedit Spiritus S. vt gratiæ suæ diuitias, non solum in Apostolis, sed in reliquis etiam discipulis ostenderet. sed proculdubio gloriosus hic vir, ad tanta dona recipienda magno se feruore disposuit, ipso tamẽ Spiritu S. eum ad id præueniente; cuius fauore, conabor quoq; ad ea obtinẽda me excitare: siquidẽ non est abbreuiata manus liberalissimi huius largitoris. Ipsum etiam S. Stephanũ orabo, vt pro me intercedat: nã qui sua oratione, hæc & alia ampliora dona, Saulo Christi persecutori impetrauit, eadem poterit & mihi impetrare; & qui tantum valuit apud Deũ in terra existẽs; non minus poterit nũc in cælo manẽs.

II. SECVNDO perpendam, quàm fuerit diligens & feruens gloriosus hic vir, in vsu & ex-

ecutione donorum, quæ à Spiritu S. acceperat, fauente ad id quoque Spiritu S. PRIMVM enim SAPIENTIAE dono vtebatur, I.
ad Christi Domini nostri legem, adeo admirabilibus & efficacibus rationibus prædicandam, vt cum multi Iurisperiti Iudæorum, cōtra Stephanum disputarent, a *non possent resistere Sapientiæ, & Spiritui qui loquebatur* in eo, quia illo plenus erat: In quo facto, cernebatur impleri, quod ipse Redemptor noster, discipulis suis promiserat dicens: in huiusmodi occasionibus, b *non vos estis qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis.* DEINDE magna & viua fide, quam habebat, II.
instructus, c *faciebat prodigia & signa magna in populo*, quibus doctrinam suam credibilem faciebat, vt Christiani omnes intelligerent, donum miracula faciendi, non esse tantum Apostolorum, sed eorum etiam, qui gratia & fide sicut ipse, pleni erant.

a *Actuum.* 6.10.

b *Matt.* 10 20.

c *Actuum.* 6.8.

TERTIO in medio concilio, multis hostibus & falsis testibus circumdatus, qui contra III.
eum grauia delicta testabantur, non tamen propterea aut turbatus est, aut vultus sui grauitatem & modestiam amisit, quin potius eà tunc magis resplenduit, ob testimonium conscientiæ suæ, & gaudium quod sentiebat, persecutionem pro Christo patiens, ita vt ipsi hostes, eum aspicientes, viderent faciem eius quasi faciem Angelicè cœlo delapsi, iuxta illud Iob, d *lux vultus mei, non cadebat in terram, quia nec contumeliæ, nec*

d *Job.* 29. 24.

falsa

falsa hostium eius testimonia, nec contradictiones, aut contentiones inter disputandum, efficere potuerunt aliquam in ipso mutationem, vt grauem lætamque serenitatem suam amitteret, aut aliquid faceret, cur sicut Cain præ pudore, concideret vultus eius. O Si daretur, posse imitari Angelicam purissimi huius bellatoris modestiam, vt nunquam facerem aliquid, cur vultus mei lumen, in terram concideret, pudore videlicet suffusus, quòd illud admisissem! Concede mihi, O bone Iesu, tantam in medio mearum calamitatum, animæ puritatem, vt ea ad gloriam tuam, manifestetur in graui lætoque vultu faciei meæ.

IV. QVARTO magna animi FORTITVDINE, nullo hostium suorum timore, eorum duritiem & resistentiam grauissimè reprehendit, qua e *semper Spiritui sancto restitissent*; *legem*, quam acceperant, *non seruassent*; & crudelitatem, *qua Prophetas persecuti fuissent*, & *ipsum Christum occidissent*. Et quamuis eius aduersarij *dissecarentur cordibus suis*, *ac dentibus in eum striderent* ipse tamen nihil timebat, quia virtute, ex alto erat indutus: Gaudeo, O gloriose Stephane, de ista animi tui fortitudine, qua honorem tui Magistri ita propugnas: hoc honore eum afficiens, qui tibi conciliauit honorem; & ad mortem eius gratiâ te offerens, qui vitam pro te posuit; impetra mihi ab eo, similem virtutem ex alto, vt te in pugna imitatus, etiam coronam obtineam. Amen.

e *Actuum.* 6.51.

PVN-

PVNCTVM II.

CVM *autem esset plenus Spiritu sancto, intendens in cælum, vidit gloriam Dei, & Iesum stantem à dextris Dei: Et ait: Ecce video cælos apertos, & Filium hominis stantem à dextris Dei.* a Actuum. 7. 55.

IN admiranda hac visione, perpendendi sunt extraordinarij Spiritus sancti fauores, erga suos electos, & cui iustorum generi illos exhibeat, quibus occasionibus, & quas ob causas: vt hinc lucem hauriamus, ad causas & effectus Diuinarum visionum, & reuelationum cognoscendas.

I. PRIMVM autem aliquod mysterium habet, quod dicatur de S. Stephano, *cum esset plenus Spiritu sancto, intendens in cælum, vidit gloriam* Dei. Duo enim hic insinuantur, quæ dignum illum reddiderint, hac gloriosa visione. *Primum*, quod esset *plenus Spiritu sancto*, & gratijs, ac donis eius. *Secundũ* quod *intenderet in cælum*, non tàm corporis oculis, quàm animæ; quia ad cælestia adspirabat & suspirabat, pro se & pro omnibus orans. huiusmodi enim fauores, vt plurimùm exhibet Deus magnis Sanctis, & orationi apprimè & contemplationi addictis. Et quamuis non sit tutum, huiusmodi fauores expetere; æquum tamen est, non me reddere illorum indignum, sed procurare plenitudinem gratiæ & orationis, quæ ad eos recipiendos disponunt: siquidem omnibus eam promittit Deus, dicens

per Prophetam, b *effundam super domum Dauid, & super habitatores Ierusalem, Spiritum gratiæ & precum.*

b *Zacha.* 12

II. DEINDE etiam habet mysterium, quod dicitur, *vidit gloriam Dei, & Iesum stantem à dextris Dei.* significatur enim nobis; cœleste lumen, quòd interiores oculos clarificat, & ad supremam contemplationem eleuat, duo præcipuè nobis patefacere, mysteria scilicet gloriæ Dei, quæ pertinent ad ipsius Diuinitatem & Trinitatem; & ipsum Iesum Christum, cum mysterijs glorificatæ eius humanitatis: quæ lux, modo quodam adeò eleuato, hæc mysteria reuelat, vt appelletur visio, quæ cor nostrum (teste Apostolo) rapiat, vt illud per amorem c *transformet in gloriam Domini,* quem vidit quasi ascendendo *à claritate* vna, ad aliam maiorem *claritatem.* Ex hac enim visione, dona crescunt & gratię, quæ prius habebat, & quasi denuò repletur Spiritu sancto, auget GRATIAM, SAPIENTIAM, ET FORTITVDENEM, repletur extraordinaria quadam lætitia, & interiori satietate, fruens modo quodam etiam in hac vita eò quod ait Dauid, d *satiabor cum apparuerit gloria tua.*

c 2. *Corin.* 3.18.

d *Psal.* 16. 15.

CAVSAE cur in hac visione, Sanctus Stephanus viderit gloriam Dei, & ipsum Iesum, tres fuerunt; propter quas huiusmodi fauoribus Deus prosequitur suos electos.
1. PRIMA causa fuit, vt etiam in hac vitâ, præmium illi redderet, propter obsequia ipsi præstita, in illustri illa confessione, & testimonio de

Christo in illo concilio præstito, etiam cum periculo vitæ, est enim Dei proprium & valdè familiare, reddere extraordinarias gratias & fauores pro extraordinarijs seruitijs sibi exhibitis, & reddere etiam e *nunc in hoc tempore centuplum*, quàm prò illo fiat. Hinc excitabor ad feruentissimè seruiendum Deo; siquidem ad mensuram seruitiorum, gratiæ redduntur & præmia: nam & feruentioribus dixit Dauid, f *gustate & videte, quam suauis est Dominus, Beatus vir qui sperat in eo.*

e *Marci.* 10. 30.

f *Psal.* 33.9.

2. SECVNDA causa fuit, ad illum corroborandum in illo congressu & labore, quem tolerabat, & animum illi adijciendum ad reliquum, quod supererat: præmium enim cum videtur, mirum in modum impellit, ad laborandum pro eo; & ducis præsentia, Spiritum & animum addit militi; certitudo quoque adfuturi Diuini subsidij impellit ad pericula sine timore aggredienda. Vnde Sanctus Stephanus, Christum ducem suum, & auxiliatorem suum vidit ad dexteram Dei non sedentem, sed stantem; vt intelligeret præsentem ipsum esse, & aspicere, qua virtute & alacritate pugnaret, promptum se esse ad subsidium pugnanti adferendum, & ad mox descendendum pro ipso, vt redderet illi coronam. O IESV dulcissime, adiuua paruam meam fidem, vt ea licet obscurè, videam, quæ Sanctus Stephanus, adeò clarè perspexit; trahe

ad cœlum Spiritum meum, vt præmium promissum contempler; ipsumque aspectum, quo tu me respicis; & auxilium, quod offers; vt constrictum cor meum triplici hoc funiculo, nullus labor, aut persecutio ab amore tuo separet.

III. TERTIA causa fuit, vt hac ratione, quasi oculatus esset testis veritatum & mysteriorũ, quæ prędicauerat; quare mox atque illa vidit, eadem est iterum testificatus, magno feruore dicens; ecce *video cœlos apertos, & Filium hominis stantem à dextris* Dei, atque si diceret; attendite verũ esse, quod hactenus dixi: nam ipsis oculis id nunc video. Video apertos iam esse cœlos, vt ingrediantur, qui in Christum credunt: video Filium hominis, quem vos crucifixistis, esse iam, sicut ipse vobis dixerat, g *ad dextram virtutis Dei*; aspicite & vos, & credite.

g Matt. 26. 64.

HINC intelligam, huiusmodi fauores non concedi magnis Dei seruis, vt soli ipsi quasi priuati illis fruantur, sed vt prædicẽt, & manifestent eius gloriam, in vtilitatem animarum, eas prouocantes, vt se disponãt ad idem videndum, quod ipsi vident, & credendum, & amandum, sicut ipsi credunt, & amant. O si populus ille beatissimo Stephano fidem adhibuisset; & oculos suos, eodem Spiritu in cœlum leuasset, quo ipse suos leuauit; procul dubio fuissent illustrati, & Diuino Spiritu impleti: paratus enim erat Christus Dominus noster, illum eis liberalissimè dare. Concede

mihi,

mihi, amantissme Iesu, viua fide credere, quidquid nobis reuelasti, vt ex fide ascendam ad intelligentiam; & ex hac, ad contemplationem, ac demum ad claram tuæ Diuinitatis visionem in sæcula. Amen.

PVNCTVM III.

a EXCLAMANTES *autem voce magnâ, continuerunt aures suas, & impetum fecerunt vnanimiter in eum; Et eijcientes eum extra ciuitatem, lapidabant; & testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adolescentis, qui vocabatur Saulus.* a *Actuum.* 7.56.

CONSIDERANDA hic est PRIMVM prouidentiæ Diuinę dispositio, circa suos electos, dum suos fauores erga illos, permittit esse occasionem tribulationis & persecutionis ipsorum; vt significet, quàm ipse magni faciat quòd quis ipsius intuitu patiatur: siquidem ipsum eius erga aliquem studium, dirigit ad labores maiores sustinendos, quamuis exitus totius rei, sit augmentum gloriæ: sicut euenit Patriarchæ Ioseph, b *cui Deus per somnium* ostendit *quasi solem & lunam, & stellas vndecim adorare ipsum: quod cùm Patri suo & fratribus retulisset, tum Pater suus eum increpauit*, tum causa fuit, vt fratrum in eum odium & inuidia magis cresceret, & ab ipsis *in cisternam mitteretur*, & Madianitis in seruum *venderetur*. Idem ergo Sancto Stephano euenit: vt ego discã, si Deo charus ac dilectus ero, debere me ad magnos labores præparare, qui

I.

b *Genes.* 37. 9.

templatur, quantos tu pertuleris; & gloriam, quam illis tibi comparasti. Vtinam c *torrente voluptatis tuæ* cælestis *me potares*, vt dulces mihi redderentur lapides d *torrentis iniquitatis* & tribulationis, quæ *me conturbant* & affligunt in terra. O Dilecte mi, qui nosti e *me de petra* educere, *oleumq; de saxo durissimo*, dulcora meos labores melle tuarum consolationum, & oleo tuæ lætitiæ vt in eis te glorificem in sæcula. Amen.

c *Psal.* 35. 9.
d *Psal.* 17. 5.
e *Deuter.* 32. 13.

PVNCTVM IV.

a ET LAPIDABANT *Stephanum inuocantem & dicentem, Domine Iesu, suscipe Spiritum meum. Positis autem genibus clamauit voce magna dicens, Domine ne statuas illis hoc peccatum; & cum hoc dixisset, obdormiuit in Domino.*

a *Actuum.* 7 58.

CONSIDERANDVS hic est feruor, quo gloriosus hic martyr, imitatus est Christum Dominum nostrum, Regem martyrum, in omnibus, quibus licuit in suo martyrio illum imitari, bis sicut Christus, orans: PRIMVM pro se, Spiritum suum Deo commendans; deinde pro suis inimicis, petens à Deo dimitti illis: vt sic Magistri sui præceptum exequeretur, quo dixerat; b *orate pro persequentibus & calumniantibus vos.* Hanc orationem fecit S. Stephanus magna reuerentia & feruore, quod ostendit flectendo genua in terram, & voce magna clamando; volens etiam exspirare voce magna, sicut ipse Christus.

I.

b *Matth.* 5. 44.
c *Luca.* 6. 26.

O militem fidelissimum, verè imitatorem capitanei sui Iesu! O inuictam charitatem! c *O dilectionem* ipsa *morte fortiorem*! Propter te, Stephanus beneficium & gratiam reputat mori, atq; pro ijs, qui eum offendunt; & quando illi, lapides in eum iaciunt, vt temporalem illi vitam adimant; simul ipse sagittas orationis iaculatur in cælum, vt æternam illis vitam impetret. Concede mihi, O bone Iesu, tuum hunc militē imitari, sicut ille te est imitatus; vt amem me odientes, & orem pro persequentibus.

c Cant. 8. 6.

II. PERPENDENDA est deinde causa, cur sanctus Stephanus; pro se, stans; pro suis verò inimicis, positis genibus, & magno clamore orauerit. Fortè id propterea fecit; quod pro se orans, certus esset se fore exaudiendum; quia nullum in se impedimentum inueniebat, contrarium ijs, quæ petebat: orans autem pro suis inimicis, aduertebat duritiem & rebellionem ex parte illorum, qua obicem ponebant ijs, quæ ipse pro eis petebat: ideoque Spiritus sancti igne accensus, maiori cum reuerentia, affectu, & clamore orauit, vt eius oratio exaudiretur; & ita reipsa fuit: impetrauit enim conuersionem, maximi sui persecutoris, Sauli scilicet; qui & lapidantium vestimenta custodiebat; & aliquos fortè lapides, propria manu in eum iaciebat; quamuis omnes iecisse censendus videatur, per manus sociorum suorum.

CONCIPIAM hinc proposita, pro meis inimicis feruenter orandi; mihi persuadens, quòd pro aliis orare, medium sit commodissimum, vt exaudiatur oratio, quam pro me fundo; sicut euenit d Iob *oranti pro amicis suis*, qui tamen inimicorum opera in eum præstiterant. d *Iob.42.10.*

III.

TERTIO perpendam causam, cur sanctus Stephanus, prius pro se orauerit, spiritum suum Deo commendans; cum Christus Dominus contrà, priùs pro suis inimicis orauerit, deinde, cùm esset iam exspiraturus, spiritum suũ Patri cõmendauerit. causa enim est, quia oratio incipere debet ab iis, quæ sũt magis necessaria, & magis obligant, præcipuè cùm funditur tempore magnarum tribulationum & periculorũ. Et quia Christus Dominus noster e *non habebat necessitatem priùs pro suis delictis hostias offerre, deinde pro populi*; nos autẽ peccatores magnopere indigebamus, vt pro nobis oraret, præsertim illi, qui illũ crucifigebant, ne in abyssum inferni demergerẽtur: Hinc factum est, vt intima eius charitas, priùs pro suis inimicis oraret: at sanctus Stephanus & cæteri iusti, necesse habent pro se orare, maximè in mortis articulo, vbi maius est salutis discrimen: ideoque charitas in sancto Stephano, cœpit ab eo, quod magis eum obligabat; & postea se extendit ad id, in quo eius perfectio magis elucebat, & in vtroque vult Christus Dominus noster, vt illum imitemur; quamuis prædicto ordine seruato; quia e *Heb.7.27.*

charitatis lex obligat nos, priùs nostram salutem procurare deinde aliorum. O Dulcissime Iesu, accipe Spiritum meum, & omnium fidelium, in vita & in morte, sub tua protectione; vt in terra tibi seruiens, postea te fruar in cælo in æternum. Amen.

IV. DENIQVE perpendam, finitis duabus his rationibus, sanctum Stephanum *obdormiuisse in Domino.* Mori in Domino, est mori intra Christum, coniunctum illi fide viua & charitate, sicut moriuntur Sancti Confessores; vel mori pro Confessione Christi, sicut Martyres: & vtraque mors est felix, f *quia pretiosa in conspectu Domini, mors Sanctorum eius.* Et (vt vox de cælo dixit Sancto Ioanni) g *Beati, qui in Domino moriuntur; quia à modo iam dicit Spiritus, vt requiescant à laboribus suis, opera enim illorum sequuntur illos;* atque si diceretur, qui moriuntur in Domino, statim atque moriuntur, posse beatos appellari: nam postquam Christus mortuus est, (nisi fortè purgandum aliquid haberent) iam patent illis portæ cęli; & Spiritus sanctus, quo pleni sunt, vult eorum mortem esse finem laborum ipsorum, & principium æternæ requiei. nam opera, quæ in vita præstiterunt, quibus se ad mortem præpararunt, comitabuntur illos magno honore, vsque ad ipsum cœlum. Talis fuit mors gloriosissimi martyris Stephani, qui mortuus in Christo est, & pro Christo; qui ex ipso cælo illi apparuit, in conflictu, & ad illum venit cum millibus Angelorum, vt ipsius

f Psa. 115. 15.
g Apoc. 14. 13

victo-

victoriam celebrarent; & qui paulò antè ab hominibus erat acclamatus blasphemus, nunc est ab Angelis Sanctus proclamatus; & qui fuit lapidatus lapidibus doloris, accepit h *coronam de lapide pretioso*, iuxta nominis ipsius Etymologiam. Ascendit clarissimis suis operibus comitatus, propter quæ fuit honoratus, & laudatus à Christo Domino nostro coram suo Patre, & collocatus in throno quodam eminenti inter Seraphinos, vbi lumine gloriæ vidit clarè Diuinam essentiam, bibitque vsque ad satietatem ex copiosissimo torrente cœlestium deliciarum, absque vllo eas vnquam amittendi timore. O Fælices labores; qui finem habent æternam requiem! O Dulces lapides, qui pretiosam adeò coronam fabricarunt! O pretiosa mors, quæ initium est gloriosæ adeò, & æternæ vitæ! i *moriatur* Domine *anima mea morte iustorum*. Sit mea vita talis, quæ talem mereatur mortem, eaque dispositione ad eam me preparem, vt mea nouissima sint illorum similia, vt ascendam ad te fruendum, claris operibus, magnisque laboribus, pro iustitia ad maiorem tuam gloriam toleratis, comitatus. Amen.

h *Psal.* 20.4 *Stephanus* Gracè coronam *significat.*

i *Numer.* 23. 10.

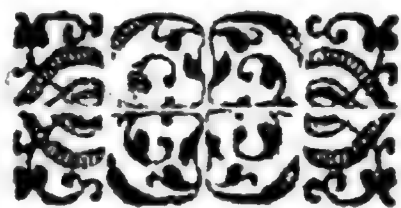

MEDITATIO XXIX.

DE APPARITIONE CHRIsti Saulo facta, ac de admiranda huius conuersione.

a Actuum 9.3.

a *Onuersio Sancti Pauli euenit post Martyrium Sancti Stephani, cui & successit in munere prædicationis Christi. Hominum enim machinæ, non præualent contra Deum: nam, si illi è medio tollunt prædicatorem, qui vitijs ipsorum bellum infert, vocat Spiritus Sanctus alium qui inferat multò acrius.*

PVNCTVM I.

a Actuum. 9 1.

a *SAulus adhuc spirans minarum, & cædis in discipulos Domini, accessit ad principem Sacerdotum, & petijt ab eo epistolas in Damascum ad synagogas: vt si quos inueniret huius viæ viros: ac mulieres, vinctos perduceret in Ierusalem*

I. PRO FVNDAMENTO huius Meditationis perpendendum est, quantus peccator fuerit Saulus, qui ab adolescentia sua infixum habuerit cordi odium Christi Domini nostri, & sanctæ legis eius; existimans, ex ignorantia, & falso zelo, obsequium se præstare Deo, si eum persequeretur. Et hinc ortum est, vt

morti

morti sancti Stephani consentiens, præsens esset, custodiens vestimenta lapidantium, in eo se oblectās quòd videret lapidari, & è medio tolli eum, qui fidem Christi tanto feruore propugnaret, quam ipse omnino detestaretur. Crescebat autem continuè adeò eius odium, vt asserat sanctus Lucas de eo, b *deuastabat Ecclesiam per domos intrans, & trahens viros ac mulieres, tradebat in custodiam.* Itaq; quod esset ex tribu Beniamin, bene illi cōpetit, quod prædixit Iacob, c *Beniamin lupus rapax, mane comedet prædam, & vespere diuidet spolia*, nam à mane suæ iuuentutis, toto die mane, & vesperi, lupi instar, persequebatur oues Christi vsque ad mortem eas dilanians Et paruifaciens eas tantum persequi, quæ erant in Ierusalem, facultatem petiit à principe Sacerdotum, eundi Damascum; & quos ibi inuenisset Christum sequentes, vinctos perduceret in Ierusalem, vt illos perderet; in quo & illud Dauidis implebatur: d *superbia eorum, qui te oderunt, ascendet semper.*

b *Actuum* 8. 3.

c *Genes.* 49. 27.

d *Psal.* 73. 23

II.

DEINDE perpendam causas, cur Christus Dominus noster, hoc totū Saulo permiserit. PRIMA causa fuit, quod eum disponeret ad magnam sanctitatem, & ad altissimam perfectionis turrim eleuare, iactis priùs profundissimæ humilitatis fundamentis altissimis; quæ maximè eruuntur ex cognitione præteritorum peccatorum. Et ita factum est in ipso Apostolo Paulo, qui hanc ob causam dicebat postea, e *qui priùs blasphemus fui, & persecutor,*

e *1. Tim.* 1. 13.

f 1. Cor. 15. 9. *tor & contumeliosus* in Christum, f *& quod esset minimus Apostolorum, & indignus qui vocaretur Apostolus, quia persecutus fuisset Ecclesiam Dei.* Huius Apostoli exemplo, hunc fructum ex peccatis, quæ aliquando commisi, elicere discam. Id enim est, quod dixit Spiritus S. g *melior est iniquitas viri, quam mulier benefaciens.* Nam viri feruentes, ex peccatis solent accipere magna motiua, vt insigniter crescãt in virtutibus, præcipuè humilitate erga se, & charitate erga Deum, qui ea illis dimisit, cõtrà verò languidi, & remissi, ex suis bonis operibus, vanitatem potiùs, & arrogantiam eliciunt.

g Eccl. 42. 14.

2\. SECVNDA causa fuit, vt ostenderet Christus in ipso Saulo, inæstimabiles gratiæ suæ diuitias, & infinitas virtutes, & perfectiones, ostendit enim charitatem, eum diligẽs, à quo ipse in tanto odio habebatur; bonitatem, eum vocans qui ipsum fugiebat; omnipotentiam, emolliens cor adeò induratum, patientiam suam, tolerans, & expectans eum, qui ipsum persequebatur; misericordiam, admittens eum ad pænitentiam, & liberans à tot miseriis; efficacitatem denique gratiæ suæ, replens eximiis virtutibus eum, qui abominãdis vitiis plenus erat. Et ita idem Sanctus Apostolus ait h *ideo misericordiam consecutus sum; vt in me primò ostenderet Christus Iesus omnem patientiam, ad informationem eorum, qui credituri essent illi*, & obtenturi vitam æternum; Et vt ostendit Christus in Saulo, præ aliis peccato-

h 1. Timot. 1. 16.

ribus,

ribus, omnem suam patientiam, hoc est perfectissimam, ita etiam ostendit omnem charitatem suam, bonitatem, misericordiam, liberalitatem & omnipotentiam. Et vt degens adhuc in terra easdem virtutes ostendit erga Magdalenam, Matthæum, Zacchæum & alios peccatores; sic post suam in cœlum Ascensionem, easdem præcipuè ostendit in Saulo; vt intelligamus, eum semper eundem esse, in amore erga peccatores, & in benefaciendo illis: ac propterea semper debere nos confidere, quòd possimus ab eo veniam peccatorum, & morum nostrorum mutationem obtinere: siquidem nec Charitas, nec bonitas, nec misericordia, nec potentia ad id præstandum, illi deest.

TERTIA causa fuit, vt idem Saulus cautelæ nobis esset, & exemplo: cautelæ quidem vt ex eius lapsu cauti reddamur, ne sinamus nos abripi ab excitatâ nostrâ naturâ, aut indiscreto zelo, aut irâ furiosâ, etiam velo religionis obductâ: quia facilè hæc nos præcipites trahent in peccata innumera, proficiendo semper in peiora: Ex altera verò parte exemplo nobis sit; vt, si contingat in ea nos trahi, studeamus conuerti ad Deum, exemplo eius conuersionis, & mutatæ vitæ; quæ fuit ex maximè admirandis, quas Christus fecerit ad nostram instructionem: & hoc spiritu meditanda est, ac perpendenda. 3.

PVN-

PVNCTVM II.

a Actuum 9. 3. a *ET cum iter faceret, contigit, vt appropinquaret Damasco: & subitò circumfulsit eum lux de cœlo; & cadens in terram, audiuit vocem dicentem sibi, Saule, Saule, quid me persequeris.*

1. PERPENDENDA hic PRIMVM est infinita Christi Domini nostri Charitas; qui cum sederet in cœlesti suo Throno, ad dexteram Patris, non est dedignatus ad terram descendere, & ipsi suo persecutori apparere, sicut post suam Resurrectionem apparuit, Petro, Iacobo, & aliis, vt testificatur ipsemet dicens: b *nouissimè omnium tanquam abortiuo, visus est & mihi*, quasi diceret, postquam Christus reliquis apparuisset, vltimò tandē apparuit mihi, tanquam abortiuo (qui extra destinatum suum tempus, violenter nascitur, nec iustæ quantitatis) quia sum minimus Apostolorum. Quæ apparitio, maius fuit indicium Charitatis Christi, quā reliquæ; illæ enim fiebant amicis, & discipulis, qui illum quærebant, & cupiebant videre; hæc autem inimico, & persecutori & qui eius nomen, & omnium discipulorum eius, omnino abolere cupiebat. Impleuit autem Christus in hac apparitione, tanquam bonus Pastor, quod antè dixerat de eo, qui c *relictis nonaginta nouem ouibus in deserto, vadit ad illam, quæ perierat.* Eadem siquidem Charitate, ad hanc quærendam descendit, qua reliquas quæsiuit. O ignis infinitæ charitatis, qui ardens in corde Iesu, non

b 1. Corint. 15. 8.

c Luc. 15. 4.

potest

potes occultari, quin potius quotidie nouas emittis flammas, vt omnes tuo amore accendas. Magnus ille fuit amor permittere d *te inueniri à non quærentibus te, & palam apparere ijs, qui te non interrogabant.* Sed hoc die vlterius multò progressus es, apparens ei, qui te oderat; & te ostendens ei, qui furore incredibili te prosequebatur; & pro igne, qui eius corpus ambiens, ad consumendum accenderet; circumdas illum lumine de cælo, quo anima eius conuertatur. Gratias tibi, amantissime Iesu, ob inditia quæ præbes tanti amoris, illumina quæso animam meam, ad ea ita agnoscendo, vt eorum particeps fiam. d Isaia. 65. 1. d Rom. 10. 20.

II. Proprietates illustrationũ cœlestium.

DEINDE perpendam proprietates cœlestis huius lucis, quæ S. Paulũ circumfulsit; ex quibus coniiciuntur proprietates lucis internæ, quã sua illustratione Deus infundit animis peccatorum, vt conuertantur. 1. PRIMA est, quod venerit subitò instar fulguris, cum Saulus minimè eã speraret, imò cùm minimè eã mereretur: quia cõsueuit Deus, huiusmodi illustrationes mittere, cùm eius maximè obliuiscimur, & quando, ob cordis duritiem, eis indigni sumus. O Deus omnipotens, qui e *in manibus abscondis lucem*, & postea *præcipis, vt rursus adueniat, & annuncias de ea amico tuo, quòd possessio eius sit, & ad eam possit ascendere*, manifestas, in quã, illã, & eius possessionẽ tuis amicis tribuis! quid tibi reddemus pro infinita charitate, quã ostẽdis, dũ etiã ipsos tuos inimicos participes eius efficis, iubẽs eam re- e Iob. 36. 32.

 pentè

pentè prodire, vt eos in amicos conuertas. Iube, Domine, eam prodire, & ita cordis mei ſecretum illuminare, vt à terrenis illud euellens, transferat ad æterna & cæleſtia.

21 SECVNDA proprietas fuit, quòd retardauerit greſſus Sauli, cùm iam eſſet prope Damaſcum, (quæ vox ſignificat ſanguinem) vbi cupiebat ſanguinaria ſua propoſita exequi; illumque in terram proſtrauerit, humilians eius ſuperbiam, & reprimens eius iræ impetum. Itaq; quamuis Deus Dominus noſter, vt ipſe per Oſeam dixit, aliorum peccatorũ f *viã ſepiat ſpinis*, vt vi quadam, & calamitatibus, ac miſeriis illos ad ſe trahat; Sauli tamen viam non ſpinis, & calamitatibus ſepiuit, ſed lumine, trahens illum blandè, & comiter: & ipſemet Apoſtolus, dum ſuam conuerſionem refert, ponderat, fuiſſe, g *ipſa media die, cum lux copioſa ipſum circumfulſit*; hoc modo innuens, quòd cum eius furor, ad malitiæ & ſuperbiæ culmen perueniſſet, tunc Chriſtus Dominus eũ continuerit; qui ſicut media die conſcēdit crucem, vt amoris ſui erga nos feruorem oſtēderet; ita in meridie venire voluerit, vt copioſa ſua luce Saulum circumfulgens cōuerteret; ſic oſtendens ſingularem ſuum amorem, quo ipſum proſequebatur; vt propterea de ſe ipſo dicere potuerit h *in fide viuo Filij Dei, qui dilexit me, & tradidit ſemetipſum pro me*. Ex quo apparet, proprium eſſe Diuinæ illuſtrationis, greſſus peccatorũ ita intercidere, vt à ſuis peccatis ceſſare, & in prauis propoſitis nō

f *Oſea 2. 6.*

g *Actuum 22, 6.*

h *Galat. 2 20.*

pergere faciat: sed cum praua illa proposita, altas iam habent in animo radices, necesse est lucem illam esse valde copiosam, vt reipsa mutentur. O felix Saule, quem adeò copiosa lux cœlestis circumfulsit! benè licet tibi hac occasione vsurpare illud Dauidis, i *nisi quia Dominus adiuuit me, paulò minus habitasset in inferno anima mea*: Nam tuum illud iter Damascum, citò illam demersisset in profundum inferni, nisi Deus illud impediuisset! Ora eundem Dominum, qui gressus tuos prohibuit, vt magnam mihi lucem tribuat, quæ meos etiam prohibeat; & humilians meam superbiam, iramque refrenans, ad ipsam vsque terram prosternat; vt in meipsum reuersus, ad ipsum Deum omninò conuertat. O Deus animæ meæ, quamuis viam meam spinis sepias, necesse etiam est, luce tua me circumfulgere, vt ad te conuertar; ne quæso secunda hęc seps & maceria desit, ne à perfecta conuersione defrauder. i *Psal.* 93.17

3. TERTIA proprietas fuit, quod illa lux, omnes partes supra & infra, & ad vtrumque latus ita Saulum *circumfulserit*; vt nihil videret, nisi per eam: quo significetur, cœlestem lucem, quando perfecta est, circumfulgere hominem ex omni parte, ita vt nihil respiciat, nisi cum ea, & per eam, res nimirum cœlestes contemplans, absque vlla rima, qua videat terrenas, nisi cum ordine ad æternas. k *O lux vera, quæ illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum,* k *Ioan.* 1. 9.

circumda me hac tuæ lucis materia, ne inani voluptate res terrenas, ſed verâ tantum cœleſtes aſpiciam.

4. QVARTO perpendenda ſunt verba, quæ in hac apparitione Chriſtus Saulo dixit; *Saule, Saule, quid me perſequeris?* in quibus eius amor multis viis apparet. PRIMVM quia volens illum reprehendere, id facit, non aſperè, aut pungentibus verbis; ſed blandè, & amanter: vocat enim illum bis, *Saule, Saule*, ſic inſinuans quòd illum amaret, & ex proprio nomine noſſet; & vt magis eum excitaret, & attendere faceret ad ea, quæ ipſi dicturus erat. dixit autem, *cur me perſequeris?* quaſi diceret; quam tu cauſam habes me perſequendi! refer mihi illam, ego tibi ſatisfaciam, quòd ſi cauſam non habes, cur me gratis perſequeris? O

i Iob 31.13. Amor immenſe creatoris noſtri, i *qui non contemnit ſubire iudicium*, & ad rationum pōdus venire *cum ſeruo ſuo*, & adeò vili creatura, & ab ea petere, cur ipſum perſequatur: cum poſſet, ſi vellet, vno verbo in nihilum eam redigere.

OSTENDIT etiam ſuum amorem, quòd perſecutionem in diſcipulos, vt ſuā accipiat. Nam, cùm, Saulus illos perſequeretur, ipſe Chriſtus conqueritur, *cur me perſequeris?* Et qui in cruce non eſt conqueſtus de iis, qui ipſummet perſequebantur, nunc loquitur, & conqueritur de eo, qui ipſum in ſuis diſcipulis perſequitur, magis ſentiens illorum labores, & calamitates, quàm proprias. Quis te

non diligat, O Iesu amantissime, qui ita eos diligis, qui te diligunt, quis audeat seruos tuos persequi; siquidem qui eos persequitur, te ipsum in eis manentem persequitur!

HINC intelligam, proprium esse boni Spiritus, inspirationibus suis, simulq; cœlesti luce loquentis ad cor peccatoris, reprehendere malum quod facit, vt erubescat; & internè illi dicere, homo, homo, cur me persequeris? O Anima mea, si scires quis ille sit, qui tibi loquitur, & quem tu persequeris, & quis tu sis, qui persequeris illum; & quæ sit ratio, cur illum tuis peccatis persequaris; erubesceres proculdubio, te talia facere; & desisteres persequi, quem sequi potiùs deberes, eique seruire. *Hæc tria reuelauit Christus Dominus noster Saulo, vt mox apparebit.*

PVNCTVM III.

a *DIxit Saulus, quis es Domine? & ille; ego sum Iesus, quem tu persequeris: durum est tibi contra stimulum calcitrare.* a Actuum 9.5.

CONSIDERANDVS hic est modus, quo Christus Dominus noster, luce sua sensim Paulum illustrauit; non vno influxu sed gradatim, inspirando illi primum, vt aliqua interrogaret; & responsa ei reddens; in quibus, tanquam in semine, latet tota perfectio Christiana.

I. *Cognitio Dei & sui ipsius.*

PRIMVM luce sua cælesti, infudit illi Christus Dominus magnum desideriũ sciendi

quis ille esset, quem sibi loquentem audiebat: est enim proprium eorum, qui cum Deo agunt, & lucem eius aliquam acceperunt, feruenter statim desiderare, amplius eum cognoscere; quia b *hæc est vita æterna, cognoscere Deum viuum, & verum; & quem ille misit filium suum Iesum Christum.* Hoc itaque desiderio motus Saulus interrogauit, *quis es Domine?* Atque si diceret: reuela mihi clarè, quis sis, vt sciam quem persequor; & desistam à malo, quod ago. Vocat verò illum DOMINVM, ex magno respectu, & reuerentia ad excellentiam, & maiestatem ipsi loquentis.

b Ioan. 17. 3.

II. CHRISTVS Dominus noster huic interrogationi respondens, plus docet, quam fuerit interrogatus: manifestauit enim quis esset persecutor, & quis ille, quem persequeretur: *Ego*, inquit, *sum Iesus* Nazarenus, *quem tu persequeris*: atque si diceret; tu interrogas, quis ego sim, & ego tibi dico, quòd sim Iesus, Saluator ipsusmet, qui me offendit & persequitur; & si vis scire, quis tu sis; scias, te persecutorem esse illius, qui te cupit saluare, & sanctificare. Hinc apparet, quòd sit Christo Domino nostro familiare cœlesti sua virtute docere nos simul, quis Deus sit, & quis sit homo; quis sit Iesus, erga peccatorem; & quis peccator erga ipsum Iesum: nam istæ duæ notitiæ, simul coniunguntur, & mutuò se se iuuant: si enim altera alteri conferatur, magis eminebit

bit tum excellentia, bonitas, & Charitas Dei Saluatoris nostri; tum è contra vilitas, malitia, & ingratitudo hominis peccatoris: nam quò potest vlterius progredi bonitas, quàm vt sit Saluator eius, qui ipsum persequitur! & contra, quò potest alterius malitia proficere, quàm vt eum persequatur, qui ipsum saluare velit.

In his duabus rebus oportet profundiùs insistere, sicut tota vita sua fecit ipse Apostolus; cui adeò hæc verba fuerunt infixa, vt & in corde, & in lingua semper haberet ipsum IESVM; prædicans eius excellentias; opus Redemptionis nostræ; & motiuum, quod habuit ad illam; pretium, quod illi constitit; & inæstimabiles diuitias, quas nobis promeruit: his verò coniungens vilitatem suam, & miseriam; & simul ingratitudinem, & malitiam offendentis excelsum adeò Saluatorem, qui mera misericordia illum, pretio sui proprij sanguinis redemit, & infinitos gratiæ, & gloriæ thesauros comparauit. O Amantissime Iesu, *nouerim te, & nouerim me! Me nouerim*, vt horream, contemnam, & in me castigem scelera, quæ commisi: *Nouerim te*, vt diligam, laudem, obediam, ac seruiā, ob innumera beneficia, quæ à te accepi. O gloriose Apostole, impetra mihi ab isto tuo dilecto, radium aliquem lucis cœlestis, vt nouerim quis fuerit, sitque Iesus erga me; & quis fuerim ego, & nunc sim erga ipsum; vt ea luce illustratus, incipiam nunc amare, quod horrebam,

Quinq; excellentia Saluatoris.

c 1. Corint. 11. 1. & horrere, quod prius amabam, c *factus imitator tui, sicut fuisti tu Christi* Saluatoris nostri.

III. DENIQVE perpendam verbum illud Christi ad Saulum. *Durum est tibi contra stimulum calcitrare*: quasi diceret, sicut qui calcitrat contra stimulum, non stimulo, sed sibiipsi nocet; & quò maiori impetu calces mittit, eò grauius accipit vulnus: ita, qui resistit Deo, & eius inspirationi, qua ille nos vrget ac stimulat, vt illi seruiamus; nihil ipsi Deo nocet, sed sibiipsi plurimùm; & quo resistit magis, eò damnum est maius. Aspice, anima mea, quid facias, cùm Diuinæ voluntati, eiusque sanctæ inspirationi resistis: nam, etsi grauem ei inferas iniuriam, sed nullum tamen eius personæ infers detrimentum; cum tamen tibiipsi inferas grauissimum: nam eâ resistentiâ, conuerteris tota in sanguinem, culpis te inficiens, & ream constituens horrendarum pœnarum. Redeas ergo super te ipsam, & sequere iucundos inspirationis Dei stimulos; amplectens quod tibi suggerit; & exequens quod iubet; quia, vt est durum, & graue illi resistere; ita dulce est, & iucundum eidem obtemperare.

PVNCTVM IV.

a Actuum 9. 6. a ET *Saulus tremens, ac stupens dixit: Domine, quid me vis facere? & Dominus ad eum; surge, & ingredere ciuitatem, & ibi dicetur tibi, quid te oporteat facere.*

I. PERPENDENDVS Primò est tremor ille corporis, & stupor siue admiratio ipsius

Sauli; qui ortum habuit ex his, quæ vidit, & audiuit: tremens ob iniurias tanto Domino illatas; & admirans, ac ſtupens, tam ignorantiam, & temeritatem ſuam, quàm bonitatem, & miſericordiam; qua Deus non ſuſtinuiſſet ſolum, ſed etiam deſcendiſſet è cælo, ad illum vocandum, & eius deceptionem retegendam. Omnes hos effectus conſueuit efficere lux cęleſtis in anima peccatoris, quē circumfulget iuxta illud Dauidis, b *illuxerunt coruſcationes tuæ orbi terræ: commota eſt, & contremuit terra.* Fulgura enim ſunt Diuinæ illuſtrationes, quibus terrenus peccator multa videt, quæ prius non videbat: nam videt grauitatem ſui peccati, & ſupplicium, quod eſt promeritus; bonitatem Dei, quæ ipſum ſuſtinuit; & beneficia, quæ in illum contulit. Quæ & alia, dum videt, timet, tremit, & contremiſcit totus; & exit quaſi extra ſe, præ admiratione & ſtupore. O Deus æterne, mitte huiuſmodi illuſtrationes in regiones infidelium, & in animas omnium peccatorum; vt videant & tremant, & deſerant locum ſuum, hoc eſt peccata ſua, vt tibi fideliter ſeruiant.

b *Pſal. 76. 19. & 96. 4.*

II. DEINDE conſideranda ſecunda illa Sauli interrogatio orta ex abundantia interni luminis, & perfectiſsimâ obedientiâ, ac ſubiectione, qua ſe omnino dedidit Chriſto, dicens: *Domine, quid me vis facere?* atque ſi diceret; en hic ſum, promptus & paratus, vt faciam & patiar pro te, quidquid tu volueris, tam in pœnam præteritorum peccatorum meo-

 rum,

rum, quam pro gratiarum actione, ob hæc præsentia beneficia. iube, & statue, quod tibi placet, ego enim exequar. c *O mutationem dexteræ excelsi!* O efficacitatem lucis cælestis, quis alius præter omnipotentem Deum, talem mutationem tam subitò efficere potuisset? quæ alia lux, nisi cœlestis, potuisset ex tempore tot fraudes retegere; qui prius oderat Christum, nunc diligit; qui existimabat illum esse legis præuaricatorem, nunc habet pro legis latore, cui debeat obedire; qui eum persequebatur; nunc se offert ad sequendum, & eundem prædicandum, quamuis propterea ipse sit ab alijs persequendus; qui priùs iudicium, & voluntatem propriam tenaciter sequebatur; nunc illa resignans, subijcit voluntati Diuinæ. Concede mihi, O bone Iesu, vt perfecta resignatione semper tibi, & ijs qui tui sunt loco, dicam; *Domine, quid me vis facere?* est enim mihi in votis facere, quidquid tu velis; & per eos mihi præceperis. Nolo mihi dicas, quod quondam illi cæco, eius imbecillitati te accommodans dixisti: d *quid tibi vis faciam?* ne inquam mecum agas, tanquam cum adeò imperfecto, vt meo desiderio velis condescendere: non enim par est, vt ego tuam voluntatem ad meam traham; sed oportet vt mea tuam sequatur.

c *Psal.* 76.

. Thom. 2. . q.113.a.10

d *Luca.* 18. 41.

III. TERTIO perpendam responsum Christi Domini nostri: non enim in ipso itinere, & obiter dicere illi voluit, quæ esset facturus; sed, *ingredere*, inquit, *Ciuitatem*, *ibi* ex instituto

dicetur

dicetur tibi, quid te oporteat facere. non enim vult Deus res tanti momenti, atque sunt nostræ salutis, & ipsius gloriæ, ruditer & obiter tradi. Quamuis enim omni loco & tempore, subitò & in momento, immittat ille suas illustrationes, sicut qui sementem iacit in terram; at, vt fructum ferat temporaneum, eligit locum, & tempus conueniens, sicut fecit cum Saulo, vt infra videbimus.

IV. DENIQVE perpendam, quod vt Sanctus Lucas refert, e *viri illi, qui comitabantur cum eo, stabant stupefacti, audientes quidem vocem, neminem autem videntes.* In quo proponitur nobis altitudo & profunditas Diuinorum iudiciorum, in vocatione peccatorum: nam cum Saulus haberet multos comites improbos, & qui etiam persequerentur Christum, sicut ipse; & ipse omnium esset pessimus; nihilominus Deus illum solum in hac occasione efficaciter vocauit, ad fidem suam conuertit, & in gratiam & amicitiam suam recepit, alijs relictis: vt hinc eius bonitatem extollamus in eo, quem elegit; inde verò tremamus, ob eius iustitiam erga illos reiectos: præcipuè cum qui vocatus est, esset vnus tantum Saulus; reiecti verò fuerint multi, qui illũ comitabãtur. sed in vtroq; tamẽ venerari oportet iudicia Dei, & obuiare querelis, quę in errante nostro iudicio contra ipsum insurgunt, dicentes quòd ipse Apostolus dixit. f *O homo tu qui es, qui respondeas Deo? nunquid dicit figmentum ei, qui se finxit, quid me fecisti sic? An*

e *Actuum.* 9.7.

f *Rom.* 9. 20.

non

non habet potestatem figulus luti, ex eadem maf-
f Rom. 9.20 *sa facere aliud quidem vas in honorem, aliud ve-*
rò in contumeliam? g *O altitudo diuitiarum sa-*
pientiæ, & scientiæ Dei, quàm incomprehensibi-
lia sunt iudicia eius, & inuestigabiles viæ eius!
Quis enim cognouit sensum Domini? Aut quis
g Rom. 11 33. *consiliarius eius fuit? aut quis prior dedit illi,*
vt propterea aliquid *retribuatur ei, quoniam*
ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia, ipsi
gloriæ in secula, Amen.

HINC prouenit, vt comites illi Sauli, h *audirent* ipsius *vocem*, & quid loqueretur, & *viderent* lumen, quod circumfulsit illum; sed, vt idem Apostolus dixit, *vocem non audiuerunt eius, qui loquebatur cum eo,* illā videlicet *Saule, Saule, quid me persequeris;* nec alteram illam, h Actuum. 22.9. *ego sum Iesus quem tu persequeris; durum est tibi contra stimulum calcitrare.* Quare etsi admirarentur Saulum in terram cecidisse, & talia loqui, non tamen propterea tunc ipsi mutati sunt, aut conuersi, quamuis occasionem ex eo accipere potuerint ad id postea faciendum, sicut fas est credere aliquos id fecisse, exemplum secutos eius, quem ducem habebant, & audientes eum distinctiùs narrantem, quæ in illo itinere euenissent.

MEDI-

MEDITATIO XXX.

QVID SAVLO EVENERIT, in illo triduo post hanc apparitionem, ac de plenitudine Spiritus sancti ipsi communicata.

PVNCTVM I.

a SVRREXIT *Saulus de terra, apertisque oculis nihil videbat. Ad manus autem illum trahentes, introduxerunt Damascum.* a Actuum. 9.8. & 22. 11.

PRIMVM considerabo, Saulum toto tempore, quo visio illa, & colloquia cum Christo Domino durarunt, mansisse prostratum in terra, quo eum lux cœlestis proiecerat, vt humiliaretur, & vt maiori reuerentia videret, audiretque ea, quæ Christus Dominus illi dicebat; simul verò cùm ipso casu debilitauit ipsum corpus, vt solet euenire in huiusmodi visionibus, ita enim accidit Danieli, qui post grandem quandam visionem, ait b *speciem suam immutatam fuisse, & se emarcuisse, nec habuisse quidquam virium*; vt nobis significetur, quòd huiusmodi visio rerum Dei excellentium, debilitet vires carnis: sicut Iacob cum vidit Deum, c *claudicabat pede*; ita qui in contemplatione res videt æternas, debilitatur

I.

b Daniel. 10 8.

c Genes. 32. 31.

tur eius amor ad temporales. O Deus æterne, mitte lucis tuæ radios in meum Spiritum; vt furiosæ carnis meæ passiones debilitentur: prosterne me per humilitatem, vsque ad abyssum pulueris & nihili mei, vt efficiar dignus eleuari ad contemplandam tuæ Diuinitatis & humanitatis abyssum. Amen.

II. DEINDE perpendam, Saulum mox atque audiuit Christi Domini nostri mādatum, cum dixit SVRGE, tanquam obedientiæ filium, surrexisse, & incepisse exequi quod statuerat, cum dixit, *Domine quid me vis facere?* Nec solum corpore surrexit è terra, sed etiam Spiritu erigens se ex cœno suorum errorum, & peccatorum, euigilauit è profundo somno in quo iacuerat; & reiectis terrenis affectionibus, quæ cor eius terræ affixum habebāt, ad nouam vitam resurrexit. Indè accepit Sanctus Apostolus documentum, quod postea nobis dedit, dicens, d *surge qui dormis, & exsurge à mortuis, & illuminabit te Christus.* (d Ephes. 5. 14.) Audi, anima mea, Apostolicum hoc consilium, ex propriæ experientiæ libro deductum; & erige te ex terra, in qua tuâ culpâ iaces; euigila è somno, quo ob torporem tuum iaces oppressa; resurge ad nouam vitā, mortuis operibus reiectis, & Christus Dominus tuus illuminabit te, lumine suæ gratiæ; vt possis postea eundem videre in lumine suæ gloriæ.

III. TERTIO perpendam, Saulum, etiam apertis oculis, nihil vidisse, quod fatetur ipsemet euenisse, e *præclaritate luminis illius*, quod (e Actuum. 22.11.)

illum

illum circumfulgetat: vt significetur, quod lux cœlestis, animæ quidem oculos aperiat, sed claudit corporis. tantam enim adfert rerum æternarum existimationem, vt propensionem auferat videndi temporales. Ex quo fit, vt qui sunt contemplationi valde dediti, etsi corporis oculos habeant; non tamen videant: eò quòd non vtantur illis curiosè ad res vanas, & quæ animæ aspectum interturbare possint. O lumen cœleste, veni, & internos oculos meos illustra; vt tanta claritate intueantur suum creatoré, vt externi omninò claudantur, ne vanè conijciantur in creaturas. O anima mea, claude, & mortifica corporis visum, vt clarificet in te Deus visum Spiritûs.

PVNCTVM II.

a ET ERAT *ibi tribus diebus non videns, & non manducauit neque bibit.* a Actuum. 9.9.

CONSIDERANDVM Primò quod Christus Dominus noster, totos illos tres dies, continuerit Saulum in ciuitate, eiusque Baptismum, & Spiritus sancti plenitudinem distulerit, vt interim ipse catechizaretur, & in fidei Sanctissimæ Trinitatis mysterijs benè instrueretur, & se ad Baptismum, qui in nomine trium personarum confertur disponeret. Et sicut Christus Dominus noster, antequam glorificatus resurgeret, triduo mansit in sepulchro; ita voluit suum hunc Apostolum, triduo manere in sepulchro contemplationis, antequam resurgeret per I.

Baptis-

Baptiſmum: reliquos Apoſtolos fecit expectare in ciuitate decem dies aduentum Spiritus S. Saulum vero tres tantum: voluit enim accelerare vaſis huius electi præparationem, vt ſtatim poſſet eo vti ad ſuum miniſterium.

II. DEINDE perpendam, quæ exercitia habuerit Saulus illo triduo, vt in quo licet ipſum imitari, id ſtudioſè faciam. PRIMVM toto illo tempore, *nihil vidit* oculis corporis; quia præter cauſam proximè dictam, interior animæ aſpectus, omnino impediebat externum. DEINDE *nec comedit, nec bibit*; quia voluptas & ſuſpenſio animæ, fecit eum obliuiſci cibi corporis. TERTIO *orabat* cõtinuè, ſicut ipſe Chriſtus Ananiæ dixit, b *ecce enim orat*. His exercitijs ſe præparauit ad Baptiſmum, & ad Apoſtolatum; hoc exemplo me docens, tria illa, *modeſtiam* in aſpectu, ſtrictum *ieiunium*, & continuam *orationem*, valde diſponere hominem ad magna dona à Deo impretranda; quia tria illa valdè ſe mutuò iuuant. modeſtia enim oculorum, & ieiunium, orationem valde perficiunt; & ipſa oratio, modeſtiam & ieiunium (alioqui aſpera) reddit iucunda.

b *Actuum* 9.11.

III. TERTIO perpendam, quantas gratias, fauoreſq; contulerit Chriſtus Dominus noſter Saulo, in illo triduo, erga quem præſtitit inuiſibiliter munus Magiſtri, ſicut erga cæteros Apoſtolos præſtiterat viſibiliter. Nam hoc tempore, illi reuelauit, ac patefecit omnia myſteria noſtræ fidei, copioſiſsima quadam

cœleſti

cœlesti luce, quo posset illa omnibus gentibus prædicare. Hoc colligitur ex suauissimis verbis Ananiæ ad ipsum, quæ ipse Apostolus refert; c *Deus Patrum nostrorum præordinauit te, vt cognosceres voluntatem eius, & videres iustum, & audires vocem ex ore eius: quia eris testis illius ad omnes homines, eorum quæ vidisti, & audisti.* Hoc itaque triduo, reuelauit illi Deus suam voluntatem, vidit Christum, eiusq; mysteria; ex cuius ore didicit eius doctrinam, vt testis esset eorum, quæ vidisset, & ab ipsomet Saluatore audiuisset: & ita dixit Galatis, d *se non ab homine accepisse, & didicisse* Euangelium *sed per reuelationem Iesu Christi.* O virum felicem, cui Deus sola sua misericordia, tantam ostendit gratiam & fauorem! O Deus animæ meæ, concede mihi, vt & ego tuam voluntatem agnoscam; & viuæ fidei oculis, videam Iustum Iesum Christum Dominum meum, audiamq; verba, quæ ipse loquetur ad cor meum, vt tuus possim esse testis, & tuas excellentias ita promulgare, sicut credidi, & delibaui; implens in omnibus sanctissimam tuam voluntatem. Amen.

c Actuum. 22. 14.

d *Galat.* 1. 12.

ALIQVI ex Sanctis Patribus dicunt, in hoc triduo accidisse visionem illam & stupendam reuelationem, quam ipse Apostolus his verbis describit: e *scio hominem siue in corpore nescio, siue extra corpus nescio, Deus scit, raptum vsq; ad tertium cælum, & raptum in paradisum*, & quod ibi *audiuit arcana verba, quæ non licet homini* imperfecto *loqui*; imò

e 2. *Corint.* 12. 2.

etiam tunc (iuxta Sancti Augustini, & Sancti Thomæ sententiam) vidisse clarè Diuinam essentiam.

S. Thomas in 2. ad Corint. c. 12. & 2. 2. q. 175.

IV.

QVIDQVID tamen de hoc sit, in hoc triduo, mirabiliter illum Deus expoliuit, & ad magnos raptus eleuauit, ipsum extra se deducendo; & supra se, & omnia creata ita eleuando, vt cognosceret mysteria altissima tertij, & supremi cœli Sanctissimæ Trinitatis, vbi maxima secreta fuerunt illi communicata; & introductus in Paradisum Diuinarum deliciarum, passus est magnos extases & excessus amoris, ita vt ad se reuersus, dicere potuerit, f *viuo iam non ego, sed viuit in me Christus.* Gratias tibi O Dulcissime Iesu, pro infinita illa charitate, & liberalitate erga tantum peccatorem, & tuum persecutorem, quem maioribus fauoribus es prosecutus, quàm alios, qui non peccauerunt; ostendens in eo, quod g *vbi abundauit delictum, superabundauit &* *gratia*; & quod erga hunc h *filium*, qui adeò fuit *prodigus* in tibi inferendis iniurijs, volueris esse multo magis prodigus, si ita loqui liceat, in exhibendis ei misericordijs, siquidem non solum obuiam illi exiuisti, sed quodam modo compulisti, & coegisti ingredi in domum tuam, talibus eum vestimentis exornans, & conuiuiis deliciosis excipiens; vt fratres natu maiores, habeant, quod sancta quadam inuidia illi inuideant. Et quandoquidem misericordia tua non est imminuta, *Compelle*, quæso, *re-*

f Galat. 2. 20.

g Rom. 5. 10

h Luca. 15. 20.

Ecclesia in collecta.

bellem

bellem meam voluntatem intrare in domum tuam: extrahe illam à ſe ipſa, & vi magna ad te trahe, ita eam tranſportans, vt ex nunc, non viuam ego, ſed tu viuas in me in æternum. Amen.

DENIQVE attendam, quanta ſuauitate Chriſtus Dominus noſter egerit cum Saulo, cui in ſua oratione exiſtenti, reuelauit, quæ in eius curatione erant euentura, oſtendens illi viſione imaginariâ i *virum, Ananiam nomine, introeuntem, & imponentem ſibi manus, vt viſum reciperet*, vt iam dicemus. Hac ratione nobis inſinuans, Deum ſolere nobis in oratione exiſtentibus, inſpirare media curationis noſtræ ſpiritualis ſalutis, ac perfectionis. VI.

i Actuum. 9.12.

PVNCTVM III.

ERAT a *autem quidam Diſcipulus Damaſci, nomine Ananias, & dixit ad illum in viſu Dominus, Anania. At ille ait: Ecce ego Domine. Et Dominus ad eum: Surge, & vade in vicum, qui vocatur Rectus, & quære in domo Iudæ Saulum nomine, Tarſenſem, ecce enim orat.*

a Actuum. 9 10.

CONSIDERANDI hic ſunt varij modi, quibus Chriſtus Dominus noſter reuelat, & manifeſtat ſuam voluntatem ſeruis ſuis: nam quibuſdam apparet, eoſque vocat, dum vigilant, ſicut hic Saulum; compeſcens I.

externos illorum sensus, ne internæ visioni sint impedimento: alijs apparet dormientibus, vtens illâ quiete, quam tunc habent sensus, ad colloquendum cum illis, sicut vocauit b *Iacob* & c *Samuelem*; & nunc ita videtur vocasse Ananiam: qua varia ratione agendi, vult nobis insinuare, in omni loco, & tempore, vigilantes, & dormientes, in Ecclesia, in lecto, debere nos adeò moderatos, & compositos esse, vt capaces simus Diuinarum inspirationum, donorum ac fauorum Dei; vt dicere liceat, d *nox illuminatio mea in delitijs meis*; &, e *ego dormio, & cor meum vigilat*. nam corpore dormiente, solet Deus, qui est amor noster, intra nos ipsos vigilare; & efficere, vt Spiritus noster vigilet.

b *Genes*. 31. 11.
c 1. *Reg*. 3. 4
d *Psal*. 138 11.
e *Cant*. 5. 2.

II. DEINDE considerandum mysterium latens in vocibus, quæ hic exprimuntur, ad manifestanda mirabilia opera, quæ Christus Dominus in Saulo operabatur. Nam vicus, in quo Saulus manebat, appellabatur RECTVS; vt ostenderetur; iam Saulum rectos gressus incepisse, directos ad vitam æternam. Domus siue hospitium erat cuiusdam, qui appellabatur IVDAS: quæ vox significat *confeßionem, & laudem*, ad insinuandum quod Saulus vtrumque hoc exerceret; humilem scilicet suorum peccatorum confesſionem, orans, & petens veniam eorum; & laudem Dei, qua gloriam illi dabat, ob tot beneficia quæ ab ipso accipiebat. Qui iubetur illum quærere, appellatur ANANIAS quod interpretatur

nubes Domini; ad indicandum munus prædicatorum,qui nubium Domini instar, doctrinæ pluuiam effundunt super fideles; & facilimè mouentur, quocunque Diuinæ inspirationis ventus impellit. Et ita statim atque Ananias Christi vocem audiuit, dixit: f *ecce ego Domine,loquere quia audit seruus tuus*: quasi diceret,iube quod vis: paratus enim sum ire quocunque me miseris.Sed præ omnibus perpendenda est ipsius Christi Domini Charitas, qui non dixit Saulo, vt quæreret Ananiam; sed Ananiam iussit surgere, & ire ad quærendum Saulum: sicut medicus, qui it visitare ægrotum.

f 2. Reg.3. 10.

NAM sicut ipse Christus, ex Throno suæ cœlestis habitationis, venit quær[illegible] hunc peccatorem; ita voluit,Ananiam & reliquos suos ministros,exire ex domo sua,& deserere quietem, quam in ea habent, vt quærant peccatores; domos illorum ingrediantur, ibique in negotio salutis eos adiuuet. Gratias tibi, dulcissime Iesu,pro omnibus,quæ agis,ad iustificandos peccatores: da mihi,quæso,promptæ obedientiæ Spiritum, sicut Ananiæ; rectumque laudis & confessionis Spiritum, sicut Saulo; repelle à me omnem torporem,& vitæ laxitatem, vt feruenter attendam ad bonum animarum,quas tuo sanguine redemisti. Amen.

non habet potestatem figulus luti, ex eadem mas-
f Rom. 9. 20 *sa facere aliud quidem vas in honorem, aliud ve-*
rò in contumeliam? g *O altitudo diuitiarum sa-*
pientiæ, & scientiæ Dei, quàm incomprehensibi-
lia sunt iudicia eius, & inuestigabiles viæ eius!
Quis enim cognouit sensum Domini? Aut quis
g Rom. 11 33. *consiliarius eius fuit? aut quis prior dedit illi,*
vt propterea aliquid *retribuatur ei, quoniam*
ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia, ipsi
gloriæ in secula, Amen.

HINC prouenit, vt comites illi Sauli, h *aud rent* ipsius *vo em*, & quid loqueretur, & *viderent* lumen, quod circumfulsit illum; sed, vt idem Apostolus dixit, *vocem non audierunt eius, qui loquebatur cum eo*, illā videlicet *Saule, Saule, quid me persequeris*; nec alteram illam, *ego sum Iesus quem tu persequeris; durum est tibi contra stimulum calcitrare.* Quare etsi admirarentur Saulum in terram cecidisse, & talia loqui, non tamen propterea tunc ipsi mutati sunt, aut conuersi, quamuis occasionem ex eo accipere potuerint ad id postea faciendum, sicut fas est credere aliquos id fecisse exemplum secutos eius, quem ducem habebant, & audientes eum distinctiùs narrantem, quæ in illo itinere euenissent.

h Actuum. 22. 9.

MEDI-

MEDITATIO XXX.

QVID SAVLO EVENERIT, in illo triduo post hanc apparitionem, ac de plenitudine Spiritus sancti ipsi communicata.

PVNCTVM I.

a VRREXIT *Saulus de terra, apertisque oculis nihil videbat. Ad manus autem illum trahentes, introduxerunt Damascum.* a Actuum. 9. 8. & 22. 11.

PRIMVM considerabo, Saulum toto tempore, quo visio illa, & colloquia cum Christo Domino durarunt, mansisse prostratum in terra, quo eum lux cœlestis proiecerat, vt humiliaretur, & vt maiori reuerentia videret, audiretque ea, quæ Christus Dominus illi dicebat; simul verò cùm ipso casu debilitauit ipsum corpus, vt solet euenire in huiusmodi visionibus, ita enim accidit Danieli, qui post grandem quandam visionem, ait b *speciem suam immutatam fuisse, & se emarcuisse, nec habuisse quidquam virium*; vt nobis significetur, quòd huiusmodi visio rerum Dei excellentium, debilitet vires carnis: sicut Iacob cum vidit Deum, c *claudicabat pede*; ita qui in contemplatione res videt æternas, debilita- I.

b Daniel. 10. 8.

c Genes. 32. 31.

tur

tur eius amor ad temporales. O Deus æterne, mitte lucis tuæ radios in meum Spiritum; vt furiosæ carnis meæ passiones debilitentur: prosterne me per humilitatem, vsque ad abyssum pulueris & nihili mei, vt efficiar dignus eleuari ad contemplandam tuæ Diuinitatis & humanitatis abyssum. Amen.

II. DEINDE perpendam, Saulum mox atque audiuit Christi Domini nostri mādatum, cum dixit SVRGE, tanquam obedientiæ filium, surrexisse, & incepisse exequi quod statuerat, cum dixit, *Domine quid me vis facere?* Nec solum corpore surrexit è terra, sed etiam Spiritu erigens se ex cęno suorum errorum, & peccatorum, euigilauit è profundo somno in quo iacuerat; & reiectis terrenis affectionibus, quæ cor eius terræ affixum habebāt, ad nouam vitam resurrexit. Indè accepit Sanctus Apostolus documentum, quod postea nobis dedit, dicens, d *surge qui dormis, & exsurge à mortuis, & illuminabit te Christus.* Audi, anima mea, Apostolicum hoc consilium, ex propriç experientiæ libro deductum; & erige te ex terra, in qua tuâ culpâ iaces; euigila è somno, quo ob torporem tuum iaces oppressa; resurge ad nouam vitā, mortuis operibus reiectis, & Christus Dominus tuus illuminabit te, lumine suæ gratiæ; vt possis postea eundem videre in lumine suæ gloriæ.

d Ephes. 5. 14.

III. TERTIO perpendam, Saulum, etiam apertis oculis, nihil vidisse, quod fatetur ipsemet euenisse, e *præ claritate luminis illius*, quod

e Actuum. 22. 11.

illum

illum circumfulletat: vt significetur, quod lux cœlestis, animæ quidem oculos aperiat, sed claudit corporis. tantam enim adfert rerum æternarum existimationem, vt propensionem auferat videndi temporales. Ex quo fit, vt qui sunt contemplationi valde deditı, etsi corporis oculos habeant; non tamen videant: eò quòd non vtantur illis curiosè ad res vanas, & quæ animæ aspectum interturbare possint. O lumen cœleste, veni, & internos oculos meos illustra; vt tanta claritate intueantur suum creatorē, vt externi omninò claudantur, ne vanè conijciantur in creaturas. O anima mea, claude, & mortifica corporis visum, vt clarificet in te Deus visum Spiritûs.

PVNCTVM II.

a ET ERAT *ibi tribus diebus non videns, & non manducauit neque bibit.* a *Actuum. 9.9.*

CONSIDERANDVM Primò quod Christus Dominus noster, totos illos tres dies, continuerit Saulum in ciuitate, eiusque Baptismum, & Spiritus sancti plenitudinem distulerit, vt interim ipse catechizaretur, & in fidei Sanctissimæ Trinitatis mysterijs benè instrueretur, & se ad Baptismum, qui in nomine trium personarum confertur disponeret. Et sicut Christus Dominus noster, antequam glorificatus resurgeret, triduo mansit in sepulchro; ita voluit suum hunc Apostolum, triduo manere in sepulchro contemplationis, antequam resurgeret per I.

Baptis-

Baptiſmum: reliquos Apoſtolos fecit expectare in ciuitate decem dies aduentum Spiritus S. Saulum vero tres tantum: voluit enim accelerare vaſis huius electi præparationem, vt ſtatim poſſet eo vti ad ſuum miniſterium.

II. DEINDE perpendam, quæ exercitia habuerit Saulus illo triduo, vt in quo licet ipſum imitari, id ſtudioſè faciam. PRIMVM toto illo tempore, *nihil vidit* oculis corporis; quia præter cauſam proximè dictam, interior animæ aſpectus, omnino impediebat externum. DEINDE *nec comedit*, *nec bibit*; quia voluptas & ſuſpenſio animæ, fecit eum obliuiſci cibi corporis. TERTIO *orabat* cõtinuè, ſicut ipſe Chriſtus Ananiæ dixit, b *ecce enim orat*. His exercitijs ſe præparauit ad Baptiſmum, & ad Apoſtolatum; hoc exemplo me docens, tria illa, *modeſtiam* in aſpectu, ſtrictum *ieiunium*, & continuam *orationem*, valde diſponere hominem ad magna dona à Deo impretranda; quia tria illa valdè ſe mutuò iuuant. modeſtiae nim oculorum, & ieiunium, orationem valde perficiunt; & ipſa oratio, modeſtiam & ieiunium (alioqui aſpera) reddit iucunda.

b *Actuum* 9.11.

III. TERTIO perpendam, quantas gratias, fauoreſq; contulerit Chriſtus Dominus noſter Saulo, in illo triduo, erga quem præſtitit inuiſibiliter munus Magiſtri, ſicut erga cæteros Apoſtolos præſtiterat viſibiliter. Nam hoc tempore, illi reuelauit, ac patefecit omnia myſteria noſtræ fidei, copioſiſsima quadam

cœlesti luce, quo posset illa omnibus gentibus prædicare. Hoc colligitur ex suauissimis verbis Ananiæ ad ipsum, quæ ipse Apostolus refert; c *Deus Patrum nostrorum præordinauit te, vt cognosceres voluntatem eius, & videres iustum, & audires vocem ex ore eius: quia eris testis illius ad omnes homines, eorum quæ vidisti, & audisti.* Hoc itaque triduo, reuelauit illi Deus suam voluntatem, vidit Christum, eiusq; mysteria; ex cuius ore didicit eius doctrinam, vt testis esset eorum, quæ vidisset, & ab ipsomet Saluatore audiuisset: & ita dixit Galatis, d *se non ab homine accepisse, & didicisse* Euangelium *sed per reuelationem Iesu Christi.* O virum felicem, cui Deus sola sua misericordia, tantam ostendit gratiam & fauorem! O Deus animæ meæ, concede mihi, vt & ego tuam voluntatem agnoscam; & viuæ fidei oculis, videam Iustum Iesum Christum Dominum meum, audiamq; verba, quæ ipse loquetur ad cor meum, vt tuus possim esse testis, & tuas excellentias ita promulgare, sicut credidi, & delibaui; implens in omnibus sanctissimam tuam voluntatem. Amen.

c Actuum. 22. 14.

d Galat. 1. 12.

ALIQVI ex Sanctis Patribus dicunt, in hoc triduo accidisse visionem illam & stupendam reuelationem, quam ipse Apostolus his verbis describit: e *scio hominem siue in corpore nescio, siue extra corpus nescio, Deus scit, raptum vsq; ad tertium cælum, & raptum in paradisum,* & quod ibi *audiuit arcana verba, quæ non licet homini* imperfecto *loqui*; imò

e 2. Corint. 12 2.

etiam tunc (iuxta Sancti Augustini, & Sancti Thomæ sententiam) vidisse clarè Diuinam essentiam.

S. Thomas in 2. ad Corint. c. 12. & 22. q. 125.

IV.

QVIDQVID tamen de hoc sit, in hoc triduo, mirabiliter illum Deus expoliuit, & ad magnos raptus eleuauit, ipsum extra se deducendo; & supra se, & omnia creata ita eleuando, vt cognosceret mysteria altissima tertij, & supremi cœli Sanctissimæ Trinitatis, vbi maxima secreta fuerunt illi communicata; & introductus in Paradisum Diuinarum deliciarum, passus est magnos extases & excessus amoris, ita vt ad se reuersus, dicere potuerit, f *viuo iam non ego, sed viuit in me Christus.* Gratias tibi O Dulcissime Iesu, pro infinita illa charitate, & liberalitate erga tantum peccatorem, & tuum persecutorem, quem maioribus fauoribus es prosecutus, quàm alios, qui non peccauerunt; ostendens in eo, quod g *vbi abundauit delictum, superabundauit & gratia*; & quod erga hunc h *filium*, qui adeò fuit *prodigus* in tibi inferendis iniurijs, volueris esse multo magis prodigus, si ita loqui liceat, in exhibendis ei misericordijs, siquidem non solum obuiam illi exiuisti, sed quodam modo compulisti, & coegisti ingredi in domum tuam, talibus eum vestimentis exornans, & conuiuiis deliciosis excipiens; vt fratres natu maiores, habeant, quod sancta quadam inuidia illi inuideant. Et quandoquidem misericordia tua non est imminuta, *Compelle*, quæso, *re-*

f Galat. 2. 20.

g Rom. 5. 10

h Luca. 15. 20.

Ecclesia in collecta.

bellem

bellem meam voluntatem intrare in domum tuam: extrahe illam à ſe ipſa, & vi magna ad te trahe, ita eam tranſportans, vt ex nunc, non viuam ego, ſed tu viuas in me in ęternum. Amen.

DENIQVE attendam, quanta ſuauitate Chriſtus Dominus noſter egerit cum Saulo, cui in ſua oratione exiſtenti, reuelauit, quæ in eius curatione erant euentura, oſtendens illi viſione imaginariâ i *virum, Ananiam nomine, introeuntem, & imponentem ſibi manus, vt viſum reciperet*, vt iam dicemus. Hac ratione nobis inſinuans, Deum ſolere nobis in oratione exiſtentibus, inſpirare media curationis noſtræ ſpiritualis ſalutis, ac perfectionis. VI.

i *Actuum.* 9.12.

PVNCTVM III.

ERAT a *autem quidam Diſcipulus Damaſci, nomine Ananias, & dixit ad illum in viſu Dominus, Anania. At ille ait: Ecce ego Domine. Et Dominus ad eum: Surge, & vade in vicum, qui vocatur Rectus, & quære in domo Iudæ Saulum nomine, Tarſenſem, ecce enim orat.*

a *Actuum.* 9. 10.

CONSIDERANDI hic ſunt varij modi, quibus Chriſtus Dominus noſter reuelat, & manifeſtat ſuam voluntatem ſeruis ſuis: nam quibuſdam apparet, eoſque vocat, dum vigilant, ſicut hic Saulum; compeſcens I.

nubes Domini; ad indicandum munus prædicatorum, qui nubium Domini instar, doctrinæ pluuiam effundunt super fideles; & facilimè mouentur, quocunque Diuinæ inspirationis ventus impellit. Et ita statim atque Ananias Christi vocem audiuit, dixit: f *ecce ego Domine, loquere quia audit seruus tuus*: quasi diceret, iube quod vis: paratus enim sum ire quocunque me miseris. Sed præ omnibus perpendenda est ipsius Christi Domini Charitas, qui non dixit Saulo, vt quæreret Ananiam; sed Ananiam iussit surgere, & ire ad quærendum Saulum: sicut medicus, qui it visitare ægrotum.

f 2. Reg. 3. 10.

NAM sicut ipse Christus, ex Throno suæ cœlestis habitationis, venit quær[ere] hunc peccatorem; ita voluit, Ananiam & reliquos suos ministros, exire ex domo sua, & deserere quietem, quam in ea habent, vt quærant peccatores; domos illorum ingrediantur, ibique in negotio salutis eos adiuuet. Gratias tibi, dulcissime Iesu, pro omnibus, quæ agis, ad iustificandos peccatores: da mihi, quæso, promptæ obedientiæ Spiritum, sicut Ananiæ; rectumque laudis & confessionis Spiritum, sicut Saulo; repelle à me omnem torporem, & vitæ laxitatem, vt feruenter attendam ad bonum animarum, quas tuo sanguine redemisti. Amen.

PVNCTVM IV.

Act. 9. 13. RESPONDIT *autem Ananias: Domine audiui à multis de viro hoc, quanta mala fecerit Sanctis tuis in Ierusalem: & hic habet potestatem à principibus sacerdotum, alligandi omnes, qui inuocant nomen tuum. Dixit autem ad eum Dominus: vade, quoniam vas electionis est mihi iste, vt portet nomen meum coram gentibus, & Regibus, & Filijs Israël. Ego enim ostendam illi, quanta oporteat eum pro nomine meo pati.*

I. CONSIDERANDVM hic PRIMO, quàm fallacia sint hominum iudicia, & quam facilè in suis suspicionibus decipiantur, præcipuè cùm oppugnantur ab humano timore. Ideò enim Ananias ex ijs quæ audiuerat de Saulo, existimauit eum adhuc esse persecutorem Christi, sicut antea: & quamuis Christus illi diceret, *ecce orat*, adhuc non aduertebat posse esse, quòd à persequendo desistens, mutatus esset. Ex quo discam, non temerè iudicare de meis proximis; præcipuè cùm aliquid tantum ex auditu habeo: siquidem fieri potest, vt qui heri fuit improbus, (Deo eius cor sua gratia commutante) hodie sit probus: & vt obseruo indicia improbitatis, ad malè de proximo suspicandum; sic decet me diligentiùs attendere omnia signa mutationis eius, vt benè de illo sentiam.

HINC prouenit, quòd Ananias etsi

prom-

promptum ſe oſtendit ad parendum Deo; cum vocatus reſpondit, *ecce ego*: timore tamen humano motus, propoſuit difficultatem quam habebat, eundi ad domum perſecutoris vt ipſe exiſtimabat, & ingredi in domum lupi. Imò antequam Chriſtus ſuum ſermonem finiret, interrupit illum proponens ſuam difficultatem, vt intelligeret, quomodo eam Chriſtus expediret. Ex quo intelligam, quòd huiuſmodi difficultates ex puſillanimitate, & animi deiectione proponere, vt obedientiæ reſiſtatur, ſit malum, & à diſcipulis Chriſti alienum: cum tamen, eaſdem proponere cum indifferentia tantum, & vt cognoſcatur modus, & ratio eas ſuperandi; quò exactiùs ipſi obedientiæ pareatur, bonum ſit, & ipſius Chriſti Spiritui conforme; qui ſuauis eſt, lenis, & beneuolus, ſicut hic apparuit in Anania.

CONSIDERANDA eſt deinde Chriſti Domini noſtri ad Ananiam reſponſio: *vade* inquit, quò ego te mitto: quem enim tu peruerſum adeò exiſtimas, *is mihi eſt vas electionis*, ſingulari ſcilicet mea beneuolentia & gratia, non eius meritis, à me electus: quia eum mutaui ex vaſe iræ, & iniquitatis, in vas miſericordiæ, & gratiæ; replens eum copioſis meis donis, vt in eo oſtenderem ego magnitudinem charitatis meæ; & præterea elegi eum in vas & inſtrumentum meum, vt portet nomen meum per totum mundum, & ſit Magiſter, & omnium gentium prædicator. II.

Gratias tibi dulcissime Iesu, quod b *in vase* (b 2. Corint. 4. 7.)
fictili, ac vili, admirandos adeò thesauros deposueris, vt eorum præstantia tuæ soli virtuti tribuatur, & non viribus eius. O Apostole gloriose, sol resplendens c *vas admirabile, opus excelsi*, in medio Ecclesiæ positum, ad currendam viam per mundum vniuersum, lucem præbens fidei, & charitatis ardorem omnibus mortalibus! gaudio de tua electione, & felici sorte, quæ tibi contigit; ora Dominum, qui te elegit, vt etiam dignetur facere me vas electionis, gratia & charitate plenũ; vt & ego cursum meum currens, ita consummem vt consequar coronam. (c Eccle. 43. 2)

III. VLTIMO perpendam extremam partem verborum Christi: *Ego ostendam illi, quanta oporteat eum pro nomine meo pati*: quasi diceret: primum illi ea ostendam reuelatione, & postea etiam experientiâ, ita, vt multo plura ipse pro nomine meo patiatur, quàm alij eius causa sint passi. Et ità reipsa euênit: vix enim Saulus cæperat nomen Christi per mundum portare, quando experientia didicit, esse d *graue ad portandũ*, eò quod innumeras persecutiones, & tribulationes, propter illud pateretur, sicut ipse fatetur ad Corinthios scribens, e *in laboribus plurimis, in carceribus abundãtiùs &c.* In qua re Christus Dominus noster, triplicem finem spectauit. I. PRIMVS fuit, vt ipse Saulus persecutionibus, quas tolerabat, lueret, quas ipse alijs intulisset; tum vt legi iustitiæ satis fieret; tum

(d Isaia. 30. 27.)

(e 2 Corint. 11. 23.)

vt

vt his laboribus ille perpoliretur, ad magnā gloriæ coronam suscipiendam. SECVNDVS 2.
inis fuit, vt intelligamus, magnos fauores magnaque dona cælestia non dari, nisi simul cum magnis huiusmodi afflictionibus: quod i fauores, & dona præcedant; sequi etiam labores in eadem mensura. TERTIVS finis fuit, vt discipulus intelligat, se debere sequi suum Magistrum; & Apostolus eum, à quo mittitur; & Euangelij prædicator, debeat eas pœnas sustinere, quas sustinuit Auctor, qui illud fundauit. O mundi Saluator, siquidem tam aptè nosti afflictionibus expolire vas, quod ad cælum, & gloriam tuam elegisti, purificans illud ab omnibus vitiis, & pretiosis exornans virtutibus, elige me in vas misericordiæ tuæ, & dona me afflictionibus in hac vita, vt sim dignus consequi æternam.

3. (margin, beside “finis fuit, vt discipulus”)

PVNCTVM V.

ET *abijt Ananias, & introiuit in domum: & imponens ei manus, dixit: Saule frater, Dominus misit me Iesus, qui apparuit tibi in via, qua veniebas, vt videas, & implearis Spiritu Sancto. Et confestim ceciderunt ab oculis eius tanquam squamæ, & visum recepit: & surgens baptizatus est.* a Actuum 9.17.

CONSIDERANDA hic est suauis prouidentia Domini nostri, in gubernatione suorum, vtentis aliquorum operâ, ad benefaciendum aliis, & interdum opera minorum, ad 1.

maiores erudiendos: & ita, licèt hic potuisset per se ipsum Saulo visum reddere; voluit tamen Ananiam hac de causa ad ipsum mittere, qui & Baptismi suscipiendi obligationem, & munus Testis & Apostoli, quod illi Deus committebat, intimaret: vt quisque etiam Sapientissimus & Sanctissimus, & qui magnos fauores à Deo acceperit, intelligat; opus sibi esse, alteri homini se subiicere, & hac ratione in humilitate conseruari. Simul verò perpendam in ipso Anania, hinc charitatem & humilitatem, quà Saulum alloquens, *fratrem* appellauit, dicens, se non propria auctoritate accedere, sed missum esse à Christo: inde verò tanquam Christi minister, magna auctoritate vsus est in dicendo, sicut ipse Apostolus refert his verbis, b *Ananias veniens ad me, & adstans dixit mihi, Saule frater respice. Et ego eadem hora respexi in eum. At ille dixit: Deus Patrum nostrorum præordinauit te, vt cognosceres voluntatem eius, & nunc quid moraris? exsurge & Baptizare, & ablue peccata tua, inuocato nomine ipsius.* Hic proponitur nobis forma, qua Euangelij ministri ita coniungere debent humilitatem cum auctoritate, vt altera alteram non impediat.

Cassian. Collat. 2. c. 5.

b *Actuum 22. 13.*

II. DEINDE considerandum, voluisse Christum Dominum nostrum, miraculo reddi Saulo visum ante Baptismum, tum vt maiori sua consolatione ille Baptizaretur cernés ipsum Baptizantem; tum ad declarandum illo miraculo

culo

culo virtutem Baptiſmi, qui animam illuminās, reiicit ex eius oculis, potentiis videlicet, ſquamas peccatorum. O quàm fuit lætus Saulus, viſo Anania; & audito eius nuncio, nam ſtatim abſque vlla mora & deuotiſſimè, Sanctum accepit Baptiſmum, & nouam cum eo Spiritus ſancti plenitudinem, donum c *linguarum*, ceteraſque gratias, quas alij Apoſtoli recepiſſent: & hoc Diuino Spiritu plenus, mille procul dubio laudes Deo decantauerit, gratias pro tot acceptis beneficiis agens, & omninò ex corde ſe offerens ad ipſius obſequium. lacerauerit etiam fortè aut combuſſerit epiſtolas, quas à principe Sacerdotum acceperat; dolens, quòd tam ſolicitè illas impetraſſet; & ſtatuens, ſe velle eſſe d *epiſtolam* viuam Chriſti Domini, ad eius notitiam toti mundo manifeſtandam. O cœleſtes Angeli, qui exultatis in conuerſione cuiuſuis peccatoris, quanto fuit amplius veſtrum gaudium, in hac prodigioſa conuerſione tanti huius peccatoris & perſecutoris Chriſti, cùm eum vidiſtis mutatum in magnum prædicatorem, & amicum eius! Laudate, glorioſi Angeli omnibus veſtris viribus eundem Chriſtum, & congratulamini ei, quòd lupum hunc ceperit, raptorem ſui gregis; & conuerterit in eiuſdem Agnum manſuetiſſimum: & orate eundem, vt veſtrum gaudium augeat, conuerſione multorum peccatorum; vt grex veſter creſcat, cælumque colonis repleatur: ex quo Deus per infinita ſæcula glorificetur.

c 1. Cor. 14. 18.

d 2. Cori. 3. 2

III. DENIQVE perpendam, quod Saulus e cõ-
: Act. 9. 20. *tinuò, ingressus Synagogas, prædicabat Iesum. quoniam hic est filius Dei.* Vbi apparet magnus feruor noui huius Apostoli; & promptitudo, quâ munus suum, Christũ prædicandi, aggressus est, f *non acquiescens*, vt ipse fatetur, *carni* (Gal. 1. 16.) *& sanguini*; nihili faciẽs quod ipsi Iudæi illum essent persecuturi, & inconstantẽ iudicaturi, quòd tam repentè prædicaret esse Deũ, quẽ eo vsq; tãquã Dei inimicũ persecutus fuisset, hæc inquam non effecerunt apud illum, vt se in angulo illius domus, seu hospitij contineret; nec vt pedetentim pergeret, aut cautè prius animos gentis suæ exploraret, sed sicut Apostoli in die Pentecostes, statim è Cœnaculo prodeuntes, ad templum se contulerunt, vt ibi Christum crucifixum prædicarent; ita Saulus eiusdem Spiritûs vino inebriatus, prodit ex sua domo, itque ad Synagogas, vt eundem Christum ibi prædicet: hoc facto publicè satisfaciens plebi, ob suum præteritum errorẽ, dum ostendit, se nõ minùs feruentem in prædicãdo Christum; quàm fuisset in eodem persequendo, reipsa nunc præstans, quod postea aliis faciendum consuluit; g *sicut exhibuistis* (Rom. 6. 19) *membra vestra seruire immunditiæ & iniquitati, ad iniquitatem* cumulandam, *ita nunc exhibete membra vestra seruire iustitiæ, in sanctificationem.* Sed vlterius progressus est feruor in bono, quàm fuisset in malo: conatus est enim feruentissimo zelo, promouere sanctificationis augmentum in se, & in omnibus aliis hu-

ius mundi hominibus; idq; tanta animi constantia, vt quamuis omnes admirarentur, audientes illum prædicare Christum, qui venisset Damascum, vt eiusdem Christi discipulos comprehenderet: nihilominus h *magis conualescebat, & confundebat Iudæos, affirmans quoniam hic est Christus.* Tantum itaque abfuit, vt huiusmodi hominum sermones & persecutiones tepidiorem illum in prædicatione redderent; vt potius eadem animum illi adderét, vt constantiùs & vehementiùs Christum prædicaret; simili autem passu progressus est in reliquo totius vitæ suæ, donec ingenti Christi amore ardens pro eo illam profudit; vt in proxima Meditatione apparebit. h Act. 9.22.

MEDITATIO XXXI.

DE VITA ET HEROICIS virtutibus Sancti Pauli Apostoli post eius conuersionem, in qua summa ponitur supremæ perfectionis Euangelicæ.

V*Ita gloriosissimi huius Apostoli, post eius conuersionem, fuit perfectissimum quoddam totius Euangelicæ perfectionis exemplar; ad quam par est omnes viros Apostolicos contendere,* a *imitantes, sicut ipse dixit* Christum *Dominum nostrum, sicut ipse eun-* a 1. Cor. 4. 16. & 11.

dem

dem imitabatur: *in quem finem hæc meditatio hic instituitur, in qua referentur præcipue eius virtutes, tam ex eius Epistolis, quam ex* Actibus Apostolorum desumptæ.

PVNCTVM I.

Paupertas Spiritus,

PRIMA eius virtus fuit, excellens Spiritûs PAVPERTAS, qua renunciauit omnibus rebus, sicut cæteri Apostoli; vt sic expeditior esset, totumque se Dei obsequio & prædicationis ministerio impenderet; oblectans sese in experiendis paupertatis effectibus, præcipuè in tribus rebus.

I. a 1. *Tim.* 6 8

PRIMVM a *contentus erat* (vt ipse ait) *habens alimenta, & quibus tegeretur*; atque si diceret: si habeam, quod præcisè necessarium est, ad vitam sustentandam, & corporis nuditatem contegendam, his contentus ero. Adeoque his erat contentus, atque si totum mundum haberet & ideo dixit: b viuimus *sicut egentes, multos autem locupletantes: tanquam nihil habentes, & omnia possidentes.* Causa vero, huius tantæ lætitiæ erat, quòd in tanta rerum corporalium indigentia, summas spirituales diuitias possideret, quæ maiorem sine comparatione consolationem homini adferunt, quàm temporales. Hinc ALTERVM illud proueniebat, vt etiam his ipsis necessariis sæpe se sponte priuaret; eorumque defectum magna animi lætitia sustineret. Ideoque inter suas calamitates, etiam enumerat c *famem, sitim, frigus, nuditatem, & ieiunia multa.* Imò vlterius est progressus: nam cũ occu-

b 2. *Cor.* 6 10.

II.

c 2. *Cor.* 11. 27.

patissi-

patissimus aliàs esset in prædicando; iureque posset sustentationem à fidelibus accipere, sicut reliqui Apostoli accipiebant: ipse huic iuri renuncians, labore manuum suarum, ex quadam *arte mechanica*, lucrabatur sibi & sociis suis quod esset ad sustentationem necessarium. vt hac ratione fideles non e*grauaret*; sed exemplum maioris perfectionis omnibus præberet. Et ita ait, f *argentum & aurum, aut vestem nullius concupiui, sicut ipsi scitis: quoniam ad ea, quæ mihi opus erant, & his qui mecū sunt, ministrauerunt manus istæ. Omnia ostendi vobis,* vt exemplum caperetis; *quoniam sic laborātes, oportet suscipere infirmos, ac meminisse verbi Domini Iesu, quoniam ipse dixit: Beatius est magis dare quam accipere*, O gloriose Apostole, qui parcus fuisti in accipiendis temporalibus, & effusus, in dandis spiritualibus, impetra mihi à tuo Magistro, vt paupertatem tuam in rebus temporalibus imitans, consequar diuitias tuas bonorum spiritualium. Relinque, anima mea omnia, & inuenies omnia; relinque pro Christo omnia, & in ipso Christo possidebis omnia, nam si eum habeas, habebis in eo omnia, & si eius amore pauper fueris, multò eris magis contenta, quam si esses diues.

d Actuum 18.3.

e 1. Thes. 2. 9. 2. Thes. 3. 8.

f Actuum 20. 33.

PVNCTVM II.

SECVNDA eius virtus fuit, purissima CASTITAS, cuius edidit votū, sicut ceteri Apostoli; eāq; custodiuit exactissimè; & proposuit se tanquā exēplū eius, dicens, a *volo oēs vos esse, sicut meipsū*, expeditos videlicet à nuptiis

Castitas & interna eius pugna.

a 1. Cor. 7. 7. 34. 35.

& matrimonij operibus vt *sine impedimento possint Dominum obsecrare*, & esse *sancti corpore & Spiritu.* Sed præcipuè tria circa hanc virtutem perpendam.

I. PRIMVM, quanti S. Apostolus fecerit hanc virtutem: siquidem cupiebat omnes homines castos esse, sicut ipse erat: nihil curans, quòd ea ratione mundus esset breui finiẽdus: quia pluris faciebat ęterna, quàm temporalia; semperque desiderio suo collimabat ad id, quod optimum & excellentissimũ esset; quãuis in executione ipsa, Dei dispositioni se accommodaret, qua dona sua hominibus distribuere solet.

II. b 1. Cor. 9. 6 12. SECVNDVM, quòd cùm reliqui b *Apostoli* in more haberent, deuotam aliquã *mulierem sororem* secũ *circumducere*, quæ illis ministraret, & ex facultatibus suis eos sustentaret; ipse tamen *non est vsus ea potestate*, non solum quod vellet potius ex labore manuum suarum viuere, quàm ex huiusmodi eleemosyna; sed etiam propter cautelam, & decentiam in tali comitatu & communicatione cum mulieribus, quas meritò fugere debet, qui tutam velit habere castitatem.

III. TERTIVM fuit, quòd eius castitas fuerit grauissimis tentationibus oppugnata; quas tamen viriliter superauit: ideoque fuit proculdubio gloriosior. Eò enim omnis virtus sublimior censetur, quo grauiorem contradictionem sentit, qui illam habet, in ea conseruanda. Et hac ratione declarant aliqui ex Sanctis, quod ipse Apostolus

de se

de ſeipſo refert, ſcribens ad Corinthios; c *ne magnitudo reuelationum extollat me, datus eſt mihi ſtimulus carnis meæ, Angelus Sathanæ, qui me colaphiZet. Propter quod ter Dominum oraui, vt diſcederet à me: & dixit mihi: ſufficit tibi gratia mea: nam virtus in infirmitate perficitur.* atque ſi dictum illi fuiſſet, vt ſis humilis neceſſe eſt tentari te; & vt virtus tua ſit perfecta debet eſſe valde probata: ideoque ſtimulus ipſe carnis tuæ, illam faciet perfectè caſtam; & Angelus Sathanæ, qui te colaphizat, faciet te tolerantem & patientem, vt puritas tua ſit ſicut Angeli cæleſtis. O Pater miſericordiarum, conuerte ſtimulum carnis meæ in carcar Spiritus mei; vt feruenter orans, curram diligenter in tuo ſeruitio: quia à te ſolo meum dependet remedium.

c 2. *Corint.* 12. 7.
S. *Aug.* & S. *Thom.* & *alij ibi.*

RESPLENDET quoque eiuſdem Apoſtoli ſanctitas & puritas, in aliis internis pugnis quas tolerabat; ſed inſigni tamen virtute vincebat; propter quas dixit: d *condelector legi Dei ſecundùm interiorem hominem. Video autem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captiuantem me in lege peccati, quæ eſt in membris meis. Infelix ego homo, quis me liberabit de morte corporis huius? gratia Dei per Chriſtum Dominum noſtrum.* hæc eſt quæ me liberabit, & eius virtute omnia vincam. Ne deficias, anima mea, ſi videris te oppugnari; ſed confide in gratia Dei, quòd non ſuccumbes. Si e *caro* tua *concupiſcit aduerſus*

d *Rom.* 7. 22.

e *Gala.* 5. 17.

Spiritum, contende vt & *Spiritus ita concupiscat aduersus carnem*, vt victor euadat; & ita quò pugna acrior erit, eò victoria erit gloriosior: vt possis cum eodem Apostolo dicere, f *Deo gratias, qui dedit nobis victoriam per Dominum nostrum* IESVM CHRISTVM Amen.

f 1. Cor. 15. 17.

PVNCTVM III.

I. *Pœnitentia & mortificatio.*

a 1. Cor. 9. 26.

TERTIA virtus fuit, seuera POENITENTIA & carnis mortificatio, quam rigidè castigabat, vt Spiritui subiectam haberet; quod ipse verbis grauissimis testatur, a *Ego sic curro, non quasi in incertum*, & nesciens præmium & fructum meum, *sic pugno, non quasi aerem verberans*, & inaniter laborans, verba iactans, & nihil opere præstans, sed castigo pœnitentiis *corpus meum, & in seruitutem redigo: ne fortè, cum alijs prædicauerim, ipse reprobus efficiar.* O anima mea, si Apostolus certus de suo præmio, ita currit ac timet; quid tu incerta hæres, & non cum tremore curris! si ille non est contentus aërem verberare, sed verberat carnem suam; cur tu solis verbis es contenta, negligens interim opera? castiga, castiga pœnitentiis corpus tuum, vt subiiciatur Spiritui, si enim illum in sua rebellione permittas, perducet te in ruinam, & reprobationem.

EXERCVIT se præterea Sanctus Apostolus, in continua sensuum suorum & appetitionum

onum inordinatarum mortificatione: abnegans desideria & voluptates suas; exactè adimplens abnegationem, à Christo Domino nostro commendatam, b *semper*, inquit, *mortificationem Iesu in corpore nostro circumferentes, vt & vita Iesu manifestetur in corporibus nostris.* vbique ergo & semper mortificationibus erat circumdatus, non solum internis in Spiritu, sed etiam externis in corpore: nunc ipsemet eas sponte subiens, nunc ab aduersariis illatas sustinens: imitans in hoc Christum Dominum nostrum, cuius vitam ipse exprimebat in seipso: vnde frequenter illud vsurpabat, c *ego stigmata Iesu in corpore meo porto,* quia eadem patiebatur, quæ Christus fuerat passus.

b 2. Cor. 4. 10.

c Gal. 6. 17.

O si talem possem obtinere mortificationem continuam, diuturnam, & perfectam, in qua eius vita manifestaretur, qui tantæ mortificationis mihi dedit exemplum! O dulcis Iesu, qui es d *via, veritas, & vita;* siquidem mortificatio tua; via est, ad tui fruitionem perueniendi, qui es ipsa vita; illustra me tua veritate, vt perfectam hanc mortem amplectar, quæ manifestatur admirabili vita tua.

d Ioa. 14. 6.

PVNCTVM IV.

Humilitas & mundi contemptus.

QVARTA virtus fuit, profunda & admiranda HVMILITAS, magnæ Sanctitati

coniuncta, quod valde est rarum; & resplenduit in subiectis exemplis.

I. Nam PRIMVM, cũ se aliis hominibus cõpararet, infimum semper locum sibi elegit: quia, inter peccatores, iudicabat, se esse primum; inter Sanctos, vltimum: & ita semel dixit: a *Christus Iesus venit in hunc mundum, peccatores saluos facere, quorum primus ego sum*, &
a 1. Tim. 1. 15
b 1. Cor. 15. 9
alibi: b *ego sum minimus Apostolorum; qui non sum dignus vocari Apostolus, quoniam persecutus sum Ecclesiam Dei*: & vlterius progressus, c
c Ephes. 3. 8.
mihi inquit omnium Sanctorum minimo data est hæc gratia, omnium scilicet fidelium, qui erant in Ecclesia. Qui itaque in oculis Dei, vnus erat ex maximis Apostolis, & ex primis in sanctitate; idem in suis oculis erat bonorum postremus, & peccatorum primus: cuius existimationis eá erat causa, quòd in hac sui ad reliquos comparatione, exaggeraret propria sua peccata; & obliuiscebatur peccatorum aliorum: & contrà memor erat virtutum aliorum, oblitus tunc propriarum; sed memor tamen præteritorum vitiorum: in quo summopere mihi studendum est humillimum hunc virum imitari, & cum ipso dicere; ego sum minimus Christianorum, & indignus qui hoc nomine vocer; ego sum minimus religiosorum, & Sacerdotum; nec sum dignus hoc nomine appellari: imò omnium hominum, sum minimus, & nec mereor hoc nomen qui meis
d Psal. 21. 7.
peccatis me feci bestiam: nam verè dicam, d *vermis sum & non homo*.

DE-

DEINDE, reſplenduit eius HVMILITAS in hoc, quòd non erubeſcebat publicè fateri ſua peccata, & ſcripto illa notata relinquere, dicens: quia priùs e *blaſphemus fui, & perſecutor, & contumelioſus, &*: f *qui ſupra modum perſequebar Eccleſiam Dei, & expugnabam*; & quod ſanguinem innocentem effudiſſet; fatetur enim: g *cum funderetur ſanguis Stephani, ego adſtabam, & conſentiebam, & cuſtodiebam veſtimenta interficientium illum.* Et ſi quando aliquid inſignium ſuorum operum neceſſitate coactus referebat, miſcebat verba humilitatis; h *factus*, inquit, *ſum inſipiẽs, vos me coegiſtis.* Aliàs idem repetebat, & ex inſtituto reticebat multa, quæ producere potuiſſet, i *ne quis*, inquit, *me exiſtimet ſupra id quod videt in me, aut aliquid audit ex me.* Hoc exemplo nos docens, verè humilem, proprio ſuo inſtinctu inclinare, ad culpas defectuſque ſuos manifeſtandos; non verò ad proprias virtutes, niſi neceſſitate coactum; & eam humiliationem deuorando, vt, cum eaſdem narrat, vanus & inanis habeatur.

II.

e Timo. 1. 13.

f Galat. 1. 13

g Actuum 22. 19.

h 2. Corint. 12. 11.

i. 2. Corint. 12. 6.

TERTIO reſplenduit eius HVMILITAS in eo, quòd agnoſcens maxima bona, quæ à Deo receperat, (nam Spiritus Dei, ſicut idem Apoſtolus dicit, non eſt cæcus ad ea cognoſcenda) non ſibi illa arrogauerit, aut inaniter de eis gloriaretur; ſed totam gloriam Deo & eius gratiæ tribuerit: & ideo in eius conſpectu, tanquam nihilum ſe agnoſcens, di-

III.

bat: k *gratia Dei sum id quod sum, & gratia*
k 1. Cor. 15 10. *eius in me vacua non fuit, sed, abundantiùs*
illis omnibus laboraui: non ego autem, sed gra-
l 2. Cor. 12. 5 *tia Dei mecum* & alibi: l *pro me nihil gloria-*
bor, nisi in infirmitatibus meis: & m *quamuis e-*
m 1. Cor. 3. 9 *go fidem plantauerim in vobis, & Apollo rigaue-*
rit; tamen neque qui plantat est aliquid, neque
qui rigat, sed qui incrementum dat Deus: &
cum aliquando, n *tanquam Deum, ipsum ado-*
n Actuum 14. 13. *rare vellent, scissa tunica, & exsiliens in tur-*
bas, clamans, dicebat: viri quid hæc facitis, & e-
go homo mortalis sum, similis vobis; ac propte-
rea indignus tali honore.

Hæc est humilitas cordis, quæ semper in Sanctis perseuerat: in qua licet mihi Sanctum hunc Apostolum imitari, si donorum Dei
o 1. Cor. 4. 7 particeps esse cupio, memor verborum illorum eiusdem Apostoli; o *quid habes, quod non accepisti, & si accepisti quid gloriaris, quasi non acceperis?*

Quare, anima mea, si vis vt te Deus impleat se ipso, euacua te à te ipsa, & ipse copiosa sua dona tibi communicabit, si totam eorum gloriam illi demissè dederis.

IV.
p 1. Cor. 4. 4
q 1. Cor. 9. 27
QVARTA, resplenduit etiam HVMILITAS in Sancto timore, quem de se ipso habebat, in propria cognitione fundatum: in quem sensum aliquando dicebat, p *nihil mihi conscius sum, sed non in hoc iustificatus sum: qui enim me iudicat, Dominus est*; & aliàs dicebat, q *castigo corpus meum, ne reprobus efficiar.*

Et

Et sæpè à fidelibus petebat, vt pro ipso r *orarent*, quod signum erat humilitatis eius; & Sancti huius timoris, quo verebatur, ne forte aliqua sua culpa, Dei dispositionem impediret. Præ reliquis autem apparuit hæc HVMILITAS, quod cùm sciret, se per reuelationem Dei Euangelium accepisse; voluerit nihilominus illud cum aliis Apostolis conferre, s *ne forte*, inquit, *in vacuum currerem aut cucurrissem*. in quo humillimam iudicij sui resignationem, iudicio Ecclesiæ, manifestè ostendit; non sibi soli tantum tribuens, aut securitatem illam negligens, quæ ex totius Ecclesiæ iudicio, sibi prouenirET.

r 1. Cor. 1.11. r Coloss. 4.3. r Heb. 13.19. r Rom. 15.30

s Galat. 2.2.

V.

VLTIMO eadem HVMILITAS resplenduit in mundi contemptu; & in eo, quod gauderet se aliis contemptui esse; & plus gloriatur, se ab aliis despici, quàm alij, se esse in honore: & ita dicebat, t *mihi absit gloriari, nisi in cruce Domini Iesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo*, quasi diceret: ille me tanquam vilem, & ignominiosa crucis morte dignum contemnit; & ego eum eadem ratione contemno. Et quamuis fex & mundi opprobrium haberetur, nihili hoc faciebat, quin potius v *pro minimo*, inquit, *mihi est, vt à vobis iudicer, aut ab humano die*, adeoque procul erat, vt se Hominum palato accommodaret, vt diceret, x *an quæro homini-*

t Gal. 6. 14.

v 1. Cor. 4. 3.

x Gala. 1.10

bus placere? si adhuc hominibus placere quærerem, Christi seruus non essem. O Christi serue fidelissime, impetra mihi à tuo Domino, pretiosum hoc donum humilitatis, ex qua oritur fidelitas circa ipsius obsequium. O Anima mea, si verè cupis Domino tuo seruire, contemne vanas huius mundi pompas, & dolosa filiorum eius iudicia; & potius gloriare, quod mortua sis & crucifixa mundo, & quòd ille ita tibi mortuus sit & crucifixus, vt ex nunc soli Deo viuas in æternum. Amen.

PVNCTVM V.

I. *Patientia & hilaritas in laboribus.* a *2. Corint. 11. 23. & 6. 5*

QVINTA virtus fuit, inuicta & heroica eius PATIENTIA in suis laboribus, qui fuerunt innumeri & omnis generis; interni, & externi; terra marique, à Iudæis & Gentibus, & falsis fratribus, vt constat ex eorum a *catalogo* ab ipso confecto, dum scriberet ad Corinthios; qui labores, quàm fuerint intollerabiles, his verbis significauit, b *grauati sumus supra modum, & supra virtutem, ita vt tæderet nos etiam viuere; nullam requiem habuit caro nostra, sed omnem tribulationem passi sumus; foris pugnæ, intus timores:* & sibi applicat, quod scriptum est, d *quia propter te, mortificamur tota die: æstimati sumus, sicut oues occisionis.*

b *2. Cor. 1. 8.*
c *2. Cor. 7. 5.*
d *Rom. 8. 36. Psal. 43. 22.*

II.

ET, cum tanti essent, resplendebat in eo PATIENTIA, quod exiguos illos iudicaret comparatos ad præmium, quod sperabat; & ita illos appellauit, e *momentaneum hoc &*

e *2. Cor. 4. 17.*

leue

leue tribulationis nostræ. Nec terrebatur, aut animum abijciebat, propter illorum immanitatem; Sed ad maiores potiùs tolerandos sese offerebat, sicut euenit, quando f *Propheta Agabus illi prædixit, fore, vt Ierosolymis vinciretur à Iudæis, & traderetur in manus Gentium; & ipse respondit: Ego non solùm alligari, sed & mori in Ierusalem paratus sum, propter nomen Domini Iesu.* Quæ animi eius erectio, procedebat ex magna fiducia in Deum; quam idem ipse Dominus in medijs eisdem laboribus fouebat: & ita ait, g *ipsi in nobismetipsis responsum mortis habuimus, vt non simus fidentes in nobis, sed in Deo, qui suscitat mortuos: qui ex tantis periculis nos eripuit, & eruit: in quem speramus, quoniam & adhuc eripiet.*

f Actuum. 21. 13.

g 2. Corint. 1.9.

III.

Ex quo tanta animi magnitudo illi oriebatur, vt diceret: h *scio & humiliari, scio & abundare; satiari & esurire; & abundare & penuriam pati; omnia possum in eo, qui me confortat:* atque si diceret, in prosperis & aduersis, in paucis & in multis, sum quasi omnipotens, non meis viribus sed Dei, cuius potentia omnia possum. O Deus omnipotens, fac me tua virtute potentem, ad præstandum, quidquid mihi iubes; & ad tolerandum, quidquid permittis: tua siquidem erit gloria, cuius est & potentia.

h Philip. 4. 11.

IV.

DENIQVE in suis laboribus, magnam habuit consolationem & lætitiam: quia in ijs ipsis Deus ingentes illi spirituales diuitias communicabat, sicut ipse Corinthijs scri-

bit; i *benedictus Deus, qui consolatur nos in omni*
i 2. Corint. 1. 4. *tribulatione nostra: vt possimus & ipsi conso-*
lari eos, qui in omni pressura sunt: & iterum
k 2. Corint. 7. 4. dicit, k *repletus sum consolatione, superabundo*
gaudio in omni tribulatione nostra; & iterum l
l Rom: 5. 3. *gloriamur in tribulationibus*, & m *placeo mihi*
m 2. Cor. 12. 10. *in infirmitatibus meis, in contumelijs, in necessi-*
tatibus, in persecutionibus, in angustijs pro Chri-
sto.

O Redemptor mundi, qui reipsa effecisti, vt hoc vas electionis experiretur & pateretur multa, pro nomine tuo; dans etiam ei simul magnam, in patiendo, Spiritus voluptatem; elige me quoque in vas tuum, in quo multos etiam labores reponas, cum abundanti consolatione, in illis tui amore ferendis.

PVNCTVM VI.

I. *Oratio & contemplatio.*

SEXTA virtus fuit altissima ORATIO ET CONTEMPLATIO, crescens semper in ea, quæ data illi est tribus primis diebus suæ conuersionis, sicut dictum est. Nominatim verò eius oratio fuit continua, qua Deum orabat pro se & omnibus fidelibus, sicut ipse
a Rom. 1. 9. sæpe testatus est; a *testis enim*, inquit, *est mihi*
b Thes. 1. 2. *Deus, quòd sine intermissione, memoriam vestri*
facio semper in orationibus meis, faciens ipse-
b 1. Tim. 2. 8 met quòd alios facere volebat: b *Volo*, inquit,
viros orare in omni loco, leuantes puras manus ad
Deum: quod ipsum præstabat omnibus modis
orationis, obsecrationis, petitionis, & grati-

arum actionis, sicut alijs vt facerent consueebat. in ipsis item carceribus c *orabat, & glorificabat Deum*, faciens ex carcere oratorium, etiam magna cum ædificatione ipsorum custodum. c *Actuum.* 16. 25.

II. DEINDE orabat magno Spiritu & feruore, non contentus solis verbis, sed potiùs cordis affectibus: nam propterea dixit d *Orabo Spiritu, orabo & mente*, coniungens internum animæ sensum verbis, quæ ex ore procedebant. Ex quo proueniebat, vt eius contemplatio, esset adeò alta, vt (sicut ipse dixit) eius e *conuersatio esset in cœlis*. d 1. *Cor.* 14. 15. e *Philip.* 3. 20.

III. Qui etiam dixit de seipso, scio hominem f *raptum esse ad tertium cœlum; & in Paradisum; & audiuisse arcana verba, quæ non liceret homini loqui.* de quo superius diximus. In quo raptu minimùm censendus est Deus, communicasse illi altissimum contemplationis gradum, qui possit in hac vita mortali communicari: & fas est credere, sæpius habuisse alios raptus, quos ex humilitate celauit, sicut ipse, cùm hunc solemnem refert, insinuat; & quando dixit in alio loco, g *mente excedimus* DEO, hoc est habemus extases Spiritus, agentes cum DEO: & benè apparet, quàm fuerint altæ; siquidem ait, h *ne magnitudo reuelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis meæ Angelus Satanæ, qui me colaphizet*, & humiliet. f 2 *Corint.* 12. 2. g 2. *Corint.* 5. 13. h 2. *Corint.* 12. 7.

IV. EX HAC contéplatione, oriebatur abundantia illa cōsolationū, quib⁹ afficiebatur &

altis-

altisima sensa, quæ de Christo habuit, ac de eius gratiæ inæstimabilibus diuitijs, secretis prædestinationis, & prouidentiæ Diuinæ; excellentijs ac perfectionibus Dei, Hierarchijs Angelorum, & multis alijs rebus, quas in suis epistolis docet. Denique tanti Christum faciebat, vt diceret, i *existimo omnia detrimentum esse*, aurum, argentum, gemmas, & quidquid in mundo est, *propter eminentem scientiam Iesu Christi Domini mei, propter quem omnia detrimentum feci, & arbitror vt stercora, etiam quæ mihi fuerunt lucra; hæc arbitratus sum propter Christum detrimenta, vt Christum lucrifaciam.* O suprema Christi Domini scientia, quæ tantum infundis, & imprimis animæ, rerum terrenarum contemptum; tantam verò rerum cœlestium existimationem; da mihi, Domine, hanc scientiam, qua te ita cognoscam, vt detrimentum & stercus existimem, quidquid terrenum est, vt posſim te verum Deum & hominem consequi.

i *Philip.* 3.8.

Ex quatuor his considerationibus, possum haurire tum ingentem admirationem, de adeò raris beneficijs quæ Deus in Sanctum Apostolum contulit, & pro eis gratias agere; tum magnum desiderium, eum imitandi, in quibus imitari licebit; frequentans orationẽ cum magno Spiritu; & meditationem cum magna viuacitate; qua me disponam ad remouenda impedimenta, quæ aliàs impediunt fauores & gratias, quas cupit Deus ijs infundere, qui excellens hoc exercitium frequentant.

PVNCTVM VII.

SEPTIMA virtus fuit, excellentissima CHARITAS & amor, erga Christum Dominum nostrum, cum supremo vnitionis gradu, qui in via VNITIVA inuenitur, quam ipse ostendit cùm dixit, a *Christo confixus sum cruci: viuo autem iam non ego, sed viuit in me Christus*: quibus verbis insinuat duos modos vnitionis amantissimæ, quam habebat cum Christo. PRIMVS erat, cũ Christo crucifixo ita se esse vnitum, vt confixus cũ eo esset in cruce; non quidem clauis ferreis sed amoris & imitationis, in quo summè gloriabatur, cogitans, loquens, & faciens semper iuxta hoc: & ita dixit Corinthijs, b *non iudicaui me scire aliquid inter vos, nisi Iesum Christum, & hunc crucifixum.*

I. *Amor vnitionis cum Christo.* a *Galat.* 2. 19. — I. — b 1. *Corint.* 22.

SECVNDVS modus vnitionis cum Christo, erat spiritualis, cum excessu videlicet amoris, ducendo (vt ait Sanctus Dionysius) vitam tantùm amatoriam; ita vt quamuis verè duceret vitam naturalem, non tamen liberè viueret, proprio scilicet arbitrio & voluntate, sed Christus in eo viuebat, tanquam principium, regula, & finis eius cogitationum, affectuum, verborum, & operum, coniungente eum sibi Christo Domino, continuatis amoris exercitijs, ita vt diceret, c *mihi viuere Christus est*: vita mea est Christus, cogitatio mea est Christus; meum velle est Christus; meum loqui est Christus; meum operari est Christus.

II. *Cap.* 4. *de Diuin. nom.* — c *Philip.* 1. 21.

O fe-

O felicem Apostolum, cui tantopere Christus fauit. Vtinam anima mea talis esset, in qua semper Christus viueret. O CHRISTE vita mea, mane & viue semper in me; & viuere meum sit semper in te, in secula, Amen.

III. d Rom. 8. 35. DEINDE perpendam, quam intimè esset amor iste in Sancto Apostolo radicatus, qui ausus est dicere, d *quis nos separabit à Charitate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas, an periculum? an persecutio? an gladius? certus sum, quia neque mors, neque vita, neque Angeli neque Principatus, neque virtutes, neq; instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neq; profundum, neq; creatura alia poterit nos separare à charitate Dei, quæ est in Christo Iesu Domino nostro.* O ignis amoris, quem e *aquæ multæ* tribulationum *nō possunt extinguere, nec flumina obruere,* quin potius illis magis accenderis! f O *ignis* insatiabilis: *qui nunquam dicis sufficit*, quià nunquam defatigaris, aduersa patiendo eius causa, quem diligis. Accende O Redemptor mi, hunc amorem in corde meo, vt tanto feruore te diligam, quem nulla res creata posit extingere. Amen.

e Canti. 8. 71.

f Prouer. 30 16.

PVNCTVM VIII.

Charitas & zelus animarum. OCTAVA virtus, fuit feruentissima CHARITAS & amor erga proximos, quæ oriebatur ex Charitate, quam habebat

erga

erga Christum; de qua dicit ipse, a *Charitas Christi virget nos*, ad omnia videlicet, quæ spe- a 2. Corint.
ctant ad ipsius Christi seruitium & bonum a- 5.14.
nimarum, quarum salutem ex omnibus suis I.
visceribus optabat: pro quibus horendos tolerauit labores, perambulans totum mundum infatigabiliter, prædicans per omnia regna & prouincias, per plateas, per domos priuatas, etiam in carceribus, nunc pluribus simul, nunc singulis in particulari, magna cordis teneritate. b *Nocte*, inquit, *& die non* b Actuum.
cessaui, monens cum maternis lacrymis vnum- 20.31.
quemque vestrum. Ex quo procedebat, vt dice- II.
ret: c *omnium me seruum feci, vt plures lucrifa-* c 1. Corint.
cerem. Factus sum Iudæis tanquam Iudæus, vt 9.19.22.
Iudæos lucrarer; & ijs qui sine lege erant, tanquam sine lege essem, vt lucrifacerem eos; factus d Roma.1.
sum infirmis infirmus, vt infirmos lucrifacerem; d 14.
Græcis & Barbaris, sapientibus & insipientibus debitor sum; e *omnibus omnia factus sum, vt omnes facerem saluos*. Et alibi e *Per omnia omnibus* e 1. Corint.
placeo, non quærens quod mihi vtile est, sed quod 10.33.
multis, vt salui fiant. O Charitatem latissimam, quæ omnes complectitur, neminem excludit; omnium hominum formas & figuras accipit, vt omnes accipiant figuram CHRISTI, & portent super se hominis cælestis imaginem!

HINC etiam oriebatur solicitudo, & ze- III.
lus boni communis in omnes, eorum damna ita sentiens, atque si essent propria; ideoque sensum hunc suum inter magnos suos labores

com-

computat, dicens: f *Quis infirmatur, & ego non infirmor? quis scandalizatur & ego non vror?* & eadem ex causa dicebat Romanis; g *quoniam tristitia mihi magna est, & continuus dolor cordi meo*, eo quod videret fratres suos Israëlitas non recipere Euangelium. & Galatis, qui ab Euangelica puritate degenerauerant; h *Filioli mei* inquit, *quos iterum parturio, donec formetur Christus in vobis.* Aliàs seipsum nutricem appellat, i *tanquam si nutrix* (inquit) *foueat filios suos: ita desiderans vos cupide, volebam tradere vobis non solum Euangelium Dei, sed etiam propriam animam, quoniam charissimi vobis facti estis*, & alibi; k *Testis est mihi Deus, quomodo cupiam omnes vos in visceribus Iesu Christi*; quia eos cupiebat inuiscerare in ipsum Christum, vt semper ipsum diligerent.

f 2. Corint. 11.29.
g Rom. 9.2.
h Galat. 4. 19.
i 1. Thesal. 2 7.
k Philip. 1.8

IV. HINC etiam oriebatur insignis alia eius amoris excellentia: nam, cùm l *desiderium haberet dissolui, & esse cum Christo*, continebat illud, eò quòd *permanere in carne necessariũ existimaret, propter profectum & gaudium*, proximorum; nec dubitabat, abstrahere se à dulcedine contemplationis, & iucundo colloquio cũ Christo, vt alij salui essent. Eoq; progressa est eius Charitas, vt diceret, m *Optabã ego anathema esse à Christo pro fratribus meis*, id insinuans, iuxta multorum Patrum interpretationem, quòd si necessarium foret ad salutem proximorum, vellet ipse eligere, priuari visione Christi & eius gloria, aut per lõgum tempus, aut vsque ad finem mundi: eo

l Philip. 23. S. Tho. 2. 2. q. 182. a 2.
m Rom. 9. 3. S. Chrisost. S. Thom. & alij ibi.

quod maiorem gloriam nullam haberet, quàm Christum amare, eius voluntatem implere, & multas animas lucrari, vt ei seruirent, & æternùm amarent. Quarum animarum gratiâ, aptiùs quàm Moyses dixisset: n *Peccauit populus iste, aut dimitte eis hanc noxam, aut me dele de libro tuo*: potius enim vellem absque mea culpa à te absens esse; quam tot animas culpâ suâ perire. O charitas celsissima & profundissima, quæ tam altè ascendis, vt nolis esse contenta, nisi Deum possideas; descendisq; adeò profundè, vt velis sine culpa carere Deo, vt places eidem: da mihi, Domine, huic similem charitatē, qua in hoc meam requiem & tranquillitatem ponam, vt quamuis cum iactura mea, tibi tamen placeam, & multas animas ad te deducam, quæ te fruantur in æternum. Amen.

n Exodi. 32. 32.

V. VLTIMO vehementer extollit hanc Apostoli charitatem, quòd extenderet se etiam ad inimicos & persecutores suos, quos tanquam amicos diligebat, implens erga eos, omnes amoris leges; & ita dicebat, o *Maledicimur & benedicimus; blasphemamur, & obsecramus* pro ijs, qui nos persequuntur; & iterum: p *ego autem inquit, libentissime impendam & superimpendar ipse pro animabus vestris, licet plus vos diligens, minus diligar*. Ex quo fiebat, vt si q *aliqui propter inuidiam aut contentionem, aut quod pressuram ipsi existimarent se suscitare, Christum prædicarent*, non solum ipsi hoc graue non esset, aut de eis conquere-

o 1. Corint. 4. 12.

p 2. Corint. 12. 15.

q Philip. 1. 5

retur, aut eos impediret: sed *in hoc*, inquit, *gaudeo, & gaudebo, vt Christus anuncietur, siue per occasionem siue per veritatem.*

Ex his considerationibus intimum concipiam desiderium, imitandi inflammatam hãc Apostoli charitatem erga meos proximos, bonos & malos, amicos & inimicos, respiciens in eis Christum Dominum nostrum, propter quem omnes diligi debent.

PVNCTVM IX.

EX hac Apostoli Charitate, insignes aliæ virtutes eius promanant, quibus suam perfectionem satis manifestauit, aliquas nunc perpendemus.

I. PRIMA est, magna OBEDIENTIA, erga voluntatem Diuinam, & omnes inspirationes, quibus se illa manifestabat; ideoq; cum, ipsi inspiraretur, vt iret in a *Macedoniam*, aut in b *Ierusalem*, aut aliò, statim eò se conferebat, etiamsi sciret, graues ob eam causam persecutiones & labores in eo loco ipsum expectare: quia maiorem animæ suæ, quàm vitæ; & voluntatis Diuinæ exequendæ, quàm propriæ quietis rationem ducebat. Et postquam his omnibus paruisset, nec de facto gloriabatur, nec aliquid se fecisse existimabat, c *nam si Euangelizauero*, inquit, *non est mihi gloria: necessitas enim mihi incumbit, & væ mihi est, si non Euangelizauero.* Benè memor erat Apostolus illius Christi sententiæ, d *Cum feceritis omnia quæ præcepta sunt vobis, dicite: serui inutiles sumus; quod debuimus facere, fecimus.*

a *Actuum.* 16 9.
b *c.* 20 22.
c 1. *Corint.* 9. 16.
d *Lucæ.* 17. 10.

SECVNDA virtus fuit magna SOLICITVDO *in custodia linguæ*, & circumspectione verborum exactissima; siue prædicaret, siue conuersaretur cum hominibus: vt constat ex ijs, quæ scripsit ad Corinthios: e *non sumus sicut plurimi, adulterantes verbum Domini, sed ex sinceritate, sed sicut ex Deo, coram Deo in Christo loquimur.* f *O virum perfectum*, verè religiosum, qui ita *potuit linguam suam custodire*, vt nec *verbo laberetur, ne eius religio esset vana*, aut perfectio minueretur! Sed quis loquendo impingere poterit, qui sincera intentione, vt ipse, & Diuinam sequens inspirationem, & attendens quod ipsum Deus audiat, & agens de solo Christo, loquatur.

II.

e 2. Corint. 2.17.

f Jacob. 1,26

De hac regula in loquendo, plura supra.

TERTIA virtus fuit intimum DESIDERIVM *proficiendi in virtute*, & semper vlterius progrediendi: nam post tot labores, adhuc dicebat: g *se non esse perfectum*, & ad culmen peruenisse; *sed quæ retrò erant*, & quæ iam præstitisset *oblitus, ad ea quæ priora erant*, & nondum obtinuerat *se ipsum extendens, ad destinatum supernæ vocationis Dei brauium persequebatur.*

III.

g Philip. 3. 12.

QVARTA fuit admiranda DEXTERITAS *in coniungendis virtutibus, quæ difficile alias coniunguntur*, quales sunt humilitas & magnanimitas; mansuetudo & zelus; viscera misericordiæ & rectitudo iustitiæ; quia h *castigabat*, quando opus erat, delicta; & i *resistebat* illis, qui nō progrediebantur iuxta veritatē & sinceritatē Euangelij, quod ipse prædicabat.

IV.

h 1. Corint 5.5.

i Galat. 2. 11.

V. QVINTA fuit ingens DESIDERIVM k
k *Phil.* 1.23. *videndi Christum* Dominum nostrum ob ma-
l *Rom.* 8. 23. ximum amorem, quo illum prosequebatur, l *gemens intra seipsum, adoptionem* perfectam
m *Philip.* 1. 21. *Filij Dei expectans*, ac dicens: m *sibi viuere Christum esse & mori lucrum*; quia morte obtenturus esset semper manere cum Christo.

Et hoc desiderio dicebat, n *quamuis optaret*
m 2.*Cor*.5.9 *peregrinari à corpore, & præsens esse ad Dominum, sed tamen siue absentem siue præsentem se contendere illi placere.*

VI, EX HIS oriebatur FIDVCIA ET SECVRITAS illa, quam habebat de obtinenda
o 2. *Timot.* 4 7. gloria, ita vt potuerit dicere: o *Bonum certamen certaui, cursum consummaui, fidem seruaui: In reliquo reposita est mihi corona Iustitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die, iustus iudex: non solum autem mihi, sed & ijs, qui diligunt aduentum eius.* HINC etiam nascebatur promptitudo illa, & animi generositas, qua se offerebat, ad moriendum pro Christo, & pro bono animarum: quam animi promptitudinem ostendit in omnibus operibus totius vitæ suæ: eius enim vita fuit quæ-
p *Rom.* 8. 16. dam continuata & producta mors pro Christo, & pro suis proximis, & ita dixit: p *quia*
q 2. *Corint.* 4.11. *propter te mortificamur tota die, æstimati sumus*, ac vero tractati, *sicut oues occisionis*: & alibi q *semper nos, qui viuimus, in mortem tradimur pro-*
r 1. *Corint.* 15.31. *pter Iesum*: & iterum: r *quotidie morior per vestram gloriam, fratres, quam habeo in Christo Iesu Domino nostro.*

VII.

DENIQVE, quando ita tulit occaſio, caput ſuum obtulit præcidendum pro Chriſto, & quamuis genus illud mortis leuius videretur quia nō fuit affixus cruci ſicut Petrus, fortè tamen eius rei cauſa fuit, quod tota ipſius vita, poſt conuerſionē talis fuerit, qualē hactenus diximus, quia ſcilicet, s *cōfixus Chriſto in cruce*, eius paſsionis t *ſtigmata in corpore ſuo portabat*, & v *implebat in carne ſua, quæ deerant paſsionum Chriſti*, applicans eorū virtutē & efficacitatem (omnibus ſuis laboribus ad id impenſis) *corpori eius, quod eſt Eccleſia*. Et hoc feruore paratus erat etiam crucis mortem ſubire, ſi fuiſſet illi ita conceſſum; imò mille cruciatuum generibus mori cupiebat, vt magnum erga ſuum Magiſtrum amorem oſtenderet. O cæleſtis Magiſter, qui poſtquam in cœlum aſcendiſti, nouum hunc diſcipulum eligens, tua illum manu ita expoliuiſti, & terrenis omnibus affectionibus ſpoliatum, induiſti Diuinis: per eundem ſupplex oro, vt & me in tuum diſcipulum accipias, & copioſa tua gratia ita adiuues, vt te, ſicut ille, poſsim imitari, teque in eius ſocietate frui in æternum, Amen.

s *Galat.* 2. 19.
t *Cap.* 6. 17.
v *Coloſ.* 1. 24.

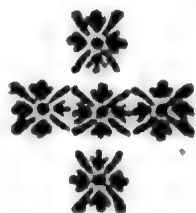

MEDITATIO XXXII.

DE VOCATIONE CORnelij Centurionis, & reuelatione quam S. Petrus habuit circa gentium conuersionem.

PVNCTVM I.

a Actuum. 10.1. VIR quidam erat in Cæsarea, *nomine Cornelius, Centurio cohortis, quæ dicitur Italica, religiosus ac timens Deum cum omni domo sua, faciens eleemosynas multas plebi, & deprecans Deum semper.*

I. CONSIDERANDAE hic sunt excellentes virtutes, quibus hic vir se disponebat ad recipienda beneficia, quæ Deus in illum contulit; mentem eius illuminans; vt Christi fidem susciperet; & Spiritus Sancti plenitudinem tribuens etiam cum dono linguarum, sicut Apostoli acceperāt. Nam PRIMVM, erat
1. valde *religiosus*, deditus videlicet ijs rebus, quæ ad cultum Dei pertinebant, & ipsius Diuinum obsequium. DEINDE, erat *timēs Deum*, recedens ab omni peccato; & sic implens
2. vtramque partem iustitiæ, *discedere scilicet à malo, & facere bonum.* Eratq; adeo insigne exemplum eius, in vtraq; hac parte, vt tota eius domus ipsum imitaretur: qualis enim est Dominus, tales eius famuli; & qualis paterfamilias,

lias, tales sunt eius domestici. TERTIO, frequentes *faciebat eleemosynas* cuicunq; ex populo petenti, absq; discrimine aut acceptione personarum. QVARTO, deditus erat *orationi*: dicitur enim quod *deprecaretur Deum semper*, valde scilicet frequenter, & continuatè, in horis ad id designatis: id quod apparet ex eo, quod consuetudinem seruaret orandi hora nona, vt ipsemet asseruit, b *orans eram hora nona in domo mea.* Quamuis enim natione esset gẽtilis, in huiusmodi tamen operibus occupabatur, quia Deus benignè illũ suis auxilijs præuenit; & ipse studiosè imitabatur exemplum bonorum illius ciuitatis, cum quibus versabatur. Hunc Dominus noster tanquam exemplum proponit, ad pudorem eorũ, qui fidem Christi habentes, eiusq; auxilia & Sacramenta percipientes, non tamen faciunt, quod ille gentilis & miles faciebat.

3.

4.

b Actuum. 10. 30.

II.

DEINDE considerandus est modus, quo Christus Dominus eum vocauit, vt lumen & perfectionem, quæ illi deerat, impertiretur. *Nam in visu vidit manifestè, quasi hora diei nona, Angelum Dei introeuntem ad se, & dicentem sibi, Corneli; at ille intuens eum, timore correptus dixit: quid est Domine? dixit autem illi: orationes tuæ & eleemosynæ tuæ ascenderunt in memoriam, in conspectu Dei. Et nunc mitte viros in Ioppen, & accersi Simonem quendam, qui cognominatur Petrus, hic dicet tibi, quid te oportet facere.* In hoc apparet suauis Dei nostri prouidẽtia, quod ita attẽdat saluti & perfectioni

c Act. 10. 3.

ſuorum electorum. Nam, cùm videt aliquem ex parte ſua, & iuxta facultatem ſuam, & vires, Diuino ſubſidio adiutas, facere, quod ſcit & poteſt, ſtatim ipſe adeſt; vt illum doceat, quæ neſcit; & auxilium præbeat, ad præſtandum, quod aliàs non poſſet: adhibens ad hoc etiam extraordinaria media & miracula, quando neceſsitas exigit: ſicut in hac occaſione eum feciſſe aduertimus. Ex quo magnam fiduciam concipiam de hac Paterna Dei prouidentia, & magnas dicam laudes, ob tot beneficia, quæ nobis confert. O Dilecte mi, cur tu ſis mihi curæ, qui tantam de me curam geris? ſecura & certa erit mihi ſaluatio, ſi tu eius curam ſuſceperis; vt ſpeciali prouidentia tua reſpicias, quid mihi deſit, vt ſtatim ſubuenias. Concede mihi, Domine, vt præſtem ego, quidquid ſcio & poſſum facere; oſtende verò mihi cæleſti tuo lumine, quod non intelligo, & adiuua tuâ gratiâ, vt illud exequar.

III. PERPENDAM præterea, quod Angeli, d Hebr. 1. 14 præcipuè Cuſtodes, d *omnes ſint adminiſtratorij Spiritus* prouidentiæ Dei, *in miniſterium miſsi* ad noſtram ſalutem: & ipſis incumbit e Tobiæ. 12. 12. aſsiſtere inuiſibiliter orantibus; & eorum e *orationes* & bona opera, coram *Deo offerre*, & ita angelus hic Cuſtos Centurionis, illi apparuit oranti, dixitque duo. PRIMVM, quòd

1. *eius orationes & eleemoſynæ aſcendiſſent in memoriam, in conſpectu Dei*: (non itaq; remanſerant in terra, ſed peruolarunt ad cœlum) nec Deus earum eſſet oblitus: ſed præſentes illas

habe-

haberet in sua memoria, & in eius conspectu perseuerarent; solicitantes, & procurantes expeditionem salutis & perfectionis ipsius Cornelij. Et vtraque simul ascendit: quia oratio adiuuat Eleemosynam, & vicissim Eleemosyna orationem. Quare si vis, anima mea, salutis tuæ negotium apud Deum feliciter expediri, dirige ad eum istos duos procuratores & solicitatores, quibus in cœlo nulla est porta clausa; nam f *oratio humiliantis se nubes penetrabit: & non discedet, donec altissimus aspiciat*, g *& si absconderis eleemosynam in corde pauperis, hæc pro te exorabit ab omni malo*; Eleemosyna enim est oratio, non oris, sed operis.

f Eccl. 35. 21
g Eccl. 29 15

2. SECVNDVM, quod Angelus dixit Cornelio, fuit, vt *accerseret Simonem qui diceret, quid oporteret eum facere*. In quo aduertimus, quod prouidentia Diuina, quamuis nos gubernet per Angelos in iis rebus, quas non possunt homines præstare; in iis tamen, quas illi præstare possunt, per eos vult nos gubernare, quare Angelus noluit Cornelio dicere, quid oporteret eum facere, quamuis potuisset; sed remisit illum ad S. Petrum, vt ex eius ore illa audiret: & simul S. Petro inspirauit, vt ad eum docendum accederet. Discam itaque hinc subiicere me huic modo gubernationis, quem Deus constituit: tum vt suos ministros honoret, tum vt omnes in humilitate contineat, ob mutuam necessitatem, qua alij aliis indigemus: sicut de Saulo & Anania in pro-

xima Meditatione obseruauimus.

PVNCTVM II.

a Actuum 10.7. a MIttens Cornelius duos domesticos suos, & militem metuentem Dominum, in Ioppen, propinquantibus illis ciuitati, ascendit Petrus in superiora, vt oraret circa horam sextam. Et cum esuriret, voluit gustare. Parantibus autem illis, cecidit super eum mentis excessus, siue extasis animę cum suspensione sensuum.

HIC est perpendenda laudabilis Apostolorum consuetudo in orando. Eligebant enim, & locum, & tempus, & horam ad orandum apta, vt hic apparet: nam Sanctus Petrus ascendit in altum, ad recessum siue locum separatum domûs, vt liber esset à strepitu hominum; qui in parte inferiori versabantur.

I. S. Damasc. & S. Tho. 2. 2. q. 82. a. 17. b Mat. 6. 6.

IN quo proponitur nobis opus perfectæ orationis, quod est eleuatio Spiritus in Deum, reiecto strepitu imaginum importunarum, quæ feruent in parte inferiori animæ. O Deus æterne, qui dixisti, vt ad b *Orandum intrarem in cubiculum meum, & clauso ostio* quietiùs & omnino in silentio & in abscondito, orationem meam offerrem; adiuua me gratia tua, vt recipiam me ad altissimum Spiritus mei conclaue, vt ibi orem, & adorem te in Spiritu & veritate.

II. ELEGIT etiam ad orandum horam sextam, sicut Cornelius habebat horam nonam,

sequen-

ſequentes in hoc conſuetudinẽ iuſtorũ Iſraël, qui ter in die orabant, hora ſcilicet tertia, quę eſt circa horam nonam mane; & ſextam, quæ eſt in meridie, & nonã, quæ eſt tertia poſt meridiem: quam conſuetudinem etiam c *Dauid* & d *Daniel*, & cæteri e *Apoſtoli*, ſeruarunt; quamuis ſtudioſiùs Apoſtoli; propterea quòd hora tertia, Spiritus Sanctus deſcendit ſuper illos; ſexta verò Chriſtus conſcendit crucem; & nona exſpirauit, & ad Lymbum ſpoliandum deſcendit. Ex hoc concipiam firmum & efficax propoſitum, deſignandi certas horas orandi; & quando conſtituta hora aduenerit, reliqua omnia dimittendi, vt orationi ſatisfaciam: quod fecit Sanctus Petrus in hac occaſione; qui etſi eſuriret, & vellet guſtare, non tamen orationem ſuam dimiſit, ſed ante cibum ſumendum ad eam acceſſit; vt prius Spiritui cibum daret, quàm corpori.

c *Pſal.* 54.18
d *Dan.* 6.10
e *Act.* 3 1.
Caſſian. lib. 2. *c.* 9.

III.

DEINDE conſiderandum eſt, quòd CHRISTVS Dominus noſter, vt ſuos electos extraordinariis fauoribus proſequatur, eligere ſoleat certum locum, & tempus opportunum: & quidem vt plurimum, eligit locum ſeparatum; & tempus orationis: nam quando homo ex parte ſua ſtudet accedere ad Deum, & ad eius conſpectum Spiritu aſcendere, tunc Deus ſpeciales fauores, quos poteſt & vult, illi oſtendit: & ita in hac occaſione, ſuſpendit ſenſus Petri, eumque Spiritu eleuauit, vt videret occulta Dei: & hanc ſuſpenſionem, vocat f *mentis exceſſum*.

f *Act.* 10.10
f 2. *Cor.* 5.13

Anima

Anima enim à seipsa exiens supra se & supra vires suas eleuatur; & quando id fit violentia quadam interna, appellatur *Raptus*: rapit enim Deus spiritum, & cogit ascendere, (sicut contigit g Sancto Ioanni) ad videnda Diuina mysteria. Ex quo intelligam, quamuis non sit tutum, tales mentis excessus optare & quærere; debere tamen me excessum illum amoris desiderare & procurare, qui me extrahens à meipso, transferat ad Christum, ita vt cum Apostolo dicere liceat; h *viuo iam non ego, viuit verò in me Christus*: nam deserens omnia temporalia, & me ipsum cum illis, desino esse meus, & totus incipio esse Christi, oblectans me cogitando de ipso, & loquendo de ipso, & studendo illi in omnibus placere. O vere Deus amoris, iaculare in me excessum hunc amoris; O amor omnipotens, rapias cor meum, & transferas in locum vbi tu es; vt semper sim tecum amore coniunctus; & tu in me viuens, amore tuo gubernes.

g *Apoc.* 4. 2.

h *Gal.* 2. 20 *S. Dion. c.* 4. *de Diuin. nom. D. Thom.* 2 2 q. 175 *a.* 2

PVNCTVM III.

a IN *hoc mentis excessu, vidit S. Petrus cælum apertum; & descendens vas quoddam, velut linteum magnum, quatuor initijs submitti de cælo in terram, in quo erant omnia quadrupedia, & serpentia terræ, & volatilia cœli. Et facta est vox ad eum: surge Petre, occide, & manduca. Ait autem Petrus: absit Domine, quia nunquam manducaui, omne commune, & immundum. Et vox iterum secundò ad eum: quod Deus purifica-*

a *Act.* 10. 11.

uit, communicauit, tu cõmune ne dixeris. Hoc autem factum est per ter, & statim receptum est vas in cælum.

CONSIDERANDVM hic PRIMO, quòd Christus Dominus noster, sicut, cùm in hac vita mortali prædicaret, vtebatur parabolis & similitudinibus, ad aperienda mysteria regni cælorum; ita spiritualiter vti consueuit huiusmodi similitudinibus, imprimẽs earum figuras imaginationi; in quibus quasi adumbratur mysterium, quod ipse vult: sicut hic fecisse apparet, cum Sancto Petro; & fecit cum Sancto Ioãne in reuelationibus Apocalypsis, & etiamnum sese communicat hoc modo, quibus vult. Mihi autem solum incumbit, vt si cõmodè possim, efformem in imaginatione mea figuras earum rerum, quas ipse nobis reuelauit in fide; verbi gratia, Christum Dominum infantem factum, in præsepi positum, columnæ alligatum, cruci affixum: vt huiusmodi figuris ad maiorem eiusdem Domini amorẽ exciter, pro vt in illis proponitur; reliqua omnia Dei prouidentiæ relinquam; vt ipse faciat, quod magis expedit. Sed in hac tamen figura, quæ fuit Sancto Petro ostensa, vehementer resplendet infinita Dei Domini nostri charitas, qua vult in suam Ecclesiam & in cælum ipsum admittere, quod in se est, omnes peccatores huius mundi, auaros, carnales, & superbos, tribus illis generibus animalium, quadrupedium, serpentium, & volatilium expressos; quos colligit, non solum ex angulo I.

illo

illo Iudææ, ſed ex quatuor mundi partibus. ad hoc enim è cœlo deſçendit ipſe in terram; & induit puriſſimum ſacratiſſimæ ſuæ humanitatis linteum; ad hoc inſtituit ſuam Eccleſiam candidam, & puram, non habentem maculam, neq; rugam; eò direxit prædicationem quatuor Euangeliorum, quorum doctrina eſt de cœlo, ad ſalutem & vitam mundi. Gratias tibi dulciſſime & benigniſſime Ieſu, ob infinitam charitatem, qua vocas omnes peccatores, quos omnes vis, humeris tuis impoſitos ad cœlum portare! O dilecte mi, quomodo tales feras & ſerpentes, admittes in linteum adeò candidum & purum! In deſertis & ſpeluncis terræ, eorum habitatio eſſe deberet; quomodo ergo inde extractos, in iſto linteo colligis, vt inferas in cælum, & habitationem illis in æternis manſionibus conſtituas! Ex nunc non ampliùs diffidam de immenſa tua miſericordia, quæ adeò eſt prolixa & profuſa in ſubueniendo noſtræ miſeriæ.

II. DEINDE perpendam, quid illa voce ſignificetur: Petro quidem facta, ſed in eo omnibus etiam Chriſti miniſtris, OCCIDE & MANDVCA: quaſi diceretur, ſiquidẽ eſuris, & comedere appetis, occide iſtas feras, iſtos ſerpentes, & aues rapaces, & comede ex eis; vt ſignificetur: ad ſacerdotes, & confeſſarios, & miniſtros Chriſti pertinere, vt occidant peccatores quo ad illorum peccata, auferẽtes illis vitam carnalem, & beſtialẽ, qua viuebant, adhibitis Sacramẽtis Baptiſmi & Pœnitẽtiæ;

& eos comedant, Ecclesiæ illos inserentes, tanquam eius membra; & Christo vnientes charitate & vitæ similitudine. Nam Christus Dominus noster horret reiicitq; peccatores viuentes, qui scilicet viuunt in peccato; admittit verò recipitque intra se peccatores, mortuos peccato: quia hæc mors, nouam illis adfert vitam gratiæ. O Deus æterne, siquidem tuis ministris iubes, vt occidant & manducēt, tu ipse Domine occide & manduca per eos, efficaciter eos adiuuans, vt impleant, quod ex tanta tua misericordia illis præcipis.

TERTIO perpendam, quid Sanctus Petrus responderit, qui tunc non satis erat certus de voluntate Dei, circa admittendos gentiles in Ecclesiam: hoc enim significabat, quòd recusaret comedere illa animalia, immunda, secundum antiquam legem; sed vox de cœlo dixit illi; *quod Deus purificauit, tu immundum & commune, ne dixeris*: quasi diceret; ne recuses ad meam fidem & religionem admittere, quos ego in æterna mea ordinatione elegi, vt sint Sancti, quamuis tibi improbi videantur. Ex quo apparet, quam aduersetur Spiritui Sancto, quod prædicatores & confessarij horreant peccatores, qui ad ipsorum pedes accedunt, quamuis sint abominandi; siquidem illos Deus trahit vt conuertat, & faciat iustos. O immensa IESV Charitas; quam tu varias adinuenis vias, vt manifestes amorem, quem habes erga peccatores! quis horreat illos recipere, quos tu non horres vocare? quis III.

hunc

hunc cibum comedere recuset, quem tu asseris esse Sanctum! da mihi, dulcissime Domine, hanc famem saluandi peccatores, vt cum voluptate illos manducem, & corpori tuo inseram per gratiam, quos tu attrahis vera pœnitentia.

IV. DENIQVE perpendam, hanc vocem factã esse *per ter*; vt magis penetraret, & imprimeretur cordi Petri; sicut ter fuit interrogatus de amore erga Christum, & ter illi fuit dictũ, vt pasceret oues Christi. Mox verò *vas illud fuit receptum in cælum*, in signum quòd Deus haberet cœlum apertum gentibus, quæ conuerterẽtur, quantumuis fuerint magni peccatores.

EXVLTA anima mea, cum vides recipi in cœlum linteum illud, plenum quadrupedibus, serpentibus, & volatilibus rapacibus, magnis videlicet peccatoribus, non quidem viuis sed mortuis, at culpæ mortuis, viuis autem per gratiam. Stude occidere in te vitam hominis veteris, & resurge cum Christo ad vitam hominis noui, vt cum eo cœlum ingressus, sedem accipias in throno eius gloriꝫ. Amen.

PVNCTVM IV.

a Actuum 10.17.&c.

a DVm intra se hæsitaret Petrus, quid nam esset visio, quam vidisset, ecce viri, qui missi erant à Cornelio, adstiterunt ad ianuam, dixitq; Spiritus Petro: ecce viri tres quærunt te, Surge & vade cum eis, nihil dubitans: quia ego misi eos. Sequenti autem die, profectus cum illis,

introi-

introiuit in domũ Cornelij; Cornelius verò expectabat illos, conuocatis cognatis suis, & necessarijs amicis: & cùm cognouisset Petrus à Cornelio, quæ illi accidissent, & ipse cæpisset illis prædicare Iesum, adhuc eo loquente, cecidit Spiritus Sanctus super omnes, qui audiuerunt verbum, & loquebantur linguis, magnificantes Deum.

I. PERPENDENDVM hic, quod Christus Dominus noster, etiamsi ostendat seruis suis aliquam visionem, interdum tamen non aperit, quid sibi illa velit; quod facit ex sua prouidẽtia, tum vt illi solidius in humilitate teneantur, tum vt orationibus suis, eius intelligentiam à Deo impetrent; aut etiam vt tempore & opportunitate, qua magis expedit, eã illis aperiat, sicut nunc euenit Sancto Petro, qui Spiritus Sancti voci obediens, profectus est ad locum, vbi Cornelius cum suis, illum expectabat; quibus dum ipse Iesum Christum crucifixum feruentissimè prædicaret, omnes audientes crediderunt, & Spiritum Sanctum acceperunt, etiam cum dono linguarum.

II. HIC verò perpendenda est infinita Dei liberalitas, qui tot dona his gentilibus simul dederit: vt intelligamus (quod Sanctus Petrus hic dixit) b *quia nõ est personarum acceptor Deus*: siquidem donum adeò pretiosum, atque est Spiritus sanctus, ita profusè dedit quibusdam hominibus, qui fuerant bestiæ & serpentes: quia hæc animalia, tanquã Deos adorauerãt; & iis, qui serpentum linguas habuerant ad

b Act. 10. 34

blaſphemandum verum Deum, & proximos veneno inficiendos, impertit linguas igneas, quibus Deum glorificent, & eius magnalia prædicent. Et quamuis ſenſim Deus illos ſermone Sancti Petri illuſtrabat, & emolliebat: repente tamen & in momento eos transmutauit, iuſtificauit, & gratiis ac donis impleuit, cum magnis lætitiæ iubilis; qui omnes ita ſtatuente Sancto Petro, Baptiſmum ſuſceperunt; & cum eo nouum etiam gratiæ & lætitiæ augmentum: ipſo quoque ſancto Apoſtolo vehementer exultante, ob has gentilitatis primitias, quas hodie ſuo Magiſtro offerebat, cui ſit honor in æternum. Amen.

MEDITATIO XXXIII.

DE ADMIRANDIS VIRtutis exercitiis, quibus B. Virgo poſt Spiritus Sancti aduentum occupabatur.

VT myſteriis glorioſis Chriſti Domini noſtri, (cuius gloria tunc quodammodo fuit completa, cum ſecũ habuit Matrem ſuã glorificatam) finẽ imponamus, adiungendæ hic ſunt meditationes aliquæ, de Vita, Trãſitu, & Aſſũptione glorioſi eiuſdẽ Virginis Sanctiſſ. quæ, poſt ſpiritus S. aduentum, (vt inſinuat Eccleſia in Euangelio, quod aſſignauit cantandum in die Aſſumptionis eius) elegit meliorem Mariæ partem, non tamen omnino relicta parte Marthæ; quin potius optimum quod in ea erat, accepit; attendens non ſolum, v

Dei contemplationi vacaret; sed bono quoq; Spirituali proximorum, pro gloria Filij sui, & consolatione primaeuae Ecclesiae: quae causa fuit potissima cur Christus Dominus eam non statim acceperit secum in caelũ, sed per quindecim annos vltra reliquerit in terra: vt in eius absentia praestaret ipsa officia, quae ipse cũ suis discipulis facere cõsueuerat, eo modo, qui in sequentibus proponetur. S. Luc.

PVNCTVM I.

PRIMVM considerandum, quod Beatissima virgo Domina nostra, ab Spiritu sancto illustrata, non se recepit ad loca deserta, sicut fecit Magdalena; sed, ad imitationem filij, vitam elegit communẽ inter reliquos discipulos; vt suo illos exemplo adiuuaret, perfectissimè obseruans consilia Euangelica, à qua illi ea seruare didicerunt.

Quomodo Euangelica consilia obseruarit.

PRIMVM amplexa est Euangelicã PAVPERTATEM, voto se obstringẽs ad illã seruandã (nisi forte ante hoc tẽpus tale votũ edidisset, quod videtur magis certũ) (sed nunc seuerius & exactiùs illud seruauit, viuens ex eleemosyna, quã a *Apostoli* fidelibus & reliquis viduis *diuidebant, singulis prout cuiq; opus erat*, ipsa verò melius, quã S. Paulus b *cõtẽta erat habẽs alimentũ & quibus tegeretur*, recẽti semper memoria tenẽs fel, & acetũ, ac nuditatem filej sui in cruce, cuius cõparatione, parũ semper existimabat esse, quod ipsa patiebatur. Ideoque vt verè pauper spiritu cupiebat maiores semper paupertatis effectus experiri. cui

I. Paupertas.

a Act. 4. 35.
b 1. Tim. 6. 8

paupertati tāquā sororē eius, humilitatē adiūxit, quā Sācti eodē nomine appellāt. de qua propterea peculiaris postea fiet meditatio.

II. Obedientia. DEINDE excellentē præstitit OBEDIENTIAM, non solum circa ea, quæ Christus Dominus noster, in lege sua Euangelica, stabilita reliquit; sed etiā circa ea, quæ S. Petrus & cæteri Apostoli, toti Ecclesiæ seruanda cōstituebant; primam se exhibens in obediendo & subiiciēdo se omnibus huiusmodi statutis; memor illius filij sui sententiæ; c *quicunq; fecerit voluntatem patris mei, qui in cœlis est, ipse meus frater & soror & mater est*. ideoq; in nulla re adeò voluit ostēdere, se matrē esse Christi, atque in obediendo ipsi, & iis, quos ille suo loco reliquerat. O Virgo celsissima, gaudeo, quod te videam Christi Domini mei Matrem, duplici titulo & nomine: tum quòd in tuo vtero illum genuisti: tum quod etiam in tuo Spiritu conceperis, per imitationem eius perfectam. superest tantum vt tertio quoque alio titulo fias eiusdem mater, d *gignendo* videlicet illum etiam spiritualiter in cordibus fidelium, gignas illum in anima mea, impetrando mihi, vt semper ille in ea viuat. Amen.

c Matt. 12. 50

d 1. Cor. 4. 15. Galat. 4. 19.

III. Castitas. Medit. 4. TERTIO excelluit in custodia CASTITATIS: (de qua dictū est part. 2.) nam voto se obstrinxit, & reipsa perpetuo seruauit puritatē maiori, quam Angelica. Quamobrē Ecclesia Sancta non solum eam *Virginem virginum* appellat; sed etiam *ipsam virginitatem*, dicens: *Sancta & immaculata Virginitas quibus te laudibus*

e Exo. 25. 11.

dibus

dibus efferam nescio. Id tantum nunc addo, sicut e *arca testamenti compacta ex lignis setim,* (quod est lignum incorruptibile) *deaurata erat auro mundißimo intus & foris*; sic virginem Sanctissimam incorruptibilem suam castitatem purissimis virtutibus exornasse, tam iis, quæ externis operibus perficiunt corpus, quã quæ internis perficiunt Spiritum; vt, iuxta Apostolum, eminenter f *esset Sancta corpore & & Spiritu.* Harum aliquas expendemus, quas S. Ambrosius refert ad castitatis custodiam. PRIMA fuit rara MODESTIA in omnibus externis corporis motibus, simul cum cælesti quadam compositione in aspectu, incessu, & modo loquendi ità, vt externus corporis habitus exemplar esset internæ Sanctitatis & Spiritus. Et ex facie externa eius ædificij, coniici poterat interni ædificij pulchritudo, vt nescio quid splendoris diuinitatis in ea appareret. SECVNDA fuit SILENTIVM admirandum, prudentia plenum: quia solum loquebatur, quandò erat necesse, idque verbis paucissimis, & voce valde humili, vt constat ex iis quæ referuntur in Euangelio. Quamobrem ait Sponsus: g *sicut vitta coccinea labia tua*; his innuens, ipsam stringere verba sua, ne diffluerent; indiciis tamen & signis magnæ charitatis, vt suo loco est dictum. TERTIA fuit singularis TEMPERANTIA, & abstinentia, seruans in refectione regulam quandã cælestem, quam referens S. Ambrosius: *cibus,* inquit, *plerumque obuius, qui mortem arceret, non*

f 1. Cor. 7. 34. *Lib. 2. de Virgin.*

g *Cant.* 4. 3.

p. 2. *Medit.* 7. & p. 3. *Medit.* 9.

delitias ministraret, obuium inquit, qui vbique inueniretur; & in ea quantitate quæ sufficeret, ne fame periret. Et præterea, post filij ascensionem, impleuit, quod ipse futurũ dixerat, illis verbis: h *nunquid possunt, filij sponsi lugere quamdiu cum illis est sponsus? venient autem dies, cum auferetur ab eis sponsus, & tunc ieiunabunt.* ipsa ergo plurimùm ieiunabat; tum maximè, cum aliquid à Deo petebat, pro bono Ecclesiæ; addens etiam orationi ieiunium & pœnitentiam, sicut ipsa reuelasse dicitur Sanctæ Elisabethæ. QVARTA fuit stupenda VIGILIA. vt enim idem Sanctus refert: solum dormiebat, quantum ad vitam sustentandam esset necessarium, idq; cùm somnum expellere non posset: sed nec tunc omnino otiosa erat: nam corpore dormiente, anima vigilabat, siue, quod legerat, repetendo; siue, quod interruperat, continuando; aut aliquid exequendo, quod facere proposuerat; aut aliquid recens proponendo variis affectibus Spiritus, iuxta illud Canticorum i *ego dormio, & cor meum vigilat.* QVINTA insignem adhibuit DILIGENTIAM in externis omnibus operibus, quæ ad cultum Dei, & obsequium filij sui; gubernationem pauperculæ suæ domus, & commodum proximorum pertinebant; adimplens magna solicitudine opera religionis, pietatis, ac misericordiæ.

h *Matt.* 9.1.

S. Bonauen. in vita Christi.

i *Cant.* 5.2.

Hanc virtutem Sanctus Ambrosius ponderans, coniungit præcedentibus his verbis: Quid ego exsequar ciborum parsimoniam,

officiorum redundantiam: alterum vltra naturam superfuisse, alterum penè ipsi naturæ defuisse: illic nulla intermissa tempora, hic congeminatos ieiunio dies. SEXTA fuit vigilantissima CORDIS sui CVSTODIA, de quo Sapiens: k *omni custodia serua cor tuum: quia ex ipso vita procedit.* Quare, cùm domo erat exeundum, etsi comitem haberet, nullo tamē meliore sui custode, quàm seipsa vtebatur: semper inuigilans sensuum suorum custodiæ, motuum corporis compositioni, & vt cor suum purum seruaret Deo suo, cui solùm placere cupiebat, nihili pendens vana iudicia & sermones hominum: nam, vt idem S. Ambrosius inquit, *arbitrum mentis solita erat non homines, sed Deum quærere*, cuius gloriam vt semper respiciebat, ita semper optabat, & quoad poterat quærebat. O virgo suprema, cælestibus Angelis purior, gaudeo & animo exulto, quòd virginum sis speculum, & religiosorum exemplar, ac perfectionis Euangelicæ magistra. Supplica ergo Filio tuo, vt virtutibus tuis me exornet, vt omnia eius consilia perfectè custodiam. Amen. k *Prou. 4. 23*

PVNCTVM II.

QVAMVIS Virgo sacratissima altissimā semper habuerit orationem & contemplationem, vt in *Secunda parte* fuit dictum: sed vt ætate, ita etiam perfectione in Dei donis crescebat, & nominatim in hoc ipso orationis & contemplationis: circa quod ali- *Oratio & contemplatio eius. Medit. 4.*

quæ sunt expendenda, in quibus iuxta exiguas nostras facultates, imitari eam possumus.

I. PRIMVM est, quod, speciali priuilegio, remouerit à se quatuor illa, orationis & contemplationis, impedimenta, quæ Sanctus Bernardus vocat, *culpam mordentem, curam pungentem, sensum egentem, & irruentia imaginum corporearum phantasmata.* Non itaq; fuit Virgo Sacratissima, sicut illa a *Sudamitis*, quæ à suis passionibus captiua tenetur, & *conturbatur propter quadrigas Aminadab*; quatuor videlicet harum rotarum currus, dum propter illas oculos suos auertit à Deo in oratione, donec ille efficaciter eam vocet, quater dicens *reuertere, reuertere Sudamitis, reuertere, reuertere, vt intueamur te.* Nam virgo hæc sacratissima semper intuebatur Deum, nulla re eam diuertente, aut vel ad momentum ab hoc aspectu retrahente.

a Cant. 6. 12

II. AD quod conferebat, quod omnes virtutes, quæ ad orationem & contemplationem disponunt, & quibus tanquam alis in Cœlum subleuatur, valde perfectas haberet, præcipuè fidem viuam mysteriorum Diuinorum, confidentiam magnam in Deum, humilitatem profundissimam, & super omnia accensissimam charitatem, eminentem sapientiam, & reliqua Spiritûs Sancti dona. Et quod hæ virtutes essent nunc in ea magis adultæ & perfectæ; ideo & ipsa contemplatio perfectior erat. Quamobrem maiori cum admiratione Angeli nunc dicebant: b *quæ est ista, quæ ascendit per desertum sicut virgula fu-*

b Cant. 3. 6.

ni ex aromatibus myrrha & thuris & vniuersi pulueris pigmentarij? atque si dicerent: quæ est ista plena myrrha mortificationis, thure orationis, & odoriferis omnium virtutum pulueribus? quæ in prunas charitatis coniectæ, suauissimum exhalant fumum contemplationis, qui semper ascendens, eò peruenit, vt nostrum effugiat aspectum, & assequi non possimus? O virgo Sanctissima, animo exulto, quòd viuens adhuc in terra, semper tuam conuersationem habeas in Cœlo; volesque tam altè, vt ipsis Angelis te aspicientibus, magnum adferas stuporem. Trahe me, ô Virgo pijssima, post te in odorem tuorum exemplorum; & accende in anima mea tantæ charitatis ignem, vt, quicquid in ea est terrenum, consumatur; &, ad cœlestia contemplanda, illam subleuet.

TERTIO, frequentissimè loca illa visitabat, in quibus eius filius mysteria nostræ redemptionis fuerat operatus: Hortum Gethsemani, montem Caluarium, Sanctum Sepulchrum; & montem Oliuarum, ex quo ad cælos ascenderat; & sacrum ipsum cænaculum, in quod Spiritus sanctus descenderat, & sacratissimum Eucharistiæ Sacramentum fuerat institutum. Accedebat verò ad hæc loca magnâ reuerentiâ, ac deuotione, & altissima contemplatione mysteriorum, quæ in eis gesta fuerant; nouas circa eadem accipiens illustrationes. O Virgo suprema, si licuisset gressus & vestigia tua in istis itineribus sequi, III.

Spiritu eleuata, vt res futuras præuideret: idque maiori, quàm ille, luce. i *vidit* sæpè *gloriam Dei*, sicut Sanctus Stephanus, *&* *filium* suum *Iesum stantem à dextris Dei*. denique tantæ erant spirituales delitiæ, vt Angeli admirati dicerent: k *quæ est ista quæ ascendit de deserto delitijs affluens, innixa super dilectum suum*! quasi dicerent: quæ est ista, quæ per contemplationem sensim ascendit vsque ad cælum, & in eo ascensu tantam accipit delitiarum copiam, tantumque fauorem, vt suo semper dilecto innitatur, amore illi coniuncta, & firma ac singulari fiducia eidem innixa.

i Actuum. 7. 55.

k Canti 8. 5

VI

O Virgo Sanctissima, animo exulto, quòd te videam tot Spiritûs delitijs plenam, adeoque tuo dilecto amore coniunctam! benè illas es promerita plurimis tuis laboribus, eius causa perpessis! Licet tibi dicere cum Dauide: l *secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tuæ lætificauerunt animam meam*. Communica Domina, vel guttulam cælestis istius liquoris, huic seruo tuo, vt exciter ad *currendam viam mandatorum* DEI, *dilatato* ita *corde meo*.

l Psal. 93. 19

m Psalm. 118. 32.

VI.

VLTIMO perpendam, quod sacratissima hæc Virgo, extraordinaria fide, reuerentia ac deuotione, quotidie communicarit, vt filium suum in sanctissimo Sacramento suscipiens, quotidie recens ei vniretur, sese cum eodem, in sacramento existen-

te, oble-

Spiritu eleuata, vt res futuras præuideret: idque maiori, quàm ille, luce. i *vidit* sæpè *gloriam Dei*, sicut Sanctus Stephanus, *& filium* suum *Iesum stantem à dextris Dei.* denique tantæ erant spirituales delitiæ, vt Angeli admirati dicerent: k *quæ est ista quæ ascendit de deserto delitijs affluens, innixa super dilectum suum!* quasi dicerent: quæ est ista, quæ per contemplationem sensim ascendit vsque ad cælum, & in eo ascensu tantam accipit delitiarum copiam, tantumque fauorem, vt suo semper dilecto innitatur, amore illi coniuncta, & firma ac singulari fiducia eidem innixa.

i *Actuum.* 7. 55.

k Canti 8.5

O Virgo Sanctissima, animo exulto, quòd te videam tot Spiritûs delitijs plenam, adeoque tuo dilecto amore coniunctam! benè illas es promerita plurimis tuis laboribus, eius causa perpessis! Licet tibi dicere cum Dauide: l *secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tuæ lætificauerunt animam meam.* Communica Domina, vel guttulam cælestis istius liquoris, huic seruo tuo, vt exciter ad m *currendam viam mandatorum* DEI, *dilatato* ita *corde meo.*

l *Psal.* 93. 29

m *Psalm.* 118. 32.

VI.

VLTIMO perpendam, quod sacratissima hæc Virgo, extraordinaria fide, reuerentia ac deuotione, quotidie communicarit, vt filium suum in sanctissimo Sacramento suscipiens, quotidie recens ei vniretur, sese cum eodem, in sacramento existente, oble-

te, oblectans; donec ad gloriam perueniret, vbi clarè eum videret.

In singulis porrò communionibus tantum gratiæ augmentum recipiebat, ob suam excellentissimam dispositionem, vt sit impossibile verbis illud declarare. sæpissimè verò etiam in ea forma, qua est in ipso Sacramento se illi ostendebat, sicut postea, aliquibus seruis suis, fecisse legitur. O Virgo sacratissima, ex animo gaudeo, quòd te videam renouare quotidie primam illam mentis lætitiam, quam habuisti in filij tui Incarnatione, dum eundem sacramentaliter condis in tuo pectore, quem tunc in tuo vtero concepisti. Per eundem tuum filium oro supplex, vt ab eo talem mihi dispositionem impetres, ad ipsum in communione recipiendum, vt gratia me hic replens, fruar eo postea tecum in gloria. Amen.

PVNCTVM III.

a Canti. 2. 4 *Eius zelus salutis animarum.*

QVONIAM sacratissima hæc Virgo Domina nostra quotidie a *ingrediebatur in cellam vinariam* filij sui, in ea accendebatur desiderio exercendi *ordinatè* omnes actus & opera charitatis: ex qua oriebatur in illa zelus quidam gloriæ Dei, & salutis animarum ardentissimus; sed simul ordinatissimus, in quo licebit cuique illam imitari.

I. PRIMVM vehementer desiderabat salutem omnium hominum, quam omnibus, quibus poterat, vijs procurabat: nunc pro ipsis

prædi-

prædicatoribus Euangelij orando, quò Deus vim & efficaciam verbo suo daret; nùnc pro ipsis peccatoribus, vt Deus illorum corda tangeret, & conuerterétur. Et ita licet credere sanctissimæ huius Virginis orationibus, tot millia hominum fuisse conuersa, primâ & secundâ S. Petri concione. Et ipse S. Paulus, pro quo illa non minùs orauit, quàm S. Stephanus, conuersus est, orabat & pro ipsis martyribus, vt Deus illis constantiam daret & victoriam: teneate autem ipsa b *eleuatas* ad Deum *manus*, multò meliùs quàm *Moyses cùm vinceret Israël*; quò modo non vincerent illi pro quibus illa orabat! Ora Virgo suprema pro hoc seruo tuo, cum pugnat aduersus suos hostes: nam, te orante pro me, ego vincam per te, ideoque tua erit gloria victoriæ meæ. b *Exodi.* 17. 11.

II. DEINDE, animas quoque adiuuabat, raro exemplo vitæ suæ; quæ erat prædicator quidem mutus, sed efficacissimus, ad mouendum ad omnem virtutem, nam splendebat in ea quædam diuinitas adeo magna, vt, (quod S. Dionysius de illa dixit) nisi fides intellectum corrigeret, omnes existimarent eam esse Deum, sicut erat filius eius. *Refert: Dionys. Carthus. c. 3. de Diuin. Nominib.*

III. VERBO præterea, plurimùm adiuuabat ipsos Apostolos, docens mysteria fidei, quæ ipsa magis in particulari, & maiori cælesti lumine nouerat: consolabatur quoque & excitabat Christianos ad se accedentes, non solum ex Ierosolimis, sed ex remotioribus etiam orbis regionibus. nam vt S. *Ignatius* Mar- c *Ep.* 1 & 2.

tyr

ryt dixit, omnes cupiebant illam videre, tanquam prodigium quoddam cælestis sanctitatis.

IV. VERVM vlterius progressa est eius charitas. nam, sicut inspiratione Diuina c *ascendit ex Nazareth in montana Iudææ*, vt cognatam suam Elizabeth visitaret, &, se mediante, Ioannes Baptista iustificaretur, ita eâdem inspiratione aliquas habuit profectiones. Fuisse, enim Ephesi affirmant Patres *concilij Ephesini*; Sancto vero *Ignatio* promisit ipsa, se ituram Antiochiam, & sic iuerit ad alias partes ad adiuuandum & consolandum fideles, quæ illam videre cupiebant; & eosdem in fide confirmandos, & ad ipsam fidem etiam inter Gentes dilatandam.

c *Luca.1.c.*

Tom.2. Actorum. Concil. Ephesin 27. *Epistola.* 4. *inter Ignatij Epist.*

Quamuis enim ipsa amantissima esset quietis, & recollectionis; charitas tamen (vt in Canticis dicitur) illam vrgebat, vt d *surgeret ad vineas* Ecclesias videlicet, *& videret, vtrum illæ florerent*, & num flores nouorum Christianorum, producerent fructus bonorum operum.

d Canti. 7. 12.

V. DENIQVE, hoc tempore, & hanc ob causam (vt refert idem Sanctus Ignatius) magnas sustinebat murmurationes & persecutiones, ab Scribis & Pharisæis, & ijs omnibus, qui eius filium oderant, in quibus persecutionibus perferendis, gaudium & lætitiam præ se ferebat, eò quòd aliquem contemptum & ignominiam pro filij sui nomine pateretur, quo admirando patientiæ exemplo multis a-

Epist.1.

nimum addebat, qui persecutionem patiebatur, vt patienter illam tolerarent. Affligebatur vero multùm eius anima, lapsibus aliquorum debilium; vt quæ meliùs multò, quàm Apostolus, dicere poterat: e *quis infirmatur, & ego nō infirmor? quis scandalizatur, & ego non vror?* & illud: f *zelus domus tuæ comedit me*, & omnia interiora mea, sicut filium eius comedit, videns peccata eorum, qui domum Dei profanabant. sed hoc totum magis illam vrgebat, vt feruentiùs oraret, & animarum salutem diligentius procuraret, ad eius gloriam, qui illas creauit, ac redemit. O Virgo suprema, si in partu filij tui naturalis Christi Iesu, nullos es perpessa dolores, satis nunc multos pateris in partu filij adoptiui, qui est genus humanum. g *Amicta quidem es sole, & in capite tuo corona stellarum duodecim, & luna sub pedibus tuis: at clamas* nihilominus *parturiens, & cruciaris, vt parias* hunc filium, h *donec formetur* CHRISTVS *in eo.* Clama, quæso Domina pro me, nec cesses clamare, donec ita formetur CHRISTVS in corde meo, vt ipse in me viuat, & ego in eo in æternum. Amen.

e 2. *Corint.* 11.29.
f *Psal.* 68. 10.
g *Apo.* 12. 1.
h *Galat.* 4. 19.

PVNCTVM IV.

Continuum eius in virtutibus augmentum.

VLTIMVM, quod in BEATISSIMA VIRGINE, ad cognoscendum Sanctitatis culmen, ad quod peruenit, considerare possumus, est modus & ratio, quam tenebat in agendo: non enim

a præ-

a *præcellens illa tantum erat* (vt monet Sapiens) *in omnibus suis operibus*, sed præcellentissima: quotidie augens innumeros excellentiæ gradus. Nam in singulis operibus suis vltimum faciebat, quod spiritualibus suis viribus facere poterat, operabatur enim toto affectu cordis sibi possibili. Et quoniam Christus Dominus noster, valde feruentibus in agendo, in parato, vt dicitur, & statim dat premium, tantum eis gratiæ & charitatis augmentum tribuens, quantum opere illo & feruore sunt promeriti. Hinc est, quòd Virgo hæc sacratissima in singulis operibus, quæ faciebat, duplicabat spirituales vires, quas habebat, augebatque in duplum charitatem, qua amabat. quare, cùm iterum amorem suum exercebat, amabat duplo maiori intentione, quàm antea: & hac ratione crescebat quotidie incomprehensibili augmento. quia Charitas (vt ait S. Tho.) in hac vita non habet certum terminum sui augmenti; & b *ignis* amoris ipsius Virginis, *nunquam dicebat: sufficit*.

a *Eccl.* 33, 23
S. Thol. 2. 2. q. 24.
S. Tho. 2. 2. q. 24. a 7.
b *Prouer.* 30, 16.

I.

HINC est, quòd Virgo sanctissima Domina nostra eminentissimè impleret præceptũ illud: c *diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota fortitudine tua*: nam omnia sua illa impendebat in amando Deo, cum omnibus facultatibus suis, & continuatione, quæ in hac mortali vita erat possibilis, ad quod iuuabant illam omnes rationes siue tituli, & causæ, quæ aderant, vt filium suum amaret. vt in quarta parte hu-

c *Deut.* 6. 5
Medit. 1. *Punct.* 8.

ius operis dictum est. EODEM modo perfe- II.
ctissimè exequebatur petitionem illam Dominicæ precationis: *Fiat voluntas tua sicut in cælo & in terra*: eam enim exequebatur tam in magnis, quàm in paruis rebus, tanto amore, tanta puritate intentionis, tanta diligentia, & feruore, atq; illam Angeli explent in cælis; imò adhuc multò maiori, ijs tantum exceptis, quæ sunt propria beatorum.

STVDIOSE item contendebat dilatare
quotidie, cor suum, ad recipienda ampliora III.
Dei dona, ex illa magna fiducia, quam de eius bonitate habebat: ex quo proueniebat, vt (quod Isaias dixit) d *quotidie mutaret suam fortitudinem*, nouo accedente augmento; & nouas *assumeret pennas*, *& sicut Aquila* volaret ad culmen perfectionis; *curreret, non laborans; & ambularet, non defficiens*: e *Exultaret vt Gigas ad currendam viam* suam magna celeritate, *vsq; ad summum eius*. O Virgo gloriosissima f *filia Principis* supremi, *quàm pulchri sunt gressus tui in calceamentis* tot virtutum diuinarum? quàm prosperè quotidie g *progrederis, quasi aurora consurgens, pulchra vt luna, electa vt sol, & terribilis, vt castrorum acies ordinata*. Inchoas tua opera, h *quasi lux matutina splendens, quæ procedit & crescit vsque ad perfectam diem*; prosequeris illa, sicut luna plena; adimplens illa plenitudine conformitatis cum voluntate Diuina; & perficis, sicut Sol, excellentiâ singulari mundum illis illustrans, & amore Creatoris inflammans. Ac

d *Isaia*. 40. 31.

e *Psal*. 18. 7.

f *Cant*. 7. 1.

g *Cant*. 6. 9.

h *Prouer*. 4. 18.

denique omnia opera tua sunt, sicut *castrorum*, virtutum scilicet, *acies ordinata, terribilis* Dæmonibus, beneuola electis, quorum es protectrix: accipie me sub tua protectione, vt, te fauente, quotidie i *eam de virtute in virtutem*, donec eò perueniam, vt *videam Deum Deorum in Sion*, in æternum, Amen.

i *Psal.* 83.8

MEDITATIO XXXIV.

DE GLORIOSO SANctissimæ Virginis Transitu.

PVNCTVM I.

I. CONSIDERANDVM est PRIMVM, quam fuerint viua & inflammata Sacratissimæ huius Virginis desideria, in vltimis præcipuè vitæ suæ annis, eundi ad videndum Deum, & simul esse cum filio suo: quæ tamen non ex aliquo vitæ præsentis tædio, aut horrore laborum, quos in ea tolerabat, oriebantur; sed ex puro amore, qui, cum vehemens est, vehementer quoque suspirat ad sui dilecti præsentiam: nec vllam inuenit requiem, donec illum videat. Et quoniam in Diuinis literis erat versatissima, ex eis accipiebat verba affectus sui: Et ita, *nunc* secum ipsa loquens, dicebat cum Dauide: a *Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est,*

a *Psal.* 129 5

habita-

habitaui longo tempore, *cum habitantibus Cedar: multum incola fuit anima mea* in hac vita. *Nunc* loquens cum Deo dicebat: b *Quemadmodum desiderat Ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. sitiuit anima mea ad Deum fontem viuum: quando veniam & apparebo ante faciem Dei?* c *Educ de custodia* huius corporis *animam meam, ad confitendum nomini tuo, me exspectant iusti, donec retribuas mihi* promissam iustitiæ coronam. *Interdum* cum Angelis, qui illam visitabant, colloquẽs, dixerit: d *adiuro vos filiæ*, & habitatores cælestis *Ierusalem, si inueneritis dilectum meum, vt nuncietis ei, quia amore lãgueo.* dicite illi; quòd deficiat Spiritus meus & caro mea omninò languet, præ desiderio illum videndi, & eo fruendi.

b *Psal.* 41.2.

c *Psa.* 141.8.

d *Cant.* 5.8.

II.

Credibile tamen est, fuisse interdum in corde ipsius Virginis Sanctam illam pugnam inter amorem Dei & amorem proximi; quam etiam Apostolus sentiebat, cum diceret: e *Coarctor autem è duobus, desiderium habens dissolui & esse cum Christo, multo magis melius: permanere autem in carne, necessarium propter vos.* amor enim Dei vrgebat ipsam Virginem sanctissimam, vt cuperet dissolui, & esse apud filium, sed amor erga proximos, quorum videbat necessitatem, necessarium esse dicebat adhuc manere in carne, ob eorum commodum, & quia resignatissima erat in voluntate Diuina, excelsissima obedientia proculdubiò dixerit, quod de S. Martino refertur:

e *Philip.* 1.23

In eius vita

 Domi-

Domine, si adhuc populo tuo sum necessaria, non recuso laborem: fiat voluntas tua. O Virgo ineffabilis, quæ nec labore fuisti victa, nec morte vincenda, quæ nec mori timuisti, nec viuere recusasti: quia id solum voluisti, quod voluit Deus. O si ego feruentia tua desideria, tanta resignatione imitarer, vt & mortem optarem cum lætitia, & vitam sustinerem cum patientia!

III. TANDEM cùm Virgo sacratissima præsensit, paucos sibi dies vitæ superesse, cœpit nouo feruore ad discessum se parare, clarissimos virtutis actus exercens, illudque Canticorum vsurpans: †*fulcite me floribus, stipate me malis: quia amore langueo*. ac si, cùm animæ suæ facultatibus loquens, dixisset: Vis amoris consumit sensim vitam meam; proferte itaque nouos flores & fructus cælestes, erumpant meditationes, affectus, & fragrantia opera, quæ morbum leuent, & ad eius finem me disponant.

† *Cant. 2. 5.*

IN tribus his rebus prædictis, imitari debeo Virginem sacratissimam: præparando me scilicet ad mortem, inflammatis desiderijs videndi Deum, resignatione propriæ voluntatis in Diuinam, & operibus perfectioribus; augendo etiam feruorem, cum præsentio, meum imminere discessum. Non enim est absque nota, tepidum esse in desiderio videndi Deum, & beatitudinem consequendi. legitur enim esse in altera vita quoddam genus purgatorij quod appellant Purgatorium

Refert Blosius in Mon. li. Spirit. c. 3.

Deside-

Desiderij, qua purgatur hæc tepiditas desiderij videndi Deum.

PVNCTVM II.

PERPENDENDA deinde sunt, quæ præcesserunt mortem sacratissimæ Virginis.

NAM PRIMVM, quamuis Deus dominus noster beatissimam Virginem ab originis labe, preseruauit, noluit tamen à corporis morte, quæ illius est effectus, liberare, sed, quoniam, teste Apostolo, a *statutum est hominibus semel mori*, voluit, eam, sicut cæteros homines, mortem obire; vt magis appareret firmitas huius sententiæ mortis. *Item*, vt & ipsa Virgo, in hoc etiam filium suum imitaretur, qui mortuus est, vt sua morte remediū nobis adferret, & vt moriens plurimùm apud Deum mereretur, ex eo quod vinceret naturalem hanc carnis ad moriendum repugnantiam. Siquidem teste Apostolo; b *nolumus exspoliari* corpore, *sed superuestiri* veste gloriæ, *vt* sic *absorbeatur quod mortale est à vita. Item*, vt in morte sua omnibus præberet rarum virtutis exemplum, & compateretur morientibus, tanquam experta pugnam illam, & repugnantiam carnis; quia futura erat ipsa aduocatrix nostra in illa hora. Hinc titulos & motiua accipiam, supplicandi ipsi Virgini, vt in illa hora mihi subueniat; aliquem mihi fauorem, & gratiam impetrans, ex plurimis, quas

1.

a *Heb.* 9 27

b 2. *Corint.* 5. 4.

ipsa accepit in illa hora; dicamque illi, magno spiritu, vltima illa verba salutationis Angelicæ; *Ora pro nobis peccatoribus nunc & in hora mortis nostræ*; & hymnum illum, MARIA *Mater gratiæ, Mater misericordiæ, tu nos ab hoste protege, & hora mortis suscipe.*

II. DEINDE considerabo, quod, accedente statuto tempore transitus gloriosissimę Virginis, miserit filius eius Archangelum Gabrielem, qui hoc ei annunciaret, venerit ille proculdubio resplendens, sicut cùm venerat eiusdem Diuini verbi Incarnationem eidem Virgini annunciandam: estque verisimile eandem nunc salutationem eum vsurpasse: *Aue gratia plena, Dominus tecum benedicta tu in mulieribus*, propter benedictum fructum ventris tui; à quo missus sum annunciare tibi: perueniste tandem horam, qua te ad se accipiens, præmia reddat tuis obsequijs digna; & simul magnum omnibus cæli ciuibus gaudium adferat, qui magno desiderio te in societate sua habendi tenentur. Quæ sensa, quàm eleuata, Virgo Sanctissima habuisse credenda est, his nouis auditis! hinc enim lætitiæ iubilis plena dixerit proculdubiò, quod aliquando Dauid: c *lætata sum in his quæ dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus*! inde verò, magna animi resignatione, repetiuerit forte responsum, quod eidem Angelo alia vice dederat: d *Ecce ancilla Domini fiat mihi secundum verbum tuum.* Duplicem hunc affectum Beatissimæ Virginis, diligenter perpendam, & in corde meo custo-

Nicepho. libro. 2. ca. 21.

c *Psal.* 121. 1

d *Luca.* 1, 38

custodiam, ad eam horam, qua talia mortis meæ noua audiam: placet enim Deo cum lætitia & resignatione, ea excipi.

III. PERPENDAM denique, prodigiosè peruenisse Apostolos, multosque alios discipulos, vt eiusdem Virginis morti interessent; ad ipsorum potiùs commodum, quàm ad ipsius virginis consolationem: quamuis & ipsa gauisa fuerit, illos videns. Omnes flebant eius discessum, eiusque precibus se impensè commendabant: ipsaque omnes consolata, saluberrima dedit monita; Filiumque suum imitata pro illis orauit, magnoque affectu eis benedicens, recepit se illorum aduocatam in cælo futuram.

S. Dionys. c. 3. de Diuin. nomin. S. Damasc. S. Iuuen. Lipoman. Serm. de Assump. B. Virg.

O Mater dulcissima, orphani manemus in terra, si tu ascendis in Cœlum; si tamen certum nobis adsit auxilium tuum de cælo, securi viuemus in terra. Ascende itaque feliciter, siquidem tua benedictione, pignus nobis relinquis, quod simus te secuturi, vt Filio tuo in æterna gloria fruamur. Amen.

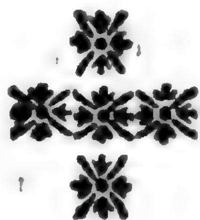

PVNCTVM III.

I. APPROPINQVANTE iam hora, descendit Christus ipse Dominus noster de Cælo, ad Matrem suam, implens in illa promissionem, quam fecerat suis Apostolis, cùm
a Ioan. 14.3. dixit: a *si abiero & præparauero vobis locum* in cœlo, *iterum venio, & accipiam vos ad meipsum.* Certum vero est, adduxisse secum innumeram Angelorum multitudinem, qui illius morti interessent, & expulisse inde omnes dæmones, ita vt nemo auderet comparere, nec quidem illius habitationem accedere. Quàm blanda verba filius dederit Matri, non assequitur mens nostra, nec cogitare potest nisi per ea, quæ in Canticis sunt scripta. Dixerit itaque amantissimè; b *surge, propera*
b Can. 2.10 *amica mea, Columba mea, formosa mea, & veni: Iam enim hyems transijt, imber abijt, & recessit:* finiti sunt tui omnes labores. c *Veni de Liba-*
c Canti. 4.8 *no, Sponsa mea, veni de Libano*, & de cæteris altissimis ac vberrimis montibus virtutum, in quibus hactenus mansisti, desere iam mundum istum miserandum, qui est *cubile leonum & mons pardorum: veni coronaberis* corona iustitiæ, quàm abundè es promerita.

VIDENS Beatissima Virgo filium suum, audiensq; verba, quæ ad cor eius loquebatur, fas est credere, ipsam, quæ magna eius erat caritas, petiuisse à filio, vt Apostolos ac discipulos cõsolaretur, copiosam super eos effundẽs benedictionem. Et mox memor, qua ratione

ipse eius filius in cruce expirasset, eadem verba & ipsa nunc protulerit, dicens filio suo: ô Pater mi, quà es Deus; & fili mi, quà es homo: d *in manus tuas commendo spiritum meum*: Et hæc dicens exspirauit. O quam pretiosa fuit mors huius sacratissimæ Dominæ, ante oculos Dei! siquidem e *pretiosa est in conspectu Domini mors Sanctorum eius.*

d *Psal.* 30 6

e *Psa.* 115. 15

I.

FVIT enim eius mors pretiosa, PRIMVM: quia non tam ex morbo aliquo corporis mortua est, quàm ex vehementia amoris, qui corporis eius vires consumpsit. ideoque dicere potuit illud Sponsæ. f *Quia amore langueo, & vulnerata charitate ego sum.* cuius vulnus ad eius animam penetrans, eam ex corpore extraxit, vt eum ipsum videret, g *cuius cor* ipsa prior inflammata sua charitate *vulnerauit.*

f *Cant.* 2.5.

g *c.* 4.9

II.

DEINDE, mortua est sine dolore, acceptâte videlicet filio dolores, quos perpessa illa fuerat, cùm ipsum in cruce morientem vidit; vt nunc in hoc transitu nullum dolorem sentiret: dum etiam, quòd animi lætitia, qua eius anima afficiebatur ex præsentia sui dilecti, adeò erat vehemẽs, vt nihil senserit à corpore separari: vt locum propterea in illa habuerit illud Sapientiæ, h *iustorũ animæ in manu Dei sunt, & non tanget illos tormentũ mortis.*

h *Sap.* 3.1.

III.

TERTIO, quia omnia eius opera, quæ & plurima erant & clarissima, simul tunc conuenerunt, manifestante illa Deo, vt eam comitarentur, & fiducia lætitiaque replerent. Si i *beati* sunt *qui in Domino moriuntur*. *quia o-*

i *Apo.* 14 13.

pera eorum sequuntur illos, quanto erit beatior, quæ in Christo mortua est, quæ amore puro ipsius Christi, & tantam habuit clarissimorum operum copiam, quæ illam comitarentur! Si k *beatus est seruus, quem cùm venerit Dominus eius* in domum suam, *inuenerit vigilantem*; quanto beatior erit hæc Virgo, quæ nunquam profundè dormiuit, sicùt l *fatuæ illæ virgines*; nec leuiter, sicut *prudentes*; sed semper fuit in vigilia: Si *Iustus* (m vt ait Sapiens) *sperat in morte sua*, quanto magis sperauit hæc Regina iustorum, in extrema hac hora. O si n *anima mea moreretur morte* huius Dominæ, quæ eminenter *Iusta* nomen meretur, *& fierent nouissima mea, eius similia*. O Virgo Sanctissima, quò mors mea in aliquo sit tuæ similis, impetra mihi, vt vulneratus amore viuam, & bonis operibus ita plenus, vt mortis tormentum non me tangat. Rectum quidem est, vt mortis corporis tormentum me tangat, siquidem pœna est, quam mea culpa promerui; sed non me tangat Spirituale tormentum, vt nimio timore, diffidentia, & cordis defectione affligat.

k *Luc.* 12. 43

l *Matt.* 25. 5

m *Prou.* 14. 32.

n *Numer.* 23. 10.

PVNCTVM IV.

1. POSTQVAM Virgo Sanctissima exspirauit, deduxerunt sacratissimi eius corporis funus ingenti pompa Cœlesti & terrena; ita, vt de eo dicere liceat, quod dixit Isaias de ipso Christo, a *& erit sepulchrum*

a *Isaia*, 11. 10

eius

eius gloriosum: nam ad illud concurrerunt gloriosissimi quique ex terra, & ex cœlis: Apostoli videlicet, & plurimi discipuli, qui cantabant hymnos, & laudes Deo, eiusque Matri, sicut Spiritus Sanctus cordibus eorum suggerebat, vt etiam ore proferrent. Venerunt quoque Angelici chori qui funus ipsum sequebantur, & apud sepulchrum, cœlestem musicam concinnentes manserunt, venerantes Reginam suam, quæ ibi erat in deposito.

Ita Doctores supra citati.

II. FVIT deinde sepulchrum illud gloriosum, ob plurima miracula, quæ fecit Deus in venerandi corporis illius præsentia: etsi enim, dum viueret, miracula non fecerit, tum ob humilitatem, tum vt Apostolis & prædicatoribus Euangelij, hoc munus relinqueret: tum denique, quòd tota ipsius vita esset continuum quoddam miraculum; & quidem gloriosius, quàm fuerit vita Ioannis Baptistæ: sed mox, atque illa expirauit, voluit filius eius, eam honorare clarissimis miraculis, sicut Sanctos alios honorat.

III. FVIT denique gloriosus eius transitus: quia etsi Apostoli & reliqui discipuli tenerè senserint ipsius Virginis mortem; credendum est tamen, statim Christum Dominum nostrum illis manifestasse, matris suæ gloriam; & eorum corda spirituali lætitia repleuisse certò sibi persuadentes, habere se in Cælo verè Matrem & aduocatam, quæ illorum curam gereret.

O Virgo ſuprema, quomodo poſſum volo corpus tuum Spiritu meo comitari, & inſerere me ad vtrumq; chorum, Apoſtolorum videlicet & Angelorum, vt laudes tuas cum illis decantem. Rectum omninò erat, vt, quandoquidem tuum corpus fuit glorioſiſſimum ſepulchrum, in quo verbum æternum, per nouem menſes fuit, quaſi ſepultum; nunc, eidem tuo corpori, ſepulchrum daretur valde glorioſum: in quo, tanquam in depoſito, eſſet per tres dies. Et quandoquidem, illud tota vita ſua, ſeſe impendit in laudando & glorificando Creatore, & verò intra tres dies, ad eandem exercitationem, ęternum pręſtandam, ſit rediturum; æquiſſimum omninò erat, vt Angeli, tribus illis diebus, eſſent illi inſtar linguæ, per quos eum glorificaret, quem ſemper hactenus glorificauit. Gratias tibi verbum æternum, pro honore, quem beremeritæ Matri tuæ defers: per eam ſupplex te oro, talem mihi des mortem, vt te in eius ſocietate fruar in gloria, per ſæcula. Amen.

MEDITATIO XXXV.

DE ASSVMPTIONE B. Virginis quoad animam, super omnes choros Angelorum; De essentiali eius gloria, ex coronatione.

PVNCTVM I.

PRIMVM, consideranda gloriosa Assumptio, & ingressus Beatissimæ virginis in Cælum Empyreum: nam statim; atque illa exspirauit; Sanctissima eius anima, vinculis corporis soluta, in vno momento euolauit in Cœlum, & fuit glorificata. Sed hæc meditantes, more nostro cogitare possumus, quod sensim, & aliquo tẽporis interuallo, ad cælum ascenderit. PRIMVM ergo perpendam dulces amplexus mutuos Matris & Filij in primo illo animæ eius ex corpore egressu, cum ineffabili eius gaudio: ibi enim impletum est, quod Sponsa dixit: a *Læua eius sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me*. Nã, quamdiu vixit in corpore, sustentauit illam contemplatione mysteriorum, & operum humanitatis suæ, quæ *Læua* significatur: sed mox atque anima exiuit ex corpore, amplexa est illam, & visione clara diuinitatis, quæ *dextra* significatur, circũdedit. O quam exultabunda fuit benedicta illa anima in pri- I.

a Cant. 2. 6. & c. 8. 3.

mo illo

mo illo instanti! quanto animi affectu dixit
b Cant. 3.4 illud sponsæ: b *Inueni quem diligit anima mea: tenui eum: nec dimittam, donec* introducat me, secumque deducat *in domum* MATRIS *mea*, cœlestis videlicet Ierusalem.

O Virgo suprema, impetra mihi talem vitæ puritatem, & talem charitatis ardorem, vt mox atque anima mea è corpore exiuerit, in dilecti sui amplexus incidat, & ascendat cum eo ad domum matris meæ, vbi tu Mater mea habitas, gaudens cum filio tuo, per æterna secula Amen.

II.

DEINDE, considerandus est illustris Hierarchiarum Angelorum comitatus, qui BEATISSIMAM VIRGINIS animam comitabantur, eius Assumptionem celebrantes, salutantes illam (vt ait Sanctus Athanasius) variis ingentis gloriæ, salutationibus; & exultantes quòd eam ad supernam suam ciuitatem deducerent: congratulabantur ei de admirandis, quæ Deus in illa operatus erat; & omnes vno concentu cecinerunt, Gabrielis Archangeli salutationem, in qua epilogus quidam continebatur excellentiarum ipsius. Ego tamen Spiritu me inserens in medium harum Hierarchiarum, hanc eandem Dominam laudabo, eius celebrans triumphum, sicut fecerunt Hebræi, Iuditham suam laudantes; ac dicam: ô Virgo gloriosissima, c *tu gloria Ierusalem*, tam militantis

Serm. de Assumpt. Virg.

c *Iudit. 15.10*

quàm

quàm triumphantis; *tu lætitia Israel*, tam eorum, qui in hac vita per contemplationem; quàm eorum, qui in altera clarè & apertè vident Deum; *tu honorificentia populi nostri, quia semper fecisti viriliter, eo quòd castitatem ita amaueris*, vt nunquam virum cognoueris: *& ideo eris benedicta in æternum*, & per te omnes erunt benedicti, quos tu protexeris.

TERTIO perpendam, sacratissimam hanc VIRGINEM non Angelorum manibus, sicut mendicus ille Lazarus ad sinum Abrahæ fuit deductus, sed filij sui manibus & vlnis fuisse deductam, sic illi rependens obsequia, & iucunda officia, quæ in eius infantia ipsa illi præstiterat, in suis vlnis eum blandissimè gestando: ex hoc enim orta est ingens illa cœlestium Ierarchiarum admiratio, cùm dixerunt: d *quæ est ista, quæ ascendit de deserto, delitijs affluens, innixa super dilectum suum*! quasi dicerent, quæ est ista, quæ ex sicco & sterili mundi deserto, vbi nihil est nisi labor & dolor, ipsa tamen adeò diues, prospera, & abundans, delitiis cœlestibus plena ascendit; & quidem non in seipsam, neque in Angelos, sed in suum dilectum innixa. III.

d *Cant.* 85.

IN hunc modum ingressa est Virgo sacratissima cœlum Empyreum, cum ineffabili omnium cælestium ciuiũ lætitia, & sanctissimæ Trinitatis gaudio. Nam Pater æternus

filiam

filiam suam dilectissimam secum habere gaudebat; Filius dulcem suam Matrem; & Spiritus sanctus dilectam Sponsam secum habere delectabatur: O quam læta exceptio, quàm suauia pacis oscula, quam beneuoli amplexus, quanta in colloquiis affabilitas, fuerunt inter talem filiam cum tali Patre; talem Matrem cum tali Filio; talem Sponsam, cum tali Sponso! & inter ipsas tres diuinas personas, circa honorem tali & tam gratæ ad se venienti Principi deferendam! Hoc totum silentio & admiratione venerari studebo: quia omninò maius est, quàm vel cogitatione assequi possim.

IV. Ex his dictis: intimum concipiam desiderium, sacratissimam hanc Virginem, in hac sua profectione, Spiritu sequendi: incipiens statim meipsum ad eam disponere. *Primum*, corde deserendo mundum, cogitans illum mihi esse instar cuiusdam e *deserti*, & omnes sensuum voluptates, quæ in illo sunt, omnino repellens: vt hac ratione Spiritualium capax efficiar. *Deinde*, studendo quotidie in virtute proficere, non meis viribus innitẽdo, nec f *ponendo carnem brachium meum*; sed brachio Dei adhærendo, & fiduciam meam in eo collocando. *Tertio*, curando semper ita in Domino gaudere, & in rebus obsequij ipsius; vt abundem in gratiis & donis eius, & g *sim* (vt ait Apostolus) *diues in Christo Iesu, ita vt nihil mihi desit in vlla gratia, expectanti* magna fiducia *reuelationem* gloriæ *Domini nostri Iesu Christi*

e *Cant.* 8.

f *Ierem.* 17.

g 1. *Cor.* 1.

PVNCTVM II.

CONSIDERANDA deinde est essentialis gloria animæ huius Virginis Dominæ nostræ. Nam, si omnibus iustis (ait Christus Dominus noster) a *mensuram bonam, & confertam, & coagitatam, & supereffluentem dabunt*, quam mensuram dederit ipse Matri suæ? *& si eadem mensura, qua mensi fuerimus, remetietur nobis*, quæ nunquam limitatam habuit mensuram in amando & seruiendo Deo; quam mensuram, quasi absque mensura & termino, par est credere, eam à Deo ipso accepturam? mensura enim Virginis Sanctissimæ, in seruitio filij sui, semper bona fuit, cum omni genere bonitatis, absque vllius culpæ admixtione, plena omnibus gratiis & virtutibus, in plenitudine bonorum operum, nulla eis deficiente circumstantia, sed conferta laboribus & mortificationibus, coagitata & supereffluens in obseruatione Euangelicorum consiliorum, multò ampliùs præstans, quam teneretur; & nihilominus desiderans semper plura præstare, nullo posito limite, suo desiderio. Si igitur Deus iustis reddit præmia mensurâ gloriæ, quæ millies superat ipsorum obsequia, quanta reddidisse præmia credendus est, adeò excellenti mensuræ Matri suæ?

a Luc. 6. 38.

Ipse solus DEVS, qui ea reddidit; & Virgo Sanctissima, quæ accepit, assequi

possunt immensitatem huius mensuræ! nobis sufficit credere, Beatissimam Virginem mansisse plenam & saturam, & experta quod scriptum est: b *satiabor, cùm apparuerit gloria tua.*

b Ps. 116.15.

Dixerit illi proculdubio Deus Dominus noster, quod Holofernes ille Iudith viduæ dixit: c *bibe nunc & accumbe in iucunditate: quoniam inuenisti gratiam coram me*: & responderit ipsa Virgo, idem quod Iudith: *bibam Domine, quoniam magnificata est anima mea hodie, præ omnibus diebus meis.* Bibit itaque Virgo Sanctissima, & saturata est. Nam eius *intellectus*, satur mansit clara visione Dei, Trini & vnius; bibens ex immenso illo mari infinitæ eius sapientiæ, ita abundanter, vt Cherubim, qui dicuntur plenitudo scientiæ, in eius comparatione quasi vacui esse videantur; eius *voluntas* saturata est amore Dei beatifico, d *introducta in cellam eius vinariam*, & vinum hauriens eius charitatis, vsque ad sanctam ebrietatem, tanto amoris excessu, vt Seraphini, qui amore accensi dicuntur, in eius comparatione quasi rigere videantur; *Spiritus* eius ita fuit satur, pacifica possessione infiniti boni quod desiderauerat, immersus in profundissimo illo mari gaudiorum Domini sui, hauriens ex e *inundanti torrente delitiarum* eius, tanta abundantia & plenitudine, vt eius comparatione Angeli, magna siti premi videantur,

c Iud. 12.18

d Cant. 2.4

e Isaia. 65.1.

De-

Denique vltimum, vt ita dicam, suæ bonitatis & omnipotentiæ fecit Deus, explendo Matris suæ desideria, in eo gradu saturitatis, qui puræ creaturæ poterat competere; reddendo illi præmium, quod ei toties potum dederit, non aquæ frigidæ sed lactis sui pectoris, vsque ad satietatem. Tunc ergo Matrem suam filius pectori suæ diuinitatis applicuit, vt satiaretur infinita lactis ipsius dulcedine. Tunc etiam reddidit illi præmium pro haustu amarissimi calicis, quem ipsius causa tempore passionis eius hauserat, propinans illi dulcissimum gloriæ suæ calicem, quo hausto traderet obliuioni ærumnas omnes, & amaritudines præteritas: eo quòd incomparabiliter maiores fuerunt suauitates, quam fuerint amaritudines. f *abstersit omnem lachrymam ab oculis eius; & vltra non erit neque luctus, neque clamor, neque dolor erit vltra*; nec miseriæ vllæ veteris hominis: quia totam renouauit dotibus gloriæ hominis noui. O Virgo gloriosissima, gaudeo de tanta tua gloria, gaudio & satietate quibus afficeris, sedens ad g *mensam istam* cœlestem, ad quam sedes *cum filio tuo*, & ad latus eius edens ac bibens idem quod ipse edit & bibit. præ Apostolis merita es sessionem istam, & satietatem, vt quæ præ illis omnibus fidelius permanseris cum filio tuo, in omnibus eius tentationibus.

f Apoc. 21. 4

g Luc. 22. 30

Quandoquidem ergo mensura, quæ tibi datur adeò est copiosa, memento esurientium & sitientium, qui in hoc terræ exilio habitamus; & vel micas saltem aliquas nobis distribue.

HINC, firmum concipiam propositum, Beatissimam Virginem imitandi in ea mensura, qua ipsa Deo seruiuit; adhibitis quatuor prædictis circumstantiis, ad id meipsum excitans, spe gloriæ, quam Deus mihi daturus est, millies ampliorem quàm mea opera, ex
h Rom. 8.18 seipsis, merentur: id enim est, quod dixit Apostolus: h *non esse condignas passiones huius temporis ad futuram gloriam, quæ reuelabitur in nobis.*

PVNCTVM III.

I. TERTIO, considerandа est CORONATIO Sanctissimæ huius Virginis, cum reliquis eius gloriæ circumstantiis.

Nam PRIMVM, Virgo Sacratissima fuit eleuata super nouem choros Angelorum, ad gloriam, absque vlla comparatione maiorem, quam ipsorum: fecit enim eius filius illam sedere ad manum suam dextram, in throno magnæ maiestatis, maioribus amoris indiciis, quam Salomon cum *matrem suã Beth-*
a 3. Reg. 2. 19 *sebee in throno collocauit.* Ibi impletum est
b Psal. 44. 10 illud Dauidis: b *astitit Regina à dextris tuis in vestitu deaurato, circumdata varietate.* Nam, sicut Christus Dominus noster propterea

dici-

dicitur ſedere ad dextram Patris, quod fruatur optimis bonis gratiæ & gloriæ, quæ ſunt in Cælo; ita Virgo hæc Sanctiſſima ſedet à dextris filij: quia poſt illum, poſſidet altiorem gradum gloriæ, ſupra omnes choros Angelorum, & reliquorum beatorum Spirituum. nam quo eſt glorioſius c *nomen* matris, quàm ſerui; eo altior eſt thronus Virginis, quàm omnium cæterorum. Gaudeo ô Angelorum Regina, de altitudine tui iſtius throni! ſit felix ſeſſio iſta ad dextram filij tui! ô quam aptè competit tibi aurea iſta veſtis, tot virtutum varietate exornata! ſi primus Angelus, qui ob ſuam ſuperbiam poſtea corruit, dicitur d *fuiſſe in delitijs Paradiſi Dei, cuius operimentum erat omnis Lapis pretioſus*, nouem ſcilicet genera pretioſorum lapidum, ornamenta ſcilicet & perfectiones nouem chororum Angelorum; quanto magis tu eris adornata omnibus perfectionibus viuorum & pretioſorum lapidum, cæleſtis iſtius Ieruſalem! reſpice, ô Mater miſericordiæ, nuditatem meam, & impetra mihi veſtem nuptialem quæ eſt charitas, cum reliquorum pretioſorum Lapidum, virtutum ſcilicet ornamento; vt fiam dignus comparere in præſentia Dei mei, eoque in tua ſocietate frui. Amen.

c *Hebr.* 1.4

d *Eze.* 28.13

S. Gregor. 32 *Moral. c.* 18

II. DEINDE, fuit Virgo Sacratiſſima pretioſiſſimis CORONIS, à Sanctiſſima Trinitate, coronata. Nam æternus PATER eam coronauit coronâ POTESTATIS,

 con-

concedens illi, post Christum, potestatem super omnes creaturas, Cœlestes, terrestres, & infernales, ita vt & illi competat illud Psalmi e *gloria & honore coronasti eam, & constituisti eam super opera manuum tuarum.*

e Psal. 8, 6

FILIVS DEI coronauit eam corona SAPIENTIAE, dans ei claram cognitionem, non solum essentiæ diuinæ; sed rerum etiam omnium creatarum, & omnium, quæ ad eius dignitatem, Matris scilicet & Aduocatæ nostræ, pertinent.

SPIRITVS SANCTVS coronauit eam corona CHARITATIS, infundens illi, non solùm amorem Dei; sed etiam ardentissimum proximorum, cum vehementissimo zelo boni & Salutis eorum.

O quanta admiratione, & stupore affectæ fuerunt tres Angelicæ Hierarchiæ, quando viderunt hanc VIRGINEM talibus coronis adornatam! SERAPHINI stupebant ardorem Charitatis eius; Cherubini, scientiæ eius plenitudinem; Throni, abundantiam pacis eius; Virtutes, excellentiam donorum; cæteri Angeli, altissimam eius perfectionem & Sanctitatem! Gaude ô anima mea, de hac Virginis corona, & lætare, quod habeas in Cœlo Matrem tantæ potestatis, & excellentiæ, vt sua intercessione possit omnibus tuis

mise-

miſeriis remedium adferre; & tantæ Sapientiæ, vt neceſſitates tuas omnes omnino perſpectas habeat, tuaque deſideria & orationes cognoſcat; & tantæ Charitatis & zeli, vt plus ipſa ea tibi impleri deſideret, quàm tu ipſe, qui ea petis. O Mater dulciſſima, à Filio tuo f *in misericordia & miserationibus coronata*! Ora eundem, Domina, vt me illis ita in hac vita coronet, vt ad æternam coronam perueniam in futura. f Pſa. 102.4

III. PRAETEREA, Sanctiſſima Trinitas coronauit Sacratiſſimam VIRGINEM tribus coronis gloriæ accidentalis, quas Theologi LAVREOLAS appellant, ſiue coronas lauri, quæ numquam amittit ſuum virorem. LAVREOLAM videlicet, VIRGINITATIS, MARTYRII, ET MAGISTERII. nam hæc Domina fuit virgo virginum; fuit Martyr in paſſione Filij ſui, ſicut alibi dictum eſt; & magiſtra noſtræ religionis, cuius myſteria ipſoſmet magiſtros noſtros docuit. p. 4. Medit. 47.

O Suprema Regina, quàm benè es promerita iſtas coronas in Cœlo, ob copioſos fructus, quos in terra produxiſti! Tuliſti enim fructum g *trigeſimum*, ſicut virgo; *Sexageſimum*, ſicut magiſtra; *Centeſimum*, ſicut Martyr. g Mat. 13.2

Rectum ergo eſt, vt talibus laboribus reddantur coronæ adeò pretioſæ

quò autem ego efficiar earum dignus, impetra mihi, vt feram copiosum Sanctorum operum fructum.

IV. *Apoc. 12.1* VLTIMO coronata fuit hæc virgo sacratissima, h *duodecim stellarum corona*, cuius fit mentio in Apocalipsi: nam, vt in eam confluxerunt omnes excellentiæ & virtutes omnium ordinum sanctorum, qui sunt in cælo; ita fuit coronata præmiis illorum omnium, stellis duodecim significatis. Resplenduit in ea summè & maximo excessu *Fides & Spes* Patriarcharum; *Lumen & contemplatio* Prophetarum, *Charitas & Zelus* Apostolorum; *fortitudo & magnanimitas* Martyrum; *patientia & pœnitentia* Confessorum; *sapientia & discretio* Doctorum; *sanctitas & puritas* Sacerdotum; *solitudo & oratio* Heremitarum; *paupertas & obedientia* Monachorum; *charitas & puritas* virginum, *humilitas & tolerantia* Viduarum; ac denique *fidelitas & concordia* sanctorum coniugatorum; ideoque consequens est, vt omniū præmia & coronas acceperit, excessu etiam incomparabili. Maximè enim propriè illi

Prou 31.29 competit, quod Sapiens dixit: i *multæ filiæ congregauerunt diuitias, tu supergressa es vniuersas.* quod est dicere: multæ animæ congregauerunt sibi magnos thesauros meritorum, & virtutum; sed tu multo plura coaceruasti quàm illæ. Surge itaque spiritu anima mea, & fidei oculis respice matrem hanc veri Regis Salomonis, cum corona gloriæ, qua Filius eius illam coronauit, in die sui in Cœlum

ingressus, & in die lætitiæ cordis sui. Contemplare ineffabile supremæ huius Reginæ gaudium, & affectum, quo sine dubio renouarit antiquum suum canticum: k *Magnificat anima mea Dominum: & exultauit Spiritus meus in Deo salutari meo: Quia respexit humilitatem ancillæ suæ. ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes: quia fecit mihi magna qui potens est, & sanctum nomen eius.* k *Luca.* 1. 46.

O Virgo gloriosissima, iam nunc possunt omnes generationes Cæli & terræ, te ore pleno, beatam dicere, vt quæ iam sis in possessione eorum, quæ hactenus sperabas. Magna quidem fecit in te semper, qui potens est; sed hodierna die, reliqua omnia obsignauit corona gloriæ, quam tibi reddidit, in præmium humilis tuæ paruitatis. Coronata es stellis, quia Sancti, qui te sunt imitati, gloria sunt & corona tua; vt qui intercessione tua & auxilio, victorias suas obtinuerint. Ideoque magna demissione coronas suas, l *cadentes coram te*, ad pedes tuos proijciunt; agnoscentes, te mediante, se illas obtinuisse. l *Apocal.* 5. 8

O Aduocata pijssima, & intermedia potentissima, succurre mihi intercessione tua; vt & ego sim m *gaudium & corona* tua, ita strenuè in hac vita pugnans, vt obtineam, te mediante, victoriam, & æternam gloriæ coronam acquiram. m *Phi.* 4. 1.

Amen.

MEDITATIO XXXVI.

DE ASSVMPTIONE B. Virginis, quo ad corpus; & quem locum occupet in cœlo Empyreo.

PVNCTVM. I.

RIMVM, conſideranda eſt incorruptio corporis ſacratiſsimę Virginis in illo triduo, quo manſit in ſepulchro, conſeruante Deo eandem eius integritatem, quam habebat in vita. Par. 2. Me. 3 Nam etſi Virgo hæc ſanctiſsma concepta fuerit naturali more cæterorum hominum; vt tamen ſpeciali priuilegio fuit eius anima à corruptione & macula culpæ originis præſeruata, vt ſuo loco dictum eſt; ita, etſi naturalem mortem obierit, ſicut cæteri filij Adam; ſpeciali tamen priuilegio fuit eius corpus præſeruatum à corruptione, quæ fuit pæna culpæ; ita vt non inciderit ipſa in illam maledictionem, quam Deus intulit homini, cùm dixit: n *quia puluis es, & in puluerem reuerteris.* n Gen. 3, 19.

HVIVS priuilegij tres fuerunt cauſæ. PRIMA fuit in pręmium virginalis eius puritatis, I. quæ, vt fuit prodigioſa, & nunquam priùs audita, propter magnam eius firmitatem ex voto, & maxima conſtantia per totam vitam; ſic

dece-

decebat reddi illi præmium prodigiosum & extraordinarium; sed illi tamen accómodatissimum, vt seruaretur corporis adeò puri integritas absque vlla corruptione per totam æternitatem.

II. SECVNDA causa fuit in præmium extraordinariæ & altissimæ puritatis & sanctitatis animæ eius: quia nullus vnquam culpæ vermis illam momordit, nullus peccati puluis infecit, nec vel odor aliquis Adami terreni: quare iustum omnino erat, ne vermes eius corpus tangerent, aut illud in terram, aut pulueres conuerteretur; sed integrum omninò maneret, sicut mansit corpus Adami cælestis, ob cuius sanctitatem dixit Dauid: o *non dabis Sanctum tuum videre corruptionem* o Psal. 15. 10

III. HINC TERTIA oritur causa: quia nec decebat honorem ipsius Christi Domini, cuius caro erat quasi vna eademq; cũ carne purissimæ suæ Matris, ex qua illa fuerat assumpta: & vt illius caro nullam experta fuit corruptionem, ita (Sancto Augustino teste) consentaneum omninò erat, nec ipsam carnem Matris, in qua, certo quodam modo, filij caro erat, corruptionem experiri. O sacratissima Mater Iesu, Arca noui testamenti, de lignis Setim incorruptibilibus compacta, laminis ex auro purissimo cooperta, vt digna esses habitatio eius, qui est propiciatorium totius mundi; ex animo gaudeo, de tui corporis incorruptibilitate, ac de purissimo tuarum virtutum auro, quibus tuum spiritum exornasti:

Impe-

Impetra mihi, ô Virgo Suprema, p *incorruptibilitatem* illam *quieti & modesti spiritus, qui est in conspectu Dei locuples*; vt liberans animam meam ab omni corruptione culpæ, sit quoque corpus meum suo tempore liberum à corruptione, quam meretur ob culpam.

p 1. Petri. 3. 4.

PVNCTVM II.

DEINDE considerandа est ipsa corporis sanctissimæ Virginis Resurrectio, qua tertio die prodijt è sepulchro, viuum & glorificatum, virtute & omnipotentia filij sui; cui parum visum est, se facturum, si corpus Matris suæ, vsque ad generalis resurrectionis diem, incorruptum conseruaret: ideoque voluit tempus illud præuenire, & tertio die illam resuscitare. Huius fauoris & priuilegij

I. PRIMA causa fuit, quia, cùm Dei Filius tantopere matrē suam amaret, voluit non solùm eam facere voti copotem, in eo, vt sacratissima eius anima Deum videret; sed & naturale eius desiderium, se iterum corpori coniungendi voluit explere: quod desiderium habent animæ reliquorum beatorum, de quibus dicitur in Apocalipsi, quòd a *clament voce* & desiderio *magno* resurrectionem suorum corporum petentes. ET quandoquidem corpus & anima Virginis sanctissimæ, coniunctissima semper fuerunt & conformia, ad complendam Dei voluntatem: decebat, vt Deus

a Apocal. 6. 1.

S. Grego. 2. Moral. c. 6.

statim

ſtatim illa reuniret; vt eâdem conformitate, æternùm ipſum laudarent.

SECVNDA cauſa fuit, vt ſpem nobis faceret noſtræ reſurrectionis, credentibus quòd non ſolum Chriſtus ipſe verus Deus & homo; ſed eius quoque Mater, quæ pura erat creatura, reſurrexerit: & eadem ratione, magna in nobis excitaret deſideria, eundi ad eam videndam. b *quærentes non quæ ſunt ſuper terram, ſed quæ ſurſum ſunt* in Cælo, *vbi Chriſtus eſt*, & eius mater, ad ipſius dextram ſedens. II.

b Coloſ. 3. 1

TERTIA cauſa fuit, vt cum omni proprietate, ex tunc vſq; ad diem iudicij, & in æternum conſeruaretur in Virgine nomen MATRIS DEI: quod nomen propriè non competit ſoli animæ, ſed compoſito ex corpore & anima. *Item*, vt poſſet in Cælo plenè facere pro nobis officium Matris & Aduocatæ, placantis indignationem Filij, oſtendendo illi ſuum pectus, ſicut Filius ipſe placat iram Patris; oſtendens illi vulnera ſua: & ita haberet ipſe in Cælo c *adiutorium ſimile ſibi*, in gloria animæ & corporis, ſicut habuit Adamus in Paradiſo. III.

c Geneſ. 2. 18.

PROPTER has cauſas, & alias in præcedente puncto allatas, decreuit Deus, Matrem ſuam Sanctiſsimam tertio die reſuſcitare, cõiungendo animam corpori. O quanta fuit huius Dominæ lætitia, ex hoc nouo beneficio! & quam ex corde ac ſerio renouauit tertia illa die, conſuetum ſuum canticum: *Magnificat anima mea Dominum, & exultet Spiritus*

meus

meus in Deo salutari meo: quia fecit in me magna, qui potens est, dum animam & corpus meum glorificauit. O quanto gaudio affectū fuit illud corpus, cùm se vidit sacratissimæ suæ animæ recens coniunctum; & accepisse per eam quatuor illas gloriæ dotes? fuit factum millies splendidius sole, & sine vlla comparatione pulchrius quàm plena luna; mansit iam immortale, impassibile, agile, & totum spirituale; sine vllo timore famis, aut frigoris, aut defatigationis, aut alterius alicuius miseriæ: quia hæc omnia cessarunt, cum ad nouam vitam resurrexit, nunquam amplius moriturum! Gratias tibi, Verbum æternum, pro nouo hoc, adeoque singulari fauore Matri tuæ exhibito, quo consuluisti tuo & illius honori: siquidem gloria est filiorum, parentes habere gloriosos. Ex animo gaudeo, & tibi congratulor, Virgo gloriosissima, de hoc nouo priuilegio hodie tibi à Filio tuo concesso, quo ille animæ tuæ desiderium impleuit, glorificans corpus tuum ad similitudinem corporis sui, intercede pro me apud ipsum, ostendens illi pectus tuum, quod eidem infantulo præbuisti, vt impleat quoque desideria animæ meæ, adiuuans me vt in hac vita seruiam illi ità fideliter, vt postea glorificer plenè in futura. Amen.

PVNCTVM III.

CONSIDERANDA TERTIO est Assumptio corporis glorificati, Sanctissimæ Virginis in Cælum. Et quamuis ipse modus quo assumptum est, non sit nobis notum, licèt tamen illum, ad similitudinem ascensionis ipsius CHRISTI, meditari, cogitantes, Virginis resurrectionem ita factam fuisse, vt Sanctissima eius anima ad corpus veniret, illique vniretur; sicut futurum est in generali resurrectione, in die Iudicij.

I. CVSTODIEBANT sepulchrum millia Angelorum, cælestes musicas cantantium, (vt supra est dictum) qui inde ad Christum Dominum nostrum clamantes, dixerint fortè illud Psalmi: a *surge Domine in requiem tuam, tu & Arca Sanctificationis tuæ.* Nam tua requies erit, tecum deducere Arcam, in qua infinitus Sanctitatis thesaurus fuerat depositus. a. *Psal.* 131. 8

II. ET mox suprema hæc Arca ascendere cæpit in vlnis Cherubinorum, & Seraphinorum; penetrantium ingentibus ineffabilis gaudij & lætitiæ iubilis per aëra & omnes cælos, vsque ad ipsum Empyreum. Excepit illam summa voluptate dilectus eius Filius, b *inferens illam*, sicut Salomon fecerat *in Sanctum Sanctorum*, in locum scilicet altissimum illius templi cælestis, & c *coronauit*, eam, sicut Arcam, *corona* ex auro purissimo, circundans totum eius corpus ineffabili quadam b 3. *Reg.* 8. 6 c *Exo.* 25. 11.

clari-

claritate & pulchritudine, quæ ipsius Empyrei cæli, in quo iam erat, Splendorem superabat. O quàm fuit clarius redditum illud cælũ, renouatum lumine talis solis & talis lunę, qualis Christus erat, & Mater eius? O quàm læti Angeli, ex gloria talis Reginæ, cuius intercessione sperabant, reparandas fore sedes illius regni! ô quam hilares reliqui beati, ob gloriam tantæ Matris; qua mediante, fiduciã habebant, se visuros innumeros homines cæli incolas! O quanta fuit lætitia perfusa humilima hęc Mater; cũ se vidit, ex infimo terræ, ad locũ altissimũ Cæli supremi euectam! Gaudeo ô Mater sanctissima, de duplici stella gloriæ tibi data, altera animæ, sicut cæteris beatis; altera ex speciali priuilegio statim pro tuo corpore; abundè impleuit
d Isaia.61. 3.7. filius tuus sua promissa, siquidem dedit tibi d *coronã pro cinere, oleũ gaudij pro luctu, & palliũ laudis pro Spiritu mæroris*; & vult, vt statim, *in terra* ista tua, *duplicia possideas* præmia, *cum lætitia sempiterna*. Eleua Mater Sanctissima Spiritũ meum in cælum, vbi ad dexteram filij tui sedes: par est enim vbi Mater est, & filios esse;
e Matt.24. 28. & vbi e *est corpus, ibi etiam cõgregantur & aquilæ.* O si mihi alæ darentur aquilæ, vt in altum volans contẽplarer gloriam corporis glorificati huius virginis! Surge, anima mea, ingẽt gaudio, ascendens supra teipsam, & supra omnem creaturam, & oblita rerũ terrenarum, supira cœlestes, vbi est Pater tuus cœlestis, & Mater tua glorificata. Imitare humilita-

tem, quam ipsa habuit in vita, vt cum ea exalteris in futura. Amen.

MEDITATIO XXXVII.

DE HEROICA SANCTISSIMAE Virginis humilitate, ob quam fuit super omnes Angelorum choros exaltata.

VAMVIS *Sanctißima Virgo in omnibus virtutibus excelluerit, singulariter tamen excelluit in humilitate, cui eiusdem exaltationem attribuere possumus, sequentes Apostoli regulam, de Christo Domino nostro dicentis:* a quod ascendit, quid est nisi quia & descendit primùm in inferiores partes terræ? qui descendit ipse est, & qui ascendit super omnes cœlos, vt impleret omnia. *Hoc itaque ipsum possumus de Matre eius sanctißima dicere: quæ ascendit super omnes creaturas, quia ipsa demisit se infra omnes illas; & gloriosißima* b duodecim stellarum corona, *quam habet in Cælo, data illi est ob duodecim heroicos humilitatis actus, quos exercuit in terra: quos ponam in hac meditatione, collectos ex omnibus, quæ dicta sunt in meditationibus de vita eius: principuè in secunda parte. Et quoniam est quædam humilitas erga Deum, & humilitas erga reliquos*

a *Ephes.* 4. 9

b *Apoc.* 12. 1

homines: Et ipsa beatissima Virgo eminet in vtraque de eis dicemus in tribus subiectis punctis.

PVNCTVM I.

I. PRIMVM considerandа est heroica Virginis Sanctissimæ humilitas, circa dona, quæ à Deo accepit: in quibus valde elucet hæc virtus, in his eius actibus.

I. PRIMVS est, summo *silentio* ita ea *dona occultare*, vt neque verbo, neque motu aut externis aliquibus signis illa manifestet, ob vllum respectum humanum, aut prætextum aliquem apparentem glorificandi Deum, aut vtilitatem proximo adferendi; nisi necessitate id omninò exigente ipse Deus velit & statuat vt manifestentur. Nam, qui, extra hos casus, dona, quæ in secreto accepit, manifestat, exponit se periculo (vt S. Greg. ait) vt eis spolietur à latronibus, inani gloria, superbia, & arrogantia. Ac propterea vera humilitas, magna asseueratione dicit illud Isaiæ: a *secretum meum mihi, secretum meum mihi*. Bis autem idem repetit, vt significet, quàm serio recipiat, secretum illud sibi seruare, & seorsim illo frui.

Homil. 11. *in Euang.*

a *Isaia.* 24. 16.

HVNC actum exercuit beatissima Virgo, dum Angeli reuelationem, & suæ conceptionis mysterium ita occultauit, vt nec suo sponso b S. *Iosepho* (quem aliàs tenerè diligebat) voluerit ipsa aperire. Quare meritò illam dilectus eius appellat c *hortum conclusum*, & *fontem signatum*. nam silentio occultabat gra-

b *Matt.* 1. 9.

c *Can.* 4. 12.

tias quas à Deo accipiebat, nulla ratione illas magnifestans, donec ipse Deus illas manifestaret.

II.

Ex hoc actu sequitur SECVNDVS, horrere scilicet suas laudes, inuitumque ac cum contractione quadam & displicentia illas audire: Nam (vt S. Greg. ait) quando humilis ab alijs laudatur, aut in se non agnoscit illud Bonum, quod audit; aut, si agnoscit, veretur ne illud amittat ob inanem complacentiam, quæ ex auditis laudibus oritur; aut etiam fortè, quia his laudibus, tanquam temporali quodam præmio, excludetur ab æterno. Hunc actum, modo quodam eminentiori, beatissima Virgo exercuit, cum Angelus verbis honorificis eam salutauit, compellans illam, d *gratia plenam, & benedictam inter mulieres.* Nam, vt erat humillima turbata est, exstimans tantam excellentiam non esse in sua paruitate: quia infimam valde opinionem de se habebat.

d *Luca.* 1. 28.

III.

HINC TERTIVS humilitatis actus oritur, qui est quando ipse Deus vult sua dona alicui collata manifestari, aut ipsemet aliquâ viâ ipsa manifestat, statim ei *gloriam dare*, illum laudare, ac benedicere: dicens illud Dauidis: e *non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo sit gloria*: & eodem affectu desiderare, vt omnes alij etiam dent gloriam Deo, ob eandē causam dicendo illud Dauidis: f *Magnificate Dominū mecum, & exaltemus nomen eius in id ipsum*; & illud: g *exultent & lætentur, qui*

e *Psa.* 113. 9
f *Psal.* 33. 4.
g *Psa.* 34 27

volunt iustitiam meam, & dicant semper magnificetur Dominus.

HAEC Beatissima Virgo fecit, quando aduertit, Deum Sanctæ Elisabetæ reuelasse secretum illud mysterium, quod ipsa esset Dei Mater: &, quando magnalia illa de se audiuit: Nam eodem momento gloriam Deo propter
h *Luc. 1. 46.* illa reddidit, dicens: h *Magnificat anima mea Dominum, & exultauit Spiritus meus in Deo salutari meo: quia respexit humilitatem ancillæ suæ: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.* Et hac ratione Sanctam Elisabetam prouocabat, vt totum illud opus Deo attribueret; cùm ipsa propriam paruitatem confiteretur. O virgo Sanctissima, quæ, sicut
i *Iob. 31. 26.* alter Iob, i *non vidisti solem, cùm fulgeret, nec lunam incedentem clarè*: quia nunquam tibi complacuisti in gloria & fama apud homines
k *Apo. 12. 1.* sed Deo gloriam semper ob accepta dona reddidisti. Iure optimo in Cælo es k *amicta* vero sole iustitiæ, *& luna* huius mundi est
Dan. 12. 1. *sub pedibus tuis; & in* tuo *capite corona stellarum duodecim*, quibus resplendens l *in perpetuas æternitates.* Impetra mihi, ô Mater sanctissima, talem humilitatis gradum, quo eiusmodi corona dignus afficiar. Amen.

PVNCTVM II.

CONSIDERANDA deinde heroica eiusdem Virginis humilitas erga Deum Dominum nostrum, & erga homines, ob eius

amorem. Expendemus verò eos actus, in quibus hæc humilitas magis apparet.

QVARTVS itaq; ordine actus humilitatis est, sicut ait Dauid: a *eligere abiectus esse in domo Domini*: & (quod in se est) b *sedere in nouissimo loco*: quamuis Deus assignet illi primum. Id autem fecit Virgo hæc sanctissima, cùm intellexit, Deum velle, ipsam in altissimo suæ domûs loco, post filium suum, collocare, Matrem eius eam faciens. nam, vt verè humilis, nouissimum sibi elegit locum, qualis solet esse ancillarum in domo: seipsa enim Domini ancillam appellauit. Et ob eam causam S. Lucas attendens eius desiderium, recensuit illam vltimo loco, post Apostolos & reliquas mulieres; inter quas etiam illa erat, quæ fuerat in ciuitate peccatrix: Et ob eandem causam, cum venit in Bethlehem, libuit illi tanquam maximè humili pro sua mansione, vilissimum totius diuersorij locum, stabulum videlicet, eligere.

IV.
a *Psal.* 83. 11
b *Luca.* 14. 10.
c *Luc.* 1. 38.
3. p. *Medi.* 10.

Actuum. 1. 14. *cum mulieribus & Maria matre Iesu.*
S. Bernar. in id: Signum magnũ apparuit. &c.

V.

QVINTVS actus humilitatis est: *subijcere* se omnibus legibus, & obedire ordinationibus Dei, & ministrorum eius, etiam in rebus honori proprio & existimationi contrarijs; non admissis priuilegijs aut exemptionibus, etiamsi sufficientem ad eas quærendas causam habeat; nec legibus aliquo præcepto subijciatur. Delectatur enim humilis potius obedire sicut cæteri; vt se præ cæteris humiliet, etiam cum ipsa humiliatio posset excusari, sicut ipse Christus Dominus se

 humi-

d *Luc. 2. 21.* humiliauit, & legi d *Circumcisionis* subiecit; e *Ephes. 2, 8* e *factus est obediens vsque ad mortem crucis.*

HOC ipsum exactissimè impleuit Virgo Sanctissima, obediens legi Purificationis, quę illam non obligabat; & quamuis ei obedire, esset cum aliquo sui honoris detrimento: f *Leuitici. 12. 2.* (nam lex lata fuerat pro immundis mulieribus, f *quæ suscepto semine cōcepissent*: quod etsi in ipsa locum non habuit,) voluit tamen cæteris mulieribus, quæ masculos peperissent conformari, atque si vna ex illis esset.

VI. SEXTVS actus humilitatis est, *subijcere se, & humiliare*, non solum maioribus & æqualibus, sed etiam inferioribus cedendo omnibus primum locum, præueniens eos ciuilitate honoris, eam libenter alijs præripiendo, iuxta consilium Apostoli dicentis: g *in humilitate superiorus sibi inuicem arbitrantes*, h *honore inuicem præuenientes.* g *Phili. 2. 3.* h *Rom, 12. 10.*

HOC præstitit beatissima Virgo, cum suam cognatam i *Elisabeth* visitauit, & prima *salutauit*, ita se humilians, vt (S. Ambrosio teste) maior in dignitate, multò se inferiori subijceret, eique inseruiret. Idem autem obseruabat cum omnibus, tanquam vera magistræ humilitatis, k *vt se omni humanæ creaturæ subijceret, propter Deum.* i *Luc. 1 40.* *Jn Lucam & ibi. Beda.* k *1. Petri. 2. 13.*

VII. SEPTIMVS actus humilitatis est *inseruire* alijs in officijs abiectis, & humilibus, idque lubenti animo præstare, ac si natus esset, non vt ipsi ab alio ministraretur; sed vt alijs ipse ministraret: sicut dixit Christus Domi-

nus:

minus: l *Filius hominis non venit ministrari, sed ministrare: & dare animam suam, redemptionem pro multis.* Quod ipse perfectè præstitit, exercens artem fabrilem, & victum suo labore comparans, pro alijs laborando, & illis inseruiendo: qui suis etiam discipulis inseruiuit, vsque ad pedum lotionem: vt nobis exemplum, quod sequeremur, relinqueret. ad quod etiam nos exhortatur Apostolus, dicens: m *per charitatem Spiritus seruite inuicem.*

l Mat. 20. 28. l Marci. 10. 45.

m Galat. 5. 13.

HOC idem beatissima Virgo exactissimè expleuit: nam, vt pauper vxor pauperis fabri, humilibus domus suæ officijs occupabatur, iuuans & ipsa labore manuum suarum, ordinarium victum comparare; & gerens se in hoc tanquam ancilla, cuius est munus, alijs domesticis ministrare: quæ B. Virgo maiori, quàm Abigail, animi demissione, dixerit proculdubio: n *ecce famula tua sit in ancillam, vt lauet pedes seruorum,* & ancillarum *Domini mei.*

n 1. Reg. 25. 41.

VIII.

HVIC humilitatis gradui alter tanquam comes coniungitur, *recusare* videlicet, quantum in se est *officia* & *dignitates* honorificas, & ea munia, quæ apud homines magni fiunt: quia aut ineptum, ad ea gerenda, aut eis indignum se existimat; aut fugiendi honoris causa, quem secum adferunt; aut suæ humili conditioni se accommodandi, & in ea vitam suam quietè ducendi.

3. p. q. 27. a. 5. ad. 3. HOC præstitit beatissima Virgo, quæ teste S. Thoma, nullum in vita sua edidit miraculum, nec publicè voluit vnquam prædicare; sed priuatim tamen interdum Apostolos aliosque discipulos docebat mysteria fidei; honore publicæ prædicationis, Apostolis ipsis, alijsque discipulis, sponte relicto; amplectens illam regulam, quam postea Apostolus tradidit illis verbis: i *docere mulierem non permitto.* Potiùs credendum est eam siue in templo, siue in alijs congregationibus, & concionibus mansisse, & audiuisse sicut vnam ex alijs mulieribus. Magna verò humilitate Christi: Sacerdotes venerabatur; de quorum manibus sacram Synaxim suscipiebat, non solum indignam se iudicans tali potestate, sed nec desiderans, speciali priuilegio eam sibi à Filio communicari. O Virgo gloriosissima, benè in te collocatus est thronus gloriæ, quem in cælo occupas, vt quæ tantopere te in terra demiseris. Rectum omnino est, vt primum ibi, post filium tuum, occupes locum, quæ in terra nouissimum semper elegisti. æquum est, vt omnes Angelicæ Hierarchiæ tibi subijciantur; siquidem Tu ipsis hominibus, tanquam ancilla subiecisti. Siquidem ergò adeò perfectè humilitatis consilia seruasti, adiuua me, vt ad imitationem tui eadem ego seruem, omnibus me subijciendo in terra, vt postea Deus exaltet in Cælo. Amen.

1. Tim. 2. 12.

PVNCTVM III.

CONSIDERANDA TERTIO est heroica humilitas, quam hæc Virgo Sanctissima in suis ostendit humiliationibus, paupertatis, & iniuriarum, quæ ab aliis illi euenerunt: quæ lapis lydius sunt, in quo perfectio deprehenditur humilitatis, erga Deum, & homines.

IX. Et initio facto à faciliori, NONVS actus humilitatis in ordine est, *libenter esse pauperem*, & exercere quidquid ad paupertatẽ pertinet, & humiliationes illas amplecti, quæ ab ea proueniunt. Nam, esto paupertas spontanea non sit dedecori inter Christianos, at quando non constat, paupertatis exercitium, esse spontaneum, aut ex necessitate, contemptum affert inter homines: quare raræ humilitatis est, se ipsum tanquam pauperem in omnibus gerere; & ita sinere se ab aliis tractari, vt solent alij pauperes tractari, idque non violentia aliqua, sed sponte. Hanc humilitatem Beatissima Virgo magna sua voluptate exercuit, in omnibus, quæ occurrebant, occasionibus. Nam in Bethlehem ab omnibus est passa repulsam, cum quæreret hospitium: ideoque ad commune pauperum in hyeme refugium confugit, quod est stabulum. In die Purificationis non voluit offerre Agnum, sed a *par turturum, aut duos pullos columbarum*. In a Luc. 2. 24. Aegypto, & post reditum in Nazareth sem-

per complexa est paupertatis contemptus. Oblectans se in hoc, vt tractaretur ab omnibus, instar aliarum pauperum mulierum, qualis ipsa erat.

X. DECIMVS heroicus humilitatis actus est, *patienter & in silentio* ferre ignominias, quæ contra suum honorem & bonam existimationem eueniunt: non se excusando, nec se defendendo, aut de illata sibi iniuria conquerendo; sed tacendo & acceptando ignominiam cum magna animi demissione, & voluptate, propter Dei amorem. In quo sunt aliqui gradus.

PRIMVS est ferre patienter iniurias, & contemptus, qui eueniunt propter nostras culpas.

SECVNDVS altior est, ferre iniurias absque nostra culpa, & tacere, etiam cùm falsa testimonia contra nos dicuntur.

TERTIVS & adhuc altior gradus est, quando calumniam patimur, occasione alicuius boni operis, ex quo laudem potius & gloriam merebamur.

QVARTVS & omnium altissimus gradus est, hæc omnia ferre non solùm ab inimicis, aut nobis ignotis, sed etiam à propriis fratribus; cognatis, aut amicis. Talem humilitatem exercuit Christus Dominus noster, in iniuriis, & contemptibus, quos passus est in hac vita. Eandem quoque Sanctissima eius

Mater

Mater exercuit, cùm sponsus eius Sanctus Ioseph; videns eam in vtero habere, & suspicatus illam esse adulteram, voluit illam dimittere: ipsa tamen tacens ita sustinuit, vt nihil pro se attulerit, sicut in suo loco perpendimus, Estque facilè credendum, non solùm ea occasione, sed etiam aliàs sustinuisse Virginem Sanctissimam huiusmodi iniurias, facta sæpè particeps falsorum testimoniorum, quæ in filium suum dicebantur. *Part. 2. Medit. 14.*

Et quando Christi cognati, illum persequentes, b *voluerunt tenere*, & tanquam furiosum ligare, conuerterint se fortè contra eius Matrem, quam videbant pro filio esse; & pro eo respondere: ipsa verò omnia tacens, sustinebat, melius c *gaudens*, quam Apostoli, *pro nomine Iesu contumeliam pati.*

b *Mar.* 3.21

c *Act.* 5.41

XI. Vndecimvs humilitatis actus, qui simul cum præcedente incedit, est, cum quadam serenitate & pace cordis *reprehensiones*, reiectiones, insipidas & aridas responsiones tolerare: tam internas, quas sentimus, dum agentes cum Deo, habemus desolationem, quia aut negat, aut concedere differt quod petimus, quàm externas, quas à nostris superioribus, aut aliis proximis accipimus, quamuis absque vlla nostra culpa; & etiamsi aliquis nostri contemptus inde sequatur.

Nā in huiusmodi occasionib. tolerare, absq;

excusationibus, querelis, aut indignatione, est actus heroicæ humilitatis, quæ Deo Domino nostro vehementer est grata, & proprer eam (teste S. Bernardo) vehementer illi placuit sponsa, quam pulcherrimam appellauit, eo quòd grauiter reprehensa, etiam cum minis, illa tamen tacuit, cum diceret illi sponsus, *si ignoras te, egredere, & abi.*

S. Bernardus serm. 45 in Cant.

HANC humilitatem exercuit frequenter sacratissima Virgo, & in variis occasionibus, quando filius eius, cùm esset annorum duodecim, asperè respondit ipsi, & S. Iosepho: d *quid est quod me quærebatis, nesciebatis quia in his quæ Patris mei sunt oportet me esse?* Et in nuptiis, cùm quadam seueritate, & indiciis negandi, quod petebat, dixit: e *quid mihi & tibi est mulier? nondum venit hora mea;* & cùm aliàs eidem Christo Domino aliqui dicerent, quia f *Mater tua & fratres tui foris stant quærentes te,* magna quadam reiectione respōdit: *quæ est mater mea & qui sunt fratres mei? qui facit voluntatem Patris mei, ipse meus frater & soror & mater est.* In his omnibus occcasionibus, quæ speciem quandam reprehensionis, & repulsæ habebant, conseruauit Virgo sanctissima insignem humilitatem, & silentium, sicut suis locis perpendimus. Et in hunc modum se habuit in aliis multis occasionibus, etiam cum aliis personis, tolerando eas magna cordis sui pace & tranquillitate.

d Luc. 2. 49.

e Ioan. 2. 4. Par. 2 medit. 30.

f Matt. 12. 46. Par. 3. medit. 9.

XII. DVODECIMVS actus humilitatis est non se *subtrahere*, cùm domestici & cognati

contemnuntur, aut *calumniam patiuntur*; sed potiùs earum velle esse participem, studendo illis interesse, sicut Iob, quem (vt ipse ait) g *non terruit despectio propinquorum*, siue quòd ab eis ipse, siue quòd illi ab aliis despicerentur: neutrum enim illum terruit. Beatissima tamen Virgo robustiori pectore hæc sustinuit; cùm præsens esse voluit opprobriis, & calumniis filij sui, & collocare se iuxta crucem, nihil horrens, quòd omnes agnoscerent, eam esse Matrem hominis illius, supplicio indignissimo affecti, & in medio duorum latronum crucifixi, vbi etiam hoc nomine multas sustinuit iniurias, quamuis sitiret pati multò maiores, vt suo loco est dictum.

g *Iob*.31.34

Medit, 50. P. 4.

HI sunt duodecim humilitatis actus, qui in hac Virgine resplenduerunt, adimplente quod dixit Spiritus Sanctus: h *quanto magnus es, humilia te in omnibus; & coram Deo inuenies gratiam*: Et ita reipsa eam inuenit Virgo Sanctissima, cui postea reddita est in Cœlo corona duodecim splendentium stellarum, quæ præmium essent duodecim generum humiliationum, & eueherent ad altissimũ gloriæ thronum, vbi cum filio suo, ampliori dignitate quam Apostoli, i *iudicet duodecim Tribus Israel*. Gaudeo, Virgo sanctissima, quòd te videam tot coronis iustitiæ à Filio tuo coronatam. Aequum omninò erat, vt quę tot heroicæ humilitatis actibus erat circundata, tot splendoris radiis etiam exornaretur: & quæ, vt se humiliaret voluit, omnibus hominibus

h *Eccl*.3.20

i *Mat*.19.2
i *Luc*.28.2

se

se subiicere, sedeat nunc in throno maiestatis, vt omnes illos iudicet. Et siquidem nunc in throno gloriæ sedes, non vt iudicem, sed vt aduocatam agas, ora filium tuum, me vt misericordiis coronet in hac vita, vt obtineam in altera, iustitiæ coronam, Amen.

MEDITATIO XXXVIII.

DE DEVOTIONE ERGA B. Virginem, & bonis quæ cum ea nobis proueniunt, & de rebus, in quibus illa est manifestanda.

PVNCTVM I.

ONSIDERANDA in primis sunt plurima motiua, quæ habemus ad Virginem hanc sanctissimam, dominam nostram, omnibus nostris viribus diligendam, collocantes illam in proximo loco, post eius filium: perpendentes in singulis motiuis & rationibus, quid possimus, aut debeamus facere, vt illi seruiamus.

I. PRIMA ratio & motiuum est, eò quòd Sanctissima Trinitas plus amet hanc Virginem, & Dominam, quam omnes Angelos & cæteros Sanctos simul, ob eminentem eius supra omnes illos, sanctitatem. Quare iustum omninò est, vt & ego illam, præ omnibus aliis puris creaturis diligam, conformans hunc meum amorem cum illo Dei; & plu-

diligens eam, quæ ob suam maiorem sanctitatem plus meretur diligi. Ex quo varios deducam affectus gaudij spiritualis, & oblectationis ob ipsius Virginis bona; gaudendo, quòd ipsa sit adeò chara Deo, & quòd gratiam apud ipsum inuenerit: gaudendo item de eius Sanctitate, ac de cæteris eius virtutibus, gratias Deo agendo, quòd illas ei communicauerit: ipsam verò Virginem Sanctissimam orando, vt earum partem mihi impetret, quò & ego Deo sim charus, & gratiam inueniam apud ipsum.

SECVNDA ratio est, eò quòd *Mater* sit ipsius *Dei* & Saluatoris nostri; qui ob magnũ amorem, quo illam prosequitur, vult etiam omnes eam amare, eique seruire vt dignitatis eius magnitudo postulat; tanquam sibi exhibitum reputans, quodcunque exhibetur Matri. si enim, loquens de pauperibus, dixit, a *quod fecistis vni ex his fratribus meis minimis, mihi fecistis*: quantò magis dicet, quod fecistis in obsequium meæ Matris mihi fecistis. Si itaque diligo seriò Christum: quia plurimum illi debeo; par certè est amare quoque, non solùm æternum eius patrem, cum quo est vnus idemque Deus; sed etiam eius Matrem, cum qua est vnus idemque Spiritus, ob singularem in eam amorem. II.

a *Mat.* 25. 4

TERTIA ratio est, quod sit quoq; *Mater nostra*, nosq; illa intimè diligat, quod vel solùm satis erat, vt illam diligeremus; amoré amori reddẽtes, vt, siquidẽ filiorum est propriũ, ma- III.

tres suas diligere, præcipuè tales matres, quæ illos tantopere diligunt. Quare vt ille discipulus, quem diligebat Iesus, statim atque ab
b *Ioa. 19. 17* eo audiuit verbum illud in cruce: b*ecce Mater tua, accepit illam in suam*, eamque singulari amore dilexit. Debeo & ego eam accipere in meam, eam diligere, eique seruire singulari cura ac diligentia; summæ felicitati meæ tribuendo, quòd possim illam habere Matrem.

IV.

QVARTA ratio est, propter *bona officia*, quæ mei causâ continuè *facit* in cælo: ob quæ meritò obstringor eam amare, tanquam supremam post Deum benefactricem meam. Nã
1. PRIMVM orat continuè pro nobis, meliùs
c *Machab. 15. 14.* quàm c *Ieremias orabat pro populo, & vniuersa sancta ciuitate*: quia est aduocata nostra, & me-
2. diatrix apud filium. DEINDE, vehementer est *solicita* de nostro bono. quare non solùm petitiones audit deuotorum suorum, sed antequam illi aliquid petant, ipsa proponit Deo illorum necessitates; sicut fecit in nuptiis in Cana Galilææ, cum ex mera compassione dixerit Filio: d *vinum non habent*: & ea ratione,
d *Ioan. 2. 3.* illorum necessitati subuenit, vt suo loco notauimus, & vt S. Augustinus ait: *sicut omnibus*
P. 3. Med. 9. *Sanctis est potior, ita pro nobis omnibus Sanctis*
Serm. 4. de Natiuit. *est solicitior.* TERTIO est valde *potens* ad im-
3. petrandum nobis celeriter remedium in no-
Libr. de Excellen. Virg. c. 6. stris malis, sicut dicit S. *Anselmus*, interdum nos citius exaudiri inuocato nomine Virginis, quàm inuocato nomine filij eius.

non

non quòd Filius non ſit incomparabiliter potentior, & magis miſericors, quam Mater; ſed quòd is ſimul ſit Iudex noſter: interdum autem iuſtitia coërcet miſericordiam, vt remedium, propter noſtra peccata, differatur. Virgo autem Sanctiſſima, cùm non ſit iudex, ſed aduocata, recipit ſe ad ſolam miſericordiam; & precibus placat Diuinam iuſtitiam; efficitque, vt citiùs nobis ſuccurratur. HINC colligitur, quod idem Sanctus ait; deuotionem cordis ad Virginem Sanctiſſimam, ſignum eſſe prædeſtinationis. Quia magna ſolicitudine ſatagit pro ſuis deuotis (quod in ſecunda parte notauimus) vt omnia media prædeſtinationis illorum, finem ſuum aſſequantur, donec eos ad gloriam ſecum deducat. Item ſuppeditat remediū omnibus noſtris periculis & neceſſitatibus, tanta *certitudine & generalitate*, vt S. Bernardus auſus fuerit dicere; *ille ſolus, ô Virgo beata tuas laudes ſileat, qui te fideliter inuocatā, ſenſerit vnquā in ſuis neceßitatib. ſibi defuiſſe*. atq; ſi diceret; omnes tuam miſericordiā meritò laudare debēt, quia quicunq; ad te recurrit, remedium refert ſuis neceſſitatibus.

Par. 2. Medit. 3.

Serm. de Aſſumpt.

HIS omnibus rationibus benè expenſis, conari debeo, accendere in anima mea ignem deuotionis erga Virginem Sanctiſſimam ſupplex orans ipſius filium, vt amorem hunc erga eius matrem mihi communicet; & ipſam Matrem, vt eundem mihi impetret. O Mater amantiſſima, cuius habitatio ſpecialis non eſt in domo Eſau; qui odio habetur; ſed in e *domo*

e *Ecc. 24. 13*

Iacob, qui est dilectus, *radices mittens in electis* Dei ad Cælum. ex toto corde desidero, te amare, tibique tanquam Matri seruire, & virtutes tuas, sicut filius imitari. Recipe me in ista domo Iacob, in qua inhabitas, & mitte radices in cor meum, vt mei voti compos fiam, occupando me solicitè in tuo seruitio.

PVNCTVM II.

DEINDE considerandа deuotio, quā Spiritus S. inspirauit vniuersali Ecclesiæ, erga beatissimam Virginē, Dominā nostram; quę aliqua singularia proponit, in quibus eam ostendit. quæ merito expendam, ad exsequendum quidquid mihi licebit, vt sic respondeam inspirationi, & Spiritus Sancti desiderio.

I. PRIMVM, eam deuotionem ostēdit; quia illam adorat & veneratur adoratione quadā minori, quam quæ Deo tribuitur; sed maiori, quàm quæ cæteris omnibus Sanctis; quæ per excellentiam appellatur, HYPERDVLIA, cuius causa tribuit illi epitheta quædam, quæ aliàs sunt propria solius Dei, idq; facit propter insignem excellentiam, qua talia in ipsa inueniuntur. Vnde illa appellatur: *Mater misericordiæ, vita, dulcedo, & spes nostra*: item illam appellat *cæli portā*: petitq; ab ea, quod aliàs concedere est proprium Dei, quale est illud: *solue vincla reis, profer lumen cæcis, mala nostra pelle; & Iesum fructum ventris tui nobis ostende.* Quod totum præstat ipsa Virgo Sanctissima, impetrando illud suis orationibus à

In Antiphona Salue Regina & in hymno: Aue maris stella.

Deo

Deo Domino noſtro. hoc itaque affectu Virginem hanc ſanctiſſimam honorabo, vtens verbis Eccleſiæ, eo Spiritu & teneritate, quo illa eiſdem vtitur.

DEINDE eandem deuotionẽ oſtendit in eò, quòd eadem diuina inſpiratione, multa vbique *templa*, eaque ſumptuoſiſſima in honorem virginis *dedicat*, & piiſſimas eius imagines adhibet: exhortans fideles ad templa, & imagines huiuſmodi piè viſitãdas, cõfirmante ipſo Deo Domino noſtro id totum, innumeris miraculis, eius intuitu editis. Et in eundẽ finẽ inſtituit *Congregationes*, & ſacras *Religiones*, eiuſdẽ ſeruitio & pietati dedicatas: quæ illas ſub ſuo patrocinio ſuſcipit, exhibẽs eis fauores extraordinarios, tam in cõmuni, quàm in particulari iis, qui ſpecialiter eius ſeruitio ſeſe mancipant: idque facit ipſa ſine acceptione perſonarum. nam quicunque illi ſeruit, inuenit gratiam in eis oculis; & ego inueniã, modo ſerio me offeram ad eius ſeruitium. II.

TERTIO oſtendit eandem deuotionẽ frequenti *memoria & recurſu* ad eam in omni tempore, ſtatuẽs in eum finem plura eius *feſta* per annum, & ferè ſingulis menſibus vnum, & in aliquibus etiam duo, aut tria: & ſingulis ſeptimanis, dedicat diem Sabbathi in honorem ipſius; proprio ei officio & Miſſa conſtitutis: & ſingulis diebus diſponit officium proprium eiuſdem Virginis, conceſſis indulgentiis iis, qui illud legerint: & officio ipſi maiori Eccleſiæ præmittit ſalutationem III.

Angelicam, & imponit finem aliqua Antiphona eiusdem Virginis; & æris campani sono, monet nos quotidie, pro varietate regionum, alicubi circa vesperũ, alicubi ter in die, mane, meridie, & vesperi, vt salutatione Angelica illam salutemus: ac denique approbat vsum ROSARII, & ad illum exhortatur: ad eius honorem constituēs psalterium quoddã, centum & quinquaginta salutationum Angelicarum, quæ respondent numero centum & quinquaginta psalmorum Dauidis, cum quindecim Dominicis precationibus, quæ inserũtur singulæ, singulis decadibus salutationum: instar illius qui aliquantulũ subsistit in quindecim gradibus huius diuini templi, & correspondent quindecim psalmis Cantici graduum, vt, hac veluti musica, reddatur gloria ei, quæ semper ascendit per omnes virtutũ gradus. Et pro iis, qui non possunt tantum quotidie orare, approbat etiam CORONAM sexaginta trium salutationum Angelicarum, in memoriam totidē annorũ, quos ipsa vixit in mundo: cõceditq; multas indulgētias legētibus talia rosaria; vt sic nos piè prouocet, ad hoc exercitium; confirmante quoq; ipso Deo Domino nostro hanc piam deuotionem insignibus miraculis, ob amorem, quo matrem suam ipse prosequitur, & quem vult, vt nos omnes erga eandem habeamus. O Dulcissime Iesu, siquidem adeo desideras, vt Sanctissimã tuam matrem veneremur, inspira mihi efficaciter hanc deuotionem, meque adiuua ad

exercenda feruenter ea opera, quæ ſponſa tua Eccleſia in eum finem ſtatuit, & exercet.

VARII MODI ORANDI Roſarium B. Virginis, cum Spiritu & deuotione, coniuncta eidem mentis oratione.

INTER deuotiones erga Virginem Sanctiſſimam, celeberrima eſt, quam inſinuauimus de ROSARIO. Et quoniã vocalis oratio plurimùm perficitur, ſi mentalis ei coniũgatur: deuoti ipſius virginis varios inuenerunt modos, vtramq; coniungẽdi, quando illud recitant, quorum tres vtiliores hic ſubiungam, vt eligat quiſque eum, quo ſentit, ſuam orationem magis iuuari: aut nunc vnum, nunc alium adhibendo, vt hac Sancta mutatione, tædium remoueatur.

PRIVSQVAM Roſarium inchoetur, faciendum eſt, quod §. 5. Introduct. huius operis diximus; eleuando videlicet cor ad Deum dominum noſtrum, qui præſens eſt, & exhibendo profundiſſimam reuerentiam, orabo ſupplex, vt me gratia ſua adiuuet, ad hoc roſarium ita orandum, vt illi hæc oratio placeat; offeramque omnia verba, cogitationes, affectus, & deſideria, quæ habuero: omnia illa dirigendo ad ipſius & Sanctiſſimæ eius Matris gloriam & honorem, & in gratiarum actionem pro collatis in me beneficiis, & in

ſatisfactionem pro meis peccatis, & negligentiis in eius obſequio admiſſis, & ad impetrandas virtutes, quæ mihi deſunt, & reliqua, quibus indigeo, vt illi perfectè ſeruiam. Quod ſi ROSARIVM ob alias communes Eccleſiæ neceſſitates, aut priuati alicuius, ſiue viuentis, ſiue vita functi, offeratur; debet hic talis oblatio fieri. ADVERTENDVM eſt tamen, quòd ex quatuor finibus, ad quos poſſum dirigere meam orationem, gloriam ſcilicet & laudem Dei, quia is talis eſt, actionem gratiarum, propter ipſius beneficia; ſatisfactionem pro meis peccatis, & impetrationem donorum & virtutum: ſi ROSARIVM offeram pro alio, etiamſi transferam in illum ſatisfactionem, quæ mihi aliàs conueniebat, poſſe tamen me idem roſarium, abſque illius iniuria, offerre pro meipſo, quoad tres alios fines.

HAC oblatione orationis præmiſſa, dicam decies *Aue Maria* & ſemel *Pater noſter*, & quidem paulatim, & cum debita attentione; ita vt non ſim contentus ad verba tantùm in cortice attendere, ne in illis proferendis errem; ſed etiam ad illorum ſenſum, & perſonam, ad quam diriguntur, qui eſt Dominus Deus noſter, aut Virgo Sanctiſſima, quæ, etſi in Cælo ſit, videt me tamen, audit & intelligit orationem meam; licetque cum illa ita loqui, atque ſi in terra & propè me exiſteret.

Abſoluta hac decade, breuem aliquam meditationem ſubiungam, aliquo ex ſubſcriptis modis.

PRIMVS MODVS ORANDI ROSArium, adhibita Meditatione ad ipsa verba AVE MARIA.

RIMVS itaq; modus ROSARIVM siue CORONAM orandi, est iuxta modum illum orandi per verba, quem posuimus. §. 9. Introd. huius operis, distributa scilicet salutatione ipsa Angelica, in sex aut septem præcipua verba, & ad singulas decades accipiendo vnum ex illis, pro argumento meditationis, vt factum fuit in secunda parte. Exempli causa, post *primam* decadē accipiatur hoc verbum: AVE MARIA, & tunc perpendātur excellentiæ, & proprietates, quæ in dulcissimo illo nomine MARIA cōtinētur. Percursa *secūda* decade, accipiatur pro materia meditationis: GRATIA PLENA, & perpendatur immensitas gratiarū, & virtutū, quibus Virgo hæc Sāctissima est plena. In *tertia* decade, erit materia meditationis tertium illud verbum: DOMINVS TECVM. In *quarta* verbum illud BENEDICTA TV IN MVLIERIBRS. In *quinta*: BENEDICTVS FRVCTVS VENTRIS TVI IESVS, vbi sunt perpendēdæ excellētiæ dulcissimi nominis IESV, & benedictiones Cælestes, quæ per eū nobis cōmunicātur. In *sexta* decade meditationis argumentū erūt illa verba: SANCTA MARIA MATER DEI, vbi sunt perpendendæ excellentiæ, quæ latent in electione Virginis Sanctissimæ ad altissimam hanc Matris Dei dignitatem, & priuilegia, quæ propterea sunt illi concessa.

Medit. 4.

Medit. 6.

Medit. 21.

Medit. 3.

In Parte 3. Medit. 9.

DENIQVE adiungi poteſt pro materia vltimæ decadis verbum vltimũ ORA PRO NOBIS NVNC & IN HORA MORTIS NOSTRAE, & perpendenda eſt vis, & efficacitas orationis ipſius virginis, & neceſſitas, qua egeo, vt illa pro me oret, præcipuè in hora mortis meæ, cogitãs, quo affectu hoc verbum dicã, cùm in ea hora cõſtitutus ero, & eundẽ nũc, illud proferẽdo, in me excitare ſtudebo.

CVM hac breui meditatione coniungendi ſunt varij affectus, alij ad Deum Dominũ noſtrum, alij ad Virginem ſanctiſſimam, admirãdo illius excellentias, ac virtutes; gaudendo, quod illis ſit ornata; Deum verò glorificando & laudando, quod illã ſic ornauerit; & excitãdo in me deſideria illas imitandi, ac ſemper illi de omnibus congratulando illo verbo: AVE, quod ad ſingula alia verba eſt repetendũ, dicendo magno affectu; *Aue*, Maria Sanctiſſima, *Aue*, quæ es plena gratia, plena charitate, plena humilitate; *Aue*, quæ habes Dominum tecum, *Aue*, quæ es Mater Dei, & ipſum vt filium habes &c. VLTIMO concludam, petendo virtutes, quas in ipſa Virgine ſanctiſſima eſſe conſideraui; aut alia dona, quæ mihi deeſſe animaduerto, dirigẽdo eas petitiones, nũc ad Chriſtum Dominum noſtrum, ob merita Matris, nunc ad ipſam Matrem Sanctiſſimam, vt ea mihi à ſuo filio impetret; ac deniq; ad reliquas perſonas Sanctiſſimæ Trinitatis, adhibitis titulis & colloquiis quorum fecimus mentionem in *§.1.* Introd. huius operis.

EADEM

EADEM ratione licebit interdum vti PRECATIONE DOMINICA, pro materia meditationis, in singulis decadibus, proponendo singulas eius petitiones, de quibus actum est in 3. p. Medit. 14. Et interdum etiam licebit pro eadem materia meditationis accipiere decem versus cantici MAGNIFICAT, accipiendo vnum vel duos versus in singulis decadibus, cum varijs affectibus, qui positi sunt Medit. 12. partis secundæ.

SECVNDVS MODVS RECITANDI Rosarium adhibita meditatione. 15. Mysteriorum.

SECVNDVS modus orandi Rosarium, isque vsu receptissimus est, accipiendo, pro materia meditationis, quindecim præcipua mysteria Christi Domini nostri, & sanctissimæ eius Matris, in singulis decadibus singula pro argumento meditationis subijciendo: quæ in tres ordines distribuentur.

PRIMVS ordo est mysteriorum, quæ, quod Beatissimæ Virgini singulare gaudium attulerint, GAVDIOSA appellantur, & sunt: ANNVNCIATIO Angeli; VISITATIO, qua Virgo Sanctissima visitauit Sanctã Elisabeth; NATIVITAS ipsius Christi Domini; eiusdem in tẽplum PRAESENTATIO

& eiusdem INVENTIO in templo inter doctores: de quibus omnibus mysterijs positæ sunt meditationes in 2. p. huius operis. Et quoniam singula mysteria plura puncta complectuntur; volenti eandem partem semper meditari, fastidium aliquod generetur: ad rem erit accipere vna die vnum punctum, & altera alterum, & sic deinceps donec omnia puncta, quæ ibi sunt assignata, percurrantur.

SECVNDVS ordo est mysteriorum, quæ, quòd ipsi Christo domino & beatissimæ eius Matri, siue præsens fuerit cùm illa gererentur, siue illa tantùm audiuerit, insignem dolorem attulerũt, DOLOROSA nuncupantur: Hæc sunt ORATIO Christi IN HORTO, cum eius tristitia & sudore sanguineo; FLAGELLATIO, ad columnam; CORONATIO spinarũ; BAIVLATIO crucis; & ipsa CRVCIFIXIO. De quibus sunt positæ meditationes in 4. parte.

TERTIVS ordo est mysteriorum, quæ, quòd complectantur gloriam Christi Domini post Passionem, & beatissimæ eius Matris, GLORIOSA dicuntur: Sunt autem hæc, ipsius Christi Domini RESVRRECTIO; ASCENSIO & Sessio ad dextram Patris; Aduentus SPIRITVS SANCTI; ASSVMPTIO ipsius Virginis; & gloriosa eius in Cælis CORONATIO. De quibus positæ sunt meditationes in hac. 5. parte.

HIS præmissis, in singulis decadibus tria

ſunt præſtanda. PRIMVM eſt, reuocare in memoriam myſterium, aut eius aliquam partem, meditando & perpendendo breuiter excellentias ipſius Chriſti Domini & Sanctiſſimæ eius Matris; & quid ibi faciant, aut patiantur; & gaudium, dolorem, aut gloriam, quam in eo habent; heroicas item virtutes, quas exercent; & grandia illa bona, quæ inde ad omnes homines deriuantur, & nominatim ad meipſum. Conſiderando etiam particulares cauſas, quas ego habeo, gaudendi, dolendi, aut exultandi ob ea, quæ in his myſterijs proponuntur. Et in huiuſmodi meditatione licebit plùs aut minùs hærere, iuxta deuotionem, quam ſenſero, aut tempus, quod ad immorandum mihi ſuppetet: ſtudendo ſemper ad ſecundam partem tranſire, quæ potior eſt in meditatione. I.

DEINDE ergo, excitanda voluntas eſt ad exercendos affectus gaudij, doloris, aut exultationis; ad quos myſterium, quod meditamur, nos prouocat; colloquia inſtituendo beneuola, iam cum Chriſto Domino, iam cum eius Matre, aut cum Trinitate Sanctiſsima. II.

SI myſterium eſt GAVDIOSVM, exempli cauſa INCARNATIONIS hos affectus licebit cum mora, & interno ſenſu exercere.

Gratias tibi Pater æternæ quòd volueris filium

lium tuum fieri pro nobis hominem; Gaudeo de infinita tua bonitate, charitate, & miſericordia, quam in hoc opere nobis manifeſtaſti; Vtinam vniuerſus mundus te propterea laudaret, tibique daret gloriam! O verbum Diuinum, gratias tibi, quòd Virginem Sanctiſſimam in matrem tuam elegeris, & in eius vtero infans fieri! O Virgo Sanctiſſima, gaudeo, quod ſis electa in matrem ipſius Dei; ac de ingenti illo gaudio, quo fuiſti affecta, cùm talia noua ex ore Archangeli glorioſi audiuiſti; gaudeo etiam de illa prudentia; caſtitate, humilitate, & perfectiſsima reſignatione, quam in ea legatione ſuſcipienda manifeſtaſti! O ſi partem aliquam tuorum gaudiorum obtinere poſſem, tuaſque virtutes imitari! impetra mihi benigniſsima Mater, quod deſidero, vt cum illud obtinuero, feruenter tibi ſeruiam. Amen.

QVOD Si myſterium ex ijs fuerit, quæ dolorem attulerunt, exercendi tunc erunt affectus doloris, proportionaliter ad ea, quæ diximus; nam ad myſterium horti licebit dicere: Gratias tibi, Pater æterne, quòd volueris in eas triſtitias & anxietates vnigenitum tuum venire, in remedium mearum culparũ! O Saluator mi, doleo quòd te adeo triſtem videam, & afflictum, ſanguinemque pro meis peccatis ſudantem; vt eo me ab eis purgares! O peccata mea, quæ ipſummet Deum meum adeo affligitis! O vtinam nunquam peccaſſem; vtinam tantis tormentis cauſam nun

quam dedissem: Doleo, Deus meus, vehementer, quod te offenderim; & optarem dolorem hunc meum similem esse tuo; & copiosas lacrymas pro meis culpis fundere, pro quibus tu fudisti sanguinem. O Virgo sanctissima, quàm fuit grauis tuus dolor, quando cognouisti illum quo Filius tuus in hoc horto fuit affectus! O quem sensum de nostris culpis habuisti; cum cogitares de eo, quem tuus Filius, propter easdem habuit. Ora ergo illum, vt eorum dolorum me faciat participem, siquidem iustum est, vt is cuius est culpa, luat eius pænam.

III. IN hunc modum fieri possunt colloquia, & formari affectus in reliquis mysterijs, addendo tamen eis hoc tertium, quod est proponere Christo Domino nostro, Matrique eius sanctissimæ, necessitates & miserias, quibus premor; ac petere earum remedium: adferendo pro causa & titulo exauditionis, gaudium siue dolorem, quo in eo mysterio fuerunt affecti; & firma ac efficacia proposita concipiendo, imitandi aliqaem ex virtutibus sanctissimæ ipsius Virginis, vt mox dicemus.

QVOD SI aliquis ob temporis angustias, aut alias ob causas, non poterit hærere meditando circa illud mysterium; sufficiet, post singulas decades, mysteriorum singulorum meminisse, & breue colloquium, ac petitionem ad ipsam Virginem instituere, dicendo; gaudeo Virgo suprema, de illo gaudio, quo fuisti in hoc mysterio affecta: cuius intuitu

oro

oro supplex, vt peccatorum meorum veniam mihi impetres, & gratiam imitandi tuas virtutes. Idemque factitandum est, proportione seruata, in doloris & gloriæ mysterijs. Sic: doleo Virgo suprema de hoc dolore, quem hic fuisti perpessa; aut exulto, de gloria illa & lætitia, qua in hoc mysterio fuisti affecta, cuius intuitu oro supplex &c.

PERACTA hac breui oratione mentis, circa vnum mysterium, vt dictum est, pergendum est in vocali, orando aliam decadem. Quod si ad præcedentem motionem, aut sensum, cor meum traheretur, licebit id illi permittere: nam huiusmodi affectus non aduersantur intentioni, quod in vocali oratione requiritur, potius eam mirum in modum perficiunt.

ABSOLVTA autem totius rosarij recitatione, breuiter examinandum est, qua ratione eam peregerim; & dolendum de distractione, & ariditate, & reliquis defectibus, qui accidissent: agendæ verò gratiæ Deo pro quolibet pio sensu, quem mihi communicauerit: ac denique statuendum, maiori feruore ac deuotione illud sequenti die recitare.

HOC denique adiungimus: quamuis mysteria rosarij, ad quindecim reducamus; licere tamen interdum loco eorum, quæ sunt indicata, accipere alia similia, quæ aliquam affinitatem aut connexionem cum prædictis habent. Nam mysterijs, quæ sunt gaudij, licebit interdum adiungere CONCEPTIONEM

ipsius Virginis, eius NATIVITATEM, & PRAESENTATIONEM in templo; CIRCVMCISIONEM etiam infantis Iesu; ADORATIONEM magorum; FVGAM in Aegyptum; & inde REDITVM.

Ijs verò, quæ dolorem adferre sunt notata, adiungi quoque possunt COMPREHENSIO ipsius Christi; ALAPA, qua fuit percussus in domo Annæ; DOLORES, quos illa nocte passionis in domo Caiphæ sustinuit; CONTEMPTVS apud Herodem; & quod à tota plebe fuerit Barrabæ POSTPOSITVS. Interdum quoque pro argumento meditationis in recitando ROSARIO accipi possunt septem verba, quæ Christus Dominus dixit in cruce, singula verba ad singulas decades adhibendo; & perpendendo Virginis sensa, quæ, dum illa audiret, habuerit, vt apparet in quarta parte, Meditatione. 45.

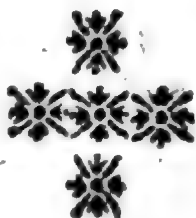

TER-

TERTIVS MODVS ORANDI Rosarium cum Meditatione virtutum B. Virginis.

PRAECIPVVM, in quo deuotionem nostram erga Virginem sanctissimam ostendere debemus, est imitatio heroicarum eius virtutum. ad quam imitationem, multùm conferet virtutes ipsas accipere pro argumēto meditationis; inter recitandum rosarium, singulis decadibus virtutes singulas attribuendo, vni videlicet Humilitatem, alteri Puritatem, tertiæ Obedientiam, aut Patientiam, aut charitatem, & sic de reliquis: oculis interim & intentione in tria coniectis. PRIMVM in heroicos actus, quos ipsa Virgo circa eam virtutem exercuit; eo modo, quem de eius humilitate, Medit. 37. retulimus; admirando eius sanctitatem, & gaudendo de illa; Deum glorificando, quod eandem illi dederit; ac deniq; exultando, ob redditum ei, pro tali virtute præmium. DEINDE conijciam oculos in eius virtutis defectum, quem in me deprehendo; & in culpas ac defectus eidem contrarios, in quos incido, magnam pudorem & humiliationem, ex eis concipiens, ac dolens; oransq; Virginem sanctissimam, vt præteritorum veniam, & in futurum emendationis gratiam mihi impetret. DENIQVE

quàm

quam potero seriò, aliqua proposita concipiam, sanctissimam Virginem imitandi, in illis virtutum actibus, aliqua interim singulari virtute ad id designata, cuius actus exerceam: magna spe, quòd auxilio & intercessione piissimæ huius Matris eos possim exequi.

AD hanc formam meditationis, conferet nosse speciales huius Virginis virtutes, quæ in præcedentibus meditationibus sunt insinuatæ; & in meditationibus, de eius præsentatione; & purificatione, vbi posuimus sex virtutes instar sex foliorum alborum Lilij, cum sex aureis virgulis, affectuum internorum, qui in ea resplenduerunt. quos affectus licet meditari, cùm eius Corona recitatur. 2. P. Medit 6.29.

MEDITATIO XXXIX.

DE VITIS SANCTORVM, & felici eorum morte, ac præmio.

VONIAM in decursu quintæ huius partis, & tertiæ aliquot meditationes sunt positæ, quæ possunt esse vsui in festis Apostolorum, Martyrum, Doctorũ, Virginum, & aliorum sanctorum, vnam hic omnibus communem subijciam, quæ facilè poterit singulis in particulari adoptari, vt de singulis eadem meditemur, quæ dicemus de omnibus.

PVNCTVM. I.

Electio Sanctorum.

CONSIDERANDA PRIMO est immensa Dei liberalitas, erga suos electos, quibus innumera dona gratiasq; communicat, vt sanctos eos faciat: quorum indicem tenuit Apostolus dicens: a *quos præsciuit, & prædestinauit conformes fieri imaginis filij sui. quos autem prædestinauit, hos & vocauit: & quos vocauit, hos & iustificauit: quos autem iustificauit illos & glorificauit.*

a Rom. 8. 29

PRIMVM Deus Dominus noster sola sua bonitate, & ob Iesu Christi filij eius merita; eos prædestinauit, & b *elegit in ipso, ante mundi constitutionem, vt essent Sancti & immaculati in conspectu eius, in charitate* eos signans, vt c *essent vasa misericordiæ, in quibus ostenderet*, ac deponeret *diuitias* gratiæ ac *gloriæ suæ*. Vt excelsam hanc electionem exequeretur. Deus suo tempore illos creauit, innumeris alijs in abysso nihili relictis; & postmodum ad fidem & religionem Christianam efficaciter vocauit, faciens illos Ecclesiæ suæ membra per Baptismum; permittens alios innumeros perire in diluuio infidelitatis; sicut factum fuit d *in diebus* Noë, *cum fabricaretur Arca in qua pauci id, est octo animæ saluæ factæ sunt per aquā*. Et, si quando illi postea peccauerunt, vocauit iterum efficaciter, vt agerent pænitentiam permittens alios in culpa sua perire.

I.

b Ephes. 1. 4

c Rom. 9. 23

II.

d 1. Petri. 3. 20.

DENIQVE, præseruauit eos à grauibus peccatis, eripuit ex magnis periculis, adfuit illis in grauissimis tentationibus, præueni-

III.

ens eos multis inspirationibus, & benedictionibus dulcedinis; vt heroicas virtutes exercerent: exalthuit eos multis donis & gratijs, vt magni essent in eius præsentia. Præterea specialem erga illos habuit prouidentiam, vt vocaret ad eum vitæ statum, & munus ipsis aptissimum, vt essent Sancti siue in statu Sacerdotali, siue religioso, siue in dignitate aliqua; sufficientia dans cuilibet auxilia, vt suis obligationibus posset plenè satis facere. Et tandem etiam de genere mortis eorum statuit, vt illis esset securus transitus ad gloriam, est enim (teste Propheta) e *pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum eius*: in qua finitur felicis eorum electionis decursus; vt sint conformes Christo Domino nostro in gloria, sicut fuerunt in vita.

IV.

V.

e *Psal.* 115. 15.

OMNES hæ considerationes, variorum affectuum motiua esse debent; quorumdam erga Christum Dominum nostrum, vt illum laudem, ob collata in Sanctos beneficia; aliorum erga ipsos Sanctos, vt gaudeam de bonis à Deo ipsis communicatis; aliorum in ordine ad meipsum, vt agnoscam beneficia, quæ mihi etiam contulit; gratiasque agens, pro voluntate & desiderio, quo tenetur, faciendi me sanctum & mundum in oculis suis: & supplex eum orabo, vt mihi adsit, ne meis partibus ego desim. O Sancte Sanctorum, qui populo tuo dixisti: f *Sancti estote, quia ego Sanctus sum*; Da mihi quod iubes, vt obtineam quod mihi conce-

f *Leuit.* 11. 44. 1. *Petri.* 1. 16

dere desideras: &, siquidem sanctitas est tua, præueni me copiosa tua gratia, vt perueniam ad altissimos sanctitatis gradus. Amen.

De his quinq; beneficijs hîc commemoratis, fusior erit sermo in 6. part. quæ proximè sequetur.

PVNCTVM II.

DEINDE considerandum, quàm bene Sancti responderint suæ vocationi; & quam sollicitè his acceptis beneficijs in vitæ suæ decursu vsi fuerint: & perpendam eminentiores virtutes, quas illi exercuerunt, vt ad tantam sanctitatem peruenirent. Possunt autem illæ ad tres ordines breuiter referri, qui deducuntur ex illa Christi Domini nostri sententia a *si quis vult venire post me, abneget semetipsum, tollat crucem suam, & sequatur me.*

a Matt. 16. 24. 3. par. Medit. 7.

I. *Mortificatio Sanctorum.*

PRIMVM ergo excelluerunt Sancti IN ABNEGATIONE & MORTIFICATIONE suiipsorum, concipientes sanctum quoddam odium sui, carnis suæ, & amoris proprij. Qui magni fuerunt peccatores, magnas quoq; fecerunt pænitentias; flentes magnâ contritione sua peccata; eademque adeò humiliter confitentes, vt aliqui ea reliquerint scripta in cartis & libris, ad perpetuam suam humiliationem. Qui verò in graues culpas lapsi non sunt, quò se ab illis præseruarent, affligebant quoque carnem suam magnis asperitatibus, vt illam spiritui subiectam tenerent; grauiter castigando quamcunque leuem cul-

pam, atque si magna esset; hac ratione ostendentes, stare se à partibus Christi, b *carnem suam crucifigentes cum vitijs & concupiscentijs*, & feruore c *spiritus facta carnis mortificantes*. Et vt Christus Dominus noster quatuor vulnera accepit in pedibus & manibus, ex quibus quidem fuit mortuus sed quintum accepit in latere, vt mortem suam confirmaret; ita Sancti crucifixerunt inordinatas sensuum voluptates, effrænes appetitionum concupiscentias, & obliquas propriæ voluntatis volitiones & stultas suæ imaginationis & proprij iudicij cogitationes. Quibus quatuor mortificationibus, peccato sunt mortui: Sed his non contenti, desiderantes securiorem reddere felicem suam mortem, vlteriùs progressi, etiam naturalem amorem ad res multas licitas mortificarunt, vt remotiores essent ab illicitis. Renunciarunt enim parentibus, amicis, fortunis, honori, & deliciis, quæ licitè retinere poterant; abstinuerunt à multis actionibus, quas sine culpa efficere potuissent: quò, mundo & amori proprio mortui, perfectiùs Christo viuerent. quia generosâ d *violentiâ*, quam sibiipsis intulerunt, *rapuerunt regnum Cælorum*. O Sancti generosi, qui continua vestra mortificatione e *expoliastis vos veterem hominem cum actibus suis*, *vt nouum indueretis* cum operibus suis, orate ducem vestrum, Iesum Dominum nostrum, vt gratiâ suâ me adiuuet ad vincendam naturam meam, aspirantem, & conantem intrare per

b *Gal.* 5. 24.
c *Rom.* 8 13.
S. Greg. 5. *Moral. ca.* 8.
d *Mat.* 11. 12
e *Colos.* 3. 9.

quam aurum in conflatorio approbati, h *patientia* enim *opus* suum *perfectum habuit* in illis: *quia perfectos eos & integros fecit in nullo deficientes*, quòd pertineret ad fidelitatem Deo debitam. Gratias vobis fortissimi milites, ob seruatam fidelitatem in vestris tribulationibus, pro honore Dei vestri. Gaudeo de inuicta vestra patientia, qua obtinuistis coronam. Adiuuate me vestris orationibus, vt exempla vestra sequens, partem habeam in vestris victoriis. Amen.

h Iacob. 1. 4.

III.

TERTIO excelluerunt Sancti in sequendo Christum Dominum nostrum ita perfectè vt i *vita Iesu manifestaretur in eorum carne mortali*: eò quòd à planta pedis vsque ad verticem capitis k *induti essent Dominum Iesum Christum*. Et propter perfectam eam imitationem potuerunt vocari *alter Christus*, in humilitate, castitate, & cæteris virtutibus, vt alibi est dictum. Hanc imitationem Sancti obtinuerunt oratione & obedientia: quia feruentes in orando fuerunt; accedentes frequenter in rebus suis ad Deum firmissimè confidentes, in prouidentia Diuina. celeres quoq; fuerunt in obediendo voluntati Diuinæ, eius præceptis, consiliis, ac diuinis inspirationibus: summum gaudium reputantes, si propriam voluntatē abnegarent, vt Diuinam sequerentur; vnoquoque excellente in virtute aliqua particulari, cuius causâ applicat illi Ecclesia illud Ecclesiastici: l *non est inuentus similis illi, qui ita conseruaret legem Excelsi*. O

i 2. Cor. 4. 11
k Rom. 13. 14
Intro. 2. par.
l Eccles. 44. 20.

Deus

Deus altissime, qui bonitatis tuæ sublimitatem ostendis in virtutibus, quas tuis Sanctis dedisti, vt conformes essent imaginis Filij tui; ostende & mecum illam, faciens me similem illis, vt imiter, quem illi sunt imitati; & *vita Iesu manifestetur* in mea, sicut fuit manifestata in illis. Amen.

Ex his considerationibus deducam varios affectus pudoris, perpendẽs, quàm parum ego faciã, & quàm malè respõdeã vocationi meæ, & beneficiis à Deo acceptis; siquidem (vt ait Dominus per Ezechielem, & interpretatur S. Gregorius) aspicere debemus, m *templa* viua Sanctorum, & confundi ab iniquitatibus nostris, & metiri ac meditari fabricam admirabilem vitarum ipsorum, vt erubescamus ex omnibus quæ nos fecimus; & ad illorum exemplar, nostra reformemus: sperantes à Diuina liberalitate, ad id auxilium, sicut illis dedit. & siquidem illi, homines alioqui æquè imbecilles, atque ego tantum potuerunt præstare in virtute DEI. tantundem & ego potero, siquidem n *non est abbreuiata manus Domini*, ad me iuuandum.

m *Ezech.* 43. 10. 24. *Moral.* 6. 6.

n *Isaia.* 59. 1

PVNCTVM III.

TERTIO considerandum, quam fuerit liberalis Dominus noster in reddendis præmiis, & honoribus Sanctis suis, in hàc vita, & in alia, idque variis modis.

I. Nam PRIMO, ante mortem affecit aliquos illorum, raris & insignibus spiritualibus

con-

consolationibus, concedens illis gratiam contemplationis, & raptus atque reuelationes dulcissimas, spiritum prophetiæ, & donum faciendi miracula, & similes alias gratias gratis datas. Ita vt ipsis honorem demissè refugientibus, Deus illos liberalissimè honoraret; faciens per eos adeò stupenda opera, vt omnibus essent venerationi; & heroica eorum virtus ita esset admirationi, vt aspicientes cogeret ad sui reuerentiam, adimplendo in hoc ipso Domino, quod aliàs dixerat: a *qui glorificauerit me glorificabo eum.* a 1. Reg. 2.

II. ETIAM ipsam mortem affecit præmio, concedens aliquibus, vt tanquam Martyres morerentur, propter confessionem gloriosam fidei ipsius, aliis talem, aliis aliam mortis rationem vt quamuis carni esset grauis, spiritui tamen esset iucunda, offerens illis aliquid delibandum eorum, quæ breui essent in gloria recepturi; mittens aliàs Angelos, qui ipsorum morti interessent: imò interdum ipsemet Domino ad illos tunc accedente, & implente quod illis promiserat, cùm dixit b *iterum veniam ad vos, & accipiam vos ad meipsum: vt vbi sum ego, & vos sitis.* b Joa. 14.

III. POST mortem præterea, in Ecclesia sua Militante illos honorat; faciens eorum sanctitatem omnibus manifestam, & ab omnibus suspici, ac laudari; templa ad ipsorum honorem extrui, pingi imagines, & festa celebrari; eorum ossa cineres, vestes etiam laceras, quibus in vita vsi fuerunt, honori & venerationi

esse; ipsas quoque catenas seu compedes, quibus fuerant vincti, literas aut earum subscriptiones eorum manu scriptas, magna edere miracula: quæ omnia in sanctorum ipsorum honorem cedunt: castigatis etiam seuerè iis, qui contumelia seu dedecore aliquo ipsos aut res eorum affecerint. Et qui omninò fuissent obliuione sepulti in mundo, nisi sanctitate excelluissent, vt verbi gratia, S. Franciscus; nunc sunt in ore omnium, vt etiam Principes & Monarchæ honori sibi ducant, & se felices reputent, quod illorum nomine appellentur, eorum reliquiis se muniant: qua ratione illud impletur, quod ipse Deus Ecclesiæ suæ promiserat, cùm dixit: c *pro eo quod fuisti derelicta, & odio habita, & non erat, qui per te transiret: ponam te in superbiam seculorum.* Adeò, inquit gloriosam te faciam, vt omnis mundi excellentia honorem suum reputet, ad pedes tuos se prosternere.

Isai. 60. 15.

IV. QVARTO honorabit illos in die Iudicij, honore excellentissimo, collocans eos ad manum suam dextram, in maiestate magna, in conspectu totius orbis, ita implens, quod promiserat illis verbis: d *qui me confessus fuerit coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo*, & Angelis eius.

Mat. 10. 32. Marc. 8. 38. Luc. 9. 26.

V. DENIQVE in cęlo tantis pręmiis & honoribus illos afficiet, vt solus Deus & ipsi, eorum magnitudinem exprimere possint. e *Sedebunt enim iuxta thronum ipsius Dei in propriis thronis*, splendentes, *circumamicti vestimentis albis*

Apoc. 4. 4

admi-

admirabilium virtutum, *& in capitibus eorum* erunt *coronæ aureæ* tanquam Regum, f *& palmæ in manibus eorum*, tanquam victorum. Imò ipse g *Deus* (vt ait Isaias) *erit eorum corona gloriæ, & sertum exultationis*: eam sibi tanquam spartam accipiens, vt suos electos honoret, exhilaret, lætosq; esse iubeat. Singulas eorum virtutes, singulari afficiet præmio; & quidem h *mensura adeò bona & conferta*, vt etiam *superefluat*, præ magnitudine voluptatis. FIDES afficietur præmio claræ visionis ipsius diuinitatis: SPES præmium habebit æternam possessionem bonorum omnium, quæ vnquã fuerunt in votis Sanctorum. CARITAS accipiet præmium, beatificum amorem, qui eos cõiũget Deo. HVMILITAS & PATIENTIA & reliquæ virtutes, i *inebriabuntur ab vbertate domus* illius, *& torrente voluptatis Dei potabuntur*, & experientur omnia illa præmia, quæ promittũtur, propter octo beatitudines; vt suo loco dicemus. Quid facis, anima mea? quomodo non suspiras, & contendis consequi sanctitatem, cuius finis est præmium adeò excelsum? si honores & excellentias quæris: k *nimis* (inquit Dauid) *honorificati sunt amici tui* DEVS, *nimis confortatus est principatus eorum*. Nullus itaque honor maior, aut principatus sublimior, quàm sanctorum & amicorum Dei, quod si honore afficiendus est, l *quem Rex* cælestis *honorare desiderat*: cur non sequeris virtutem, quæ tanto honore & præmio digna est, & porrò à Deo afficitur. O

f *Apoc.* 7.
g *Isai.* 28.
h *Luc.* 6.38
i *Psal.* 35.
P.6.Med. 5
k *Ps.* 138.17
l *Ester.* 6. 6.

Deus

Deus infinite, qui es in *mirabilis in Sanctis tuis*,
Ps. 67.36 gratias tibi, ob stupenda, quę in tuis Sanctis es operatus; & ob admiranda præmia, quæ illis contulisti: siquidem autem ad maiorem tuam gloriam spectat, vt illi sint plurimi; adiunge me illorum numero, vt purè sanctéque tibi seruiens, omnibus diebus vitæ meæ; ascendam tandem ad te vt vnà cum illis te fruar in æterum Amen.
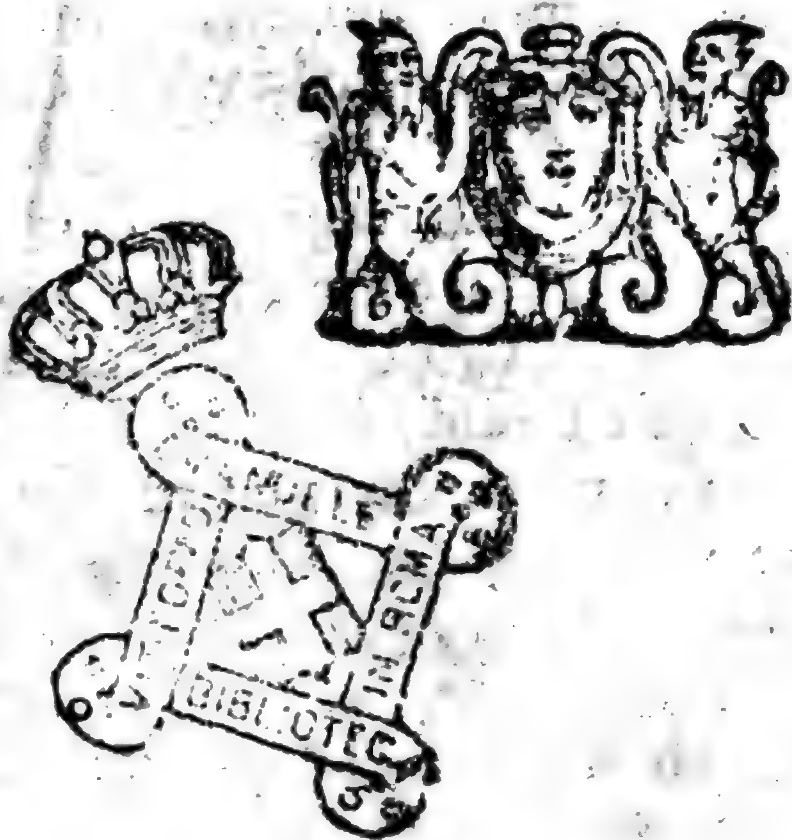
FINIS QVINTAE PARTIS.